

Klioos kraam, vol verscheiden gedichten

<https://hdl.handle.net/1874/203924>

K L I O O S
K R A A M,

V O L
VERSCHIEDEN GEDICHTEN.

De Tweede Opening.

Gedrukt te LEEUWARDEN,
By HENRIK RINTJUS, Boekdrukker in de Pe-
perstraat, in den Zaaizaaijer. c1o 1oc LVII.

PIETER MEJONTSMA.

HOedaanig, met wat een lust en liefde uw' zinn zich strekt tot alle kunst die verheerlijkt is met onberispelijke vraaijgheden, konnen zy getuigen die ooit neffens my toegang genooten ter gezelschapp van U. E. Dies ik (die my beroemen mag uw' gezintheid, in deezen, zo diep als iemand doorgegrond te hebben) niet eens bezorgt ben voor een afzettelijk gezigt te deizen, wanneer ik verschiine met deez bundel blaären, waar op de bloem van zo veel de vraaiste geesten met een braave luister bloeit. Dusdanig my het verhaalde bewuft, neem ik de boekstaaven van uw naam, en drukkze uit in 't voorhoofd van miin arbeid; daarze verstreken zullen een schild, my veel behaagliker dan of een vorst (hier toe verzogt) vergunde die plaatze te verzien met zinn ontzachtelijke wapens.

Deez van my verzaamelde ende dus opgedifchte geestgerechten , ofze alle in uw oordeel niet ziin zo verwonderlijk, dan oft **H O O F T** haar uit ziin onvergeliikelijk brein gebaart hadd; niet zo voll zinn, oft het door de spitszinnige harzenen van **H U Y G E N S** hervooft gebragt was; niet zo zielroovende, verziin van hoogftaa- teliike vonden, oft **V O N D E L** door ziin fenixfeder, in allerhande ftii en ftof, tot 's werelds verwondering, die den tiid tot voedzel betrouwde; niet zo geleerd, oft **G A B B E M A** ziin zangheldinn van topp tot teen in rouwgewaad bemantelde; niet zo hoogdraavend, oft **V o s** in het aller- vermaardfte truurfpell Aran en Titus om wraak en weerwraak deè woeden, of ziin heldhafte vreedezang zong; niet zo def- tig, oft de **D E C K E R** den kruisberg met hertscheurende gedagten opklaauterde, terwiil hy traanperzende geluiden floeg; niet zo overaardig, oft **A N S L O** ziin wonderbaare en wereldwiize Sweedsche Pallas, als in triomf, zo treffelijk ten toon ftellde : echter ik verzeker my zel- ven, veele der nu niet van my genoemde naamen,

naamen, die binnen deez bladeren haar huiswefting hebben, zullen U E. be-
neffens de voornoemde zo aanmerklijk
weezen, wanneer gy die daar voorftaan-
de gedichten in uw gedachten drukt,
dat gy dan het waare beeld dier beteike-
ning als met uw hert omhelft. Van ge-
liken zullen 'er (hoop ik) meer onzer
loffelijke landaard gezind zinn, die het
als U E. aangenaam zy, dat ik op dus een
wijze de kroon der konften kweek. Dit
is miin oogwitt, hier op doelt miin ge-
dacht; die 't anders will duiden kan het
doen; ik ben te vreeden mag ik my noe-
men, gelijk ik van herten ben

U E.

Tot onderdanigen
dienft bereide

*Den laatften van
Winnaand, den
jaare clo lcc LVII.*

H: RINTJUS.

BLADVVIIZER.

A.

S. *Abbes Gabbema.*

- O**P 't te paarde-rijden van Meijuffer *SIBYLLA* van *JONGSTAL.* 21
Aan *Petrus van Wassenaar.* 52
Op 't overlijden van Mevrouw *Hylk Boner*, weduwe van den Heere *Iohan van Saakma*, Raad in 't opperhof van Friesland; en Curator der Univerfiteit tot Franeker. 105
Lofzang, aan den Heere *Kristoforus Munsterus*, der konften Meester, en der zelve opperfte voorleezer in de hooge Schoolte Franeker; als hy 't oppergebiedt dier Schoole in een anders handen volgens jaarlijkfche gewoonte overgaf. 165
Op d' af beeldinge van *Akon* en *Leonora*, miffende elk een ooge. 332
Veirsjes gefneden op halsringen van de zwanen van den Heer *Pieter Meijontfma.* 360

R. *Anslo.*

- Het gekoonde Amsterdam, met het nieuw Stadthuis, gegrondveft door *Gerbrand Pankras*, *Iakob de Graaf*, *Sybrand Valkonier*, *Pieter Schaap*, der Burgemeesteren zoonen en neeven; onder het gezag der zelve Heeren. 1
Aan de Veede, op de grondbouw van 't Stadthuis. 18
Op de Toorn fttaande buiten aan de Nieuwe Kerk. 19
Lijk-

R L A D W I I Z E R

- Lijkklagt over zijn Hoogheid *Fredrik Henrik*,
Prince van Oranjen. 55
Klagte van *Amelia*, Princesse van Oranjen,
op 't overlijden van zijn Hoogheid. 56
Op de dood van den Heer *Geraard Vossius*. 113
Op de Hebreuschche Heldin van *Willem Heems-*
kerk. 147
Op de Nederlandsche Woordenschat. 228

B.

Jan Baptist.

Bruilofts zang, op het vereenigen van den
hooghebooren Heere *Georg de Hartoge*,
Heere van Valkenburg en Hogenhui-
zen &c. en de weleedle *Susanna Stut-*
ler, Jonkvrouw tot Bergen. 98

J. Bodecheer Benning.

Ter Bruilofte van *Antonius Clement*, en *Juff.*
Catharina Walaa. 42

J. Boogaard.

Op het Psalmbboek kunstelijk na de Nieuwe O-
verzetting gerijmd, door *Henrik Bruno*. 45
Klagte over het verlies van 't boek *Jobs*, ge-
rijmt door *Henrik Bruno*. 296

J. de Brune.

Minnepraat ter Echtzamening van de Heer
Matthæus Vossius, Historischrijver der
Ed. Gr. Mog. Heeren Staten van Hol-
land en Zeeland, Bibliothekaris van Am-
sterdam, en *Juff. Iohanna de Veno*. 201

Alida Bruno.

Graf-schrift over de vermaarde *Tesselschade*
Vischers. 112
Op de Bruilofst van den Heer *Bartholdus*
Wormskerk

J. vander Burg.

Op des Heeren *P. C. Hoofts Henrik de Grote*. 251

D.

J. van Daale.

Op de nooit volpreeze schoonheid van de
welleevende Juffrouw *B. I.* 262

J. de Decker.

Jubileum, of Guldenbruyloft van den eerfa-
men *Abraham de Decker* ende de deugd-
rijcke *Maria van den Brenden* 117

Klagte van *Monime* over haer konincklijk
huwelijk met *Mithridates*. 140

Romens ouden yver in Piemont vernieut. 159.

Op de dood van *Godefroy Hotton* Leeraer der
Fransche Gemeente t'Amsterdam. 189

De vier Jaergetijden. 200

Op de Nieu nederlandse volkplantinge. 227

Op den Zeeslag tusschen den Turck en Ve-
netiaen. in den jare 1656. 234

De klagende Princeesse over d'onrijpe dootd
van haeren man den Prinsse van O-
rangien. 260

Mins geweldt vertoont in *Mr. Willem Verjan-
nen* en *Catharijna Deckers*. 282

Op eene af-beeldinge van Prins *Maurits*. 299

Hollandsche groete aen *Jacob van Wassenaeer*
Heere van Opdam &c. op d'acnvaerdin-
ge van sijn Admiraelschap 328

P. Dubbels.

Aandagt op de Kribbe onzes Zaligmakers, ge-
volgt uit het Latijn van de Heer *C. B.* 150

J. van Duisberg.

Blyhartige welkomste aan haare doorluchtig-
Hoogheid

B L A D W I I Z E R.

Hoogheidt Mevrouw de Princeſſe *Amelia van Solms*, Dovagire van Oranje, op haar lang verlangde komſte t' Amſterdam. 94

Trooſt in droefheidt, aan den eerwaardigen Godzaligen *D. Reimerus Ligarius*, over 't droevig verongelukken van zijn eenigen naar hem genoemden Zoon. 229

G.

H. de Groot.

Aan zijn Vrouw, October VII. 's jaars. 329
clo Ioc XIX.

S. van Griethuysen.

Op d' af-beeldinge van *Theodorus Faber*, door hem zelve geſchildert. 27

D' uyre der lijkſtaatsy, van den Ed. Godſaligen *Wesselus Emmius*, in ſijn leeven getrouwen dienaar Jeſu Chriſti binnen Gronningen. 102

Op haer eygen af-beeldinge door den geſtingen *Theodorus Faber* geſchildert. 133

Op d' af-geleide verſchil-punten tuſſchen Stad Gonningen en d' Omlanden. 194

Op d' af-beeldinge van *D. Alb. Lamb. Biruma* Dienaar des goddelijken woordts tot Noord-Laren. 353

H.

Maria van Haestrecht.

Aen den Heer Kriſtophorus Munſterus. 167

W. van Heemskerk.

Aan *Ioachim Oudaan* voor zijn Koninklijk Treurſpel. 138

C. Huygens.

Geluck aen de E. E. Heeren Regeerders van Amsterdam in haer nieu Stadhuys.	233
Copie van een Zerck &c.	263
Aen Juffrouw <i>Tesselschade Krombalck.</i>	321
Schreyende af-scheid.	360
Dageraedt	361
Doodgift	362
Drydobbelde Geck,	362
Bloesem.	363
Lied.	365
Op den Aerdkloot in den vloer van het Stadhuys tot Amsterdam.	366
Op den Hemelkloot aldaer.	367

J.

G. Jacobs.

Personële vertonig der Viergetyden.	174
-------------------------------------	-----

Sibylla van Jongstal.

Aan SIMON ABBES GABBEMA over zijne vaarzen op mijn te Paarde-rijden.	193
--	-----

L.

J. Lescaille

Heete tranen gestort oover't droeve lijk van den onverlijkkelijkken man, Heere <i>Gerardus Vossius.</i>	44
Klagte over 't vertrek van <i>Ioan. Rulitius.</i>	115
Aan mijn groote vriend <i>Hero Galama</i>	199

O.

I. Opperveld.

Hymen aan den hooggeleerden Heer, <i>Paulus Voet</i> , Doctor in de Rechten, Professor in	
---	--

B L A D W I I Z E R.

in de Philosophie en Griekſche Tael
tot Utrecht, als hy, Bruydegom zijnde,
voor *Guiljelmus Cammius* preſideerde. 325

P.

Carel Prince.

- Bruylofts toorts ontſteken op de Echtfaming
van *David vander Beeck* en *Elizabeth de*
Swaef. 31
Aen den Heere *Kriſtoforus Munſterus.* 170
Aen *Abelus Robynſma*, toen hy tot der beider
Rechten Doctor wierde erweelt. 249
In 't Stamboek van *Ioachimus Heydanus* 327

Q.

Catharina Queſtiers.

- Dank-offer aan den E. E. Achtbare Magiſtraat
van Amsterdam, na 't ſpeelen van Caſi-
mier, of gedempte Hoogmoed. 60
In 't Stamboek van *A. V. D. V.* 149
Aan *Fr. I. H.* voor 't zenden van een Zuycker
broodt. 256

D. Queſtiers.

- Lijkzang over de dood van den E. Heere *Cornelis Boom.* 134
Uitvaart van den Doorluchtigen Zeeheldt
Marten Harpers Tromp. 264
Uitvaart van den Eedlen Heere *Cornelis Bikker*
Heer van Zwieten. 346

S.

L. Sanderus.

- Lijkklagte over *J. Polyander à Kerkhoven.* 22
Helikon in rouw, over 't aſterven van Jonkr.
Iacob van Eyck. 123
Op't

B L A D W I I Z E R.

- Op 't af-sterven van de weledele Jonkvrouwe
Abraha de Bye. 172
- Ter Bruyloft van de Godsalige, Hooggeleerde
Johannes Teekman, met de deugtrijke
Juffrouw *Bartha van Steenbergen.* 257
- Ter eeren van *Christiaan Edmesfton* en *Bernerd*
Vastenou, wanneer hun de hoogste trap
in de Medicinen wier opgedragen 323
- Aen *Iofua Sanderus* bedienende het Mar-
fchalk-ampt van *Abkoude.* 357

W. Schellinks.

- Op een flechte Schildery in een kostelijke
vergulde Lijst. 24
- Op een treffelijke Schildery in een flechte
Lijst. 25
- Op een Quakzalver gefchildert van *Adri-*
aan Brouwer. 132
- Opeen Lietzinger. 132
- Grafdicht op *Matt. Gansneb Tengnagel.* 253
- Op de Schilderkunft der Benjanen. 351

F. Snellinx.

- Aan de Fenix der Maatzangeren *I. Du-Sart.* 47
- Letterkrans op de geboorte van Juffr. *Katha-*
rina Questiers. 137
- Ter Bruiloft van *Kornelis Klokke* en *Helene de*
Zwaan. 232

J. Vollenhovius.

- Kruistriomf. 61
- Lijkzang over de Heer *Cornelis de Maats.* 154
- De Bruiloft-toortfen van de Heer *Ioan van*
Echten Heer van *Echten* en *Hogeveen*,
en Mejuffer *Anna Elizabeth van Haer-*
soltke &c. 237

B. Vollenhove.

- Heilige gedachten over de geboorte van on-
zen

B L A D W I I Z E R.

zen Heere *Iesus Christus*. 301

Uitvaart van den Heere Jr. *Arent Sloot*. 354

J. van Vondel.

Op G. Flinkcs afbeeldinge van den doorluchtigsten Vorst en Heere *I. Maurits*, Prince van Nassau. 20

Ter Bruilofte van de Heer *Ioan Six* en Juffr. *Margarite Tulp*. 28

Eenzame Aendagt in de Vasten. 49

Op d' afbeeldinge van zijn Konincklijcke Hoogheit Don *Ian van Oostenryck* 59

Eeuwgety van *Franciscus Xaverius* 85

Getzemani of Engellentroof. 108

Blyde aankomst t' Amsterdams van zijne Excellentie Don *Estevan de Gamarra*, Ridder van Sint Jacobs orde &c. Gezant van zijne Katolijcke Majesteit by de Hooge Moogende Staten der Vereenigde Nederlanden. 129

Verlossinge van Valencijs, door zijn Konincklijcke Hoogheit Don *Ioan van Oostenryck*. 145

Lijcklagt over Don *Antonio de Gamarra*. 162

Tegens de lastervaerzen Koningin *Christine* in 't aenschijn gespogen. 173

Op de Zeetriomf der Heerschappye van Venetien. 191

Op de Romeinsche Histori schilderien, opgehangen in de Burgermeesters Kamer en vertreck tot Amsterdams. 197

Ter Bruilofte van den hoogedelen gestrengen Heere *Pieter Nooms*, Baron des H. R. Rijcks, Heere van Arelanderveen, en de hooge edele Juffer *Beatrix Adriana Ram*, van Schalckwijck. 225

Toneelkrans voor den E. Jongeling *Nikolaes van Vlooswijck*, toen hy de rol van *Filedonius*

B L A D W I I Z E R.

- ledonius of Luffhart, by D. *Franciscus van der Enden*, op's Wijzemans spreuck, door zijne Latijnisten ten toneel gevoert zoloflijk, en stichtig uyt voerde. 235
- De Nachtegaal van Amistort. 254
- De Klœlia van de Heere Hogenhuys, geschildert door *Stockade*. 259
- Of d' Afbeeldinge van den Doorluchtigen Vorst n Heere *Frederik Erve* te Norwegen, Hertoge te Sleswijk en Holstein. 300
- Op de brieven en papieren ter Tresorie geschildert door *Kornelis Brixé*. 323
- Keurgedicht op de Keurstehouderschap van den doorluchtigsten Vorst en Heere J. *Maurits* Prince van Nassou, Vorst des H. Rijcks, Stadthouder te Kleef, &c. Toen zijne Vorstelijke doorluchtigheid, in den naam van Keurbrandenburgh, ten keure vanden Roomschen Koning trock. 333
- Op de Afbeeldinge van den onsterflijcken Heere *Karel van Mander*, Schilder en Dichter en Schrijver van het Schilderboeck. 356
- Op d' Afbeeldinge van den Kunstrijcken Heer *Abraham van Diepenbeeck*. 366

Jan Vos.

- Op't sterven van het zoontje van *Paulus Barhette* Geneesmeester t' Amsteldam. 20
- Doornekroon, voor *Judith Menton*, Huisvrouw van *Ieuriaan Boekert*. 41
- Aan de wond in Kristus zy, voor *Elizabeth van Koek*, Huisvrouw van *Ian Heimensen Koek*, Krijgsboumeester en Bevelhebber van 't geschut t' Amsterdam. 96
- Aan Juffrouw *Tesselschade Visschers*. 135
- Op verscheiden Schilderyen in de voornaamste

B L A D W I I Z E R.

- ste kaamers van 't Stadthuis. 198
 Aan de Heer *Simon van Petkom*, Agent van
 zijn Kon. Maj. van Denemerken in Bra-
 band en Vlaanderen. 228
 Op d' Afbeelding van *Kaspar van Baarle* 253
 Vertooningen op 't Huwelyk van den E. Heer
Ioan Hinlopen Iakobsz Commiffaris der
 Huwelyk fche zaaken &c. en de E. Juffr.
Leonora Huidekopers van Maarzeveen 285
 Eerenkrans aan *Leon de Fuiter*, op zijn Treur-
 fpel van den Bedekten Verrader. 331
 Aan Juffr. *Maria Koek.*, Huisvrouw van *Ioan*
van Papenbroek. 369

W.

H. F. Waterloos.

- Op 't Nieuwe Weeshuis der Diakoni t' Am-
 fterdam. 40
 Op d' ouden Prins *Willem*, gedreeven op een
 zilvere Medalie. 104
 Op d' Afbeelding van *Rudolphus Petri.* 135
 Op de Graffteê van den Admiraal *Tromp.* 148
 Op d' Afbeelding der vier regerende Burger-
 meesteren t' Amfterdam, gedreeven op
 op een zilvere Medalie. 188
 Op J. BOOGAARDS klagte over het verlies
 van 't Boek *Jobs*, gerijmt door *Henrik*
Bruno 96
 Op 't nieuwe Weeshuis, aan de Diakonen. 347

Z.

Jan Zoet.

- Veede-Nut aan zijne Keurvorftelikke Door-
 luchtigheid *Karl Ludwig* door Gods ge-
 nade Pfalts Grave by den Riin. 26
 Aan

B L A D W I I Z E R.

- Aan *Ian Volkaartsz'*, zonderling liefhebber
der Goddelikke wonder-wercken. 97
- Geboorte krans voor d' Edele Jonkvrouw
Anna Pauw. 187
- Geboortefeest van ziiine doorluchtige Hoog-
heidt *Willem Henrik*, gebooren Prince
van Oranje, geviert in 's Gravenhage,
op den viertienden dag van Slagtmaand,
des jaars 1656. ziinde het zeste jaar ziiins
ouderdoms. 265
- Pampier voor goud aan ziiin doorluchtige
Hoogheidt *Willem Henrik* Prince van
Oranje. 280
- Het Jaargety van Herodes Boorte dag. 330

H. Zweerds.

- Troost voor *Abraham Oorthoorn*; oover't af-
sterven van ziiin eerste Dochtertje. 23
- Stichtelijke overdenkingen op ider dag der
Week. 90
- Op 't Jaargety van JOAN BOOGAARD. 125
- Op een Festoen en krans, geschildert door
Juffrouw *Margarita de Heer*, aan SIMON
ABBES GABBEMA. 224
- Aan mijn vriend, toen hem sijn Knuetertje
ontvloog. 252
- Gedenkteekken van W: SCHELLINKS ver-
jaaren, als ik door een oude wond zwaar-
lik gepijnigt wierd'. 343

HET GEKROONDE
AMSTERDAM,

Met het Nieuw
STADTHUIS,

Gegrondtveft door

GERBRANDT PANKRAS,
JAKOB DE GRAAF,
SYBRANDT VALKONIER,
PIETER SCHAAP,

Der Burgemeesteren Zonen en Neven,
onder 't gezag der zelve Heeren.

*O Fortunati quorum jam CURIA surgit!
LIBERTAS ait, & fastigia suspicit urbis.*

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

PHYSICS

PHYSICS

PHYSICS

PHYSICS

PHYSICS

PHYSICS

PHYSICS

Aan de E. HEEREN

3

BURGEMEESTERS

KORNELIS DE GRAAF,
WOUTER VALKONIER,
GEERAARDT SCHAAP,
GERBRANDT PANKRAS,

Vredevaders, Vaders des Vaderlands,
Bouwheeren van het

STADTHUIS T'AMSTERDAM.

Oo ley hy eer een groene Krans van
eiken,
Een kruik gewijde wijn,
Voor 't pronkbeeld van Jupijn,
Die 't hooft des Dondergods niet kon
bereiken :

Als ik die niet in top weet op te halen
Hoe 't needrig Amsterdam
Tot zulk een hoogte quam,
Doe nu met my haar hoogheid nederdalen.

Ik kan haar lof ten vollen niet verklaren ;
Maar kip daar uit alleen
Haar deugden in 't gemeen,
Als uit een oegst een luttel korenaren :

Zy is zoo hoog ten eertroon opgeklommen,
Datz' in haar wal bevat
Zoo kostelijk een schat,
Het tegenwicht van 's werelts Koningdommen.

A 2

Wat

Wat zalze nu, op het aanhoudend' smeken
Der Vrede, zacht van zin,
Al voordeel en gewin
Opsteeken, met haar swaarden op te steken.

Zy liet den Krijg in al dat bloet versmoren,
Die nu niet prikt noch steekt,
Door dien hem macht ontbreekt.
En mint de Roos en Leli noch die doren?

O Perel aan de Lantkroon noit volprezen,
O Hollants wonderding!
Was Nederlant een ring
Gyzout, ô Stadt, de diamantsteen wezen.

O Vaders, wien op 's hemels welbehagen,
De Stadt is toebetrouwt:
De stoffe maakt my stout,
Om dit geschenk u dankbaar op te dragen.

R. ANSLO.

HET

5

H E T G E K R O O N D E
A M S T E R D A M.

I N H O U D T.

In de Raad der Goden was besloten om Amsterdam te kronen en daar toe de dag van de grondtlegging van het Stadthuis genomen, en aan Merkuur belast, de staçy uit te voeren. die, hierom nederdallende, de Voorzichtheid een Godin, om laeg te ontmoet komt, aan wie hy het raadsbesluit openbaart, en daar naa, ziende de steen geléidt, aan Amsterdam de plechtheid volbrengt, haar eerst, ter loop, verhalende hoe zy zo hoog is opgeklommen.

IN 't midden van de lucht is een Goddin gezeten
Heel sneedig van begrip, en bezig in het meten
Van zaken van belang, die, op een hoge stoel
Geruist des hemels rust, en 't weereeltlijk gewoel
Naaukeurig overleit; en, ziende uit zoo veel oogen,
Is altijt in zoo diep een aandacht opgetogen.
Zy, die met oordeel schift de waarheit van het valsch,
Als d'oude Janus heeft twe hoofden op een hals.
En mag, al ofze schoon het alles dient te weten,
Geen wisse wetenschap met waarheit zijn geheten.
Zy heeft een gladde slang rondom haar arm gedaan,
Een passer in haar handt, en by haar staat een haan.
En scherp en sterk in 't zien, en naauw en gaauw in 't horen,
Zo krijgtz' hier van haar naam van dat zy ziet te voren.

Die wakkere Goddin sloeg onlangs van ter zy
Haar oogen, na den Dam die d'Amttel scheit van 't Y:
Daar zy door last der Stadt, veel huizen weg zag rooyen;
Om een Stadthuis vol kunst op 't heerlijxt op te tooyen.
De straten zijn vol puin, en door een vreemt gebruik
Verkruitmen hier en daar de bakken, hol van buik.
Hier schudt een muur en dreight op d'aarde neêr te ploffen,
Gelijk een eik in 't woudt nu aan het hert getroffen.
Gins stort een gevel in, en maakt een swaare smak
En al de lucht vol stof, daar komt een pannedak

Neërglyen van om hoog, en hier een balk, geschooten
 Door zoo veel zolders heen, tot op de vloer te stootten
 En staat daar over eindt. heir leit gemengt in een
 En yzer, kalk en loot, en hout en glas en steen.
 Zy zag dit woelen aan, tot dat haar quam ontmoeten
 De vlugge Hemeltolk, met vleugels aan zijn voeten.
 Ze stondt gelijk verzet, verwondert om de rey
 Der Nimfen, die Markuur hier dienden tot geley.

Het kroonfeest van het Y was nu op 't lest gekomen,
 Zoodikwils uitgestelt, zoo dikwils voorgenomen,
 En Atlas schrandre Neef, door 's hogen hemels last,
 Gemachtigt tot dit werk dat hem te wonder past.

Toen deez' Godin niet wist wat zy hier van kon zeggen,
 Quam hy op deze wijs, het werk haar uit te leggen.

Gy die alrede ziet het geen noch komen zal,
 En vaak de stormen stuit van 't buyige geval,
 En nu verwondert zijt, hoe ik hier aan kom varen
 Ten dienst van Amsterdam, ik zal 't geheim verklaren.

Het Y, dat ebt en vloeit, maar altijt vloeit van gelt,
 Had, midden op haar stroom, een gastmaal toegestelt
 Op 't prachtigst uitgerust, en daar te feest doen noden
 De Viergodt, met de Lant- en Lucht- en Watergoden.
 De Vader Jupiter was nimmer zoo verheugt.

Al wat in 't water swemt dat swom hier in de vreugt.
 't Was alles by der handt al wat tot lust kon helpen.

Men dronk de koele wijn uit koele waterschelpen.
 De groote Dondervoogt, zoo heerlijk niet onthaalt
 Op Thetis zeebanket, heeft haar hier voor betaalt
 Met daat en groote dank, en dan haar daar beneven,
 Noch uit zijn vrye wil, dees vrydom weg gegeven,
 Dat zy, tot haren dienst mijn dienst gebruiken mogt.
 Dit is met grooter ernst van veelen veel gezocht.

Maar niemant heeft deze eer tot noch toe weg gedragen,
 Of was van hemels bloet en d' aldernaaste magen.

De Waterheilig zelf liet, op dit feestgety,
 Zijn vlotte wagenschulp bestieren van het Y
 Tot over Pampus heen. die roem der watersteden
 Wiert toen, als Zeevoogdes, van ider aangebeden.

De Tritons boogen 't hooft voor haar gediensfig neêr.
 Men speelden noit op stroom, in mooyer weêr, mooy weêr.
 Zoo raakte ik in haar dienst. By 's hemels rijxgenooten
 Is, na lang overleg, haar kroondag nu besloten
 Op heden vast gestelt, zelf op dezelfde stont
 Als d' eerste marmersteen zal leggen op de grond
 Van 't grote nieuw Stadthuis, daar 't oude is afgebroken,
 Daar zelf in d' andere eeuw al sterk van was gesproken.

Zoo sprak de Hemelboô, terwijl het Stadtsbestier
 Nu stont aan PANKRAS, GRAAF, en SCHAAP en VALKONIER.
 Vier mannen, daar de Nijd noit iets kon in misprijzen,
 Dan slegs haar deugt, daar zy haar wijsheit in bewijzen.
 Daar 't altijt vast by staat na ampten nooit te staan,
 En daar toe aangezocht die nimmer af te slaan.
 Zy, daar dit eerlijxt ampt noch eer van heeft verkreegen,
 Zich van hun eigen hert daar lieten toe bewegen,
 Niet uit een ydele eer, maar voor 't gemeene best,
 Dat altijt in haar raadt 't begin is en het leit.
 Zy achten 't haar geluk, indien zy maar aan veelen
 Der minsten, haar geluk goetgunst'ig mededeelen:
 Gelijk des hemels pronk, de zonne, die alleen
 Aan 's werelts hoogste top, haar licht ons maakt gemeen
 Te hoog voor 't laage volk, maar die ook wel mag lijden
 Dat zich de slechtste mensch ga in haar glans verblijden.
 Hier wort de deugt geviert, en waren immermeer
 De rechten wel vergult met beter glans van eer
 Dan by dees Amptenaars? waar by dat vast zal leggen
 Dat het moet onrecht zijn iets aan het recht t' ontzeggen.
 Hier houdmen deze voet. waar was oit beter staat
 In een gezegent lant? de Wijsheit geeft hier raadt
 Gevolligt van de Deugt, die noit van 't recht zal treden,
 En noit gedreven wort door gramschap, maar door reden.
 Zag d' outheit nu eens op, zoo zag zy 't Y geçiort
 Mer zulk een ware lof als by haar was verziert.
 Ik schrijf gelijk ik zie. zy, om haar te behagen,
 Zoo van haar Heeren schreef gelijk zy 't garen zagen.
 Waar heeftmen ooit gehoort dat iemand zich verpijnt
 Daar hy de meeste al is, dat hy de minste schijnt?

Dees heerlijke eigenschap schijnt haar als aangeboren,
 Die graag iet loflijks doen en graag haar lof niet horen.
 Zooloag in haar gemoedt, zelf op den hoogste trap,
 Zoo burgerlijk van doen in 't Burgemeesterschap.
 Zy houden 't oog in 't zeil, en zien op alle tijden,
 Om, door die toeverzicht, alle ongeval te mijden.
 Zy zien wat toen ter tijd voor 't beste wiert geacht,
 En wat, ten dienste der Stadt nu nodigt waar betracht.
 Zoo willen zy by 't volk haar naam en faam behoeden,
 Alleen niet van het quaat, maar zellef van 't vermoeden,
 En 't is een wis bewijs van een goedaardige aardt,
 Zoo iemand, hoog in eer, de deugt noch naauw bewaart,
 Zy achten voor haar zelf daar aan zoo veel gelegen,
 Nu zy zijn in 't bezit als eer zy 't ampt verkregen.
 Zy hebben al de Stadt de schoot nu opgevult,
 Met weldaân zonder tal, en noemen dat haar schult
 Gehouden in 't gemeen. waar vintmen zulke menschen
 Die zulke Heeren zijn gelijk zy burgers wenschen?
 Zy leggen niemant ooit dat qualijk voegt te last,
 En doen, niet na haar magt, maar slechts het geen haar past.
 Zy weten ons de weg tot vryheit zoo te banen,
 Dat Katoos, nu ter tijd, hier zouden onderdanen
 Gewillig willen zijn. dit 's hoogst by haar gezet.
 De welvaart van het volk is d' alderhoogste wet.
 Mijn veder vliegt te laeg. zy moeten my verschonen.
 Ook doen ik als de geen die, in het kort, wil tonen
 De wereld op een doek. daar is, in klein begrip,
 En ieder landt een punt, en elke stadt een stip.
 Dees hadden nu 't gezag. 't wiert by de Hemelreyen
 Voor goed gedocht, dit jaar met wondren af te scheyen.
 En hierom quam Markuur, zoogaauw van tong en geest,
 Om immers tijds genoeg te wezen op dit feest.
 Het docht hem nu al vreemt, hoe dat het by mocht komen
 Dat hy zijn Amsterdam tot noch niet had vernomen:
 Maar 't schorte by de Vreê. daar was veel tijd gespilt.
 Al cerze stont getooit gelijk die had gewilt.
 Ten lesten quam ze noch, op 't prachtigst uitgestreken.
 Haar een' handt voerde een staf, haar andre een vrede teken.

Vijf Nimfen volgden haar. Een droeg een goude kroon
 Met peerlen ingeleit, vier torsten 'er een troon.
 Quam eens de smit Vulkaan, van boven tot beneden,
 Den brandenden Apol van gloeiend goudt te smeden,
 Zoo zoudt dit maakzel zijn, dat sterk zijn luister houdt.
 Dit goudt is zonder schuim. al wat hier blinkt is goudt,
 En 't edelst eël gesteent, dat noch, in alle hoeken
 Des wereldts wijdt en zijd, was ergens op te zoeken.
 Kan niemant, van zo ver, met sterffelijk gezicht
 Opstarren, tegens 't heldre en sterke zonnlicht!
 Wie zal dan, hier om laeg, zijn machtig om te dogen
 Die dichtnabye gloedt, niet stralende uit haar oogen
 Maar uit haar heele lijf? de Vrede; nooit zoo bly,
 Ging, met eerbiedigheid, aan haare slinke zij:
 Waar in zy, schoonne 't langen heftig zocht t'ontleggen,
 Zich, door een heusch verzoek, noch eindlijk liet gezeggen.
 Toen ieder deze glans nu flikkerde te sterk,
 Hing zy haar om het lijf een tabbert, vol van werk,
 Die zy had opgetooit, met swierende gedachten,
 Toen nimmer malens moe, zy al te lang most wachten
 Te Munster om bescheit. hier stonden, langs de zoom,
 De gulde wapens van de Vaders van mijn Stroom.
 In 't midden van de rok, om Vorsten raadt te geven,
 Was, door gelijkenis, dit kunstig in geweven:
 Hoe eertijts Jupiter, die alles onderhoudt
 Door zijn almachtige arm, aan Metis was getrouwt
 Een dochter van de Raadt, die, vol van wijze reden,
 Hem lieflijk onderging met zoete aanminnheden,
 En heusheit milt van aart, zoo datze metter tijd
 Van hem beswangert wiert, in 't aanzien van de Nijdt.
 Hy zellef heeft zijn vrucht, toen hy dit quam te weten
 Eer zy geboren was, voorbarig opgegeten;
 En hier door is Jupijn het bekkeneel geklooft,
 Toen Pallas eertijts wiert geboren uit zijn hooft
 Gewapent met een helm. hier mede wou zy zeggen:
 (Indien 't geoorloft is 't geheim zoo uit te leggen)
 Dat d' Oppermaght, op dat zy wel haar volk bescherm,
 De Raadt dient t' allen tijdt te nemen in haar arm:

En, zijnde eens met haar, alleen dan voort te telen
 Als uit haar eigen hoofd, de raadt bedocht by velen.
 Zoo was hy toegeruft, die, door haar dienst, genoeg
 De Paiskroon heeft verdient, toen zy de Krijg verjoeg.

Terwijlmen, met dit werk, om hoog stont opgetogen,
 Was dit om laeg te doen, daar duizenden na oogen.
 Vier borsten, frisch van jeugt, geteelt van Amstelsbloedt,
 Zich spoyen na den Dam, gevolgt van zoo een stoet.
 Toen quam de blijde Maar aan ieder een te zeggen,
 Dat zy den eersten steen van 't Raadthuis zouden leggen.
 Zy hadden op hun borst, gesneden in het goudt
 Het wapen van de Stadt, hun Vaders toe betrouwt.
 Of schoon men met het bloedt geen deugden komt te halen,
 Vermits zy zijn geen erf, zoo zie ik nochtans dalen,
 O Spruiten groen van loof, in 't bloeyenst van uw jeugt
 Al telgen groot van hoop, uw vaderlijke deugt.
 Ik zie, dat tot haar lof, de Stadt zal wedervaren
 Het groeyen van uw deugt in 't groeyen van uw jaren.
 Zy waren alle vier, waar na de Wijsheit haakt,
 Als jonge metzelaars; op 't aardigst toegemaakt.
 Toen heeft Markuur aan haar, twee Zonen en twee Neven
 Der Burgemeesteren, zijn zegen toe gegeven.
 Het deedt de Vrede nieuw, hoe dat zoo lang, zoo sterk
 De jonge VALKONIER bleef staren op dit werk:
 Maar d' Amstel heeft aan haar, door een behendig teken,
 De kunst die in hem steekt in 't teek'nen ingesteeken.
 Zy waren in het werk, tot eer van Amsterdam,
 Als haar een vreemt gezicht heel haastig overquam.
 Zy zagen schielijk op, en schielijk nederdalen
 Vier Englen, snel ter vlucht, heel afgerecht op 't malen.
 Dees' hadden uigerekt een wijdtgespannen doek,
 En ieder van de vier een handt aan ieder hoek.
 Hier stondt het nieuw Stadthuis, getekent van te voren,
 Zoo geestig, dat het zou het kunstigst oog bekoren.
 Het dunk van Kampen nu niet langer vreemt te zijn,
 Al zag hy dikwils om, en zag geen menschen schijn.
 Wanneer hy, met hier op zijn zinnen scherp te scherpen,
 Was bezig om de schets van 't groot gevaart t'ontwerpen.

Dees stonden achter hem om 't werrik te bespiën,
Hy heeft het eerst bedocht. zy hebben 't afgezien.
De boukunst, die om laag hier op quam aangevlogen,
Bezag dit heel verbaast met haar doozichtige oogen:
Door dienze hier in een zag meerder kunst gewrocht,
Als zy, haar leven lang, ter wereldt had gebrocht.
Hier zagze Iönien heel nagebootst in 't bouwen.
En hier een eedler swier een beter voet, gehouwen
Gelijk Korinten plag. hier mengtmen kunst in een.
Hier volgtmen heel beknopt het Roomsche gebruik alleen.
Zoo zoektmen Amstels eer zoo hoog in top te heffen,
En in dit heerlijk stuk d' aaloudtheit 't overtreffen.
Dit docht hy die, alleen tot eer van onze Stadt,
Dat groote werk zoo lang had in het werk gehad;
Die zoo zijn naam door kunst zal in de werelt houwen,
Datze eeuwig staat ten toon in statige gebouwen.
Zoo spreken zonder mondt de steenen van zijn lof.
Dat tuig Graaf Maurits huis, dicht achter Hollands hof,
En 't huis van Zuilichem, waar in Apol komt waren,
Ent' Alkmaar 't orgelspel, en dan de kerk by 't Sparen,
En zoo veel werken meer, die hy, met raadt en daat,
Heel trots heeft opgetooit, waar in de kunst bestaat.
Maar geene grooter eer was ooit voor hem te hopen,
Als met het hooftebouw der Hoofstadt van Europe.
Dit stondt hier afgemaalt, en in het klein verthoont
Het werk, dat met zijn kunst het hoofd van d'Amstel kroont:
Elk had genoeg te doen om d' ogen te verzaden,
Dan met de metzelaars, dan met de wijze Raden.
De liefde, kuisch van hert, quam op de Nieuwe Kerk
Te dalen van om hoog, in 't midden van dit werk;
Hier viel haar daatlijk in, hoe, door des afgrondts listen,
By ons is ingevoerd dat heilloos tempelwissen:
En hoe nu tegenseen de Kerken zijn gekant,
Hier uit spitsvondigheid, en daar uit klein verstant.
De dienst, die, door haar vuur, de herten op deed blaken,
Gebruiktmen nu helaas! om twist in 't hoofd te maken:
Nu zy, door slim bedrog geklommen is van 't hert
Tot in de herfienen, daar zy 't verstant verwert.

En dikwils noch die zelf hier dienden 't kruis te dragen
 Die 't niet met hun verstaan, bestaan daar meê te plagen.
 Hier wort hy toe vervoert, die eens zoo is gezint
 Dat hy de waarheit min, zich zelven meelt bemint.
 Dit quam toen Konstantijn, met kerken op te bouwen,
 Zijn wereltlijken arm haar boven 't hoofd wou houwen.
 Toen drong, gelijk een vloedt de dijk nu veel te sterk,
 De wereld met geweld van ampten, in de Kerk.
 Dit docht zy die, door haat ter werelt uitgedreven,
 Noch docht om t'Amsterdam op 't lelt geruft te leven.
 Daar ziet zy 't quaad gebruik verbetert altemaal,
 En weêr een eeuw te moet van zuiverder metaal.
 Zy quam op deze tijdt, in 's hemels zaalge zalen
 Voor d'oorlog weg gevluht, op 't aertrijk nederdalen.
 Nu had Rechtvaerdigheid zich op de Waag gezet.
 Zy hiel haar oogen toe, haar handen onbesmet,
 Maar in haareene een schaal, om 't recht gewicht te wegen,
 End' ander was verzien met eenen brede degen.
 Dees, Schutsvrouw van 't Stadthuis, bezag daar van den gront
 Waar in de wijze Raadt zal spreken met haar mond.
 Zy, die het quaad bestrafte om 't goede te belonen,
 Voorzichtig in haar doen, kreeg lust om in te wonen
 Van toen af by het Y. hoe zalig is de Staat
 Wanneer zy heeft een stem in 't midden van den Raadt!
 Nu was de heele Stadt, van blyfchap uitgelaten,
 Gedrongen na 'et Stadthuis, uit alderhande straaten,
 Nieuwsgierig om te zien, hoe 't eerste metzelwerk
 Zou leggen vast geveft in 't afgegrave perk.

De Koopvoogt, ziende nu de steen den grondt bedekken.
 Docht by zich zelf, 't is tijt de krooning te voltrekken
 Met ongemeene pracht. toen deed hy dit verhaal,
 Zo vloeyende van tong, zo vlayende van taal.

Doorluchtig Amsterdam (dit hebbende uitgesproken
 Zo sweeg hy stiel, maar niet als of 't hem hadt ontbrooken
 Aan 't geen hy had bedocht; maar op dat elx gehoor
 Zou op zijn open mondt opdoen een open oor)
 Ziet hier (zo voer hy voort) de zaalge tijt genaken,
 Die u tot Kaizerin van heel Euroop' zal maken.

Zy is uw onderdaan, die, in der daat, gevoelt
 Dat al haar heil alleen is in uw heil bewoelt.
 Het is noch uitgestelt. hoewel gy lang voordezen
 Dees kroning in mijn zin wel waerdig schein te wezen,
 Zo wiert het opgeschorft; gelijk als nu ter tijt
 De Sweedtsche Koningin, den sceppter toegewijdt,
 Die tijtel-cer verdient, hoewel zy door haar Standen
 Tot noch niet is gekroont, tot roem der Gotsche landen.
 Waar toe nu meer gewacht, nu zels de Haat en Nijdt
 Vrywillig heeft bekent, dat gy de grootste zijt!
 Of schoon Venetie, die by u niet kan halen,
 Zolang voor u gebouwt, wou op uw jonkheit smalen.
 Daar zy is afgellooft, en gy zijt jonk en fris.
 Haar heb ik omgezet door dees gelijkenis.
 Genomen dat 'er twee op d' Alpen zouden stijgen,
 Ey, zeg my, wie van haar was waert den prijs te krijgen,
 Hy die daar langzaam klom met moeite al hijgend op,
 Of hy, die met een zet zich zetten quam in top?
 De zaak leit veel te klaar. waar zou zy toch op roemen,
 Die op geen eene dag is by uw eer te noemen?
 Toen zag zy zich verzet, zy stont haar zelf in 't licht.
 De verf van hare rok vloog haar in 't aangezicht.
 Want zy, die u hier in die nek zocht toe te wenden,
 Had toen een purpre keurs geslingert om haar lenden.
 Elk kent uw voor haar hoofd. maar Londen (nimmer stil
 Van oproer of verraat, daar ieder anders wil
 En niet weet hoe hy wil) kon naauwelijx gedogen,
 Dat gy, als zy in wensch, zoo ruim zijt van vermogen.
 Maar ach wat kanze doen. voort was 'er niemant meer
 Die zich, na zijn verdienst, toerekende deez' eer.
 Kleen waart gy in 't begin, tot grootheit niet geboren;
 Maar door uw eyge dienst tot die waardy verkoren.
 Dit zag ik te gemoet, wanneer de felle brandt
 U trof zoo deerlijk tot in het ingewandt.
 De Nijt, die toen Vulkaan zag woeden in uw wallen.
 Hadt in uw ongeval toen maar een kleen gevallen.
 Om dat gy, in dat deel, als 't oude Rome tracht
 In, alsge uw magt verliest, te krijgen meerder magt.

De brandt verarmde u niet. gy kost daar nut uit krijgen.
 Toen zag ik van om hoog de zegen nederzijgen
 Op uwe kroon en kruin. en hoe gy Amsterdam,
 Toen vlamde op beter stant, in't midden van de vlam :
 Tot dat gy op het leest mooght met dees gaven pronken,
 Door uwe deught verdient, en door't geluk geschonken.
 Uw groote maght ter zee, het magtigste gewin
 Daar gy het landt meê houdt, bleek zelf in uw begin,
 Toen gy ten waterstrijt meer schepen wist te zenden,
 Dan al het heele landt, om d' overlast der Wenden
 Te wenden van uw hals; al wie u tegenstondt
 Die liep ziju ondergang van zellef in de mondt.
 Ik krimp mijn zeggen in. de tijt zou my ontbreeken
 Indien ik na waardij uw daden uit wil spreken.
 O Spanje, laat my toe dat ik in tijdt van vree
 (De Vree die eeuw'ig duur) uw nederlaag ter zee
 Maar ophaal met een woort, om zo in top te halen
 De magt van Amsterdam, gebouwt op Noortsche palen.

Het heugt Brittanje noch (indien haar ongeval
 Het toelaat) hoe gy laatst, met vlooten zonder tal,
 In zo een korten tijt, waart binnen Duins benepen.
 En onlangs noch bezet met zo een handt vol schepen,
 Gelijk vrouw Cybele, door't dringen van de noodt,
 Van Jupiter verkreeg, dat zy Eneas vloot,
 Der Frijgen overschot, om Turnus vier te lesschen
 Veranderde in der haast in gladde Stroomgodessen :
 Zo wiert aan u vergunt, dat Nymfen van het Y
 Verschiepen zich terstont in schepen op een ry,
 Met scheepsvolk voort gemant. gy zijt het die de Goden
 Kunt wenden na uw wil, ten dienst van uw geboden,
 Tot dat haar rijke gunst, op deze watertocht,
 Noch op het leest uw last, na wil en wensch volbrocht.
 Zo was 't'er toen te doen. De vergelegen Moren
 Wanneer zy, in hun landt, maar van u speerken horen,
 Door't momplen van de Faam, zo denkenz' al gelijk,
 Niet datge zijt een Stadt, maar zelf een Koningrijk
 Daar 't alles komt te koop (wie zou hier door niet hopen
 Om 's werelds heerschappy op eene dag te kopen)

Daar't

Daar 't wankelbaar Geluk, dat zich hier heeft geplant,
 Nu luistert op uw woordt, en vliegt u van de handt.
 Nu staat uw staat zo schoon. geen Stadt, hoe hoog gestegen,
 Kan grenzen aan uw magt hoe dicht by u gelegen.
 Gy hebt in uw begrip, en binnen uwe wal,
 End' Arbeit en Natuur, het Noodtlot en 't Geval.
 Het Noodtlot laat wel toe het geen men heeft genoten;
 Maar zal (om uwe Stadt noch meerder te vergrooten
 In welvaart en in magt) gelijk een sterke muur,
 Hier vesten het Geval en d' Arbeit en Natuur.

Zo sprak vrou Majaas zoon, en liet het hier by steeken.
 Hy merkte dat de V reë iets tot het Y wou spreken.
 Hy had noch niet gezeit wat, voor 't gemeene best
 Van haar was allereerst, in 't Oosten en in 't West,
 Gelukkig uitgevoert, daar zy aan haar bevelen
 En hooge wetten bint des aertboöms andre delen,
 Gebogen voor haar troon; noch hoeze hier te landt,
 Ten orber van 't gemeen, de kunsten biet de handt.
 Noch hoeze, als een toneel des werelds, met haar spelen
 De werelt ons verthoont op trotsche schoutoneelen.
 Noch hoeze aan hem de Beurs, en dat geheiligt erf
 Der heilige Agencies, gewijdt had aan Minerv'
 De glory van Atheen, die nu aan 't Y herbooren
 Zich op de hoge stoel zoo loffelijk laat hooren:
 Daar Vossius de Nijt de lastermont maakt stom,
 End' oudtheit ons verklaart als zonder ouderdom,
 Aanwijzend' het misbruik der dolende verkeertheit;
 Door zijn geleerde deugt en deugdige geleertheit.
 Ik spreek geen roem van hem, dat 's my te hooge stof.
 Al wie zijn boeken leest genoeg heeft van zijn lof.
 Het Y, dat op die man nu al haar hoop mag bouwen,
 Zal eeuwig dit verstant in haar gedachten houwen.
 Al was 't voor haar een ramp, wanneer zijn Amtgenoot
 Barlaeus, groot van naam, van 't onweër van de doot
 Belopen wiert zo haast. toen was Apol geslagen
 De lauwer van het hoofd, waarom hy rouw zal dragen
 Noch negen jaten lang, en met een droeve taal
 Zijn lijkgedachtenis vernieuwen negenmaal.

Op't sterrefjaargety. nu is de beurt ghekomen
 Die Klio heeft bedient, al weder op Melpomen
 Die daar op toefsel maakt; want alle jaar op jaar
 Zal een de dienst voldoen voor Febus hoog altaar,
 Tot dat hy op het lef zijn ftacy heb verkregen.
 't Is recht dat elk hem eer. hy eerdeze alle negen;
 En zettende met vlijt zijn fchrandre zinnen fchrap,
 Zoo zette hy Minerv ten dienst der koopmanschap.
 Hy had noch niet gezeid hoe 't Y quam t' zee te raken
 Veel dieper met Fortuin, toen 't als een vredebaken
 Zich ftelde voor 't gemeen, daar elk een haven zocht
 In onweer van de Vreë, waar door men zag volbrogt
 Al't geen de Vecht, die langs het Muiderflot komt swieren
 Vertelt had overlang aan Machtels kamenieren,
 Nu tot der doodt bedroeft, om haar onteerde vrouw,
 Maar ach dit bly verhaal vermaant my van de rouw
 Die my zal nimmermeer zijn in 't gemoedt verſleten.
 Als ik om dichten denk kan ik geen Droft vergeeten.
 Dit had hy niet gezeit, en alles wat 'er meer
 Dat andere overtreft, gedijt tot Amftels eer.
 Toen ſprak de rijke Vreë, kom hier mijn uitverkoren,
 Mijn welvaart, al mijn heil is uit uw ſchoot gebooren.
 Ik had my in het eerſt al vaſt op u betrouwt.
 Ik was gelijk een huis nu hallef opgebouwt,
 Dat nu blijft ſtille ſtaan. men kan 't niet verder dekken,
 De meesters van het werk daar zelf de handt van trekken,
 Elk zeit hier 't zijne toe. waartoe zo veel geſpilt,
 En voort niet uitgevoerd? nu 't alles loopt in 't wilt.
 Gy wiſt dat groote werk, na zijn waardy te wegen;
 En dat 'er groote lof voor u was in gelegen,
 Nu elk verlegen was. toen hebt gy 't ſtuk alleen
 Met yver uitgevoerd, ten dienſte van 't gemeen.
 Waar mede zal ik u mijn dankbaar hert betonen,
 Om u na uw verdienſt, voor deze gunſt te kronen?
 Ik geef de Nering u, op datze bet gedy
 Tot welvaart van uw Stadt en heil der burgery.
 Hier op voer Hermes voort: Gy, die eer hebt verkregen,
 Op uwen wapenkroon, den Keizerlijke zegen.

Voor 't geenge, in tijdt van nood; uw Landtvorst hebt gedaan,
 Ten dienst van 't Rijk, gy waart aan Maximiliaan
 De zenuw van zijn arm, toen hy het oorlog voerde
 Tot dwang van Rotterdam en 't sterke Slot te Woerde.
 Toen heeft hy u een kroon voor deze hulp beloofd.
 Hy zetteze op uw schildt, ik zetze u op het hoofd:
 En niemant zy zoó stóut dat hy daar na kom steeken,
 Om dit bekleemde recht u uit de handt te breeken.
 Zo sprak hy, wel ter taal. Toen ging, door 't groot gerucht;
 De naam van Amsterdam tot boven in de lucht,
 En voort de staçy aan. Hier na wiert opgezongen
 Haar lofzangk, dat het klonk, op al de hemeltongen.
 Toen heeft Fortuin zich zelf in haare dienst besteedt;
 Zoo datze nu voortaan staat onder Amstels eedt.
 Met zulk een heerlijkheit, daar niemant op mag hoopen;
 Is tot haar eeuwige eer dees Kroondag afgeloopen.

Beschutters van het Y, ô Viertal, waart geviert,
 Nooit is in eenig jaar de Stadt zoo opgeçiert.
 De Faam, zoo stijf van stem, is uit haar aâm gekreten,
 Om hier van slechts alleen de wonderen af te meten.
 Wat riepmen dat 'er veel was op een tijdt verrecht.
 Wanneer de steene wal wiert van de Stadt geslecht, 1601
 Een toren opgericht, wanneer, met driepaar sluizen,
 Gemaakt wiert het getal van zoo veel hondert huizen.
 Maar gy begint een werk dat, grooter van belang,
 Zal tarten met zijn kunst den op- en ondergang.

De Hemel geef aan ons (indien ge met u vieren
 't Waart zalig Amsterdam niet altijd moogt bestieren)
 Maar mannen u gelijk, in 't heerlijk Stadtsgebiet,
 Waar van de gulde zon geen wedergade ziet;
 Noch daarze 's morgens vroeg in 't Oosten opgetogen,
 De werelt vol van slaap, de vaak trekt uit haar oogen,
 Of daarze zoo veel weghs als zy heeft afgeleit
 Ziet middags voor haar staan, of daarze 's avondts scheid
 Ten lesten van ons af, en schiet haar slaauwe stralen
 Tot op haar westertroon, om daar wat aâmste haalen.
 Dit wenscht hy die, aan u en aan zijn stadt verplicht,
 Maakt op het eind van 't jaar een eind van 't Kroongedicht.

V R E E D E,

Op de grondtbouw van 't

S T A D T H U I S.

O Heil des wereldts, hemels kindt,
 O schoone dochter, waart bemindt
 Te wezen, van al wat op aardt
 Zijn oogen opflaat hemelwaardt.
 Hoe zal ik roemen uw waardy
 Op zulk een maat die waardigh zy?
 Godin, gy zijt wel ruim zoo schoon
 Dan d'opperste van al de Goôn:
 Die zijnen dollen donderkloot
 Rolt door den hemel, wijt van schoot,
 En voert in zijnen rechte handt
 Des blixems schrikkelijke brandt.
 Wy hoorden eertijds maar uw naam,
 Door 't loftrumpetten van de Faam;
 Maar niemant wift noch, aan wat strandt,
 Oft aan wat landt gy waart belandt.
 Een ieder zocht u zonder troost,
 En d'een in 't west en d'een in 't oost;
 Eer gy 't gesplitste Nederlandt
 Bewoelde met d'Oranjabandt.
 Maar zegme, goedige Godin,
 Waar waartge met uw huisgezin,
 Met uwen aangebeden stoet,
 De Nering, Welvaart, Overvloed.
 Zoo sprak ik, toen de Vreê vernoeght
 Daar op dit antwoord heeft ghevoeght.

De groote en wijde werelt viel
 (Eer ik my in dit landt onthiel)
 Met al haar rijken my te klein.
 Dies most ick trekken elders heen.
 Toen luisterde, in des hemels koor,
 Een godspraak my dit stil in 't oor,
 Ik weet een plaats u toegewijdt,
 Als Mars in Hollandt overlijdt.
 Dan is voor u een wisse wijk
 In Fredriks zoon zijn vredeijk:
 Als d' Amstel, met haar wapenkruis,
 De grondt leyt van het nieuw Stadthuis,
 En, heerschende over landt en zee,
 Dat sticht ter eere van de vree.
 Dit sprak zy die, zoo rijk en trouw,
 Wil wonen in het Stadtsgebouw.
 Nu vreeft het Y geen krijsgeval,
 De vrede is binnen onze wal.

O P D E

T O R E E N

staande buiten aan de

N I E U W E K E R K.

DE wijze Magistraet, om d'Eendracht niet te storen,
 Sloot in de Kerk de V R E E D E, en uit de Kerk de T O R E N.

R. A N S L O.

B 2

O P

Op G. Flincks
 A F B E E L D I N G E
 Van den doorluchtigften Vorst en Heere,
J. M A U R I T S,
 Prince van Nassau.

QVA PATET ORBIS.

Zoo leeft MAURITIUS, die, al een kopren stijl,
 De Nieuwe Weerelt stutte, enstant hiel in Brazijl,
 Daer Portugal, en al de zeekust, zwart van Wilden,
 Op hem hungrof geschut, geweer, en pijlen spilden.

De grens der Staten slaept op zijne wacht, en zorgh.

Den stoel van Kleef, den Raet van 't Keurhoofd Brandenburg
 Bekleet hy met zijn deught, wiens lauren noit verdorden.

Op zijn Grootmeesterschap van Duitschlants heilige Orden
 Heft Malta nu het hoofd veel trotser uit de zee,

Als Ottoman het zwaert wil rucken uit zijn schee.

De Keizer en het Rijck hem voor een' Rijxvorst eeren;
 Een peerel aen de Kroon van Nassau en zijn Heeren.

J. v. VONDEL.

Op 't
 S T E R V E N van het Z O O N T J E
 V A N
PAULUS BARBETTE,
 Geneesmeester t' Amsterdam.

Mit dat BARBET demensch, in spijt der Ziekt' deê leven,
 Ontstak de Doodt, en riep: de kunst gaat my te vart.
 Voort heeftze, door haar pijn, zijn Zoon in 't graf gedreeven.
 De Vaader schrikt' in 't eerst: maar nu, tot wraak getart,
 Spant

Spant hy zijn krachten t'zaam , en stuit de Doodt in 't woeden.
De wraak is loflijk als men wreekt om 't volk te hoeden.

J A N V O S .

Op het te

P A A R D E R Y D E N

Van Mejuffer

S I B Y L L A van J O N G S T A L .

DE moed'ge klepper, die pleeg, na de wil, te draaven,
Van overharnast volk, en Mars gewijde Braaven,
Ontfangt, nu, op zen rug, de keur van 't Frye land,
De dappere SYBILLE. Een Jufferlijke handt
Getemde woestheidt doet, nu rechts, nu flinx om keeren.
Heur wenken is genoegh om alles hem te leeren.
't Zy Zy een rondte wil, of, met een losse toom,
Veel sneller als een wind, vliegt over bemd' en stroom.
PENTHESILEA blonk, niet anders, voor'er benden,
Als zy 't, vol moed, en kraft, rechts op den vyand wenden.
En geen gevaarlijkheên ontzagh, noch stof, noch zweet,
En 't MIRMIDONSCHHE heyr, te rugg'waart deyzendeed',
d'Heldthafte KLELIA, niet anders zat te paarde,
Als zy een Oorlooghs-kans op spietzen, schut en zwaarden,
Bestond', en, buytten vrees, den vyandt zat op d'hiel,
En, end'lijk, 't zeege-wit, bevoght, en 't veldt behiel.
Zoo zaghen op 'er Ros, de strijdtbaare KAMILLE,
Die nooyt gezint was tijdt, aen naay-korf, te verspillen;
Maar voerden ridderlijk de ruytter-orden aan.
De windt, als zy, te voet, maar liep, als stil, bleef staan.
't Eerwaarde GRIEKEN, kan, alleene, nu, niet roemen
Op heure Maaghden, en die zonder gaade noemen;
En 't aadeloude Room 'er oogh vry werppe neêr,
Hier straalt een and're starr', daar helpt geen tegenweer:

Deez'Noorder-hoek bezit de praal der Juffer-reyen,
 In oordeels wisheid, of't in kloekx yets te beleyen;
 Jaa! alles wat de gryze aaloudtheyt hefte in till,
 Herberghet het Maaghdlijk hart der moedige SIBYLL:

S. A. G A B B E M A.

L Y K - K L A C H T,

Over den Edelen, Wyfen Heer

J O H A N N E S P O L Y A N D E R

à K E R C K H O V E N,

Eerste Professor inde Heylige Godtheyt tot

L E Y D E N.

HAd Roomen recht in rouw het Kapitoel te kleeden,
 En 't gloeyend' purper-schoon des Raats in wisseling
 Te slaan van Treur-paruyck, met rou en treurigheden
 Bestikt; toen d'helfche snee van een verwoede kling,
 Dien wyz' en over-kostelycken hals doormaayt had'
 Van *Tullius*, dien Vader der welsprekentheyt,
 Wiens goude hant, en veder so veel gouts ghesaayt had':
 So meucht gy *Leytsch Atheen*, vol druk, betaant, beschreyt,
 Met recht dan nu de glanz wel van u voor-hoofst scheeren,
 En't glimpryck diamant, en't heerlyck purper, ach!
 Uws Majesteyts met treuriglicker teem vereeren
 Van klaaglyk maatgesang, en bleek en dootsche vlag;
 Swart vry't vergult gieraat van u ontheupte stylen,
 Nu 't ramm'lent spook hier kneust met syn vergiften staf
 De schoonste Peerel uyt u kroon; en met syn pylen
 Uw troost en steun-pilaar geblixemt heeft in't graf.
 Doot leyt den Herder, Och! wiens sorge noyt en kreukte
 Syn kroost te drenken met een heil'ge Levens-aar:
 Die soete Nektar-tong die diamanten meukte,
 Leyt gansch verflenst, helaas! Kon d'eed'len Harpenaar
 Met goude vaarsen en vloeysoete luyte snaren,

Betoveren pluymgediert, en bosch, en berg, en rots,
 En temmen 't bruyfchend' schuym van toomeloofse baren:
 Noch meer kon desen Helt, en faal'gen Engel Gods,
 Wiens goude tong bedout met melk en foeten honing,
 Verfrifte 't dorstig hert, en raakte 's volks gemoet,
 Entroonden fachtelik de zielen uyt haar woning,
 En mengeld' onder een de tranen met het bloet.
 Die groote Ziel, door 't merk der lieve deugt befleden,
 Geen honig foeter was als Godes kostel fout,
 Al wat fy nedrig op dien vasten Gront-steen smede,
 Was waarheyt, reyn geloov', fijn silver, schittrend' gout.
 Hoe moet dat Gods-kleynoot, die blye ziel nu huplen
 In 's lieven Vaders schoot! maar ach, hoe weentmen hier!
 O Hemel, sie, wat vloed van laauw' en silte druplen!
 Hoe schreyen volk en locht, en dorre stroom rivier!
 Om soo 't eenstemmig wee des aartbooms te voltoyen;
 Alleenig heem'l en aard' die zyn van vreugt verhit:
 Maar lieve, seg, sou d' aard' of d' hemel traantjes stroyen,
 Nu die syn romp, en dees syn brave Ziel besit?

L. SANDERUS.

T R O O S T

voor

ABRAHAM OORTHOORN;

Over 't affterven van sijn eerste Dochtertje.

ZO 't sterven aan den mensch kan wiffer leven geven,
 Hoe zalig sterft hy dan die sterft zo dra hy leeft!
 Nochtans Natuur, gantsch aardfch, houdt 't schepzel graag in
 't leven,

Schoon d' Hemel eischt de ziel die zy gegeven heeft.
 Zo mint steeds de aarde iet aardfch, en krijgt ook 't vleesch in
 d'aarde.

Den Hemel krijgt de ziel, wyl die den Hemel baarde.

Wat treurt gy A B R A H A M dan om dit zalig sterven

Uw's Dochters, die terstont den Hemel hebben wou?
Den ouden Abraham wou graag sijn Izak derven,

Schoon 't zeker was dat hy geen ander krijgen zou;
En gy hebt wissel hoop van andre te zien leven.

Men moet, als Godt het eyscht, hem d'eerstling willig geven;

Laat dan geen droevig oog dit lijkjen meer beschijnen :

Maar ziet het zieltjen na, dat vrolik henen vaart,
Endartel leeft en zweeft by gulde Serafijnen,

Daar 't van geen treuren weet, of zoete lachjes spaart;
Maar zingt, gelijk een Kraal, delof van d' Opperkoning.
Dus heeft uw' Engeltjen den Hemel tot een woning.

H. ZWEERDS.

Op een

SLECHTE SCHILDERY

In een

Kostelijcke Vergulde Lijst.

Aan

M. K.

W Ie parlen om de schulpen prijs,
En Schilderijen om haar Lijst,
Zal hier zijn hart meê laten steelen :

Dit's SODOMS appel zonder pit;

Dit is een Doodbus schoon gewit,

Die niet als niet ons meê kan deelen.

Konst-kenners oog maakt onderscheidt;

Geen glimp-gieraadt hem licht verleidt,

Hy is gezont van oog en oordeel;

Al kost dees Lijst veel gelt en tijd,
 Het Gout, noch 't Hout, noch Meesters vlijt,
 Doet aan dees Schilderij geen voordeel;
 Het lokt hem noch veel minder an
 Als hoere-pronk een eerlijck man,
 De Deucht is 't wit van zijn gedachten,
 Waarom dit Stuk geboort met gout?
 Is 't om de Konst, of verf, of hout,
 Daar door te doen veel meerder achten?
 't Paneel is heel van geen waardy;
 De verwen van dees Schildery
 En zijn niet waart om op te pronken:
 De Konst is eeven meê zoo veel
 Zoo blijft dit stuk een vals Juweel,
 Of dwaal-licht, dat ons door zijn vonken
 Zoekt te verleiden; 't beurde licht,
 Hielt ons 't verstant niet in 't gewicht,
 Dat leert ons kennen schijn-deugts praalen:
 Wat of men hier nu prijzen zal?
 Dat iet moest zijn is niet met al;
 Dat niet moest zijn, blinkt met veel straalen.
 Wie haalter lof uit deze brant?
 Het Gout beschaamt 't vals Diamant.

Op een

TREFFELYKE SCHILDERY

In een

Slechte Lijst.

EEn Kostelijken Diamant,
 Die als een avond-sterre brant,
 En tintelt met zijn flonker straalen,

B 5

Heeft

Heeft uit natuur zijn glansfen al ;
 Geen Goude Kas of Foeli zal
 Hem immer doen te schoonder praalen :
 Men schat zijn waarde naar 't gewicht,
 En zuiverheit van schitt'rent licht,
 En gloorrijk flikk'ren van zijn vonken ;
 't Bekleetzel van dit eël Juweel
 En acht den Juwelier niet veel,
 Want het den Steen niet op kan pronken.
 Soo gaat het met dees Schildery,
 Geen Konstenaar zal de waardy
 Van 't werk een zier te minder achten ;
 Hy prijft geen konst om d' Ebbenhoutt',
 Of fraay gehouwen Lijst met gout
 Bedekt ; ô neen , met geen gedachten :
 Men eert om 't kleet zomwijl een man,
 Dat gaat dees Schildery niet an,
 Geen Lijst zou hier doen eenigh voordeel ;
 Want Teken-konst, en verw, en vlijt,
 En 't kloek Penzeel, en geeft, en tijd,
 Voltoijen 't werk naar iders oordeel :
 Het oog en wert hier niet verleit ;
 Men ziet, met keurig onderscheit,
 Dit stuk volmaakt in al zijn deelen :
 Dat is het konst-geer oogen-wit,
 Voor bolster kiest men 't edel pit,
 En Roozen voor de Doornen-steelen.
 Wat hoeft hier Goude of Ebben-Lijst ?
 Dit heerlijk stuk zijn zelve prijft.

W. SCHELLINKS.

OP

OP D' AFBEELDINGE

Van den Geleerden, Konftrijken en Vroomen

THEODORUS FABER,

Door hem zelf gefchildert.

Dit's FABER die hem Self dus felver weet te malen.
 Wat fcheelter an? niet meer als een bewegenis,
 En't leven, dat Godts werck, en niet des menfchen is.
 So weet fijn kloeck vernuft de konft van felvs te halen,
 Daer duylent meesters 't faem verwondert achter dalen.
 Dit's FABER die't Mufijck draeght meesterlijck en fris,
 Tot op den hooghften trap. 't Is FABER die't gewis
 Van al't verborgen doet voor ons verborgen pralen:
 En wiens, geleerde Tong' geen oud' Romeinen wijckt.
 Die inde kennis Godts den proef voor fuyverfrijckt.
 Geleertheit, Konft, en Geest, dit al was niet met allen
 So by zijn waer geloov' niet was een vroom Gemoet,
 Waer met hy Romen ploft, en onfen Godt begroet.
 Wie op den HOECK-STEEN bout en heeft geen laft van vallen.

S V. GRIETHUYSEN.

Vreede Nut.

Aan ziine Keurvorftlikk Doorluchtigheid

K A R L L U D W I G.

Door Gods genaade, Pfaltz Graave
by den Riin, &c.

O! Welck een overvloed van wiin, en kooren geeft
 De Nekker, en den Riin,
 Nu ieder by het ziin
 In rust, en vreede leeft;

Het

Het honingbictjen sweeft,
 Met een byzondren roem,
 Van d' een op d' andre bloem,
 Terwijl de Muskadellen,
 Tot hoon der Pruimen, swellen,
 En oog^s, en tong, bekoort.
 De lust vind rechte voort,
 De Doornestruik vol Viigen:
 En, och! wie kan 't verwiigen?
 De Klaayerwai vol room.
 De Denne, en Buukeboom
 Vervult met Nachtegalen, al zingende elck om prijs.
 In't kort de gantsche Pfalts verstrekt een Paradiis:
 En KARELS rijp verstand,
 De kroon van zulck een land.

J. ZOET, *Amsterdammet.*

TER BRUILOFTE

van den E. Heere

J O A N S I X,

en de E. Joffer

M A R G A R I T E T U L P.

CONCORDES ANIMÆ.

DEr kinderen eer en dienst, hunne ouderen bewezen,
 Van outs by heiligh en onheiligh wert geprezen,
 En met den titel van Godvruchtigheit gekroont;
 Dewijl hy tegens Godt om hoogh zigh danckbaer toont,

De

Die d' ouders dient, en eert, als oirsprong van het leven
 En wezen, aen het kint door hen van Godt gegeven;
 Behalve 't geen de telgh van zijnen stamme deelt
 Aen sap van deught en tucht, de spruiten ingebeelt,
 En levende ingeplant, als Goddelijcke voncken,
 Van kintsbeen met de melck der moeder ingedroncken.
 Wat zaet van leeringen men dickwils vruchteloos stroy.
 Dees hoofdeugt zette in SIX van zijne wiegh haer ploy.
 En blonck in hem, en in zijn' eensgezinden broeder.
 Wat eer wat dienstbaerheit oit kint zijn waerde moeder
 Van harte opdragen kon, als een vereischte schuldt,
 Die drbegenze op aen haer, uit schijn niet, noch vergult
 Met een geveinst gelaet, maer uit oprechte trouwe.
 Wat was het een vermaeck voor d' oude weduwvrouwe
 Zich dus te ziengedient, door haer gehoorzaem bloet!
 De dagen uitgereckt, en zonder tegenspoet
 Van wederspannigheit de weduwlijcke jaren,
 In 't keeren en in 't gaen, gelijk op twee pylaeren,
 Gestut te zien, een heil dat niet gevonden wort
 By tortels, troosteloos op haeren tack verdort:
 Maer SIX was 't niet genoeg de Moeder in haer leven,
 Te volgen, hy had lust haer graf deze eer te geven,
 Na dat de Doot zoo lang haer' mondt en oogen loock,
 En zy verdwéenen was; gelijk een damp en roock
 Om hoog aan lucht verdwijnt. hy overwoeg haer zorgen,
 In 't vallen van den dagh, in 't rijzen van den morgen,
 En hoeze in haren tijdt, bekommert voor den zoon,
 Uit duizent maeghden een zoo zedigh koos als schoon,
 Een zuivre TULP, het puick van allerhande bloemen;
 Toen 't oog op deze viel, die wy de parle noemen,
 In Griecksch en out Latyn, en niet onduitsch noch vrent,
 Als met de bloem gepaert, haer' eigen naem bestemt,
 Met uitgelezenheit van zedigheit en waerde,
 Die van der Moedren aert, van weêrzy, niet veraerde.
 Zy hing geduurighlyck aen haer Vrouw Moeders zy,
 Gekent in 't zedigh kroost, de beste schildery;
 Het zyze speelde of zongh, op 't klincken van de snaeren,
 Waer op de geest van SIX ten hemel scheen te vaeren,

En met zyn moeders geest te spreekken van de Maeght,
 Die hem, op haeren raet en zyn gezicht, behaeght,
 Als eene aen wie hy hoopt zich zelve te verbinden,
 Om in dat lieve bloet zyn Moeders ziel te vinden,
 Die hy verloren heeft; en zyn vrouw Moeders naem
 In een'herboren klanck te wecken, zoo hy quaem
 Ontmoeten zyn geluck in dese M A R G A R I T E.
 O, zucht hy menighmael, dat 's hemels zegen vliete
 En vloeje op mynen wensch, en ick den blijden dagh
 Beleef, die Moeders wil geheel voltrecken magh,
 In mynen trouwing, lang dees Juffer toebeschoren,
 Gelyck myn geest getuight. O waer die dagh geboren!
 De Liefde ontsteekt aldus des jongelings gemoedt,
 Gelyck de vlam een torts. al d'aders, al zyn bloet
 Veranderen in vier, dat, krachtigh van vermogen,
 Hem uitstraelt uit gebaer, en aengezigt, en oogen,
 En niet te bluffchen is, zoo lang het voedtsel vint.
 Waert twee vereenigen, daer strengelt en verbint
 De Liefde tien aen een; want ieder heeft zyn zinnen;
 Doch lichter zal die bant op deze harten winnen,
 En hechten, aengezien de wil in't algemeen
 Een heylzaem wit beooght: dat wit smelt veele in een.
 Gestadigheit verwint. Zoo wort de draet volsponnen.
 Haer Broeder heeft aldus den hoogen B U R G H gewonnen.
 Moskovisch ys noch sneeuw verkoelden noit den gloet
 Van zyne ontstecke borst, door 't afzyn aengevoedt,
 Daer na gewellekomt, en by de liefste ontfangen,
 Verquickster van het moede en afgestreên verlangen.
 De trouwe min van S I X verdiende oock 't echte pant
 Te schencken aen zyn Bruit, te trouwen met haer hant
 Die schoone wederga, hem toegeschickt van boven,
 En schooner door haer deught. op zulck een trouw beloven
 De starren hen te zien, aan onzen Amstelfroom,
 In telgen uitgespreit, gelijk een vruchtbre boom,
 Waer in de S I X E N en O U T S H O R E N S weder bloejen,
 Waer in men V L A M I N G E N en T U L P E N aen ziet groejen,
 Ten dienst van onse stadt en Hollants vryen Staet:
 Terwijl de Bruidegom zyn Bruit en toeverlaet.

Omhelst.

Omhelt, en onderhoudt met vriendelijcke togen,
 En dau en geur, uit tym van Poëzygezogen;
 Daer hy, by wylen 't hart en zyn' verliefdengeest
 Met geuren sterckt, en witte en roode roozen leeft
 Op haere ontloocke wang; daer verf in verf verdreven,
 Hem 't gansche jaer den May affchilderen naer 't leven.
 De deught, aldus gevat in uitgeleze stof,
 Veredelt haer waerdy met onwaerdeerbren lof.
 Wat zocht de Bruigom 't oogh der Schoone te behaegen
 Door parlesnoer, om aen den blancken hals te draegen,
 Om 't hooft, en om de handt? zyn parlevisschery
 Is ydel: want de schoonste en eelfte Parle is zy,
 Wiens deught geen toifel hoeft, noch ydele cieraeden
 Van baggen en gesteente of krakende gewaeden,
 Vól parlen geborduurt, en styf van Indisch gout,
 Zy leent van buiten niet, die d' ydelheit mistrouwt.
 Geen ramp den bloessem van dit huwelyck verniele,
 Een bruiloft, zonder endt, voor lichaem en voor ziele;
 Die, even onverzaet, verlangen naer het zoet,
 Dat lyf en ziel vernoeght, door 't onbegreepen Goet.

J. v. VONDEL.

BRUYLOFTSTOORTS

Onsteken op de Echt-samelingh

VAN

DAVID vander BEECK,

EN

ELIZABETH de SWAEFF.

C Y T H R E A, die haer aen-gebede thron
 Geduchter maeckt als d'Opper-vooght der Goôn,
 En in haer dwangh te streng'len is gewoon
 En Mensch en Goden,

Wierd

Wierd heden-daeghs met wrange smert gewaer,
 Hoe smadelijck de liefd-verswore schaer
 Verftooten hadd' haer toe-gewijdd' Altaer,
 En min-geboden.

De oorfaeck fchuyld' het Goddelijcke licht,
 Sy merckte niet wie d'euvel hadd'gefticht,
 Tot fy vergramt haer flonckerend' ghesicht
 Sloegh naer beneden.

Hier fagh fy 't al op hollen aen-gheleyd;
 Hoe d' heyl'ge vreed' erbarmelijck befchreyd
 Gebannen lagh in droeve duyfterheydt,
 Met 't puyck der zeden.

Hoe d' harde MARS het woedend' volck befchreef,
 Hoe d' OCEAEN zijn bloedigh' hayren wreef,
 Hoe d' heete Vloot vergramt daer heenen dreef,
 Op naere lijken.

Sy wrongh van spijt haer Son-ghelijckend' hooft,
 Ach! wordt ick soo, sprack fy, van 't mijn berooft,
 Doet dan de moort-luft, 'k had'et noyt gelooft,
 Mijn kufjes wijcken?

Kan 't grimmend' stael en purper-verfde vloet,
 En NEREUS rugh beklad met roockend bloet
 Aen d' Helden dapperheyd en strijtb're moet
 De Lauw'ren reycken?

En foud' de aerd soo ftuyrs tot krijgh bereyd
 Niet voelen van mijn hooge Majesteyt,
 En eertijts soo gefmeeckte Godlijckheyd
 Het minfte teycken?

Mijn snege Soon, 't gevlcrckte Minne-wight
 Heeft taye boogh en nimmer-feylb're fchicht:
 Wie teghen-streeft, hy met gewelt verplicht
 Tot mijn gheboden.

Noyt ftuere Maeght voor foete minne-pijn,
 Als ick 't gebie, kan ergens veyligh zijn,

Selfs niet de Suffer van de Godt J U P Y N,
Vooghdes der Goden.

Nu dan t' wijl M A R S , die moort-gewende gaff,
Het barse volck het knarffend stael aen-paft,
'k Wil datter oock weêr and're zijn verrast
Door minne-lufjes.

De dapp're Krijghs-man , die oyt valt ter neer
Door 't gulfigh sweert , of ander slim geweer,
Ja al wat d' Oorlogh schent , herstellen weêr
Mijn soete kufjes.

So sprack C Y T H R E E , der eerb're liefd' Goddin,
V U L C A N U S V r o u w , en P A P H O S Koningin,
Doc sy verzelt met 't lichte volck der min
Om leegh sou komen.

Noyt fagh de aerd uyt nemender gestalt ;
Haer krullend hayr met parelen omwalt
Verwon in glans het flonck'rend Esmarald
Uyt G A N G E S stroomen.

Haer schoot verborgh een deftigh Z I D O N S kleet,
Uyt Indisch goud , en witte zijd' bereed,
De rijke Moor had al zijn schat besteed,
Om haer te proncken.

De fluyer , die haer boesem hadd' omvaet ,
Swol op van lachjes , lufjes , soet gelaet,
Omhelvingh , kufjes , blyheydt , minne-praet,
En dart'le loncken.

Het Arabiers perfuym met soete geur
Bewasemde de wolcken deur en deur',
De nare Sorgh en 't knagende Getreur
Wierd' uyt-gedreven.

't Verborge nat zijn Christalijne band
Ontstucken brack , het schier-verstorve Landt
Ontloock , en soogh uyt C I P R I S soete brand
Weerjeugdich leven.

C I T H R E E genaect in 't eynd' de Zeeuwfche kuff,
 Hier fcheen de min-toorts droevig uyt-gebluft,
 Men fagh'er niet als wraeck en oorloghs-luft
 Op 't heetfte zieden.

Hier greep fy fteê, en koos'er tot haer doel,
 Hier ftelde fy haer foeten Oorloghs-ftoel,
 Sy wouw foo wel als 't wreede Krijghs-gewoel
 Hier dock gebieden.

Sy nam terftont op al den handel acht,
 En wenfchte ftrof om haer voorlede macht,
 Die nu by-na in twijff' lingham was gebracht,
 Weêr op te proncken.

Terwijl haer oogh doorwandelt alle dingh,
 Wierd fy gewaer een ruftig Jongelingh,
 Wiens killig hert noyt 't prickelen ontfingh
 Van liefdes voncken.

Sijn fchrand're geeft geketend aen de deught,
 Sijn heus gelaet, en minnelijcke jeught,
 Gemenght met deftigheydt en blye vreught,
 Haer ftrax behaeghde.

Sy koos hem dan om haer geraemt befluyt
 Met allen ernft gefwind te voeren uyt,
 Sy roept haer Soon, de dart'le Minne-guyt,
 Wien fy dus klaeghde.

Noyt was ons Rijck foo fchandelijck gekroockt,
 'k Sie nauwlijckx een die op ons Autaer smoockt,
 Of naer gewoont ons Godheydt Wieroock roockt
 In hooge Tempels.

Ons Heylighdom foo zedighlijck gewijd
 Van 't norfe volck fchimp en verachting lijdt,
 'k Sie gantsch ter neer gefolt (ô wrange fpijt)
 Ons heyl'ge drempels.

'k Sie V A N D E R B E E C K, die't al te ruyme bedt,
 Tot onfer hoon, dus langh alleen beslet,

Wat baet ons d'Hemel, soo de Aerd niet let
Oponse wencken?

Gaet dan, maeckt dat zijn killig ingewand
Door 't minne-vyer in lichte vlamme brand.
Hy magh niet langer, 't is ons groote schand,
Ons Rijck dus krencken.

Het boefje kreegh hem dadelijck in 't oogh,
Het nam zijn tuyghje, wisse pijl en boogh,
En uyt de wolcken, daer 't in d'hooghte vloogh,
Zijn pijltje doelde.

Een pijl gedoopt in C Y P R I S vrent venijn,
't Geen d'eenen vreught, en d'and're wrange pijn
Verschaft: ô Goôn! wat magh dit goedje zijn,
Die 't eens gevoelde!

Gelijck den Aspis, die hem niet en fiet,
Uyt 't blinde mosch zijn gramme flits toe-schiet,
En haest'lijck zijn verbaesden vyandt vliet
In duyft're holen:

Soo schoot C U P I D' het langh-gedoelde riet,
Mits hy zijn borst naer wenschen raeckbaer fiet,
Maer V A N D E R B E E C K, en merckt' het boefje niet,
Want 't bleef verscholen.

Gelijck een Maeght met d'ongewiffe naeld,
Als ' op het doeck veel soete swieren maelt,
Door 't bits geval haer schoone vinger straelt
Met weynig lijdén:

Soo voelt hy oock ontrent sijn jeugdigh hert
Een sachte pijn, een gantsch geringe smert,
Maer die (eylaes!) in 't eynde driftigh werdt
Aen allen zijden.

Zijn boefsem jaeght, zijn zinnen sijn ontstelt,
Hy pooght het vier, 't geen hem van binnen quelt,
Weer uyt te blusschen, of met flux geweld
Van sich te weeren.

Mier al vergeefs: 't door-kruypt sijn gantsche leên,
 't Neemt d'ad'ren in van boven tot beneên,
 Dies moet hy lijden, dat de minne-weên
 Hem gantsch verheeren.

Hoe dickmael ach! heeft hy de trage nacht
 Met staegh gewoel al wakend door-gebracht,
 En al de Goôn met mee-bewuste klacht
 Om hulp gebeden.

Ja als de slaep zijn moede leên vermaeckt,
 Noch meent de ziel dat 't bange lichaem waeckt,
 Soo woelt dit vier, als 't eens in brand geraeckt
 Door al de leden.

Het Goodtje lacht, wanneer zijn brandend hert
 In nieuwe tochten meer en meer verwert:
 Merckt hoe een Minnaer omgeringelt wert
 Door vreemde slagen!

Het maect hem bangh, en dan hem weder vleyt,
 Het houd hem voor de soete soetigheydt,
 Die door de min den Minnaer wordt bereyt,
 Naer al sijn plagen.

Ja Goôn! wat soetheydt smaect hy dan daer in!
 Hy vindt in huys een doel-wit voor de min,
 Hy vindt in 't bedd' een speel-tuygh voor de sinn'
 En gulle lusjes.

Een soeten trooft in wrange tegenspoet,
 Een wellust, als sijn straffe ramp versoet,
 Geen barse quael, die niet verdwijnen moet
 Door d'eerb're kusjes.

Noyt d' een behaeght, 't geen d'andere niet prijft,
 Uyt d'eene vlam staegh weêr een and're rijft,
 Wat kan die geen, die d'Hemel dit bewijft,
 Zijn vreught beletten?

Geluckigh dan, die naer veel moeyt geniet
 Zijn doel: O Goôn! soo my dit oyt geschiet,

'k Beny u dan uw foeten Nectar niet,
Noch vreught-banketten.

Mijn S A N G H - G O D D I N, ghy zijt te verr' gedwaelt,
Ghy ruckt mijn ziel schier daer dees Sonne straelt
Verr'-buyten my: dees held're klaerheyt daelt
Eer s' is geresen.

Ey keert weer-om; mijn trage schacht verzieť
Met Nectar-dauw, die uyt *Parnassus* vliet.
Singh voort, hoe dat ons Minnaers bangh verdriet
Nu is geresen.

Een weerde Dochter van dien grooten Tolck,
Soo hoogh geacht van 't Middelburghsche volck,
Wiens schrand're tongh vaeck's Tartars bitfen kolck
Zijn proy doet staken.

Dees hadd' C Y T H R E E tot Minnaers laeffenis,
(Vermits haer wraeck nu wat bezaedight is)
Door 't stil' venijn van d' I D A L S Kinder flis
In min doen blaecken.

A U R O O R hadd' nauw 't saffraen-ghelijckend bed
Geruyt, en sigh op 't blinckend Ros geset,
Wanneer de Maeght met C Y P R I S stale wet
De Godt sagh komen.

Sy sat nu al met 't vroeghe hooft gecierd
En op haer schoot de rassche naelde stierd,
Gelijck *Lucrees* wel eer gevonden wierd,
De pronck van *Romen*.

Hoe blonck de deught verselt met suyv're schoont!
Uyt d'erb're schaemt, die s'op haer aenschijn toond',
't Bleeck dat de ziel, die in haer boesem woond,
Volmaeckt moest wesen.

De kleene Godt met een bevall'ge groet
Eerbiedelijck aldus zijn bootschap doet,
Terwijl de Maeght 't geroerde herten-bloet
Koomt op-geresen.

O soete Nymph' op wien de Godtheyt giet
 De rijckste gaef, die immer mensch geniet,
 Hoe langh wilt ghy tot 's Minnaers wrangh verdriet
 De liefde haten?

Of meynt ghy dat al dees bevalligheên
 Den Hemel schonck tot uw vermaeck alleen?
 Neen, schoone Maeght, sy moeten oock met een
 Den Minnaer baten.

Siet *VANDER BEECK* door onse schicht geraeckt
 In uwe vlam en fuyv're liefde blaect.

Uw' koelheyt doet die naer uw' diensten haect
 In rouw verdwijnen.

Uw' ooghjes staen soo lieff'lijck in uw' hoof,
 Hoe kunnen sy van deernis zijn berooft?

Dat doch uw gunst hem weder hulp belooft,
 Voor al dees pijnen.

Soo sprack *CUPID'* het snege minne-wight,
 Op desen handel konstigh af-gericht,
 Terwijl in 't Maeghden-bloet zijn stille schicht
 't Venijn ontlade.

Sy wierd' beroert: doch dect haer eerb're vlam,
 Die door 't gewoel haer soete spraeck benam,
 Maer ach! in 't eynd' een aerdigh bloofje quam
 Haer hert verraden.

Dit merckt' de Guyt, en inder yl verliet
 De Maeght, wiens hert van min schier over-ziet;
 Sy wil nu wel haer Minnaers langh vedriet
 Van selfs erbarmen.

Dees toeft niet langh; maer door *CUPIDOOS* raet
 Heel blijde naer sijn soete Noort-starr' gaet,
 Sy veynst niet langher, maer wordt strax omvaet
 Met open armen.

Siet inder yl komt *PAPHOS* Koningin,
 Met haer ghevolgh, de blijde Zalen in,

Het vlugge goet bevesticht d' eerb're min
Met blijde galmen.

Lijck't juychend Volk, doe't Lant-verdervend Beest
Door P H Æ B U S kling spoogh d'yffelijcke geest,
Soo bralt en juyght om dese soete Feeft
't Geklap der palmen.

D' een soete Ambroos en Gooden reuk aenbrenckt,
Dees Nestar-dauw in gulde schalen schenckt,
Of't ed'le nat vol soeten wasem sprenckt
Aen deur en wanden.

Dees Maeghde-palm en versche bloemen gaert,
Die C E R E S selfs uyt d' eerst-ontloken aerd
Hadd'voort-gebracht, en tot dees Feeft bewaert
Voor dart'le handen.

C U P I D O selfs spreyt met zijn soete hand
Den Swanen-dons op 't weligh Ledikant,
Dat nu zijn last verlost wenscht uyt de band
Der Feeft-genoden.

C Y T H R E A had den K R Y G H S - V O O G H T fulcken bedt
Niet toe-bereyt, doe't haest-gesmede net
En V U L C A E N S list ten spot haer had geset
Voor al de Goden.

Dus wierd de tijdt heel vreughdigh door-gebracht;
De trage uyr den Minnaer langh verwacht,
Doet sich nu op, de Star-bezaeyde Nacht
Is reets aen 't dalen.

't I D A A L I S C H W I C H T vol ongedult ontfluyt
De bedt-gordijn, en minnelijck de Bruydt
Zijn handtje biet, en leyt haer vrolijck uyt
De volle zalen.

Dewijl de saeck nu op het tipje gaet,
Ontfloot den E C H T - G O D met een bly gelaet
Zijn heyl'ge mondt, en sprack op dese maet
Zijn zael'ge bede

O Suster van den hooghsten Hemelaer,
 Vooghdes des bedts, en ghy ô gantsche schaer
 Der Goôn, wilt mild aen dit verliefde Paer
 Uw' gunst besteden.

Noch *Pelops* goud, noch *Crassus* landery,
 Noch *Tyters* vee verbreeckt oyt, 't geene sy
 Doorbitt're moeyt, en kommerlijck gevry
 Van u verwerven.

De fuyv're liefd' soo in haer zielen plant,
 En d' hertjes knoopt met soo bevall'ge bandt,
 Dat selfs naer d' asch dees lieffelijcke brandt
 In 't minst niet sterve.

Hy sprack noch meer: maer d' haestige gordijn
 Zijn reden brack, en heeft met schemer-schijn
 Der Minners brandt, die schier onduldhg zijn,
 In 't bed verborghen.

Daer rusten nu de Liefjes zy aen zy,
 By na verftickt in CYPRIIS leckerny,
 En plucken d' oogst van haer benaud gevry
 En wranghe forghen.

CAREL PRINCE

O P 'T

NIEUWE WEESHUIS

der

DIAKONI T' AMSTERDAM.

Z Orijst het Weeshuis der gemeente uit de stroomen,
 En stelt haer zerel op de grenzen van die Stadt,
 Die beid de Werelden, met al haar Rijcken vat;
 Om als stadthouster Godts de woestheit te betoomen.

Zo stut dit huis den staat als met metaale boomen;
 En schenkt den armen wees, van trueren afgemat,
 Uit haare milden schoot, den alderhoogsten schat,
 Die 't Menschelijk geslacht op Aarden kan bekoomen.
 Hier krijgth dien slechten hoop, en bloem der jonge jeucht,
 Haar deksel, spijs, en dranck. De Wijsheit, en de Deucht,
 Wert hun door hooger geeft, en zorg, als aangebooren.
 Op op ô AMSTERDAM ! ô trouwe bondtgenoot !
 Die wel een bank vol goudts, in 't schreiend' Yrlant goot,
 Laat ook uw rechterhandt den armen Weez verhooren.

Slotvars op 't zelve.

Ten besten van Godts Kerck, de Stadt, en 't Algemeen,
 Leid'rs Burgemeesters zoon, Jan Vlooswijk, d'eerste steen.
Anno 1656 den 20 April.

H. F. WATERLOOS.

DOORNE KROON,
 voor
 JUDITH MENTON,
 Huisvrouw van
 JEURIAAN BOEKERT.

Z A N G.

Vervloëckt' afgryfelijk en wreede doorenboffchen,
 Wat schrikdier heeft u eerst in heillooz' aardt geplant?
 Gy zijt met gal besproeit: maar uit vergift gewossen.
 Een Vaader-beul heeft u, met zijn bebloede handt,
 By 't grimmend' ongediert, al brullend' uit gaan rukken.
 De wreedtheidt, fel van klaauw, in schijn van 't heiligh recht,
 Durfd' u, ô gruwelen! in 't hoofd van Kristus drukken.
 Gy zwelgdt dat zaalgendt bloedt. Wie heeft u dus gevelecht?
 De helsche zucht tot Staat, die pest der land' en steeden.
 Wie voor zijn Staaten vrees ontziet geen gruwlijkheden.

T E G E N - Z A N G.

BEmind'eerwaardelijck en heilge doorenstijlen,
Gy waart weleer vervloekt; nu zijt gy, door de vliet
Van Kristus bloedt, veraart. Uw punten zijn de pijlen

Waar dat de Liefde 't hart der vroomen meê doorschiet:
Dit zijn de wonden die het heelen niet begeeren.

Wie dat uw prikkelen in zijn gedachten dreit,
Zal 't quaat, dat hem bestrijt, voor eeuwich overheeren.

Dewegh des hemels is met doorenen bezeit:
Maar dit zijn byen die ons quetsen en geneezen.
Wie hemelroozen zoekt moet voor geen dooren vreezen.

T O E - Z A N G.

WEgh paarelrijckekroon, men koopt u hier voor stroppen,
Voor zwaarden, en vergift. Beroemde Vorstenschaaer,

Zet deeze Doornekroon, met haar roobijne droppen,
Van heiligh bloedt gestremt, tot siersel, op uw hair.

Ziet gy geen paarelen? zoo laat uw oogen lekken;

De traanen die gy by de bloedtroobijnen stort,
Dat zullen paarelen, die eeuwich blinken, strekken.

Augustus lauwerkran is door de tijdt verdort.
Het goudt is voor een poos en met gevaar te haalen.

Een Kristen Koning hoort met Kristus kroon te praalen.

JAN Vos.

T E R B R U I L O F T E

van den Heer

ANTONIUS CLEMENT,

en Juffrouw

CATHARINA WALAE A,

't **H**eelal was nauw geschetst, leek Aerd nóch Zee, nóch Hemel,
Lagh in verwerd gedwemel,

Was

Was onder een getift,
 Bewolckt met damp, met róock, met duystre nevelmist,
 Als Liefde wierdt ghebaert: om veyl'ghe vree te maken,
 Om 't wild ghevecht te staecken,
 En 't wrevelachtigh woen,
 'T welck lette dit nóch dat de baeyert vóórt te broen.
 Hoe saligh is de bron van Liefde dan te schatten!
 Hoe saligh komtsē spatten
 Te voorſchijn, eer dit rond
 In ſyn volmaeckte ſtand en vaſte paelen ſtond!
 Maer doe de wereld nual haere pronck te degghen
 En luyſter had ghekreghen,
 Sóó tradſe in rechte kraft,
 Want sprooter yet uyt wat, alleen de Liefde gaſt.
 Gheen groente óf langs het veld' óf aen bepluynde telgen,
 Kan malfem voedſel ſwelghen,
 Kan ſpreyen vrucht óf kruid,
 Ten zy de Liefde druckt zyn heete voncken uyt.
 Gheen vogel in de lucht, hoe aſgericht tót queelingh,
 Kan zyn bequaem tót teelingh,
 Gheen beeft hoe gróf van ſterckt,
 Ten zy der tóchten gaen, ten zy de Liefde werckt.
 De menſch, dat Godlijck dier, kan huys nóch veſten bóúwen,
 Of in beſchermingh hóúwen,
 Wanneer de Liefde niet
 Hem lieffelijck gelaet en foete mijnen bied.
 Liefde hield met de eerſte twee gróótoúders daedlijk kennis,
 Al voor de ſlanghe ſchennis:
 Werd daghelijckx verſchept,
 Sóó langh de tintelkreys van Oólt tót Nóórden rept.
 Ghy daerom vroomē ziel, hóoghſtierman van den Tempel,
 C L E M E N T, die binnen drempel
 Uws herts haer wooningh ſchonckt,
 Ontgrendelt vry de borſt, thóónt elck hoe de uwe pronckt.
 Ghy ongekreuckte Maeghd, C A T R Y N E, wild gewinnen
 Uw Liefde mee te kennen,
 Nóch blooſt vóórtaen, nóch bleect,
 Wanneermen van C L E M E N T, van Liefd, van trouwe ſpreekt.
Leert

Leert Moeders vriendlijcheyd , leert Vaders forgh ontbeeren
 Gheen kommer magh u deeren,
 Waer ghy de sinnen wend ,
 Voor u sal waecken staegh het óóghe van C L E M E N T .
 De tijd, dus wenscht uw Vriend, sal blydschap niet vermindren,
 Maer wassen doen in 't kindren ;
 Laet Hemel de eerste spruyt
 De oprechte wijfheyd van syn Gróótvaer beelden uyt.

J. B O D E C H E E R B E N N I N G H.

H E E T E T R A N E N ,

Gestort over't droeve Lijck van den onver-
 gelijkelijcken Man, Heer

G E R A R D U S V O S S I U S ,

Kanonik der Kerke te Cantelberg,

En Professor der Historien en Borgerlijke weten-
 schappen in de doorluchtige Schole

t' A M S T E R D A M.

DAar leit de waardste Man verwonnen van de Doot
 Die hy zoo vaak verwon. Wat Nootlot, streng van noot,
 Koomt nu 't geleerde volk zoo onverziens verrassen ?
 O Werelt ! schrey nu vry geheele waterplaffen
 Om zulk een zware slagh. Daar leit dat klaarste Licht,
 Dat duizent stralen door zijn stralen heeft geitight.
 Daar leit dat breinrijk hoofft, waar in de Wijsheit woonde,
 Die hy de Werelt door aan al de Werelt toonde.
 Verdwenen is de geest, die nimmer stille stont.
 Helaas ! wat zeg ik meer ? De vriendelijkste mont
 Gesloten leit, die hy in 't leven niet kon sluiten
 Eer yder was geleert. Wat quam' er honingh spruiten
 Van zoete lippen, als de tongh die maar ontfloot !
 Die tongh, waar van mijn ziel zijn liefste lust genoot.

Noch

Noch meer. Daar leit de borst, daar al de Deughden t' zamen,
 Zoo zuiver en oprecht, hun troon en toevlucht namen:
 Daar ware Godsvrucht zelf een eigen zetel had:
 Daar Trou en Vroomheit was gehuisvest, en een schat
 Van alle wetenschap. Ik kan niet langer klagen;
 Mijn ziel is veel te zwak om dit verlies te dragen.
 O Dooder van de dood! geef maat aan onzen rou?
 Doch troost inzonderheit zijn waarste Pant, zijn Vrouw,
 En d' een'ge Zoon, die erft zijn's Vaders naam en zeden;
 Geef dat hy 't hooge spoor zoo lofslijck na mach treden
 Als hem is voorgedaan die zonder weêrga bleef;
 En, elk tot leer, zich zelfs, by nacht, onsterflijk schreef.

J. LESCAILLE.

O P H E T

P S A L M - B O E C K,

Kunstelijk na de Nieuwe Oversetting gerijmt,

door

H E N R I C K B R U N O,

Conrector tot Hoorn.

HOe klinkt den toon van 's Hemels soet geluyt
 Door BRUNOS breyn, ten gouden veeder uyt!
 Wanneer sijn geest, van hooger geest, gedrongen
 Met David komt dus koninklijk gesongen,
 Door meenighte van eeuwen, tot ons af.
 Het mengel-rijm dat smaakt my nu te laf.
 Mijn geest ontbrant! ik moet in hooger saaken,
 In desen Rijm, mijn ziel, mijn hert vermaaken.
 Een lof-zangh hier te dichten van dit dicht
 Dat was de Son maar met een toorts gelicht:

Dit

Dit segg' ik maar, (en meen' het te beseffen)

Dat geen gedicht dit dicht sal overtreffen !

Wat moet hy zijn in David afgereght

Die alles feyt wat David heeft gefeght ?

En hem daer by naauwpuntigh heeft verbonden

Dat niet een woort daar buyten wert bevonden ?

Hy smaackt gewis op Koninklijke wijs,

Als David smaakt, des Hemels soete spijs.

Hy handelt recht de Goddelijke dingen

Die noyt is stom van haaren roem te singen.

Op maat is nu de Koning en Profeet

Volfinnig, of 't een proze was, gekleet ;

Die maateloos in Godsvrught heeft gefongen,

In d' oude eeuw', met nieuw'-herboore tongen.

Dien hemel-zangh doorboort een yder 't oor

Die David hoort, met Goddelijk gehoor !

't Verquikt de ziel, van bang'en droeve harten

Geneepen door de sonde vol van smarten.

Geen voorwerp van wat quaal' het weefen mach

Het vint hier heyl, 't verkrijght een blijde lach ;

't Geloovigh hart voor niemant heeft te krenken :

't Verkrijght van Godt wat dat het kan bedenken !

Geen pijlen quetsf de ziel foo met haar fcharp

Dat zy verfuf ; wanneer maar dese harp

Wert gaande, met haer geestelijke toonen :

Die ziele meent alreê met Godt te woonen !

Haar klanken dringen wisten Hemel in,

Ter Koore-waart by 't heylig Hof-gefin :

Wat harte fal tot lust hier niet ontbranden

Na maat-gezag met 't Hemels-ingelanden ?

Ontfluyt, ô Heer ! doch meer en meer den mont

Van die met U gehecht zijn in verbonst ;

Die zijn 't, ô Godt ! die doch na U verlangen :

Haar hoogste lust zijn Uwe lof-gefangen.

Genaade is den fondaar noyt ontgaan

Beschreyende den gruwel sijner quaân :

Hy is voorwaar van Gods verkoore benden

Hem reynende van 't modder der ellenden.

Den harpenaar leyt nu als in een zee
 Van traanen: want sijn fonden doen hem wee,
 Sijn ziel, daar na, die is gelijk ontbonden,
 Om dat hy heeft sijn Godt, sijn heyl, gevonden.
 Dan rijst sijn hart tot booven het gestarnt.
 Hy toont dat hy geheel in liefde barnt.
 Hy zingt den Heer', hy tracht met duysent klanken.
 Met dankx genoegh (waar 't moog'lijk) Godt te danken †
 Dan roemt hy weêr Godts wond'ren groot en breed,
 Die hy alleen, geen dier, te werken weet;
 Dat kan hem in het diepste der benouwen
 Op hem alleen vrymoedigh doen betrouwen.
 O Hemel-vorst! wat isser niet al stof?
 Wat roempt niet al van uw roemwaarden lof?
 Wie 't minst' hier van beluft is op te haalen
 Moet dikwils in de meenichte verdwaalen!
 't Geluyt verdwijnt dat ydel klinkt, en bralt;
 Vermidts het doch den Schepper niet gevalt.
 Maar deesen zang, Godvruchtigh opgeheeven,
 Gevall' U Heer, in dit, en 't ander leeven.

J. BOGAARD.

Aan den

Fenix der Maatzangeren

Mr: J O A N D U S A R T,

Gadeloos op alle Speeltuigen, en Orgelift van

H A A R L E M

Het geen d' aalouwde pen der Dichteren zoo aabel,
 Van Orfeus ons beschrijft, bevroede ik nu geen Faabel,
 By hun verdicht te zyn: want nu neem ik het aan,
 Dat al het Boomgestoet, en Boschgediert' kwam gaan, Om

Om van zyn snaar en stem, het neurjen, te beluyftere,
 'k Geloof nu dat hy hebbe Euridice, uit de duistere
 Spelonk van Tenarus, der helfcher kwaale ontlafte.
 Dat moppen, tot een vest om Teben, zich heel vast
 Opftaapelden, door 't zoet getroetel van Amfions
 Aanlokkelyke Luyt, vertrouwik. Dat Arions
 Luitruftige gespeel, door 't vleijende gefnarp
 Der vingertippen, op de gallemyrke Harp,
 Zielfleepende gedeundt, een grooten Dolfyn ylinx
 Deê naadren, die hem 't gevaar der Zee al fchrylax
 Ontvoerde, nu niet meer by my in twyfel is:
 Want door uw Maatgezangk doet gy, Orakelwis,
 En alle snaarensfel, het voorige ons gelooven;
 Des zal uw lof hün Faam ook verre gaen te booveri.
 Ik was, toen gy D U - S A R T op 't Orgel speelde, in fchroom,
 Van dat ik worden zou een Dolfyn, of een Boom.

Noch aan den zelveu, om 't Orgelift-
 ampt speelde.

GY deedt uw Vingers niet zoo haast op ftecken fpringer,
 Of 't Maatzangkundigh Volck voer dus in reeden uit:
 Wat goddelykker galm komt door de pypen dringen?
 Maakt Hellembreeker weer, of Zweelingh, dit geluidt?
 Neen! riepmen, 't is D U - S A R T ! die dus zijn Kunft laat hooren,
 In wien de geesten van die béide zyn herbooren.

Noch aan den zelveu.

GY waart den Trax gelyk, toen gy uw Kunft betoonde.
 Daar ftonden reedlyke en onreedlyke rondom.
 De fcheelge-oogde Nydt die hoorde 't aan, en hoonde:
 Maar gy maakte evenwel haar laftermondte heel ftom.
 Hy moft, die kennis hadt van Orgelfpel, u pryzen.
 Goedte oordeel vindt men niet by Botten: Maar by Wyfen.

Noch aan den zelveu.

PAn daagde Febus uit om tegen hem te fpeelen.
 De Rechter hoorde toe. Zy fpeelden beurt om beurt;
 Den

En Febus kreegh den prijs: Doch Midas heeft, het kweelen
 Van Pan zyn boersche deun, voor Febus zangk, gekeurdt.
 Zoo streek ook d' Afgunst, van uw Orgelspeelen, 't oordeel:
 Maar 't Viertal Rechteren, dat vonnist tot uw voordeel.

F. SNELLINK.

E E N Z A E M E
 A E N D A C H T

Inde

V - A S T E N.

Secura quies, & nescia fallere vita.

EEn eenfaem Kluyfenaer
 Nam zijn getijden waer,
 Daer 't beeckje spiegelklaer
 Langs 't kluisje vloeit,
 De klaverweide schaeft,
 Zijn dorre lippen laeft,
 Geboomt met vocht begaeft,
 En milt besproeit.
 Hy docht om geen verdriet.
 Dan zagh hy, in 't verschiet,
 By wyle een spits, of iet,
 Gelijck een kerck.
 Zijn aendacht, als een boogh,
 Gespannen, voert zijn oogh
 En finnen steil om hoogh
 Ja boven 't zwerck;
 Daer d' Engelen zingen,
 Krioelen, en klingen,
 En danffen, en springen

D

Om

Om Godt, hun lot, hun eenighste wit.
O jeught, ô vreught, wat leven is dit!

2. Dan zat, dan sprong hy wat.

Dan badt dan zong hy dat.
O f s c h r e e f , o f l a s e e n b l a d t .

Dan prees zijn tong,
In aengenaeame stilt',
Zijn' Godt, zijn hoop, zijn' schilt!

Daer d' afgront vier op spilt,

Die hem besprongh.

Toen sprack hy onbevrees't:

Ghy zijt dat spooock geweest,

De zelve tuimelgeest,

Die met Godts Schrift

Het afgevaaste Woort,

Mijn' Kruisheer, klampt aen boort,

Met Staet en eer bekoort,

En helsche drift:

Maer hoe ghy dit mengelt,

Uw doolhoven strengelt,

Uw troni verengelt;

Ghy zijt de Nijdt, de baerlijcke Droes.

Hou rust: my lust geen giftige kroes.

3. Ick ken uw nucken wel,

Tooneel-en guighelspel.

Uw hemel is een hel,

Vol druck, vol ween.

Hoe schoonghy u vergult,

En oeffent mijn gedult,

Schoon ieder bratt, en smult,

My lust geen steen?

Die kost is te veel te raeu.

Al wort het lichaem flaeu.

Ick leef by manne en daeu.

O plumpe

O plumpe vont!

Ghy spant vergeefs dit net.

Een kay is geen banket :

Maer lekker aes besmet

En lockt den mont.

Uwaenslagen stincken.

Loop elders rinckincken.

Laet anderen hincken.

Godts knecht houdt recht, en simpel, en flecht,

Het padt naer stadt, daer J E S U S voor vecht.

4. Wat smaectt zoo zoet, als spijs

En vrucht van 't paradijs,

Genut met lofen prijs!

Dees voedt mijn ziel.

Dit heiligh hemelsch broot,

Een troost in druck en noot,

Uit den genadeschoot

Des Vaders viel.

Geen winter schent Godts palm.

En waerom spreuck en galm

Van Koning Davids Psalm

Dus loos misduyt,

Op dien verkeerden zin?

Hier schuilen slangen in.

Ick stortme van geen tin,

Op zulck een fluit.

Mijn ooren verduren

Dat zoet tureluren.

Zy kennen uw kuren.

Uw spoock is roock, en nevel, en wint.

Wie wijckt, en strijckt, is razende blind.

5. Al bietghe noch zoo veel,

En toontme, op 't berghtooneel,

Wat in dat lustprieel

De zon beschijnt ;
 Ick luiſter naer geen'eifch
 Van 't wulpfch en weeligh Vleifch,
 Noch eer van 't aerdtſch palais,
 Die ſnel verdwijnt.
 Mijn welluſt is mijn boeck,
 In een' vetgeten hoeck.
 Dees ſtomme leertme kloeck,
 En ſpreekt met my.
 Daer val ick Godt te voet.
 Zijn Geelt, het hooghſte goedt,
 Mijn' geeſt ontvonckt door gloet
 Van Poëzy.
 Schuiftoc uw vertooning.
 Mijn J E S U S, mijn Koning,
 Is al mijn belooning,
 Ick eer den Heer van 't kruis, in mijn kluis.
 Dat zwaert verwaert het logengeſpuiſ.

J. v. VONDEL.

A A N

P E T R U S van W A S S E N A A R.

G Eleerde Jongelingk, die ruſtigh draaft,
 En in uw boeken recht zorgvuldigh ſlaaft,
 Ghy die uw ziel verquikkelijken laaft
 Uit Hengſte-bronnen:
 Koſt ik, gelijk de *Venuzijnze Zwaan*,
 Mijn ſprakeloze luit hooghdraavend ſlaan,
 Ik zou uw roem doen voor de oogen ſtaan
 Der negen Nonnen.

Koſt

Koft ik, ik recht, door mijn' vervlaude tongh

Uw' onwaardeerlijkke gloory zongh :

Maar neen in my nooyt 't minfte nederdrongh

Van *Pegaas* droppen.

Mijn zwaane-pluim, die is, van neb, te flap;

Zy plant te loom, al beevend, stap naar stap,

Door 't heyligh spoor, lankx d'ongemene trap

Der klooffde toppen.

In my noyt Heemel-lighte fakkel-vlam

Van *Phæbus* lauwer-trans aanminningh quam ;

Noch 't my ontvolkte van het manke fram

Der ruwe geesten.

Uw' fnedigh breyn, gebessent door 't verstand

Des braven K O N I N K X, houdt den rechten trant

Van zijne vinding, en schoeit, onvermant,

Op hooger leesten.

Der zaamgerotten stellingen g'ontlenst ;

Zo dat haar oirdeel kromt, en zwijmt, en slenst ;

Haar hees gekray gy zweept: den baan g'hebt henst

Naar eere trappen.

Ghy thans, met eer gezoute Jongelingk,

De, schier bykomeloze, barreningk

Der Artzeny, lijk *Phæbus* zogelingk,

Gaat over stappen.

O zegenhaffte Stad, die dat vernuft,

Dat nimmer van op letter sterren zuft,

Noch 't oyt vermaak schept' in het ydel kluft,

Quaamt voort te telen!

Doen d' Hemel sloegh een kittelend geluit ;

En *Pallas* wierp deez' stem ter wolken uit :

Hy bloeie, als een eeuwigh Lente-spruit

Op groene stelen.

Gulhartigh sprak als doen den *Lauwer-Godt* ;

Hy blijve stendigh, lijk de *Ceder*, tot

By my hy zweve, op een, het edelst', vlot
 Van *Fenikx* vlerken.

De Lauwer-hoed, die drukk' zijn zwanger hoeft;
 Naar hy gestaagh heeft rusteloos geslooft,
 In schaduw van mijn luik, dat eeuwich dooft
 Onnaard'ge werken.

Het bond'loos quartel-kleppen, van die geen',
 Die, door haar dobbelzinn'ge taal en rêen,
 Het braaft' vernuft verzoecken te vertrêen;
 Hy wederlegge.

Zo uittert hy: en plengt op uwe kruin
 Een nat, dat in *Araabfche* balzem-tuin
 Hervoort quam: en meed' vloeit op zijnen duin
 Lankx geurig' hegge.

Eelaardigh breyn, 'k zie rijzen, uit de grond.
 De mag're Nijd, met wijdgespalkte mond,
 Op haar krakkeel-tooneelen in verbond,
 Met *Helsche* schimmen.

Zy dreight u met haar moord-geweer te slaan:
 Doch hare slang paruyk kan u niet schaân;
 Haar dreygement in dampen zal vergaan,
 En weêr neêr klimmen.

Zy wrêwel moedich prevelt binnen tand,
 En aarzelt? zy daalt weêr naar 't *Stixze* strand,
 Met *stuirfche* wenbrauwen: z' haar voorhoofd spant
 In duifend rimp'len.

O dapp're *fongelingk!* vaar dapper voort,
 Gy dan berent, eerlangh, de zege-poort;
 En gy ontmurght, door u vrymoedigh woordt
 Veeler eer-winp'len.

S. A. GABBEMA.

LYK-

Over

Zijn Hoogheid

FREDRIK HENRIK,
PRINCE VAN ORANJE.

Zink, goude Zon, gy kunt, door morgenstralen,
Niet lichten, van 't benaauwdt en droevig hert,
De nevelen, die daar op nederdalen.
De droefheydt is de pijnlijkste smert.
Blufch dan om hoog uw verfch ontfteeke lampen.
Bedeck nu vry uw ftralende aangesicht,
Met fchaduwen en wolken, droef van dampen.
De nare nacht valt Hollandt noch te licht.
Haar Hofzon heeft zijn oogen toegelooen.
ORANJE sterft. D'Oranje dageraadt
Kan nu in 't hert geen vreugdevieren ftooken
Nu 't aanschijn is bedompt van rouwgewaadt.
Nu sterft met een de krijgsdeugt, met met haar gaven;
Manhaftigheydt, der Vorften hoogfte roem,
Is nu alree voor NASSAUS lijk begraven;
Haar moedt verflapt, verflenft gelijk een bloem.
Hoe zult gy nu, ô Hollandt, 't hoeft opfteeken?
Verfteeken van uw trouwften toeverlaat.
Uw bofpylaar uw rugfteun is befweken
Gy miff te vroeg zijn kloekheydt, rijp van raadt.
Uw Veldtheer heeft, den vrygevochten Staten
Van Nederlandt, dat heylzaam errefgoedt
Der Vryheydt, door zijn oorlog nagelaten!
Want Spanje geeft geen vryheydt dan voor bloedt.

Zijn HoogHEYDT heeft, door zijn manhafte tochten,
 Zoo zegenrijk gezegent, u alree
 Dien hemelfchat den waardtften Vreê bevochten.
 En och hy fterft voor 't fluyten van de Vreê!
 Zoo luttel magh een Vorft zijn ruft genieten,
 Die, jaar op jaar, heeft moedigh doorgestaan
 Het onweer van de Krijgh en veldtverdrieten.
 Zoo wintment 't al voor zijnen onderdaan.
 Men kroonde wel zijn hooft met lauwerieren,
 Nu zal d' olijf zijn graf noch beft vergieren.

R. ANSLO.

K L A C H T E

van

A M E L I A,

P R I N C E S S E van O R A N J E,

Op het overlijden van zijn

H O O G H E I T

MYn lief, mijn luft, mijn leven,
 Ach, HENRIK, ach!moeft gy my dan begeven?
 Verlaat ge my zoo dra?
 Gy fcheit te vroeg van uw Amelia;
 Die acht geen hoge ftaten
 Nu zy van u, is ach! van u, verlaten.
 Zy roept u, met een zucht,
 Gy hoort het niet, zoo ver voor uit gevluht.

Ik

Ik wensch dat gy 't mocht horen,
 Niet om te zien hoe ik in rou zal smoren;
 Maar zoo gy 't horen kost,
 Gy waart niet doodt, en ik van rou verloft.
 Nu gy my zyt ontogen,
 Zoo volght mijn ziel uw ziel, voor heen gevlogen.
 Mijn trouwe bedtgenoot,
 Mijn groote min is sterker dan de doodt:
 Die zal ook nimmer maken
 Dat ik altijd niet zal van liefde blaken.
 Al wort uw lichaam afch,
 Ik blijf uw lief die ik te voren was.
 Die affche zal niet doven
 De gloet daar door uw boezem raakte aan 't stoven.
 Nu neemt mijn vreught de wijk.
 Ik leef, en ziet, mijn leven is een lijk
 Teraarde neêrgesmeten:
 Maar och ik zal hem nimmermeer vergeten.
 Ja Lethe, noit beschreit,
 (Die door het nat van haar vergeltheit
 't Geheugen weet te krencken)
 Noch eeuwig aan zijn sterven zal gedenken.
 Daar al de werelt treurt
 Om zoo een ramp, die zoo veel herten scheurt,
 Hoe zou die my bestrijden,
 Had niemant met mijn lijden medelijden?
 Maar ach! dit groot gevaar,
 Dat op my valt, valt my noch veel te swaar.
 Mijn tranen en mijn zuchten
 In een geslooft, met zoo veel ongenuchten,
 Zijn spijs voor mijn gemoedt.
 Ik voedt mijn rou, en word'er van gevoedt.

Ik weet haar stof te geven.

'k Sterf zonder doot, ik leve zonder leven:

Nu ik onsterflik sterf,

En noch de doot, noch ook het leven derf.

De sterfbui heeft geslagen

Die boom ter neêr, die, in zijn winterdagen,

Het landt noch vruchten droeg,

En dorren dan zijn bladen niet te vroeg?

Moght hy niet langer bloeien,

Met welig loof, zoo lang hy schein te groeien?

De bloeimaândt komt wel weêr;

Maar gy, mijn lief, maar gy, nu nimmermeer.

Zal al die glans verdwijnen?

Zoo zie ik wat het is, hier wat te schijnen.

Trest my dit hertewee

Om dat die Helt most sterven voor de vree?

Zoo sal 't my meer verdrieten.

Hy vocht, maar om de vrede te genieten.

En mist hy nu dat goet

Verkregen door het strijdtbaar Hollandts bloet?

Hoe zalmen zoo vergelden

Die oorloghsdeught van 't puik der oorloghshelden?

Waar toe ben ik zoo hoog

Getrokken, tot in top van 's werelts oog

Uit edel bloedt geboren?

Ik die zoo veel bezat, heb veel verloren.

Maar gy, ô Nederlant,

Wat zijtge nu in een bedroefde stant?

Wat wort u ramps beschoren?

Gy hebt het hoofd, en ik het hert verloren.

Ik, die in rou verslenssch,

Ik droeve-vrou, heb noch een blijde wensch:

Ik wensch alleen om tranen ,
 En dat dan bey mijn oogen wierden kranen ,
 Waar door de rouw , vol smert ,
 My tapte een vloet van 't overlopendt hert.
 Moght my die wensch gebueren ,
 Zoo zou ik om mijn H E N R I K eeuwig treuren :
 Nu 't sterflot , streng van noodt ,
 Ontzeit mijn man het leven , my de doot.

R. A N S L O .

O P D E A F B E E L D I N G E .

van

Zijn Koningklycke Hoogheit ,

D. J O A N van O O S T E N R Y C K

W I e zaghe de Deught zoo heerlijk oit naer 't leven ,
 Zoo vroegh dus rijp , zoo jongk in top van eer ,
 Als daerse komt met haer gevelde speer ,
 Voor Valencijn , door 's vyants legers streven !
 Dus hanthaeft hy , volmoedts , zijn Vaders kroon
 In Nederlant , Longone , en out Sicilje ,
 En Catalonje ; en Napels , daer Castilje
 Nu vaster zit en vreedzaem op den troon .
 Waer OOSTENRYCK dus opdaeght , met zijn hoope ,
 Daer vlucht Gewelt en Oproer uit Europe .

J. V. V O N D E L .

D A N K .

DANK-OFFER

Aen den

E. E. Achtb're Magistraat van Amsteldam.

Na 't spelen van

C A S I M I E R,

of

GEDEMPTE HOOGHMOET

MET wat voor slach van groote dank-baarheden,
 Zal best ons Pen verschaffen zulke reeden,
 O Opper-hoofden van het Hoofd der Steden!

Die na waardy

Van u Groot-achtbaarheên, tepas, nu, komen?

Wijl ge u ontflaat van Roer en Goude-toomen,

Waar meê ghy stiert des wijde werelds stroomen,

Alhier aan 't Y.

Die 't Burgerlijk bestier om ons wilt staken;

Neen: die slechts adem haalt, om te vermaken

In Maat-gezag, die Letter-liên niet smaken;

Zoo is ons Dicht.

Regeerders van het achtste werelds Wonder,

Hoe blinkt u kennis uit, in elx byzonder!

Ghy ziet van 't hooghste hoogh, na 't laaghste onder;

Dies stelt de plicht,

Ons schreumend' maaghden hart, vol danken, ope,

Omheimt met zorgh, gestijft door duizent hope.

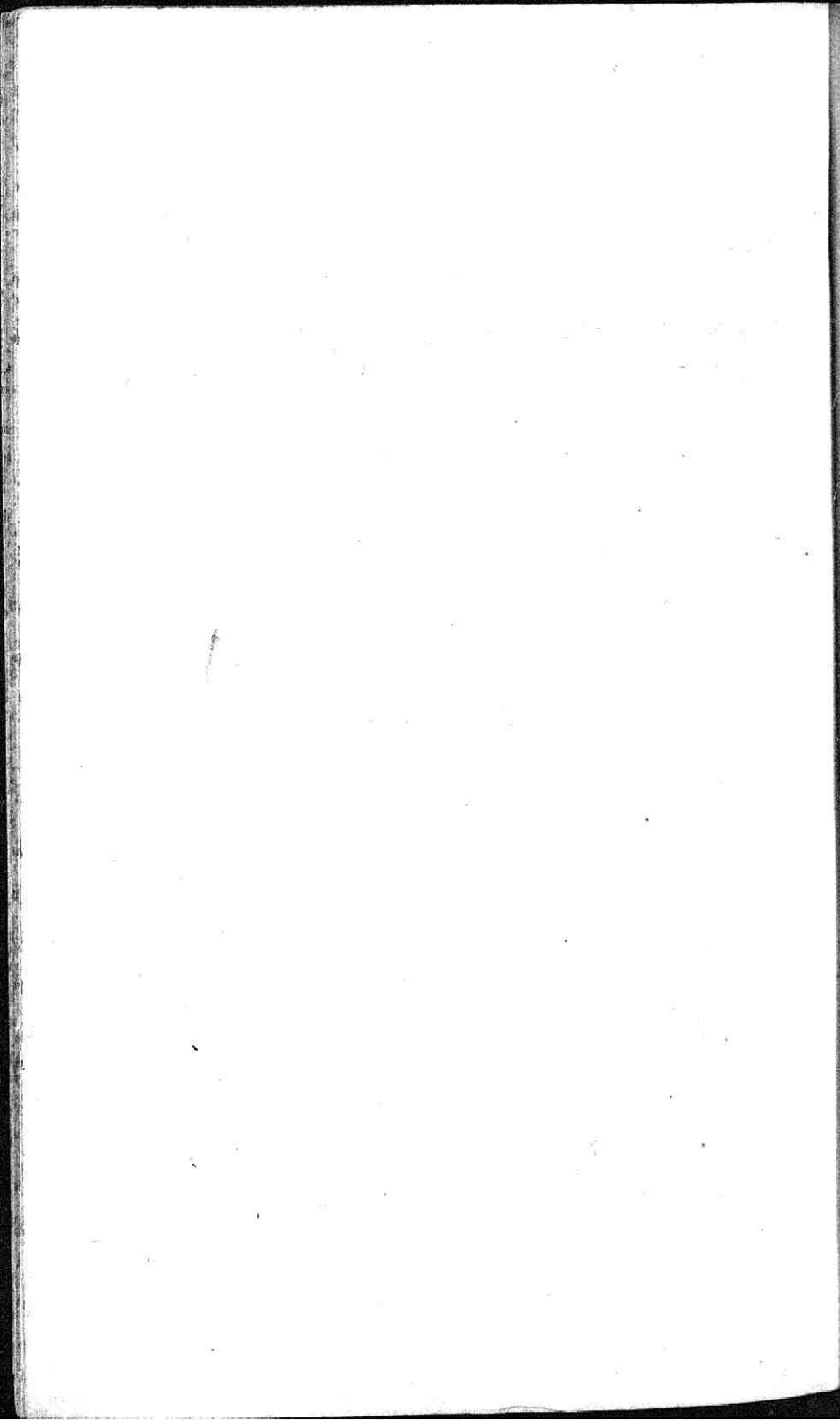
Ik offer dank; Vreê-Vaders van Europe,

Door slecht Gedicht.

KATHARINA QUESTIERS.

J. VOLLENHOVIUS
KRUISTRIOF.

Dis, te minorem quod geris, imperias.

Den Weledelen, Achtbaren, Wijzen Heeren,

Mijnen Heeren,

Burghermeeſteren, Schepenen en Raat

Der Stede

Z W O L L E,

En der zelve Secretarifen.

Mijne Heeren,

Hier wort U Ed: *Achtb.* wat groots en wat kleens teſſens opgedragen, de groote Kruistriomf van den grooſten Heilant, met eenen kleenen en lagen toon gezongen, op hope, dat de grootheit van 't eene de kleenheit van 't ander zal verſchoonen, en iets van haren luifter byzetten. Wy voeren hier geenen Herkules naar de ſtarren, die met boogh en knods den aartbodem van allerlei ondiere en lantbedervende gedrochten geſchuimt heeft, en ten leſte, als 'er niet anders overſchoot, den yſijken Helhont, al huilende en baſſende en ſidderende voor het licht, met een yzere keten om zijn drie halzen, uit den duistere jammerpoel naar boven geſleept. Mijn rym-en-Triomfſtof is de Gekruiste Jeſus, die op Golgotha, als in haar eigen leger, de Doot aantast, en door zijne doot den dootſteek geeft, en van de helſche maghten fel in de heilen gebeten, alle helgedrochten het hoofd verplettert, en op den triomfwagen van het kruis afzet en ten toone ſtelt. Zo wort hy triomſeerende, zo veele eeuwen voor zijnen Triomfe, onder de heilige orakelen van Eſaias ingevoert, als of hy verſch uit een ſtrijt keerde, en hijgende en zweetende en beſtoven en root bebloet, na het vertrappelen van zijne vyanden, van zijne Kerke wiert toegejuigt en verwelkomt. Zoo is die Kruiskerk geſticht, die ſedert, op de heirbaan der gerechticheit, langs het zelve kruysſpoor naar den zelve palm-tak der heerlicheit opſtrevende, de poorten des afgronts trotſt, en 't geen de weerelt in hare oorloghs maghten nooit gezien heeft, daarze verjaaght en vervolghet en verdrukt wort, al duikende
het

het hoofd opheft, afnemende toeneemt, wijkende overwint, en leeft al stervende. Terwijl weerelt en helle tegens den Gekruisten met zwaart en wetten woeden en razen, terwijl zijne Kruisgezanten, verachte visschers, de allerhatelijkste haat der Joden, hunne broederen, de spot en verfoejinge der weerelt, niet dan zijne kruisdoot verkondigen, en roemen in zijne schande, om zelfs, tot loon van hunnen arbeit, gedoot gekruist en geschantvlekt te worden, wort de weerelt in weinige jaren tijts met Christus kruisleere vervult, en Keizers en Koningen, op het gezicht van zijne Kruistriomf uit hunnen zetels en triomfkoetsen afftjgende, buigen hunne halzen onder het Kruis, leggen hunne scepters en kroonen voor zijne voeten, en zoeken hunne behoudenis in zijne schaduwe. Als ik wenschte de plicht myner dankbaarheid tegens Uw Ed. Achtb. niet te voldoen (dat waar ondoenlijk) maar te betuigen, viel my wel te pas in de hant deze Kruistriomf, al een wyl tijts gerijmt voor myne komste en beroep in deze uwe Stadt, waar toe het uw Ed. Achtb. belieft heeft zoo veel gunsts en genegentheits te toonen, als ik het weinigh op haar verdient hadde. Niemant kon ik deze gedichten beter eigenen, dan den genen, welken de Dichter nu eigen was geworden. Het droevige pestkruis, dat ons nu drukt, en te wege brengt, dat de noot van zommigen in't byzonder, maar de zorge voor alle uw Ed. Achtb. al te zamen ter harte gaat, moet ons nu meer dan ooit leeren opzien naar Christus Kruis, de rechte pest van doot en peste: gelijk de beete der vierige slangen in de woestyne het gewonde Israël leerde opzien naar de kopere slange van Moses. Myn Kruisgedicht verzekere ondertusschen uw Ed. Achtb. dat ik niet anders voorgenomen hebbe hier te leeren, dan den gekruisten Christus, maar alle kennis, op de wyze van der Heidenen Leeraar, gaarne te vergeten om die eene kruisles, en de Goddelijke Majesteit yverigh te bidden, dat uw Ed. Achtb. en hare burgery, of geen kruys wedervare, of door mynen triumferenden Kruishelt geheilicht werde.

Uw Ed. Achtb. verplichte en dienstschuldige,

J. VOLLENHOVIUS.

K R U I S T R I O M F.

Wie leertme nu de beste klanken,
 Naardien mijn Zangheldinne pooght
 Mijn' Heilant, aan het Kruis verhooght,
 In top te heffen en te danken?
 Onnodigh is 't, dat ik het verg'
 Apollo of Apolloos zoonen,
 Nu zy, beluft op andre toonen,
 Kiest voor Parnas den Dootshoofbergh,
 Al volgde ik Davids toon en Psalmen,
 Schoon Sion waar mijn Helikon,
 En Siloa mijn hengftebron,
 Noch schoot ik hier te kort aan galmen.
 O Davdis zoon en Davids Heer!
 Hoe kan ik van uw kruisgangk zwijgen?
 *k Wensch uwen Kruisbergh op te stijgen;
 Te vallen by uw' kruispaal neêr;
 En daar te leeren schoon vergeten
 Mijn levens droom en ydelheit,
 En 't geen al vleierende verleit,
 De valsche waan van veel te weten
 En te verzinken in de zee
 Van uwe grondeloze liefde,
 Die u aan 't kruis veel dieper griefde,
 Dan hamerslagh of spijker deê.
 't Is ongerijmt hier wel te rijmen,
 Daar d' eêlste maatzang wezen zou
 Geween en mateloze rouw,
 En met de Zonne stijf bezwijmen.
 Zoo gaat Natuur den Dichter voor,
 Terwijlze in arbeit gaat van 't steenen,

E

En

En valt aan 't huilen en aan 't weenen.

Die rouwgalm klinkt de werelt door,
En doetze daveren en kraken ;

Terwijl het licht de lucht begeeft,
En d'aarde loeit en schudt en beeft :

Dat dwingt de Doot haar doôn te slaken,
En kleedtze op nieuw met vleesch en been,
En slaat met angst en schrik Godts drempel,
En rijt het koorkleet van den tempel,
En slijt en smijt de rots daar heen.

Al kraakt van boven en van onder,
Al wil de werelt strax vergaan,
En trekt het nare rouwkleedt aan

Het geef de werelt gansch geen wonder.

Zie ik niet hangen Godt den Zoon,
Des Vaders liefde en welbehagen,
Aan 't wrede morthout vast geslagen,
Ten schimp van Onjoôn en van Joôn ?

Van 't hoofd, dat Thabor zaght met stralen
Van gout omringt en zonneglans,
Deurboort met eenen doornekrans,

De roode bloedstraal nederdalen ?

Zijn lijf gerekt, gescheurt, mismaaft ;
Het lijf van hem, die 't vee met huiden,
Den mensch met zijde, 't velt met kruiden,
De lucht met starren kleedt, gansch naakt ;

Dat aangezicht, die roozewangen,
Zoo schoon, als nooit geen aanschijn was,
Bestorven, als een bloem, in 't gras

Vertreden, die het hoofd laat hangen ?

Die oogen, noch van tranen root,
De duivenoogen, die ook zagen
Den hemel-op, en neêr geslagen,
En half geloken van de doot ?

Die ooren, die wel eer ontfolgen
 Des grooten Vaders donderstem,
 Dees is mijn Zoone, hoort naar hem,
 Gekruist door bitse lastertongen?
 Mont, die geen menschemont geleck,
 Daar louter nektar uit quam vloejen,
 Hoe zie ik u van slagen gloejen,
 Gods mont gelaaft met gal en eek?
 O handen, die gehele scharen,
 Al warenze ter doot toe krank,
 Noch weten haar gezontheit dank!
 O voeten, die op holle baren
 Zoo veilig stapt, als op het droogh!
 Hoe hebben d'yzers u gespleten,
 En vleesch en been van een gereten,
 Alsgy geheven wiert om hoogh!
 Zoo komt mijn Kruisvorst aangetreden,
 De fiere leeuw, uit Judaas stam,
 Als of hy versch van Edom quam
 Aanstappen met zijn wakkre schreden.
 Gezegent zy de groote Helt,
 Die moedigh komt met roode kleeren
 Al zijne vyanden braveren,
 En heeft de maghtigen gevelt;
 Als nergens noothulp was te vinden,
 En hy alleen de wijnpars tradt,
 Waar van 't gewaat is root bespat,
 Tot glori van zijn Kruisgezinden.
 Triomf, triomfelust het my
 Te roepen in zijn zegestaci.
 Schoon Isrel woedt en tiert (eilaci!)
 En uitspuwt al zijn razerny,
 Al klinkt men hem met dollen vuisfen
 By moorders aan 't vervloecte hout.

Een moorder, die op hem betrouw,
Eifcht noch een kroon van dien Gekruiften.

De moorder wort gewaar geen blijk

Van heerschappy, geen diamanten,

Saffiere troonen, luchtgezanten,

Geen ding gelijkt hier koninklijk.

Hier kraakt geen rijkkroon dan van doren;

Hier blaakt geen purper dan zijn bloet,

Geen staf of troon voor hant of voet,

Dan nagels, dieze fel deurbooren.

Nochtans sprack nooit op zoo een wijs

Een Vorst, op 't Kapitoel gereden,

Als dees op Golgotha; noch heden

Zult ghy my zien in 't Paradijs.

't Geloof, die grote verrekijker,

Waar voor de werelt valt te kleen,

Leert zien door al het zienlijk heen,

En stoot zich niet aan hout of spijker.

Zoo zie ik noch mijn' Kruishelt na,

Al zijner Kruisgenoten voorbeelt,

Die vrygesproken en veroordeelt

Van Pontius, op Golgotha,

Dat yflik Golgotha, gaat klimmen,

Zijn strafplaats niet, maar zegekoets,

Daar hy geverft in beken bloets,

Hoe fel de Draken hoofden grimmen,

Treedt onverfaaght in 't oorloghsvelt.

Daar durfhy noch de Doot bevechten,

Daar zy gewoon was op te rechten

De krijgsthrofeen van haar geweld.

Daar durfhy noch de Hel uitdagen,

Die in zijn bittre kruispijn groeit,

En zalze brullende en geboeit

Omvoeren op zijn' zegewagen.

Daar zie ik onder menschebeen
 En holle menschebekkenelen,
 Gestroot by halven en by helen,
 Gezaait afgrijfflijk onder een,
 In 't midden van die bloote koppen,
 Twee Vorsten 't hooft elkandre biên,
 Als nooit de Zon meer heeft gezien;
 Twee Vorsten strijden op die toppen,
 De Draak en dappre Michaël,
 Een sterkgewapende en een sterker.
 Laat barsten uit den duistren kerker,
 Al wat, noch helscher dan de hel,
 De wapens aanschiet voor den Satan,
 Hartnekkigh tegens Godt gekant;
 Mijn J e s u s hout noch d'overhant,
 En overwint den Leviathan.
 Al valt die kruisstrijt noch zoo bang,
 Al bijt de Slang hem in de hielen,
 Zoo most het vrouwezaat vernielen,
 Vertrapplen 't hooft der helse Slang.
 Het hooft der slimme helgedroghten
 In Adams lufthof triomfeert:
 In 't kruisperk is de kansgekeert,
 Daar Jesus ons heeft vrygevochten.
 Sint dat zich Evaas dartle hant
 Vertaft hadde aan den boom der kennis,
 Haar afkomst schuldigh aan die schennis,
 Zich van de Doot vont overmant.
 Maar hy, die bei' zijn handen tevens
 Heeft aan den kruisboom uitgerekt,
 Ons zaligh tegengift verstrekt:
 De kruisboom wort een boom des levens,
 Heeft Simson 't huis om ver gerukt,
 Met rechte en slinke hant gegrepen;

Als eene doode in 't graf kon flepen
 Veel duizent, daar verongelukt:
 Dees Simfon, met gewonde handen
 Wel vast gespijckert aan het kruis,
 Valt aan het timmren van zijn Huis;
 En rukt den roof uit 's vyants tanden;
 En, quam zijn leven dier te staen
 Den Helvorst met zijn zwarte spoken,
 Zijn kruisdoot, streng genoeg gewroken,
 Moet nu veel erger hun vergaan.
 Quam Israël het hout te stude,
 Dat Maraas water heeft verzoet:
 Door 't kruishout smaken wy den vloet,
 Den zoeten vloet van Godts genade.
 Zoo 't hout, gebezight van Godts tolk,
 't Verzonken yzer dreef naar boven;
 Door 't kruishout redt hy ons, bedoven
 In d'allerdiepste jammerkolk.
 Zagh Jakob in den droom een ladder
 Den hemel raken met haar top;
 Wy klimmen langs de kruisleêr op,
 Zoo radt als d' Engelen, of radder.
 De slang, van Moses opgerecht,
 Geneeft de kermende Isralyten
 Van 't vier der slangen, die hen byten:
 Maar 's menschen zoon, aan 't kruis gehecht
 En opgeheven, door zijn wonden
 't Geloovigh en boetvaardigh hart
 Veel beter heelt van alle smart
 En doodlijk slangegift der zonden.
 Kon Amrams zoon met zijnen staf
 De dorre steenrots stukken breken,
 Die water by geheele beken
 Het dorstigh volk ten besten gaf;

Hier drinkt zich onze ziele dronken
 In cenen bloet-en-watervliet,
 Die Jesus uit zijn zijde giet,
 Die aan den kruisftaf hangt geklonken.
 Hier vloeit een heilfontein voorby,
 Vooruit gespelt aan Zacharias,
 Daar gy, gezegende Messias,
 Meê afwascht Salems burglary.
 Dat dierbaar kruisbloet, uit uwe aders
 Gevloten en gestort, zoo milt,
 Tot ons verzoening, paait en stilt
 Degramschap des vergramden Vaders;
 Verquikt en moedight ons de borst
 In bangen strijt en droeffenisse;
 Verkoelt den brant van ons gewisse;
 En iescht alleen der zielen dorst.
 Nu houde ik niet zoo zeer verwezen
 Den grooten Heilant door 't geschreeuw
 Van dien oplopenden Hebreeuw;
 Wech, kruist hem, kruist hem, wech met dezen.
 Ik schuif de schult niet op den hals
 Van Rechter, over hem gezeten,
 Of Schriftgeleerde, op hem gebeten,
 Of die getuigen, bei' zoo valsch.
 Wy, Heer, wy hebben u geschonken
 Den kruiskelk die van u, met gal
 Met hef van 's hemels wraak met al,
 Op ons gezontheit is gedronken.
 Na'et eten van 't verboden ooft
 Is elk vergrijp, by u te boeten,
 Een spijkerflagh door uwe voeten,
 Een scherpe prikkel in uw hooft
 Op uwen rugh een taaje roede,
 In uwe borst een diepe wond',

Een smaak van gal in uwen mont,
 Een nagel, root van uwen bloede.
 Ik ben de man, die u Verraân,
 Verzaakt, noch êrger, dan met woorden,
 Gebonden met veel dikke koorden,
 En naar het leven heb gestaan.
 Maar mijn Verloffer, zoo geduldigh,
 Gelijk onnozel, levert hier
 Voor misdâân, die hem staan zoo dier,
 Het zelve bloet, waar aan ik schuldigh
 Mijn handen vinde, en veel te vuil,
 Om schoon op zijn Pilaats te wassen.
 Dat bloet, (ô kostelijke plassen!)
 Gemengt met tranen, die ik huil',
 Ootmoedigh, bevende, verslagen,
 Aan gruis geslagen van Godts wet,
 My zuivert van die lastersmet.
 Nu zietme 't kruis boetvaardigh klagen,
 En dan mijn tranen weêr gedrooght,
 Terwijl ik 't heilzaam hout omvadem',
 Nu zinkt mijn moedt: dan schep ik adem,
 Aan 't zelve kruis, met Godt verhooght,
 Mijn ziel eên levende vertooning
 Gewaar wort aan den zelve staak,
 Zoo wel van Godts verbolge wraak,
 Als van genadige verschooning.
 Rechtvaardigheit hiël aan om straf:
 Genade dong om vrygeleide.
 Hier tradt Godts Wijsheit tusschen beide,
 Dieze allebei' voldoening gaf.
 Ik lees aan 't kruis de perkementen,
 Waar in mijn schultbelijdenis
 Met offerbloet getekent is,
 En met een hoofstom met haar renten.

Het kruis ontlastme weêr van zorg',
En toont den quijtbrief met haer zegels,
En in den schultbrief al de regels
Schoon uitgeveeght, om dat mijn borg'
Betaalt heeft tot den lesten stuiver.
Mijn misdaan vinde ik aan dien paal
Zoo root, als bloet en bloetkoraal.
Ik zieze aan 't zelve hout zoo zuiver
En wit genet, als sneeuw en wol.
Ik kan my naulijx meer dan Joden,
Die hun Gezalfd', hunn Koningk dooden
En kruiffen zoo verwoet en dol,
Ik kan my naulijx meer verschoonen.
Noch roep ick met den Abramyt,
Die zoo uitzinnigh roept en krijt;
Zijn bloet op ons en onze zoonen.
Al is nu Jakobs huis zoo streng
Van Godts getergde wraak vergolden,
My wort die bloetschult quijtgescholden,
Zoo hy met kruisbloet my bespreng'.
Och volk te jammerlijk bedrogen,
Versteende zoons van Abraham,
Veraarde telgen van dien stam:
Och dat gy zien kost uit uwe oogen!
Dat Moses dekkleet niet en lagh
Op d'oogen en op 't hart alrede!
Hadt gy nu Moses oogh, waar mede
Hy den onzienelijken zagh!
Ghy zaeght hier van geen mensch verdedight
Uw' Godt, der menschen guighelspel;
Die langverwachte Emanuël,
Godt mensch, die Godt en mensch bevredight;
Den Adam, die zich queet genoegh
Voor Adams kindren met hunne ouderen,

Die hunnen last draaght op zijn schouderen,
 Van 't hout gedragen, dat hy droegh;
 Melchisedek, den vaderlozen
 En moederlozen, die van Godt
 Ontfing een eeuwich Priesterlot,
 Niet zonder eedt daar toe verkozen;
 Dien wy van 't onze schuldigh zijn
 Wat meer, dan eersteling of tiende;
 Naardien 't zijn miltheit wel verdiende,
 En schonk ons meer dan broot en wijn,
 Nu, Levi, schei vry uit het slagten
 Van ram en geite op Godts altaar;
 Staak al dien offerdienst, en spaar
 Uw offebloet en rundervachten.
 Uw offerwierook Godt verveelt
 Met al het loejen en het jammeren
 Van koejen en spierwitte lammeren,
 Door 't bloedigh slaghtmes versch gekeelt,
 Het Kruislam, dat zich geeft tot sterven,
 Door d' offerlammers, klaar beduidt
 En voorgespelt zoo lang vooruit,
 Leert al uw offerhanden derven;
 Heeft in hun affchen uitgedooft
 Alle Arons, rokende offervieren:
 Want bloet van bokken of van stieren
 De ziel geen heiligheit belooft:
 Als 't Lam, gespijckert met den hamer
 Aan 't hout, daar 't offerde zich zelf;
 Waar van in 't opperste gewelf
 Een reuk opstijght, veel aengenamer,
 Dan ooit voor Godt op 't outer quam,
 Gehaalt uit meelkruik, stal, of koffer:
 Naardien 's Gekruisten bloedigh offer
 Geheel verteert wiert van Godts vlam,

Van 't vuur der liefde heel verflonden,
 Heel rein van vlok, heel vry van van vlek
 Met geene smet of erfgebrek
 In 't minst bezoedelt noch geschonden.
 't Hebreeuwſche ſtamhuis ſchrikt en yſt
 Voor Moſes ſchrikkelijke vloeken,
 Hun voorgelezen uit zijn boeken,
 Daar Ebals kruin ten hemel rijſt.
 Nu zijn, geen wetvloek uitgezondert,
 Zijn vloeken met een narc kreet
 Op hem, die onder 't kruispak zweet,
 In eenen kruisvloek uitgedondert,
 Tot zegening van Abrams zaat.
 Al ſtreet de Heilant trots te paarde,
 Ontzei' de quaân ten viere en zwaarde,
 Noch waart 't een kranke toeverlaat.
 De koningklijke vaarzen ſpellen
 Geen Chriſtus, als Judea zoekt,
 Maar die gehoont, beſchimpt, gevloekt,
 Al zijne beeders wel kan tellen.
 Een nedrigh en zachtmoedigh Lam
 Wort ingevoert van Eſaiâs.
 Een Lam is voorbeelt van Meſſias,
 Dat ſtom en ſtil ter ſlaghtbank quam.
 Uw kruisvloek, Heer, verſtrekt me een zegen;
 Uw kruisverdriet en kruismaat my
 Tot blijdſchap en tot eer gedy',
 Al raaft Hebreeuw en Griek hier tegen.
 Sta af, verſtokte Thalmudiſt,
 Die noch al pleit voor Arons letter.
 Sta af, gy laſteraar en ketter,
 Die noch de rechte kruiswegh miſt.
 Sta af van zijn kruisofferhande,
 Wiens hart, verhardt gelijk een rots,

Des hemels wil en wraak ten trots,
 Godts Zoon herkruift en maakt te fchande,
 Die niet gelooft, 't en waar gy moght
 Noch fteken in zijn zijde uw' vinger:
 Die voor een gelprijs, veel geringer,
 Dan daar hem Judas voor verkocht,
 Hem van het kruis niet vry zoudt koopen:
 Aartsvyanden van 't heilzaam Kruis,
 Vertrekt van hier, en hout u t'huis.
 Wy willen naar den Kruisbergh loopen,
 Die 't Kruis niet voeren op de tong,
 Maar voelen 't ook in onze zielen,
 Volvoeren 't in ons vleefch; wy knielen
 Voor hem, die aan den kruispaal hong.
 Wat leden wy hem daar zien reppen,
 Of niet zien reppen aan den paal,
 Zy nooden ons toch altemaal,
 Om water uit de rots te fcheppen.
 Indienwe Jefus armen zien,
 Zy zijn gereet om ons t'omvangen.
 Hy laat het hoofd voor over hangen,
 Om ons den vredekus te biên:
 Terwijl hy, naakt en bloot geworden,
 Van 't graauw bespot wort en begekt,
 Zijn naaktheit onze fchande dekt
 Door 't witte kleet, dat wy omgorden.
 De kroon op zijn gezegent hoofd
 Godts volk en uitverkore zoonen
 Des levens onbesmette kroonen
 En hemeltrouwen wis belooft.
 Hy laat nu al de leden rëkken,
 Dat aâr en zenuw kraakt en lilt,
 Om van beneden opgetilt
 Alzijn Gemeenteleên te trekken.

De voeten vast gespijkt staan,
 Om aan te wijzen die 't aankijken,
 Dat hy bezwijken zal noch wijken
 Van 't Kruis, eer alles zy voldaan.
 De hartquersuur in zijne zijde,
 Die vreeslijk gaapt, vloeit van gena
 En goedertierenheit, zoo dra
 Het scherpe punt zijn vleesch doorsnijde.
 Dan smaken wy Godts zoetigheên,
 Al zijn oprechte kruisgetuigen,
 En mogen lekkren honigh zuigen.
 En oli uit den harften steen.
 Dan tyen wy, als honighbyen,
 Naar 't Dootshooftevelt, om 't hart gezont
 Te zuigen aan dien bleken mont,
 Aan dat verwonde hart vol lyen.
 En waarom toeven wy bevreest,
 Naardien de balsam uit die reten
 Voor die hem sloegen, helsch bezeten
 Van boosheit, heilzaam is geweest?
 Hoe zou die Priester dan niet bidden
 Voor onze zwakheên, daar hy zit
 Aan 's Vaders rechte hant? hy bidt
 Voor 't razend moortrot, dat in 't midden
 Van moordenaars hem klopte aen 't Kruis;
 Gezet ter rechte en flinke zijde.
 Jerusaleem zijn huis ontwyde,
 Veranderde zijn bedehuis
 In 't hol van moort en diefstal dronken:
 Maar hy sticht, biddende voor haar
 Een heiligh beêhuis op Kalvaar,
 Dat vuil met moordenaarspelonken
 En menigh moortgraf was besmet.
 Hy stelt, als voorspraak, met zijn bede

Den hooghsten Vader daar te vrede :

Hy quijt zich ook als Rechter, met
De misdadt vaardigh te vergeven ;

Vergeeft de misdâan te gelijk,
En geeft hem toe een koningrijk,
Die van de snootste had bedreven.

Die Christus, die ter tafel zat
Met grove zondaars by zijn leven,
Heeft op zijn uiterste gegeven

Veel grooter gunstbewijs, dan dat,
Veel zoeter Man, dan ooit geregent
Van boven viel in 't dorre Sin,
Zijn eigen vleesch, zijn lichaem, in
Der eeuwen eeuwigheit gezegent,

De boozen tot een ziele spijs ;
En namze met zich, om te proeven
De nieuwe wijndruif, zonder toeven,
Aan zijnen disch in 't Paradijs.

Toen gaaft gy eerst den Godt der Goden,
O's weerelts Godt ! toen gaaft gy toe.

Hoe most, hoe most u zijn te moê
Met al uwe Englen, als gy dooden,

Gewekt uit hunnen dootslaap van
Een hallef doode, zaaght verzezen :
Zaaght vrygesprooken den verzezen

Zoo ras van een' verzezen man :
Zaaght op een sprongk, na zoo veel hinders,
Uit steenen niet, maar uit den gront
Der kruisrotse, als uit 's afgronts mont,

Te voorschijn komen Abrams kinders ;
Die door het waar geloof alleen,

Alleen op vader Abrams wijze,
Geraakten in ten Paradyze,

Eer dat het zonnlicht verdween :

Zaaght

Zaaght afgestreden, hoe Godts Zoone,
 Bespuwt, geslagen blond en blaauw,
 Schier bloet-en-ademloos, en flaauw,
 Geschantvlekt hangende ten toone,
 Zijn leste tranen, leste zweet,
 Zijn leste bloedrop, zucht en snikken,
 Zijne alleruiterste oogenblikken
 Vont aan zijn Kruiskerk wel besteed:
 Zijn volk, zijn erfdeel, hem geschonken
 En van den Vader toegezeit,
 Eer 's weerelts gront was vast geleit,
 Eer dat de zilvre starren blonken:
 Een volk, dat daar het wijdt en zijdt
 Verstroot is met een groote menight,
 Door eenen Geest wort naauw vereenight,
 Die hun begeeft te gener tijt;
 Daar 't niet ter weerelt heeft met allen,
 De weerelt uitlacht en braveert;
 En door het vleesch niet wort verheert,
 Van 't vleesch in 't vleesch fel aangevallen;
 Dat in de doot zijns Heilants roemt;
 Hout alles zonder dat voor schennis;
 En zich met generhande kennis,
 Daar geen Gekruiste in wort genoemd,
 Bemoejen magh, of wil bemoejen:
 Een volk, als yzer, dat door haat,
 Door armoë, ramp en schimp en smaat
 En kruis gewoon is aan te groeijen;
 Gewoon is tegens moeite en last
 Recht, als een palmboom, opte wassen,
 Op storm noch hagelbui te passen.
 Te tarten zwaart, en vier, en bast;
 Dat daar 's Gekruisten vaandels zwieren,
 Door geen Stoyckse trotsfigheit,

Noch blinden overmoet misleit,
Maar staande voor zijn kruisbanieren,
Die 't noch met zijn gebroken vleesch
En uitgestorte bloet verzadight,
Noch met zijn Woort en Geest verdadight,
En moedight boven schrik en vrees,
Ver boven Overheên en Maghten,
Ver boven leven, boven doot,
Aanstaande of doorgedane noot,
Zich niet hout bezigh, dan met trachten
Naar zulk een overzaligh lot,
Dat het vereent zy al te gader
Met dien Gekruisten altijt nader,
Gelijk hy is vereent met Godt!
Nu valt de helle noch aan 't razen,
En brult en gaapt ons toe van spijt
Met al haar kelen vreeslijk wijdt,
Die zwavelvier en vonken blazen.
Zoo ras de Vrouwe heeft gebaart,
En van dien Zoon wort blijde moeder,
De Draak noch feller en verwoeder
Zijn poten rept, en muil, en staart,
En pooghtze reis op reis te sloppen,
Die in de wildernis gevlught,
Benaut moet lozen, zucht op zucht,
Met stroomen, uit zijn kuuw geworpen.
Nochtans hoe yslijk en verwoet
Toeschieten al de helsche draken
Met al hun vier en waterbraken,
Wy blijven staan en houden moedt
Hoe ongestuimigh, hoe verbolgen
De baren gaan, het onweêr ruischt,
Verlosser, eens voor ons gekruist,
Wy volgen even radt; wy volgen

Uw stappen willigh en bereit
Op 't bange kruisfpoor al van achter,
Wat voor een kruislot, hardt of zachter,
Ons van uw hant worde opgeleit.
Het gaat doch vast, aan alle kanten
Des weerelts moet het woest gedruis
Des afgronts zwichten voor het Kruis,
Verkondicht door uw kruisgezanten.
Zijn dolle lastermuil gesnoert,
Als gy die kruistrompet laat klinken,
Moet in den zwavelpoel verzinken:
Terwijl mijn Kruiszon, opgevoert
Zoo hoogh ten hemel aller hemelen,
Zoo diep in 't ongenaakbaar licht
Straalt met zijn blinkende aangezicht,
Daar duizent hemelreien wemelen
En schitteren om en nevens hem;
Daar hem met Cherubynetongen
Zijn Kruistriomf wort toegezongen,
In 't onbevlekt Jerufalem:
Op nimmermeer gesteurde feesten.
Hoe klinkt die note in 't zaligh koor!
Hoerolt die galm 't gewelffel door!
Hoe tuimelen die hemelgeesten!
Wat vlechtmen hem voor lauwerloof
Om strijt door al de hemeltransen!
Hoe steekt hy uit, en schijnt hun glansen
Met zijne zonneglansen doof!
Flus zal men hem zien wederkomen
Wel schielijk op een' oogenblik,
Der goddeloozen schroom en schrik,
Den troost en toeverlaat der vromen;
Niet leggende op het kruisaltaar,
Maar zittende op de heldre wolken

In het gezicht van alle volken ;
 Verzelt van genen moordenaar ,
 Maar eenen ring van Serafijnen ;
 Gedaaght voor genen rechterstoef ,
 Maar daar hy heet met groot gewoel
 De weereit voor zijn bank verschijnen.
 Dan zienwe vrolijk , hoe de dagh
 Van ons verlossing aan komt breken ,
 En durven moedigh 't hooft opsteken :
 Dan vliedt het , al wat vlieden magh ,
 In steenklip rots en nare holen ;
 Dan ziet in wien 't gesteken heeft
 Het boos geslacht , en trilt en beeft
 Voor hem , die oogen heeft , als kolen.
 En komt die uure noch niet om ,
 Datze ons verlos van deze ellende ?
 Kom , Jesus : maak toch ras een ende ;
 Kom zonder uitstel , Heer ; ay kom.
 Terwijlwe noch die uur verbeien ,
 En hier uw lijden met gedult
 In uwe leden wort vervult ,
 Verçiert met uwe kruislievreien ,
 Zoo sla uw aangevochte Kerk ,
 Noch steenende onder 't kruispak , gade.
 Versterkze toch door uw' genade
 In dit benaude worstelperk.
 't Gekruiste Lam , aan 't hout ontslapen ,
 Zijn aangevangen werk voltooi' ,
 Zijn en ons vyanden verstrooi' ;
 Verstrekke ons beukelaar en wapen ,
 Daar list en aartsgewelt voor zwicht ;
 Leere ons bescheien zijne smarte ;
 Ons uitgeschildert zy in 't harte ,
 En als gekruist voor ons gezicht.

Dat schoone Kruisbeelt uw Verloste
 In zielen zin getekent sta,
 En melde uw liefde zonder ga,
 Die u den bittren dootsnik koste.
 Die brant der liefde, die u dreef,
 En zoo veel werks van ons deê maken;
 Doe ons gemoet in weêrmin blaken,
 Dat het u lief, zoo lang het leef;
 Dat het geduurigh sterve en leve
 In Christus en in zijne min.
 En altijd Christus leef daar in;
 Dat Christus doot den dootsteek geve,
 Dat Christus Kruis den ouden mensch,
 Die nimmermeer den Geest laat rusten,
 Aan 't kruishout naagle met zijn lusten.
 Dat waar het uiterst, daar ik wensch
 Mijn kruisgedichten meê te sluiten,
 Dat wy, als kinders hier verneêrt,
 De beste kruisles fix geleert,
 Van binnen wisten en van buiten.
 Zoo vonden wy ons allerbest
 Aan 't Kruis gehecht met onzen Heere,
 Bewezen hem zijn uiterste eere,
 En namen hem van 't Kruis op 't leest
 In reine en in vernieuwde harten,
 Die in waardy het nieuwe graf,
 En zuiver doek, en wat hem gaf
 Of Nikodeem of Josef, tarten.

U I T.

OF VOLLENHOVIUS
K R U I S T R I O M F.

Z Oo zult gy met uw' Kruishelt pralen;
Scherpzinnige Poëet, en halen
Een onverwelkbre kroon tot lof,
Die u veel zachter, dan uw' Heere,
Zal kroonen 't hoofd tot uwer eere,
En geven triomfeérens stof.

Ik suf; mijn geest wort opgenomen,
En kan nauw tót zich zelf weêr komen;
Verrukt door uw Triomfgedicht.
Hoe dat ik 't verder lees, hoe verder
Mijn ziel verhuift, en wort verwerder,
En als verduiftert door dit licht.

Geloofmy, schrandre VOLLENHOVE,
Geen eeuw zal uwen naam verdove,
En, zoo ik 't immers waardigh ben,
Ik zal, zoo verre, uw Kruisgedichten
De weerelt met hunn' glans doorlichten;
Uloven met een vlugge pen.

J. D. WENDBEIEL.

E E U.

E E U W G E T Y

V A N

FRANCISCUS XAVERIUS,
APOSTEL van OOSTINDIEN.

Nec vero Alcides tantum telluris obiit.

W At heilbron zal mijn'dorst en yver lessen
Nu 't Eeuwgety en Eeuwfeest van XAVEER
Ons opweckt, t'zyner eer',
Metrouwloof, noch bedrukte lijckcypressen,
Maer gulde lauwerblaên
Te volgen, op de baen
Van zijnnen geeft, die heden vlieght naer boven;
Om eeuwich Godt te loven?
Het is geen tijt zijn dootbaer te geleien
En lichaem, dat noch myr noch balffem hoeft:
Een Heiden magh bedroeft
Het doode lijck, dat eeuwich sterft, beschreien;
Dit onverrot gebeent
Wil rusten onbeweent;
Terwijl de ziel, die groote ziel, gaet zweven
Van dit in 't ander leven.
De gryze helt en Godtstolck der Hebreuwen
Zagh van den bergh het lant, aen Abraham,
Dien Godtgetrouwen stam,
Gezwoeren, en belooft voor menige eeuwen,
Met vrolijcke oogen aen.
De stroomende Jordaen

Den intoght stuite, en liet de volgende erven
Dit over na zijn sterven.

Zoo zagh X A V E E R, uit Sanciaen, de kusten
Van't maghtigh Chine, en 't rijck, dat voor hem lag.
Wat was 't een blijde dagh

Voor onzen Helt, wiens yver noit kon rusten :
Maar Christus riep hem t'huis
Met zijn gesleten kruis:

Dien arbeit had d'Almaghtige in 't verholen
Aen Riccius bevolen.

De tweede zuil van J E S U S hoeftgehouden
Had, lang genoegh en onverwrickt en vast,
Gedragen dezen last,

En op de wacht, met onvermoeit betrouwen,
De hitte en kou verduurt;
Ter werelt uit gestuurt,

Getrooft in't end Gods aenschijn eens t'aenschouwen.
Wien zou dien strijt berouwen!

Weet iemant, na Sint Thomas, ons te toonen
Een kercktrompet, die wyder wert gehoort,
Daar 't licht ter zonnepoort'

Komt uitgereên, en al het Oosten kroonen;
Hy noemze by haer' naem,
Verdoof F R A N C I S C U S faem,

Die eene ronde, als dry paer wereltklooten,
Bereift heeft onverdroten:

Geensins om schat, noch goude en zilvre mijnen,
Noch heerschappy en Alexanders staf,
Al roock, al wint, en kaf:

Maer om door 't licht van Rome te beschijnen
Den nacht van 't Heidendom,
En duidelijck alom

Ontelbre woeste en wilde en stomme volcken
Godts boeckstaef te vertolcken.

Dees yver dreef hem door woestijn, en baren,
 En schipbreuck, heene in vast en driftigh lant.
 Geen menscheneters tant,
 Vergift noch schicht noch lagen van Barbaren,
 Vernielden den Gezant,
 Die met zijn eige hant
 In 't kruisbadt wascht elf hondertduizent zielen,
 Die voor het Kruislam knielen.
 Japon voor al den Bouwheer heeft te dancken,
 Die zegenrijck den afgront leit aen bant,
 Den rechten wijnstock plant,
 En zoo veel velts beslaet met eedle rancken,
 In weynigh jaren tijt,
 Begrimt van helschen nijt.
 Hoe woelt het daer, in 't leggen van Godts drempels!
 Wat wijdt zijn handt al tempels!
 Al trapt de hel daer kerck by kerck tot mortel,
 En gruis en puin, en schuimbeckt jaren lang,
 Tot waerheits ondergang,
 Ja schijnt den boom van 't Kruis met tack en wortel
 Te rucken uit den gront,
 Daer die in 't bloejen stont;
 De hemel weet zijn uren en zijn tijden,
 En eb en vloed van 't lijden.
 Wat noot is 't of het bloet en tranen regent,
 By vlagen niet, maer jaren achter een,
 En smilt een hart van steen:
 Noit eilant was met martelbloet gezegent,
 Geheilicht als Japon;
 Daer schijnt de martelzon
 Ons starren doof, en alle martelschriften,
 En gloejendige driften.
 Ay, Goa, slaep, ay slaep, geruft en veiligh,
 Op dit geluck, dat u te lote viel,

Na 'et scheiden van de ziel,
Het heiligh lijk van zulck een' grooten Heiligh
 t' Omhelzen in uw' schoot;
 Een toevlugt in der noot;
Naerdien 't gebeent van een' Profect oock 't leven
 Den dooden heeft gegeven.
FRANCISCUS, nu in 't licht van zijn heerboorte,
 Den afgodt eer door wonderdaên verwon
 En dooden wecken kon;
Dewijl hy droegh den sleutel van de poorte
 Der onverzoeubre Doot.
 Hoe zou hy in der noot
Vergeeten u, die nu met heele scharen
 Hem lof zingt voor d' altaren.
Die Navarrais, een eer van Pampelone,
 Zijn Adelijk en overout geslaght
 En Hof en Staet veracht,
Om d' arme Kribbe en armoe van Godts Zone,
 Vermilt zijn' wil in Godt,
 Zijn hoogste en eenigh lot:
Waer 's hemels wil hem roepen wil en leiden,
 Zijn wil is onverscheiden.
Maer van wat kant zal ick dees zucht ontginnen,
 Die nacht en dagh, langh 't ongebaent en steil,
 De Mooren brengt tot heil,
En onverzaet hun zielen zoekt te winnen:
 Dat is zijn hartejaght,
 Hier spant hy al zijn kracht
En netten uit, en slaect zijn hazewinden,
 Uit lust tot zulke hinden.
De Grieck magh Circe en toverdranck verziere:
 Hier spreeckt een tong, die wolf en beer en zwijn
 Verandert, niet in schijn,
Maer reden scheidt in redenlooze dieren.

Hier hoort men Orfeus stem.

De bosfchen volgen hem.

Amfions lier heerbouwt hier vefte aen vefte,

In 't Indiaenfch gewefte.

Mijn keel wort heefch: mijn zang bezwijkt in 't middē,

En ziet geen eint van hongersnoot en dorft,

En laft, op reis getorft;

Van hairekleet, en koorde, en endloos bidden,

En waecken, tart natuur,

En 't zuigen van quetzuur

En ettrigh bloet der smettelijcke krancken.

Hy rieckt de roos uit ftancken.

Ghy worstelaer en kampioen, die heden

Het harrenas hebt afgeleit om hoogh,

En uit den rijcken boogh

Van Godts gewelf uw kinders hier beneden

Met smarte worstlen ziet,

Versma hun bede niet.

Behaeght u dat uw voorbeelde ons bevrijde,

Zoo kroon uw Eeuwgetijde.

J. v. VONDEL.

STICHTELYKE
OVERDENKINGEN
Op ider dag der Week.

Waar in het werk der Scheppinge ook kortelik gedacht wort.

Z O N D A G.

'T Is ZONDAG, ô mijn ziel; bedenck dat wel ter degen.
De Rustdag van uw' Godt. de Zoendag van uw schult.
De dag die uwe God verdubbelt heeft met zegen:
En die gy hem alleen gewillig dienen zult.

Mijn ziel, beledig u dan ivrig in 't betrachten
Van deze groote dag. zet u geheel tot Godt.
Bannt al wat werelts is ten einde uit uw' gedachten.
Rust nu, en s'chep uw' lust in 't Goddelijk gebodt.

Zo zal dien dobblen drop van zegen op u droppen.
Zorg dan, mijn ziel, niet meer gelijk gy eertijds plach:
Hy zal uw kuip vol most en schuur vol korens proppen:
En gonne u hier naar dien grooten S A B B A T H D A G.

M A A N D A G.

R Ys op mijn logge leen; wat zoekt gy noch te rusten,
Daar zelf de *Rustdag* en de nacht al is voorby?
Mijn ziel, lethier wel op, verwin doch d'eerste lusten,
Indien gy wezen wilt van vele zonden vry.

Nu is het werkens-tijt; hoe zoud gy rusten kunnen?
Rijs op dan, en begint: Maar wilt gy zijn geraan
Begint noit zonder Godt, zo hebt gy wel begonnen:
Want die met Godt begint heeft meer als half gedaan.

Dit is nu d'eerste dag voor ons tot werk beſchoren
 De tweede dag der weeke; of M A A N D A G zo men zeijt.
 De Maan maakt hier geen dag: Godt heeft een *Licht* verkoren
 Dat dag en nacht verdeelt. Ga voort eert 't u verwijt.

D I N G S D A G.

Niet ſneller als de tijt. Niet broſſer als het leven.
 Beſteed de tijt dan wel, mijn ziel, die gy beleeft.
 Dees dag wordt u van Godt ter rechterhand gegeven:
 Gebruikze dan niet ſlinks ten hoon van dieze u geeft.

Zie hoe d'Algever zorgt; op dat gy zonder zorgen
 Zoud leven 't klein getal van deze uw levens-tijt.
 Hy ruſt nóit; en hy laat u ruſten tot den morgen:
 Dies 't laſtig leven u, al ſlapend', ſnel ontglijt.

En't oog is pas ontwaakt gy ziet de welige aarde.
 Voortbrengen *Vruſt* en *Loof*, tot voedzel en vermaak.
 Wel aan dan, ó mijn ziel, houd ider dag in waarde:
 En zorgt voor 't hemels goedt, dat 's d'allergrootſte zaak.

W O E N S D A G.

Mijn ziel, wanneer gy ziet in 't ooften, aan de kimmen
 Van onzen horizon, den dageraad op gaan;
 En dat gy 't grootelicht de *Zon* ziet opwaarts klimmen
 Verdrijvende de nacht, verduiſtrende de *Maan*:

Denkt dan, dat uwe Godt dees *Lichten* heeft gegeven
 Ten dienſte van de menſch: en dankt hem dan daar voor.
 Hy geeft u noch veel meer; de *ZON* van 't eeuwig leven.
 Een *LICHT* voor wien de *Zon* en *Maan* ſijn glants verloor.

Godts ooge is *Zon* en *Maan*: hy ziet door dag en nachten.
 Mijn ziel bedenk dit wel, als u het vleefch gebiedt.

Te doen wat zondig is : Wilt nóit dien eysck betrachten ;
Of kiest uw eerst een plaats daar Godt u niet en ziet.

D O N D E R D A G.

ONz' dagen zijn gelijk de wiecken van een moolen.
Zodra den eenen valt, zorijsft den ander weer.
De *Waensdag* is voorbij. 'T *Gedierte* uit hare hoolen
Brengt Godt de morgengroete, en dankt dien grooten Heer,

Doet ook zo, ó mijn ziel. de tijd is minst verlooren
Diege aan Gods eer besteedt : Alschoon een taaie swcep
Gedurig d'uren jaagt. Godt, die u wil verhooren
Dwingt zelfs de snelle tijd als met een teugleerpe.

Doch luijer niet, mijn ziel, om voglegalm te hooren.
't Is wild'zang. maar ai draag het licht toch wat ontzag^s.
Denk hoe Hieronymus nóit streelen kon sijne ooren,
Als met de donderstem des grooten *Donderdags*.

V R Y D A G.

NU komt u, ó mijn ziel, de groote dag te voren,
Die u zo menigwerf verheugt en weer bedroeft :
Om dat toen d'eerste mensch zo heerlik was geboren ;
Maar die zo loslik had verboden vrucht geproeft.

Doch nu meugt gy met recht u Christelik verblijden
Mids droefheit, zonde, en schand' van d'over-oude *stam*
Verzoent is op dees dag door *CHRISTI* bitter lijden ;
Die zelve, vry van schuldt, uw' schulden op hem nam.

Verheugt u dies, mijn ziel, de doodt is overwonnen.
Het eynd' van Gods belofte is op dees dag vervult.
Hoe zoudt gy dan, mijn ziel, u meer bedroeven kunnen :
't Is *Vrydag* na de week, en *Vry-dag* van uw' schuld'.

SATURDAG.

93

DE VRYHEER die uw hals op *Vrydag* wou bevrijden;
Die schenkt u, o mijn ziel, nu weer een nieuwe dag;
De laatste dag der week: de Sabbath in voortijden;
Toen 't Jodendom, als noch, op wet en schaduw zag.

Nu heeft Godts groote ZON die schaduwen verdreven.
Verheugt u dies, mijn ziel, gy wandelt nu in 't licht:
't Licht dat u lichten zal in 't eeuwig zalig leven,
Zo dra de dood verbreekt u vleeschelik gezicht.

Terwijl gy dan, mijn ziel, hier noch langs d' aard' moet zweven;
Verwacht van dag tot dag het eind van Godts besluyt.
Wat hy óit heeft beloofd, vergat hy nóit te geven.
Gods liefde en heeft geen eynde al is de week hier-

UIT H. ZWEERDS.

NOOT-WENDIGE

TYD VERDELING:

God geeft onz dag en nacht, ten onderstand van 't leve.
Daar voor behoord zich elk, weér in 't gebedt te geve
Des daaghs 2. uuren lank. Nut uwen spijs en drank,
Neem daar 3. uuren toe, en offert Godt veel dank;
Gebruik 2. uuren, daags, om u wat te vermaken;
En wilt 10. uuren lank' verrichten alle u zaken;
Slaapt 7. uuren, en zoo doende, wijt het mijn,
Indien u dag en nacht, niet wel verdeelt zal zijn.

D. QUESTIERS.

BLY-

B L Y - H A R T I G E
W E L K O M S T E

Aen haare Doorluchtige Hoogheyt
Me-vrouwe de Prinsfese

Æ M E L I A V A N S O L M S,
D O U A G I E R E V A N O R A N J E

Op haare lang-verlangde komfte
t' Amsterdam

Doorluchte Prinsfelijke Vrouw,
Bedroeftheit, leet, noch breeden rouw
Belet onze Amstels Burgery,
Uwe onwaardeerlijke waardy
t' Ontfangen, als in eene wolk
Van vreugde en blijdschap, door het Volk
Te zaam gevoedt, en uyt gespant
Van d' Y-stroom tot den Amstel-kant.

Het vroom gemoed van uw' Gemaal,
Die eertijds, met het blanke staal,
De Vorst P H I L I P S , met all' zijn' maght,
Dorst stutten, in sijn' grootste kracht;
Toen Neêrlandt, om sijn' wakk're zorg,
Naest Godt, hem stelde, voor hun Borck
En Toeverlaat, wanneer de nootd
Ons dreygde, en met een fellen stoot
Wou domp'len 't gantsche Vaderlant
In bloet, verderf en Oorlogs-brant:
De deuchd van dien doorluchten Heldt
Verscheurt de treur-bandt, die ons kneldt.
En rukt de neêrgeflage Stadt
In top van vreugde, die men vat

Uyt d'eere en gunst, en waardigheyt
 Aan ons, van uw' Doorluchtigheyt.
 De Speel-vloet van onze Amstel-stroom
 Komt met een juychend' wellekoom
 Uw' eed'le Hoogheyt fier te moet,
 Verzelfchapt, aan de blijde Vloet,
 Met WAAV'RENS brave Ruytery,
 Die U van verre, Rey by Rey
 Begroeten, met het schitt'rend vier,
 Terwijl de rappe Soudenier
 Musket en donder-bus ontsteekt,
 En blixemt, en de lucht verbreekt,
 Als met een holle Donder-kloot,
 Waar meê m'U vrolijk Steê-waardt noodt.
 Dus voert men U, met bly geschal,
 Ter plaatse, daar de Raadt de Wal
 Betreedt, en U met vreugde ontmoet,
 Verwelkoomt, en haar plichten doet.
 Zo deê wel eer ons Amsterdam,
 Wanneer gy met uw VREED'-RYK quam
 Gezegt binnen Veste en Poort;
 Wat oore heeft ooit meer vreugt gehoort
 Als dan de vollek-rijke Stadt
 Om d'eere van uw' inkomst hadt!
 De Tempel, en ons nieuw Stadt-huys
 Belooft ons drievoud Waapen-kruys
 Eene eere, dat men roemen mag,
 Dat een Prinsfesfelijck ontzag
 Haar Vloer bekleede, en Trapen Zaal
 Gewaardicht wierden haar onthaal.
 Behaaght de Metzel-praal die gloor,
 Wat zal ick dan op't hooge spoor,
 Waar op mijn Geest, zo koen, en stout,
 En ongewaardigt, zich vertrouwt?

Door

Doorluchte Prinsfelijke Vrouw,
 Die dit vergunt aan ons Gebouw,
 Vergun my, dat ik deze eer'
 Aldus gedenke, en immermeer
 Met deeze roem bevrucht mach gaan,
 Dat ick my noem, Uw'

Onderdaan

J. v. DUISBERG.

A A N

DE WOND'T IN KRISTUS ZT,

voor

ELIZABETH VAN KOEK,

Huisvrouw van

JAN HEIMENSEN | K O E K,

Krijghsbouwmeester en Bevelhebber van
 't Geschut t' Amsterdam.

HOe grouwlijk was de steek die u van een deê scheuren!
 Maartoen gy open ging, toen wierden d'yzre deuren
 Van d'afgrondt toe gedaan. ô zuiverende wondt!
 De ziel, ter doot toe krank, wordt door dit badt gezondt.
 Gy zijt de keel waar dat de flauwen aâm door haalen.
 Door zulk een venster ziet men in de hemelzaalen.
 Geen windruif smaakt de tong, als deeze dau' t'gemoedt.
 In dien de blaauwe lucht gesprengt wierdt met dit bloet,
 De starren zouden zich van schaamt met mist bedekken.
 Op menschen, vang dit nat, alknielend', in een bekken;

't Ge

't Geewecten maakt zich wit door deeze roode beek.
 Gy hebt d'Egipsche drank, van paarelen in eek
 Gesmolten, nu zoo ver, in waardigheid, verwonnen,
 Als die d'onwaardtst verwon. de leevendige bronnen
 Van Liban, zijn nu doodt. Waar Adams appel ooit
 Met zulk een dau bekleet, men hadt haar naasmaak nooit
 Vol helsche zuurigheid, maar hemelsch zoet bevonden.
 Het manne, by de Joën, van booven afgezonden,
 Heeft al haar luisster voor uw krachten neêrgeleit.
 Uit deeze zee verrijft de Zon der zaaligheidt.
 Kon Mozes bron het hart, gy kunt de zielen laaven.
 Door zulk een roodemeer ontvlucht men 't eeuwich slaaven,
 En raakt, naa weinigh strijds, in het beloofde Landt.
 De dooren, door 't Geweldt, zoo wreedt in 't hooftgeplant,
 Vertoont hier roozen, daar al andre voor besterven.
 Laat Cezar 't praalgewaadt in dierbaar purper verven,
 Hier vloeit veel schooner verf dan 't purper van August.
 Het helsch en hemelsch vuur wordt door dit nat gebluust.
 De roeden van de wraak verrotten door deez' plassen.
 De hemel toont ons zijn juweelen in deez' kassen,
 Al d'englen rijgen vast dit heiligh paarlemoer,
 Dit bloedtkraal, en roobijn, tot keetens, aan een snoer,
 Om op de hooge Paasch met zulk sieraadt te pronken.
 Wie dat zich hier besproeit bevindt zich geestlijk dronken.
 Gy heelt ons door uw breuk. ik zwijgh, ô beek vol zoet!
 Want die u roemen wil moet schrijven met uw bloedt.

J A N V O S.

A A N

J A N V O L C K A A R T S Z.

Zonderling liefhebber der Goddelikke
 wonder-wercken.

D E zotte waan versneed een lompe ganse schacht,
 En poogde, op heur pampier, d'Onzichtbre te beschrijven:

G

Maar

Maar, och! de Dwaasheid heeft een Monster voort-gebragt;
 En hulp, daar door, terstond, de Weereld aan het kiiven.
 Dit heeft de Wiisheid wis, aan u gezicht, vertoond;
 Wil ik, in uw vertreck, een andre swier zag sweeven.
 Ghy leeft, terwijl uw Geest een zilvre schulp bewoond,
 Een Boeck, daar in zich God zelfs heerlijk heeft beschreven.
 Het vleeschelik vernuft staat, voor die letren, stom.
 Doch d'eedelste oogen zich, in 't zien, met vreugd, verzaaden.
 Mijn ziel, uit Davids graf, van Thabor, opwaarts klom;
 Des ik uw Vrienschap dank; en prijs, uw hoorenlaaden.

Op de Deur van zen Schat-kamer

Dit klein Vertreck bevat een Weerelt vol gewoel,
 En zet, voord'armste mensch, een Kaizerlikke stoel.

J. ZOET.

B R U Y L O F T S S A N G E ,

Op het vereenigen vanden Hoogh-
 gebooren Heer,

G E O R G de H E R T O G E ,

Heer van Valckenburgh, en Hogen-
 huysen, Capiteyn &c.

Ende de Wel-Edele

S U S A N N A S T U T L E R ,

Jonck-vrou tot Bergen.

Komt *Drietal* uyt *Fupijn* gesprooten:
 Oprechte liefdens speelgenooten,

Dacst

Daelt uyt u Goddelijcken Troon;
 Bemytert 't hooft met Roofe-kranfen,
 En helpt de *Bruyt* te bedde danfen
 Bestuwt met *Rey* van *Minne-Góón*.

Hef aen mijn *Sangh-Godin*, wilt ftieren
 Mij Pen, om 's *HERT OCHS* feest te vieren;
 Men rept hier niet hoe hy voor heen
 De Troupen, die met yf're koppen
 In ord'ren haer geleden stoppen,
 Manhaft als *Capiteyn* gaet treen.

Nu is die borst, die 't steecken, houwen
 Noch 't dondrend onweer van kartouwen
 Vertfaechde, noch des vyants stoet;
 Van *Vrou* vermandt: maer *vrou*, die wetten
 Selfoverd' *Opper-Góón* kon fetten,
 En meucken 't strenge krijgs-gemoet.

Soo houdt de *Cypris* haer getijen,
 En beurt met *Mars*, in heerschappijen,
 Soo wijckt het kleyne *Minne-wicht*,
 Soo wijckt sijn schicht en vlamme-stoocker
 Noyt voor den boog en pijlen-koocker
 Van hem, die d'aerd' bestraelt met licht.

Den *VALCKENBURGER-HEER* getroffen,
 Voeld' het fenijn tot 't hart toe ploffen
 Daer 't kints geweer is mee besmet:
 Fenijn; niet als hy, die moet waecken
 Voor 't duystre rijck, met tong en kaecken
 Braeckt uyt drie strotten op-geset.

Fenijn, maer een fenijn getoogen
 Uyt heldre stralen van de oogen

Van STUTLER; die met lonckjes foet
 Het HOOGE HUYS met al fijn daecken
 In staeghe vlam en vier doet blaecken,
 En fincken in een heete gloet.

Soo raecte eer de Vorst aen 't branden
 Dien *Pelias*, die vaeck de stranden
 Deed' fidd'ren, en de Troyfche Stadt;
 't Sy dat hy *Phrijgh* op *Prijgh* deed' vallen,
 Of sleepte *Hector* om de wallen
 Drie-werf, van stof en bloedt beklat.

Soo was *Leanders* hart ontfteecken,
 Alshy met fwemmen door dorst breecken
 Den *Helles-pont* in middernacht:
 Daer *Horo* vast met vrees bevangen,
 Somtijts met traentjes op de wangen
 Hem aen den andren oever wacht.

Op, op, dan *Hymen*, *Bruylofts-Hymen*
 Komt dees twee zielen t'famen lymen,
 Stroyt geurig rieckende Hymet:
 Ick zie veel minne-gootjens reyen,
 Die haer door 't gantsche huys verspreyen,
 En geestigh gieren 't Bruylofts-bedt.

De heldre Avondt-star met stralen
 Begint te schijnen door de Salen,
 De *Bruyt* die vrees van edele schaemt:
 Men fiet de blancke kaeckjes bloofen,
 Gelijk op *Lelyen* de *Roofen*,
 Doch bloofen dat haer eer betaemt.

Een fulcken vrees was in het wesen
 Van d' *Itka-coyfer Bruyt* te lesen,

Of in *Lucrees*, wiens kuyffche bloet
Geplengt, eerst voor haer Man getuyghde
De ziel voor Gode, dat sich buyghde,
Noyt voor den Schelm haer trouw gemoet.

GEORG, omringht u hooft (gebooren
Tot Helm te dragen, en beschooren
Den Vyandt te gemoet te bien)
Met Tullebandt van Violetten,
Laet nu geen uytstel u beletten,
Maect dat SUSAN u kracht mach zien.

Omarmt elckander soo gevlochten,
Gelijck de Wijn-ranck met veel bochten
Omhelst haer lieven Populier,
Kust duysent-mael elckanders kaecken,
Bruyts maeghde-bloem beveleckt het laecken
Terwijl 't huys galmt van Feest-getier.

Vangt soo den Adem die wil slippen
Uyt mont in mont, uyt lip in lippen:
Soo magh SUSANNA nu de *Bruyt*,
Een kleyn GEORG ter werelt baeren;
Die als de tijt volbrengt sijn Jaeren
Door 's Vaders deucht sal munten uyt.

Die als Afcaen te Paert gesteegen
Aen 's Vaders zy leert met den Deegen
Om-swaeyen, vaerdigh af-gerecht:
Wanneer men seyt, zie, Soon en Vader
Met moet geharanast, te gader,
Twee Helden treen na het gevecht.

JAN BATIST van Foornenberg.

Dr Uyre der

L Y C K - S T A E T S I ;

vanden E. Godtfaligen

W E S S E L U S E M M I U S ,

In fijn leven , getrouwen Dienaer Jefu Christi
Binnen Gronningen.

NU volgen Christus waere leeden ,
 In Rouw , haer *Hoeder* , paer by paer ;
 Die , inde wrangh' en Hagel-fchreeden ,
 Soo rustigh vijf-mael negen jaer ,
 Op Sions bolwerck heeft doen waecken ,
 Tot spijt des Vyandts , en in 't oogh
 Van hem , die wraeck , op stapels wraecken ,
 Den donder blies , en blixem spoogh.
 Die met het woort , de spitse kimmen
 Van Babels Hoer , ter neder troff ,
 Tot al den dwael-reij , spoock , en schimmen ,
 Verstoven als den wint , en 't stoff.
 Die inden regel van Godts wetten ,
 In leer , en leven strengh geschoeyt ,
 Den hoogen baen soo laegh deed' fetten ,
 Als die met kracht den woeder boeyt.
 Soo hem fijn *Vader* vond' gedreven
 Tot luyfter , hel , en hoogh gefchal ,
 Om ons onsterffelijck te geven
 De gronden van den eer en bral :
 So rusteloos dreef hem den yver
 Om ijdere ziel' onsterffelijck ,
 Te leyden , tot den klaren vijver
 Voor 't Engel-rein en soet musijck :

Die

Die als een *Samuel* zijn daegen,
 Tot op den Grijsen Nestorsbaen,
 Ons ted're leden heeft gedragen
 Daer *Sestich Helden* om ons staen;
 Die effen voor zijn leger-quijnen,
 Gelijk een Son na boven streeff,
 Wiens glans, mijn zetel sal beschijnen,
 Soo lang ick in dit dool-hof sweeff,
Hoe David, schier de sibber-kolcken
Van boven neer, hadd' ingegaen,
Toen hy de goddeloofse Volcken
Soo dartel sach de weelde slaen;
 Dat was de gront van zijn Verklaeringh,
 Die noch mijn ziel soo vris verquickt,
 En blijft ten troost, in mijn bewaeringh,
 Tot eens den Adem is verstickt.
 Dien is 't die dus zijn glori-stonden
 In dese Eeuw heeft uyt gedruckt.
 Tot dat hy aende doot gebonden
 Hem langsaem, heeft int graf geruckt.
 't Is *Godts* bestieringh' heyl en slagen
O! Emmius, getrouwe helt,
 Wie sal op sulcken Ooghlicht klagen
 Die al ons hayren heeft getelt.
 Wy kussen dan dijn koude kaecken,
 En scheyden truyrigh van het lijck,
O! Vader, tot des Hemels daecken
 Ons vord'ren in dat eeuwigh rijk.

S. V. GRIETHUYSEN.

A F F B E E L D I N G H

van den ouden

P R I N S W I L H E L M U S.

gedreeven op een zilvre Medalie.

ZO leeft dien vorst, en kaizarlijken prins
Wilhelmus, die het Vaderlant alsins
 Een Herkules, en dapp'ren krijgsgodt strekte;
 Die 't zwak gebouw met koop're daken dekte.

De plaagh van 't in- en van 't uit-heemsch geweld,
 Most op den arm van deezen Duitschen helt
 Aftuiten, en met jammerlijk bezwaaren,
 In aller yl, ter affgront heenen vaaren.

Het Spaans geweld, en grouwelijke moort,
 Onmenschelijk gepleeght in allen oort,
 Wiert door zijn handt uit Hollant wech gedreven.
 De Godtsdienst, en de Vrijheit, raakt' an 't leeven
 Aleeveneens gelijk den adelaar.

Maar ach! hy mocht niet eens an 't krijghsaltaer,
 Noch op zijn bed (als veele helden) sterven,
 Maar 't zinkroer quam de draat zijns levens kerven.

H. F. WATERLOOS.

OP HET OOVERLYDEN ¹⁰⁵

Van Mevrouw

H Y L K B O N E R,

Weduw-vrouwe van den Heere

J O H A N van S A A K M A,

Raad in 't Opperhof van Friesland en Curator
der Univerfiteyt tot Franeker :

Ik wec-klaagh oover 't lot de L E A A S - W I E R beſchooren :
Mijn naare rouw-galm dreun in aller menſchen ooren,
Terwyl, 'k al zuchtende, op haar ſpitzen rys, uyt 't oog.
De Rouw ſtapt aan mijn zy, met i poorelooze ſchreeden.
Hoor ! hoeze klaaght ; Ik kan niet luyſteren naa reden.
Ik ben mijn zelveu quyt. De rampen gaan te hoogh !

Op ! op ! Ô L E E U W E - S T A D ! 't Geluk wil u verlaaten.
Gaa ! pleng een traane-beck, en dompel uwe ſtraaten
In eenen zund-vloed. Ween, tot dat het naaſte land
Staa in een barre zee, en ſtorrem op uw veſten.
Geef al wat tegen-ſtreef op dezen dagh ten beſte
Aan 't wankelbaar Geval en haar ontſtierbare hand.

O zuiverlykke Ziel, ten heemel op gevloogen !
Deugd, zonder wedergaâ, aan 't ſterfelyk ontoogen !
Doorlughte M O E D E R van zoo heerelyk een krooſt !
Wy zien vol droefeniſs uw dood-bus. De gemeente
Bedouwt met eenen vloed van traanen uw gebeente,
En eenen weereld vol van jammer-toonen looſt.

'k Zie Ooſt-en Weſter-goo, de Wouden en de Steeden,
De handen ſlaan in 't hair. en 't hair op 't lykhoudt ſpreeden,
En met 'er nagelen de wangen krabben op.
Hoe plettert hunne vuylſt de borſten ! Wat zijn 't zuchten
Die uyt benaander krop naa 't blaauwe welfzel vluchten !
Nu is de droef heyt eens geraakt ter hoogſter top.

Zij zijn zulkx schuldig, op het meeste. Steede en Landen
 En konnen, naa waardij, niet lossen al de banden
 Met welke zy aan U en d' U W E N zijn verplicht,
 Door wel-daân, die G Y hen quaat zonder tal verleenen.
 Zoo gaat de Dankbaarheid heur staâg met deugd vereenen.
 Zoo strektze een paarel, aan de krans, die eeuwigh licht.

d' Heylzaame helle plek des Heemels, sel gebeeten
 Op 't aardrijk, hadd' het, al voorheene, lang gespeeten,
 Dat in het V R I E - L A N D zoo held're een' starre schein:
 De eenigst', zonder gaâ, haar zelfs gelijk in allen.
 Degrooſte, die oyt was in deeze Neder-dallen;
 Dies het heur reyne geest, om hoogh, haalt van beneên.

Daar praaltze in 't by zijn van de lichaamlouze beelden,
 In 't eeuwigh-duyrend' hof, vol waare en heyl'ghe weelden,
 Die, nemmer, sterfelyk mensch, in leven, heeft gezien.
 Hier is 't behouden land, dat, voor veel hondert jaaren,
 d' Eyrts-Vaad'ren was beloofd. Hier kan men vaylig vaaren,
 Uyt onweêr; aan die streek, die zaaligheyt kooft biên.

Grootachtbare Mevrouw, hoe zal'k uw lof best zingen?
 Mijn yver is wel groot? mijn krachten maar geringe.
 Dat g'and'ren oovertroft, dat waar uw Need'righeyt,
 Engoude Goodes-vrucht, en Meededoogentheeden,
 En Deftigheyt, gevoegt by uw' vergoode Zeeden
 En heuschen Ommegangk met Eerbaarheid beleyt.

Men roept wel, dat G Y sterft. 'konken het. want uw leeven.
 Dat sterfelyk was hebt G Y, om 't eeuwige, gegeven.
 Ook leeft G Y in het Uw' en U W E R K I N D ' R E N Krooft:
 Dier ongekreukte Deugd en Trouw zal eeuwigh praalen.
 Men maal Uw' schilderij met glans van zonne-stralen,
 En stel 't voor elk ten toon in 't Westen en in 't Oost.

Men recht 'U zuylen van door-zaaghde sprokkel-steenen,
 En stell'er 't beeld'nis op. Men stelle, daar, met eenen,
 Aan Uwre rechte zij, uw waardigsten G E M A A L;

Te vroegh (ô laas!) voor 't Recht en Vaderland verscheyden.
 Ach! Kon het Noodlot niet een ruymen tijd noch beyden,
 Of most hem off'ren aan haar wreevelmoedig staal!

Men zuchten onder 't juk noch vreemde Heerschappyyen,
 Zoo Hy noch leevend waar. Men zach d'herboore tyên
 In H E M van Regulus en 's Roomschen Cinninaat.
 De moed'ge Thrasea met beeldenars H E M stiefde
 Van rechte Onnoozelheyten en waare Burger-liefde:
 Zoo ving H Y d'harten van de Hooge-en-laage-staat.

Zoo groeyden in zijn lof, de Fransche en Duytsche kroonen
 Door hun D U T H O U, P E T I T, en groote C A S A U B O N E N,
 Door L E C T I E N en 't pronk van hunne Moogenheyten
 De E M M E N, H O M M I N G A A N, de G R O O T E N en G R U T E R E N,
 De D R I E S C H E N, A M E M A A N, en 't meerder deel der Heeren,
 Die hebben 's Wijsheydts zaad in 's menschen breyn gespreyt.

*k Beween mijn V A D E R S - S T A A T, dat die deez' H E E R moest derven.
 Men kan by vroomen Recht en Reed'lykheyten verwerven.

*k Beklaag mijn V A D E R S - L A N D, dat die deez' pyleer mis.

*k Treur om de sterf-dag van deez' doorluchte V K O U W E.

*k Zal H A A R ter eere, 's jaars haars naams gedacht'nis houwe.

Doe 'k 't niet; men straffe in my, hier mijn gedachtenis.

O! puyk-staal zonder vlek, en uyt de Deughd gebooren,

*k Zal met geen breede zang uw vayligh rust-bedd' stooren!

Ay! gunme sleghts, dat ik uw' deughd een graf-schrift snij.

Dat ik, alwaar ik nu niet anders als een tonge,

Naa uw verdienst, en naa mijn schuld'ge plicht niet zonge.

Mijn wil braveert mijn maght; men roeme die in my.

Geen dulle boofheyten ofte een harts-toght van de reeden,

Verbaftert, opgestoof in woende beestigheeden,

En woele te vergeefs dit graf te rooyen uit.

Hier rust een Raads-heers Vrouw, de Zuster en de Moeder,

De deugd zeeg met'er neer; dies strekt zy 't tot behoeder

Geen vrouw liefkoosde haar meer. Een deugd die selde spruit.

Daar

Daar gaan mijn kraghten af. Daar zyght mijn penne needer,
 Daar gaan mijn oogen toe in 't nokken. Vat mijn veder
 Doordeugdlykke KLEMENT, mijn halsvriend. Onderschoor,
 Door uw Toskaanfche zangh en Romelijnsche vaarsfen,
 Mijn wee-zangh. Want ik schoey in t' ongeziene laarsfen.
 Ay! difch ons yetwes aan voor 't Roomfche of Griekxze oor.

S I M O N A B B E S G A B B E M A.

G E T H S E M A N I

O F

E N G E L E T R O O S T.

DE Godtheit trock, in 't lichaem van MARYE,
 Het lichaem aen, op datze lijdén zou,
 Tot 't menschedoms heil, wat wet en profecye
 Had afgebeeld, en voorgespeelt zoo trou.
 Dees uur ghenaeckte, als JESUS, met verlangen
 Naer 't heilzaam Kruis, zijn lichaem en zijn bloet
 Had uitgereickt, daer danckbaer met gezangen
 Het twaleftal Godt looft voor 't hemelsch goet.
 De leerling had den meester, hier in 't midden
 Ter Paeschfeeste, al op snooden prijs geschat:
 Nu gingenze uit met Godt, om Godt t' aenbidden.
 De bidplaets was d' Olijfbergh, by de Stadt.
 Messias scheidt zich af van alle d' anderen,
 Op dat hy zich nu wapen' met gebeên.
 Het treurtooneel zal draeien, en veranderen:
 De bende komt, en Judas treet voorheen.
 d'Aenstaende schimp en smaet, de smert van 't lijdén
 Ontvouwen zich voor zijn alwetende oogh:
 En schoon de Zoon dit flus zagh met verblijden,
 Niet minder dan de Vader zelfs om hoogh;

De

De kranckheit der nature is niet gefcheien
 Van 't lichaem, daer de geest den strijt gevoelt,
 En duizent ween, noit uitgebeelt met fchreien;
 Een' gloet van pijn, door tranen noit verkoelt.
 Hy voelt alree de koorden, d' yfre vuisten,
 En 't lastigh kruis. Hy hoort den smaet, en schimp.
 Hy kent alree wat vyanden hem kruisten,
 Met schijn van schrift, en Farizeeuschen glimp.
 Het bloetgelt ziet hy zijn' scholier ontfangen,
 En tegens Godt den Ouderling gekant;
 Het purpren kleet om zijne schouders hangen,
 Den rieten staf hem steecken in de handt.
 Hy voelt de smart der doornekroone en roeden
 En nagelen. hy proeft, gesmacht van dorst,
 De gal en eeck der tygersche gemoeden.
 Hy voelt de speer, den moortsteek in zijn borst.
 Hy worpt zich neêr wel driemaal, schijnt te zincken
 In't graf des doots, en bidt in dit geschil:
 O Vader, laet my dezen kelck niet drincken;
 Doch Vaders wil sta boven mijnen wil.
 Hy worstelt met de doodt, in zijn gebeden.
 Het dootzweet breeckt hem uit, zoo root als bloet.
 Het bloet, uit angst, komt vloeien, langs zijn leden.
 Op d' aerde, daer gy neêrstort, flaeu van moedt.
 Den Vader komt dit moortgeschrey ter ooren,
 En zent ten troost, uit 's hemels hoogsten troon,
 Een' Engel neêr aen zijnen eerstgeboren
 En eenigen en troosteloozen Zoon.
 Hoewel de naem des troosters wort gezwegen,
 Het was misschien d' Aertsengel Gabriel,
 Die voortijts broght de bootschap van Godts zegen
 Aen Iosefs bruit, in d' onbesmette cel.
 Hy vint hem op zijn aenschijn neêrgevallen
 In stof en bloet, dat van dit aenschijn droop,
Daet

Daer Chreubijns om wenschen met hun allen.
 Hy heft hem op, en heldert J E S U S hoop.
 Hy stut den hals en 't hooft, en streelt de kaecken
 Met zijne hant, noch zachter dan fluweel.
 Hy kust Godts mont, en schijnt hem aen te blaecken
 En sterckt het hart, met geur uit Godts prieel.
 Hy spreekt ten leste: O eenige uitgekoren.
 O erfgenaem van Godt en 't hemelsch Rijck!
 Wat is uw hooft een kroon om hoogh beschooren!
 Wat is die kroon uw schimpkroon ongelijck!
 Hoe wil uw naem en tittel alle naemen
 Verdooven, als de hemel aerde en hel,
 Voor u geknielt, in J E S U S Naem, te zamen
 Zich buigen voor uw' troon, en voetschabel!
 De heemlen en alle Engelen verlangen
 Naer uwe komste, en blijde hemelvaert.
 Ons Paradijs luickt op, van groot verlangen.
 Alle oogen zien, vol hoops, benedenwaert.
 Al wortghe in 't aertsch Jeruzalem verschoven,
 Ter poorte uit naer den Kruisbergh toe geleit;
 Een schooner stadt, Jeruzalem daer boven,
 Ontsluit voor u haer' glans en heerlijkheit.
 De mantel, uw triomf kleet, wort geschapen,
 Vol zonnen en vol starren rijck gezaeit,
 Vol fenixen. het Kruys, uw heerlijk wapen,
 Zal glinstren, waer de zon haer oogen draeit.
 Hoe kan 't geloey der Schriftgeleerde stieren,
 Dat vloecken, dat verlastren uwe Faem
 Verdooven! geen gebulck van tempelieren
 Verdooft de loftrompet van J E S U S Naem.
 Dees druppels bloets verkeeren in robijnen,
 In perlesnoer de tranen, hier gestort.
 De zon en maen zich schamen meer te schijnen,
 Als ghy uw kleet met diamant omgort.

Dat tittelschrift, ten schimpfchrift van de waerheit,
Aen 't Kruis gehecht, eerlange der Hebreen
Schijnheiligkeit, met goddelijcke klaerheit,
Verwijten zal dien hoon, by u geleên;
Wanneerge heerscht door nimmer eindende eeuwê,
In 't onbepaelt en eeuwigh erfgebiet,
Als Godts Gezalfde en Koningh der Hebreewen
En Onhebreen, waer 't licht zijn stralen schiet.
Verbergh uw' glans en Godtheit noch drie dagen,
Een oogeblik by d' aenstaende eeuwigkeit;
Zoo ras de zon dan 's morgens stijght te wagen,
Zal 't licht u zien geweckt met majesteit.
Dan zullen Doot noch graf u langer houden;
Uw grafwacht, al verbaest op dat gerucht,
Zoo menige als op zichtbre maght betrouden,
Uit schaemte en angst, zich geven op de vlught.
Ten spiegel van de quaên, ten troost der vrome,
Zal Godt uw bloet hereischen van hun hant;
Wanneer de wraeck en roode Roe van Rome
Haer' standert hier op 's tempels puinhoop plant.
De Rechter, met de Wetgeleerde Vloecken,
Gedaghvaert voor uw' strengen rechterstoel,
Zal schaduwen in moortspeloncken zoeken,
Op hoop of eens uw grimmigheit verkoel'.
Terwijlwe noch dat hooghste Recht verbeien,
En ghy alleen de wijnpers treden moet,
Betrou dat wy uw smeecken en uw schreien
Den Vader biên, en voeren te gemoet.
Ghy kent zijn hart en gloeiendige liefde.
Heeft hy van zelf het menschdom zoo bemint,
Dat zijnen Zoon, zijn hart, zoo bittergriefde;
Wat liefde draeght hy zijn gehoorzaam kint!
Gezegt hoeft der Serafijnsche Geesten,
Getroost u dan dit worstlen voor Godts eer.

Om

Om Godt, om uw triomfen en uw feesten,
 Aenvaert dien kelk, een' kruiskelk, dan geen' meer.
 d' Aertsengel wafcht het aenschijn met zijn slippen.
 En J E S U S niet zoo dra dien kelck ontfong,
 Met eenen kus van troost voor mont en lippen,
 Of mist hem, als een blixem, op een' sprong.

J. v. VONDEL.

G R A F-S C H R I F T

Over de vermaerde

TESSELSCHADE ROEMER
 V I S S C H E R S,

D It Graf begunfticht door de Doodt,
 Besluyt een *Vrou*, die op de schoot
 Der *Wijfsheyt* is gevoedt geweest,
 En daerom hadd' de grootste Geest,
 En *Herffens* sonder *Wedergae*,
 Deef' was MARIA TESSELSCHAE,
 Een *Schou-tonneel* daer alle konst
 Sich toonde in een volle gonst,
 Een *Vrou*, wiens konste *Vrou-Natuur*,
 Omhelfde als haar *Na-ghebuur*,
 Wiens *Roem-Galm* Blies de *Nijt vol Augst*,
 't Was *Roemers Roem*, 't was *Visschers Vangst*,
 't Was meer als ick getuygen kan,
 Het gantsche *Landt* getuyghter van:
 Ey *Leefer* vraeght het my niet af,
 Maer als ghy wegh gaet van dit G R A F,

Ont-

Onthout de Naem van TESSELSCHAE;
 En vraeghter alle *Geesten* nae,
 En soo ghy die noch niet gelooft,
 Soo vraeght den *Geesteloose Hoofst*,
 Wiens *Geest* soo dickwils heeft gespeelt,
 Met *konsten* van haer *Geest* geteelt,
 En daerom is oock *Hoofst* geweest
Hoofst-Roemer van haer groote *Geest*;
 Vraeght dan noch de bedruckte blaên,
 Hoe druck des *Druckers Pers* most gaen,
 Doe *Huygens Pen* aen haer *Verstant*
Gaf Letter-Lof; vraeght aen haer *Hant*,
 En *Naeld*, en *Penn*, en *Stem*, en *Keel*,
 En *Diamanten*, en *Penceel*:
 Elck sal de *konst* van die hier leyt
 Toewysen de *Onsterfflijckheyt*.

ALIDA BRUNO.

OP DE DOODT

Van den Heer

GEERAARDT VOSSIUS,

Kanonik der Aartsbiffchoplijke Kerke te Kan-
 telberg, Professoor der Historien in de
 doorluchtige School t' Amsterdam.

DE Wijsheit, gaauwin't onderzoeken,
 Riedt VOSSIUS, uit al zijn boeken
 Van alle talen, zonder tal,
 De scheppling van dit groot Heelal
 Met kunst beknoopt by een te garen,
 Op't spoor der Godtgewijde blaên:

H

Op

Op datmen daar door merkte en zag
 De wondren van een ieder dach:
 Hy zou, met welgellepe zinnen,
 Dit hemelwerk op aard beginnen:
 Maer och zijn eindt, zoo dichte by
 Was nu verloopen als 't gety.
 Hy sprak van 't allereerste leeven,
 En och hy moet het zelf begeven.
 De Doodt, daar nimmer iets af mag
 Dan zomtjids een gemaakte lach,
 Was toen verheught en uitgelaten
 En lachte en grinnikte op de straten;
 Gelijk de Nijdt, die 't herte knaaght,
 Zich in een anders rou behaaght
 De V O S, heel afgerecht op 't zeggen,
 De werelt in de wieg zou leggen,
 Maar och de Doodt, vol loze list,
 Wierp hem van acht'ren in de kist.
 Mem hoef geen lijk-trompet te steken,
 Om zijn geleertheit uit te spreken,
 Die is bekend by out en jong:
 En ieder boek verstrekt een tong,
 Waar door de Faam, by alle talen,
 Zijn glory eeuwig zal verhalen.

R. ANSLO.

N E D E R L A N T S C H E
 V R E D E S P R E U K.

Die Oorlogh mint, en Vrede haet,
 Wenscht andren en zich zelyen quaet;

Dies

K L I O O S K R A A M

115

Dies schiept de Vryheit lust in Vreê.
De Vrede sterckt de macht der Staten.
De macht beschermt, in lant en zee,
De welvaert van haer onderfaten.
De welvaert, die door Vrede bloeit,
Vermeert zoo veel als Vryheit groeit:
Want Vryheit is de bant,
De Vreê de kracht van 't Lant.

K L A G H T

Over 't vertrek van den Eerwaardigen, Godt-
zaligen, en Hoogh-geleerden Heer,

D. JOANNES RULITIUS,

Getrou Herder en Zielzorger van Godts Kercke
in de Hooghduytsche Tael t' Amsterdam.

A E N

L I E V E N D. H O M M A,

Diaken oft Bezorger der arme Leden van
de zelve Gemeynthe.

O Prechte H O M M A , help my 't droef vertrek beklagen
Van uwen Hartevrient, en waerde welbehagen.
Ik weet dat dit verlies u treft, en zeer onstelt,
Dies is het billik, dat ghy mijne Klacht verzelt.
Indien ons harten (die meest hardt zijn als de steenen)
Gevoelden dezen slagh, hoe zou men Hem beweenen,
Die met zijn yver, en zijn donderende stem,
Ons opwekt', om té gaen naer 't nieu Jeruzalem;
Met d'oly des Geloofs en 't licht der goede wercken;
Den Bruygom te gemoet: Die zoo de ziel kon stercken

Als zy door recht berouw in 't binnenst' was gerackt:
 Die festien jaren hier 't Huys Gods heeft trou bewackt:
 Die zich zoo yvrich toond' in 't straffen van de zonden,
 En biddende bewoogh, en dreyygende kon wonden:
 Die tot getuygen riep, wat leeft en niet en leeft,
 Dat hy 't ons had gezeyt: Die niets verborgen heeft;
 Maer alles wat Godts raet en woort hem leerde spreken
 Zoo duydelyk ontdekt? Dat's eerst recht Christum preken,
 En zoeken Godes eer, en's menschen zaligheyt:
 Verschoon my, dat ik noch niet heb genoegh gezeyt,
 O liefste LIEVEN! want de rampen my beletten,
 Die 't peynzend' brein en al mijn geesten zoo bezetten,
 Dat mijn bedroefde ziel niets meer behoudt daer van
 Dan klachten, om dat ik naer eisch niet klagen kan.

Nu komt het Nootlot (als een Dochter van Gods raden)
 Hem rucken van ons af, en meerdert zoo de quaden
 Die wy reets voelen, en daer meê men word gedreyght.
 Wat is opaerd' dat niet na het veranderen neyght;

Doch Godt eyscht, dat wy 't hart niet aen zijn wercken hechtē;
 Maar door deez' aen Hem zelf: en zoo gestelt, bevechten
 De duyvel, werelt, en 't weerstrevend' vleesch. Welaen,
 RULITIUS, die Zon, zal by ons ondergaen,
 Maar heerlijk, Godt zy dank, om elders te verrijzen,
 En daer de Bruyt haer Wegh en Waerheyt aen te wijzen,
 En 't Leven, en het Licht dat zonder eynde straelt.
 Dies laet ons treuren met Gods wille zijn bepaelt;
 En yder bid, dat hy gedurigh mach bespeuren
 Veel vruchten van zijn dienst, tot dat des hemels deuren
 Hem worden opgedaen; en dat hem wort gezeyt:
 Getrouwe Knecht, bezit mijn Rijk in eeuwigheyt.

Den Grooften HERDER en Zielzorger van zijn schapen,
 Die niet en sluymert, nocht ook nimmer en zal slapen,
 Ons geve weêr een Man en Leeraer na zijn hart.
 Gods gunst en lijtzaamheyt geneest al onze smart.

J. LESCAILLE

7 UBL

JUBILEUM,

117

O F

GULDE-BRUYLOFT,

Van den Eerfamen

ABRAHAM de DECKER,

En de Deugdrijcke

MARIA van den BREMDEN,

Gehouden den derden April, 1657.

Datis, even vijftig Jaren na hunnen Troudagh. die
geweest is den 3. April, 1607.

W Eech Venus met uw' blinden Jongen;
Uw los gelaet en lichte sprongen
Zijn hier onsmakelijck en laf;
Hier eyschtmen statige gebaren;
Hier kroont April de Winter-jaren;
Hier spreidmen 't Bruylofts-bed op 't graf.

Kan wesen dat de gulde schichten
Uws Soons iet wisten uyt te richten,
Iet wat vermochten op dit Paer,
Doen zy gekroont met Myrte-bladen
Na 't jeugdig Bruylofts-bedde traden
Van heden over vijftig jaer:

Maer die April-maend is verdwenen;
De jaren zijn gevaren henen,

H 3

En

En met de jaren oock de jeught :
 Dies zy naar hoogre weelde trachten,
 En besig houden hunn' gedachten
 Met eene meer als aerdsche vreugd.

Ghy weet niet anders te bedrijven
 Als te vereenigen twee lijven,
 Dat past geen sulcken ouderdom ;
 Neen, neen ; dit Paer siet elders heenen ;
 Het poogt zijn zielen te vereenen
 Met Jesus 's Hemels Bruydegom.

En ghy, ô Bruylofts-stichter Hymen,
 Volg oock de klanck-maet van mijn' rijmen ;
 Dat 's, toon u niet te bly van geest ;
 Bespreng met statigheyd uw' seden :
 Want dese tafel beelt ons heden
 Een Scheymael af, geen' Bruylofts-feeft.

Ghy denckt misschien : wat 's dit te seggen ?
 Ick sal 't u nader uyt gaen leggen :
 Dit Paer neemt (meen ick) met dit mael
 Zijn affcheyd van all' d'ydelheden,
 Waer in wy sweeten hier beneden,
 En sucht na beter Bruylofts-sael :

't Sucht naereen' Sael, die't Christallijnen
 Gewelf met vlammente Robijnen
 En eeuwig blinckend Sterren-goud
 Besaeyt, heeft tot haer vloer-gesteente :
 Daer Jesus 't Lam met zijn' Gemeente
 In duysend weelden Bruyloft houd :

Daer d'Ouderlingen blanck van hairen
 De galmen van hunn' gulde snaren,

Ter eere van dat heerlijk Feeft,
 Vermengen met der Englen kelen;
 En lieflijk op hunn' Harpen fpielen,
 Den lof van aller geesten Geest:

Daer duyfenden sneewitte zielen
 Staêg voor den Troon des Hoogften knielen:

Daer twee paer Dieren anders niet
 Als *Heylig, Heylig, Heylig*, zingen;
 Sulcks dat al 's Hemels folderingen
 Staêg dreunen van dat heylig Lied:

Daer Patriarchen, Martelaren,
 Daer menigten vergode Scharen
 Te Feeft gaen in Gods eeuwig Licht;
 En weelden fmaken niet t'ontvouwen,
 Soo menigmael als zy aenschouwen
 Dat drymael Heylig aengezicht.

Dit is de vreugde, dit 's't vermaken,
 Daer dese Twee naer hijgen, haken,
 En ftadig 't ooge flaen na toe.
 Dat balling gaen langs 's Werelds banen,
 Dat fwerven door dit dal der tranen,
 Zijn zy al lange fat en moê.

Hunn' vaste wooningen en hoven
 Zijn (weten zy) gebout daer boven
 Door Godes hand, ja zelfs in God:
 'En willen in deez' flijck-gewesten
 Hunn' tabernakelen niet veften,
 Noch d'aerde nemen voor hunn lot.

Wat heyl doch fou hun d'aerde geven,
 Die noch in 't voorhoofd draegt gefchreven

Het vonnis tegens haer gevelt ;
 En hun , wat voetpad datse kosen ,
 Meer doornen heeft als fachte rooſen
 In 's levens loopbaen voorgelt ?

Zy hebben in hunn' Hylicks-dagen
 Hunn deel ook van den vloeck gedragen ,
 Gefproken over 't eerſte Paer :
 Ach ! ſonder fuchten , ſonder ſweeten ,
 En hebben zy niet afgesleten
 Hunn' tweemaal vijfentwintig jaer.

Terwijl aen huylfelijkke ſorgen
 d'Een middag , avond hing en morgen ,
 Moeft d'ander dagelijcx by ſtraet
 Het nut gaen van 't gefin bejagen ,
 Door Somerbrand en Wintervlagen ,
 Van 's morgens vroeg tot 's avonds laet.

d'Een ſocht van buyten op te loopen
 Iet dat de Keuken mocht bedroopen ,
 Of deckfel ſchaffen aen 't gefin ;
 En d'ander' na den eyſch der reden
 Van binnen eerlijck te beſteden
 Het eerlijck ingebrog't gewin.

Voorts , welcke moeyten dat 'er ſteken
 In 't Kinder-koeſteren en queken ;
 Wat laſt het zy , de woefte jeugd
 Te regelen door goê manieren ,
 En eenen huys-ſtaet wel te ſtieren ;
 Ick meene dat hun dat noch heugt.

Zy hoeven 't in de Sede-boecken
 Des Stagirijs niet op te foecken ,

Noch by de Spin te gaen om raed:
 Men mag twee domme nieuwelingen
 Van 't huys-ampt wat te voren singen;
 Dees Twee verstaen 't sich uyt de daed.

Zy zijn al meer als wel bedreven
 Op 't droef tooneel-spel van dit leven;
 Zy hebben oog en buyck al vol:
 Het sou hun (weet ick wel) vervelen
 (Al kond 'et zijn) noch eens t'herfpelen
 Hunn' nu soo na volspeelde rol.

En evenwel in hunn' gemoeden
 Bedancken zy dien drymael Goeden,
 Die in soo redelijcken stand
 Dus lang hunn' leemen hutten spaerde;
 Dus lang voor 't mes der dood bewaerde
 Hunn' levens-draed en Hylicks-band.

Ja't dunckt hun wonder datse beyde
 Geraeckt zijn onder zijn geleyde
 ('t Welck weynig Paren beuren mag)
 Door distelen en sachte wegen,
 Door fuur en soet, door ramp en segen,
 Tot desen tweeden Bruylofts-dag:

Want aangemerckt ons' broffe leden,
 En all' de rampen, swarigheden
 En siekten, die soo menigvoud
 Ons dreygen, drucken en beswaren
 Na ziel en lijf; is vijftig jaren
 Vry lang geleest, ick swijg getrout.

Helaas! wat heeft dit Paer al paren
 Sien door de Trouw by een vergaren;

En weder fcheyden sien door 't graf!
 Wat tradt 'er menig' Perfonagie
 Op defes levens Speel-ftellagie
 En naer hen op, en voor hun af!

'k En spreek nu niet alleen van vremden:
 De Stam-boom felf van *van den Bredten*,
 En van *de Deckers* wijft ons aan,
 Dat verr de meeste Fruyt-gewaffen
 Verfticken, eerfe zijn volwaffen,
 Ja felfs al bloeyende vergaen.

Soo veel Gebroeders, Oomen, Neven,
 Waer zijn, waer zijnfe (laes!) gebleven?
 All' afgemayt noch jong gejaert,
 All' in de Lente van hunn' dagen,
 All' groen ten grave neêrgeflagen;
 All' wechgerukt met blonden baerd.

En t'wijl de Dood met hare pijlen
 Vast nederfchiet foo ftercke ftijlen,
 Staet ghy noch vast en onvergaen,
 Ghy (fegh ick) oude Stam-pilaren,
 Van drymael vijftwintig jaren.
 Och, of ghy noch een' wijl mocht staen;

Och of gy noch wat tijdts mogt duren,
 Och of den Hemel noch wat uren,
 Ja jaren tot uw' jaren gaf,
 Doch mits uw' krachten bleven bloeyen:
 Want wat is 't of de jaren groeyen,
 Als moed en krachten nemen af?

So wenfchen gelden mogt van menfchen,
 Ick fou noch wel wat ftouter wenfchen,

En roepen : och of my die dagh
Die salige ure mogt gewerden,
Dat ick dees Twee hier oock ten derden
Hunn' Bruylofts-feest vernieuwen sag.

Doch fulcke wenschingen of beden
Zijn meer gegrond op sucht als reden :
Ick laet dan 't ydel wenschen daer.
En om den Feest-sang mijner luyte
Met eenen wijz'ren wensch te sluiten,
Soo wensch ick dat ghy, saligh Paer,

Nabey uw' aerdsche Bruylofts-feesten
Verselschapt van all' 's Hemels geesten
In d'onuytsprekelijke vreugd,
Vreugd, die noyt menschen²hert verstonde,
Noyt oor, noyt oog bereycken konde.
Uw' derde Bruyloft vieren meugt.

J. DE DECKER.

HEL I K O N I N R O U W

Over 't Afsterven van

Jonkr. J A C O B van E Y C K.

Gestorven den 26 van Lentemaand. 1657.

GY Jubals kinderen, Amfions voesterlingen
Bemimmers vande konst van Maatgezang, en Fluyt,
Wiens lieflijk, tooverzoet, zieltreckende geluyt
Weet herten van metaal en klipp' en steen te dwingen:

Uyt

Uyt laft van 't negental der geeftige Godinnen
 Soo ftak uw'vreugd en fpel en ooren-leckerny,
 Kleed Fluyt en Clavekoor en Klocken en Schalmey
 En Orgels inden rouw van buyten en van binnen.

Vraagtge wat ongeval is 't Hoff dan overkomen?
 Is Clio's hoofd ontftelt, of is Thalia krank
 Van zoet vergift en koorts en fchelmfche minnedranck,
 Of is Euterpes Luyt geborften, of genomen?

Neen, dat verlies waar kleyn, die fcha was ligt te boeten,
 Maer grooter is de ramp die al de Zufters drukt;
 De kunftige van E y c k, helaas! is ons ontrukkt.
 Die brave vingeren en welgeleerde voeten.

Die Fluyt en Klocken zulken zoeten taal dêen fpreken
 Die aarden Hemel trok; en lokten yders oor
 Sookragtig, dat de ziel haar felven gans verloor;
 De druk en rouw van 't hert als water afgestreden.

Nu is heel 't Hoff in rouw en treurt met keel en ving'ren
 De braav' Euterpe fchreyt haar twee fchoon' oogen uyt,
 't Weent al wat weenen kan, hier zietge Lier en Fluyt,
 Daar Cyther en Bandoor en Luyt en boeken fling'ren.

O Stichfche Orfeus! Eer en roem der Konftenaren! [vand',
 Wiens weerga Ooft noch West, noch tijd noch eeuw'en
 Godvrugtigheyd en konft en deugt by een geplant,
 Hoe zelden vindmen die gehecht aan fluyt en fnaren!

Hoe kriede ftraat en fteeg wanneer g' in Mey en Lenten,
 Des avonts queelden op den toren van Sint Jan,
 Sa Juffers, kap en ftrik, en fchoen en fluyer an,
 Vlieg na het Kerkhoff toe elk uyt fijn huys en tenten.

Of dat g' op hemelhoog en konftige gebouwen
 Als op een ander Sion zat, en loofde Godt,

En Davids harp, nu lang versleten en verrot,
Wilt op metaal weer net en konstig uyt te houwen.

Nu zitge hooger als den Dom en spitste kruynen,
En ziet nu naakt en klaar'tgeen 't scherpfste oog noyt zag;
Daer't altijd juychen is, en spelen en gelach,
En stelt nu eeuwigh toon op d'Engelsche bazuynen.

G R A F - S C H R I F T.

V A N E Y K, van't braav' geslagt der Baxen, leyd hier onder;
God nam't hem in het oog, maar gaf't hem weer in't oor,
In mond en vingeren, en scherpheydt van gehoor:
Fluyt en Klokken-spel een aller eeuwen wonder.

L. SANDERUS.

Op't

J A A R G E T Y

van

J O A N B O O G A A R T.

Den 23. in Lentemaant, 1657.

W A T s chaat het of d'Oraak'len zwijgen,
Terwijl den hemel zelve spreekt?

Wie zoekt 'er Wichlaars te verkrijgen,
Als hem geen vast bewijs ontbreekt?

Wat hoef ik een Sybil te vragen
Na't groot geheim van desen dag?

'k Zie

'k Zie hemel, aarde, en zee die dragen
Meer heil als Athlas tortzen mach.

't Gevogelt', dat in duistere hooien,
Zo schuw voor koude en wintervocht,
Dus lang aan een zich heeft verscholen,
Vervult de zoele Lentelocht.

Het pluimgediert' wil vreucht toebringen
En zoude ik dan, ô BOOGAART, niet
Haar helpen uit den boezem zingen
Uw Jaarzang en Geboorteliet?

Ik zie de dobbrende Amstelgoden,
En voogden van het zwalpend' Y,
Elkander tot de vreugde nooden,
En zijn door u Verjaren bly.

Sy slaan de golfjes met haar vinnen,
En jagen 't schuim ten oever aan;
En Triton, als berooft van zinnen,
Schijnt meer als iemand aan te gaan:

Dan blaast dien Blaaskaak op sijn horen;
Dan gooit hy 't speeltuig over 't hoofd;
Dan schijnt hy in de grondt te boren;
Dan bruift hy dat de zon verdooft.

Mincius plante de rieboorden,
En had het liz by een geschikt;
Doch toen hy dit gedommel hoorden,
Stoof op bemoddert en beslikt:

Wat porrt u, zeit hy, al mijn werken,
O Triton, door u dol geraas,

Dus om te wroeten als een verken?

Of zijt gy nu alleenig baas?

Ai rust u hoeft, zei Triton weder,

Men werkt nu niet, 't is heilig dag:

En zet u dollen tooren neder,

Terwijl ik nu niet kijven mach.

Dees dag wil niet als vreucht verdragen;

Dies bidde ik maak my 't hoeft niet moe:

En wijc na de reden vragen?

Hier isse; luistert vinnig toe.

Parnas had Febus nuchtre stralen,

Vol dauw en wijsheit, uit de lucht

Zeer gretig in haar borst gaan halen,

En wiert daar door terstont bevrucht:

Dees raakten in het einde aan 't baren,

En bracht een fiere **BOOGAART** voort;

Wiens Jaargetij wy nu verjaren

Zo vrolik als gy heden hoort.

Dees **BOOGAART** is gelaan met vruchten

Dat zelfs de bye daar honig haalt;

En doet Pomona dikwils zuchten

Dat hare Boogaart minder praaft.

Hier groejen edele laurieren,

Fiolen, en den besten tijm;

Hier zietmen steeds de Muzen zwieren;

Hier krijgtmen lust en stof tot rijm.

Hier zietmen boomen in wiens bladen

Men 't klaar verhoog der oudtheit heeft;

Hier

Hier leeftmen aller Vorsten daden;
 Hier is het dat Mecenas leeft.

Zo dra Parnas dees B O O G A A R T baarde;
 Ontflood vrou Flora mé haar schoot,
 En gaf een bloemparuik aan d' aarde,
 Tot giefsel van haar Gunstgenoot.

't Geboomte kreeg een lieflik wezen;
 De noorde winden schoven voort;
 En Febus in de Ram gerezen
 Verblijde zich in dees geboort'.

Zie Mincius dees hemelzegen
 Wort jaarliks noch met vreugd' gedacht.
 Een weldaat, onverdient verkregen,
 Wort alle dancken weerd geacht.

De voogt van 't liz die gloorde in't aanzicht,
 En school zich tuffchen biez en riet;
 En ziende stark op 't helder maanlicht,
 Zong uit de borst dit danckbaar liet:

O Luna, moeder der geboorte,
 Wat lof verdient gy op dees dag!
 Mijn hert dankt u met alle foorten
 Van dancken diemen dencken mach.

Ai wilt dees B O O G A A R T voort besproejen
 Op dat die fiere Loojtens teelt,
 Die recht en aardig mogen groejen,
 En toonen d' Oude B O O G A A R T S beelt.

Gun hem in heil hier lang te leven;
 Op dat men velejaren mach,

Vol vreugt, hem lofen eere geven,
En roemen zijn Geboorte-dag.

Aard', water, lucht, en alle dingen
Wat in die elementen zweeft,
Moet vrolik BOOGAARTS Jaarzang zingen,
En bidden dat hy lange leeft.

H: ZWEERDS.

BL Y D E A E N K O M S T E
t' A M S T E R D A M

Van zijne Excellentie

D. E S T E V A N de G A M A R R A,

Ridder van Sint Jakobs Orden &c. Gezant van
zijne Katholijcke Majesteit, by de Hooge
Mogende Staeten der Vereenigde Landen.

OS HUMEROSQUE DEO SIMILIS.

Z A N G.

Wle rijft zoo heerlijk op van verre,
En voert den glans der Avondsterre
In 't helder voorhoofd, daer men niet
Dan vrede en vreugt uit sraelen ziet;
Terwijl de Goden van ons stroomen
Verlangen te verwellekomen
Met hun eerbiedig aengesicht
De Majesteit van 't naeckend licht,
Dat hun verschijnt met zijne klaerheit,
Na 'et overdryven van de naerheit.

I

En

En donckren nevel van 't gefchil?
 Wat Godtheit of dit wezen wil,
 Die nederdaelt, als uit de wolcken,
 Genegen Zeven vrye volcken
 In hun doorluchtſte Stadt, dien ſtoel
 Der goude Vryheit, door 't gewoel
 Der ſtraeten, onder 'tbly bejegenen
 En minzaam groeten, milt te zegenen
 Met haere tegenwoordigheit,
 Waerop men jaeren heeft gebeit?
 Ai melt ons dit door tael of teken,
 Zoo wort de wierookgeur ontſteecken.

T E G E N Z A N G.

Het is G A M A R R A zelf, de mont
 Des Konings, die het vreverbont
 Der tien en zeven Nederlanden
 Met zijne penne en eige handen
 Bezegelde, en, van oorlogh wars,
 Ten leſte d'yſre poort van Mars
 Hiet fluiten met metaele boomen,
 Tot ruſt van lant en zee en ſtroomen.
 Het is de vreedzaam Afgezant
 Des Konings, die, van ſtrant tot ſtrant,
 Zijn heerſchappy in top ziet waſſen,
 En met zijne armen beide d'affen
 Der Chriſte weerelt ommevat,
 En al den Peruaenſchen ſchat,
 Den zilverbergh, en goude vlieten
 Met heele vlooten wenſcht te gieten
 In Hollants ſchoot, daer Amſterdam
 Tot aen de ſtarren ſtiegren quam

Met Cezars kroon, waarin zijn voncken
 Van goud en diamanten bloncken,
 En eeuwigh blincken, tot een pracht,
 Een merck van 't Keizerlijck geslacht.

SLOTZANGA

Zijt wellekoom: ry in, en nader,
 O ESTEVAN, ghy vrede vader,
 En vredevoeder, vredetong.
 Ry in, onthaelt van out en jong,
 En alle kunne, en arme en rijcke.
 Dat al het Y zijn vlaggen strijcke,
 Ter eere van uw Meesters Kroon.
 Dees Stadt was al van outs gewoon.
 Zijn Grootvaërs in haer' schoot t'ontfangen.
 De Vijfde Karels beelt, gehangen
 Op 't Raethuis, tuight noch van dien tijt
 En dagh, zijn Majesteit gewijt,
 Daer's volcks gejuich vermenighvuldicht.
 Zijn nazaet, vrolijk ingehuldicht,
 Als telgh van desen hoogen struick,
 Wert hier van Burgermeester Buick
 Oock d'eedt, ten steun van 't Recht der vroomen,
 Uit last der Vroetschappe afgenomen.
 Nu hoopen wy, verknocht door vre,
 Met uwe Monarchy de zee
 Van roof te schuimen, en te vaegen.
 Zoo laet ons welkomste u behagen.

J. v. VOYNDL.

OP EEN
QUAKZALVER

Geschildert van

ADRIAAN BROUWER.

Hier zwetst een snaakzen Afculááp',
Men hoort hem schier zijn klap-lit roeren;
Hoe listigh licht men hier den aap!

Wat is'er aandacht inde Boeren!

Het Schilder-wit is hier geraakt.

't Penceel toont ons dit wonder heden.

Men ziet hier niet of 't is volmaakt.

De konst heeft hier gezonde Leden.

Hoe diende Brouwer het geluk!

Men kan het uit dit konst stuk merken.

Zo heer'lijk als dit Meester stuk

Zijn al zijn ooit volpresen werken.

W: S.

OP EEN
LIET-ZINGE R

Hoe geestig lokt dees Boere-Orphe',
Het volk van alderhande sne!

't Is of men hem zijn grollen

Bescheidenlijk hoort lollen.

't P'nceel stelt ons hier puik ten toon,

En schat van konst, zo overschoon

Dat uytroept elk aanschouwer:

Niet grooter geest als BROUWER.

Hoe

KLIOS KRAAM.

33

Hoe achterhaelt de konst natuur!
Hier hapert maar Prometheus vuur,
Om 't Volkjen aan te steeken;
Haar schort niet als het spreken.

W. SCHELLINKS.

S. v. GRIETHUYSEN

Op haer eygen

A F F B E E L D I N G E,

Door den geestigen

THEODORUS FABER

Geschildert, inde maent Juli. 1656.

Begaaffde THEODOOR, beschamer van APEL:
Ghy zijt een Konstenaar, een Vinder van veel' Vonden,
Ghy treft hier uyt de geest, mijn zienlijk wesen wel:
Doch wraakt zich yemandt dit, 't is inder yl verslonden.
Maar of den affgrondt scheurd' en 't Godt vergeten rot
Wouw tegens/my bestaan, met vuyr, en vlam te kaatsen,
't Is rust in mijn gemoet, terwijl' de lieve Godt.
Mijn ziel' een zetel fet, in's Hemels hoogste plaatzen.

S. v. GRIETHUYSEN

13

LYK

Over de doodt vanden E. Heere

K O R N E L I S B O O M ,

Regeerend' Burger-meeſter, en Raadt der
Stadt Amſtelredam.

GY zyt ô B O O M te vroeg ter neêr gehouven,
ô Regte Spruit van d'over-oude-ſtam!
Die on-langs liet zoo willigh op u Bouwen
Een-vierde-opper-laſt van Amſteldam.
Het Raad-huis ach nu zulk een ſteun ont-trokken!
Ont-bloot zig voelt, van zoo een onder-ſtandt,
Zyſteld' haar hoop, op 'tgeenz' nu ziet mislokken,
Die ſtarke zuil, beſtolpen gants met zandt.
O vrugt-b're B O O M! de Stadt zit droef verſlaagen,
Dewylze aan u zoo trouwe-vier-man miſt;
U vrugten hebt gy voor u minſt gedraagen,
Voor and'ren meeſt. Wy kuffen uwe kiſt.
Gelyk elk ſchreidt, plagh elk u duur-zaame Ougſte
Met onder-ling verlang te wagten af,
Nu komt den ougſt, u leevens-ougſt, verwoeſten:
Ea rukt eilaas! u lighaam in het graf,
Maar niet u naam, die kant zig teegens d'eeuwen,
En ſtelt zig ſchoor, tegens vergeetel-heidt:
U Ouwde-Groot-vaa'r heeft al voor twé eeuwen,
Dien grond-veſt van d'onwelk'b'ren-ſtam geleidt:
Zoo kleeft d'aaloude deugd' aan zulke erven
Zoo ſtreeft Godt-vrugtigheidt door alle noodt!
En kuiſt het lyf, van aller-ley bederven,
Houdt zellef ſtandt, in't midde van de Doodt.

D. QUESTIERS.

O P

OP D' AFFBEELDINGH

135

van

RUDOLFUS PETRI,

Zo blinkt Rudolfus als een zon door 't Christenrijk.
 En slaat al schrijvende de valscheit an het marren.
 Hy voert de Bruidt des Lams ten hemel door de starren,
 Om daar als Koningin te heetschen ceuwighlijk.

H. F. WATERLOOS.

AAN JUFFROU

TESSELSCHA VISSCHERS.

OP, doorluchte TESSELSCHAADE,
 Stier uw stem naar 't puik der Riddren,
 Daar men, door de busgernaade',
 't Oversterke Sas ziet fiddren.
 Vrees niet dat de klank zal smooren.
 Zangen dringen vaak door steenen.
 't Oorlog zal haar yzer' ooren
 Zelfer aan uw gorgel leenen:
 Want de galm zal door de drommen;
 Door het blixemen der klingen;
 Dwers door 't rammelen der trommen,
 In de tent van Huigens dringen.
 Hier gaat hy het krijgsnut weegen,
 In de schaalen van zijn oordel.
 Huigens brein is Freedrix deegen.
 Schrandre doen de dappre voordel.

Zing dan dat wy zijn gezeeten
 Aan de difch der poëzye;
 Daar het Hooft der hooftpoëte'
 Ons met zulke lekkernije'
 D' Ooren ftaadig komt onthaalen.
 Dichtkunft kan de zinnen wetten,
 Noodt hem in de Muiderzaalen,
 Op Apolloos oorbanketten.
 Wijsheidt pafte op zulke feefte;
 Niet om leffen te ontfangen:
 Maar om aan de minder geeften
 Saus voor het vernuft te langten.
 't Oor laat zich door kunft verzaade'.
 Hier op zal hy weeder zingen:
 Zeg den Droft (ô T E S S E L S C H A D E !)
 Dat ik fpijt de donderingen;
 Spijt de naare moordtgefchreeuwen,
 Na zijn fchelle luit ga luiften.
 Zeg hem dat het hooft der Leeuwen,
 't Sas alreê begint te kluiſten.
 Stouten vreezen voor geen wallen.
 Strijdbre willen zeege haalen:
 Maar wie als Auguſt wil brallen,
 Moet het vaak met bloet betaalen.
 Koude klingen, heete looden,
 Yzremannen, ſtaalehanden,
 Noch het vallen van de dooden,
 Kennen 't heir met ſchrik aanranden.
 Helden wêeten van geen faagen.
 Wie de Landen vry wil heeten,
 Moet zich voor de Landen waagen.
 Als mijn Veldtheer 's vyandskeeten
 Heeft gebrooken door zijn deege',
 Zal ik, na de woefte buien,

Ook deelachtig aen de zeege,
 Koomen op het huis te Muiden.
 Hier zal ik mijn brein verlusten
 In de hemel van mijn vrenden.
 't Oorlog moet by poozen rusten.
 't Zwaart laat zich by wijl ontbinden.
 Zoo zal Huigens gorgel klinken,
 Langs d' Oranje leegerpaade,
 Daar de dolle lemmers blinken.
 Zing doorluchte T E S S E L S C H A D E ,
 Bint zijn ooren aan de koorden,
 Aan de keetens en de zeelen,
 Van uw goude Goodenwoorden.
 Maatgezangen zijn gareelen.

J A N V O S .

Op 't huis te Muiden.

L E T T E R - K R A N S ,

Gevlochten,

O P D E G E B O O R T E N - D A G H

Van de Lauwer-waardige Poëeterffe

Juffr: KATHARINA QUESTIERS.

Verjaarende den 20. van Slacht-Maant. 1656.

W at Zang-Góddinn' zal in myn hartens stieren,
 Bekwaame stóf van Duitsche Poëzy?
 Om deezen Daggh met Maat-gezang te vieren;
 Dewyl het is K A T R I N A A S Jaar-gety.
 Zy zelf zou my daar geest toe kunnen geeven,

Op dat haar Lóf volmaakt gezongen wierd':
 Want waarlyk 't is (wie kan 'er teegen streeven?
 Een Zangh-Góddinn'. de Neegeen zyn verzierdt.
 Maar neen! al wou zy my die gunst bewyzen,
 Nóch was 't vergeefs; zy heeft alleen de macht,
 Dat zy haar zelve waardiglyk kan pryzen,
 Als zy een lyn maar, met haar Zwaane-schacht,
 Of Teeken-stift, op het papier, wil stellen:
 Want zy munt uit in Dicht en Teekeningh,
 En tart daar in Apóllen en Apellen.

Wie is 'er niet vol van verwonderigh,
 Wanneer den Schouw-burgh haar G E H E I M E N M I N N A A R
 Toondt, op 't Tooneel, die K O N S T A N T S trouwen moet?
 Of hoe dat L A D I S L A U S wort verwinnaar
 Van K A Z I M I E R S - G E D E M P T E H O O G E - M O E D T.
 Hoe kan haar handt natuurelyk bootzeeren!
 Gelyk als óf 't Prometheus hadt gedaan,
 Wou Jupiter daar aan een Ziel verëeren,
 Men zangh haar werken voor Pandoren aan.
 Al komt de Doodt ten leste 't leeven schaaken,
 Men kan zich zelf, door kunst, onsterflyk maaken.

F. S N E L L I N X.

A E N

J O A C H I M O U D A E N,

Voor zijn

Koningklyck Treurspel.

GHy die, voor mond en magh, door hand en voeten,
 De Broodkost kneed' en treed, en maekt tot kruym,
 Schaft hier vol op, ja meet de maet zo ruym;
 Dat elck genoeg vind, om zyn lust te boeten.

Geen

Geen Tong-gejeuk en difchtge, als *Vitel*;
 't Is Geest-vermaek, doorspekt met mergh en zeenen,
 't Welk 't harste hart, ja steenen schier doet steenen,
 Wen *Konradijn* en *Fred'rijk* zijn in 't Spel:
 Wen *Karel* 't oor stopt voor zijne *Schoonzoons* reden,
 En opent bey de vorsten 't enge-kot;
 Daer *Napels* strax, ziet, op een ruym Schavot,
 Heur eygen Heer en 't Recht in 't voetzand treden:
 Waer de *Guëlf*, in zijne vuyft om lacht,
 Diens wrevel-moed in bloed schijnt te vervarffen;
 Wyl *Gibelyn* niet kan als tandeknarffen
 En zuchten, mits men 't Recht zo schelmsch verkracht
 O waer 't Geweld, met *Konradijn*, begraven!
 Zo bleef' onf' Eeuw van heure grouw'len vry;
 En 't Oud wierd, in uw nieuwe Schilderij,
 Bewonder-ooght, door 't wonder uwer gaven.
 Maer, ach *OU DAEN*, dees quam vaeck nieuw ter baen!
 En komt als nu, langs zulke bloëge trappen,
 Heur Moord-Tooneel zo yffelijk beftappen,
 Dat slechts 't bedenken 't hayr te bergh doet staen.
 Ja doet, van schrik, den Turk en Tarter deyzen;
 En noopt de Poëfij tot Treurgedicht.
 Uw *Zwaneveêr*, op Treurstof afgericht,
 Verfij, 't is tijd, uw *Musa* moet verreyfen.
 Melpomene vergunt 'er vry geley,
 Op 't vlotte Paerd van *Arion* te varen,
 Langs *Thetis* rugh, door *Herkules* Pilaren,
 Tot aen de Tomb van uw *Iohanna Greij*.
 O daer is stof! nieuw Treurstof, zonder voorbeeld.
 Daer plengtmen het Gezalfde *Stuarts* Bloed.
 Die *Karel* lijd 't geen deze *Karel* doet;
 Word, als *Tiran* en *Moordenaer*, veroordeelt.
 In schijn van Recht men 't Recht van 't Rijk verscheurt.
 Men schent de Wet, *Vreesf God en eert den Koning*.
 Noch wettigh Raed noch Graef en vind verschoning:
 Daer *Iber*, *Vrank*, en *Deen*, en *Duytsch* om treurt.
 Wyl d'*Engelschman*, tot *Duvelschman* herfchappen,
 Verhit op roof, met 's *Koningks* bloed bemorft,

Verkoopt'er Bloed van zijn vroom-aerdigh Vorst;
 En wenscht nogh meer zodaen'gen te verknapen.
 Ghy star-ooght; hoe, is u zijn Munt ontmunt?
 Of heeft'et bloedigh kruyste schild van Londen,
 By't Zwaerd het Hoofd, en Byl, en blok gevonden?
 Is zulx de plaets van 't Koningklijk vergunt?
 Zo lees daer in; hoe ghy't Tooneel zult stellen;
 Waer *Fairfax*, aller faxij-vaër, plaets komt:
 Waer *Kromwel*, die het Recht zo qualijk kromt;
 Wat Rol de Affche *Dyonijs* zal spellen;
 Die, Plack en Roë versmakkende over boord,
 Nu't Kroon-en-Schepter-recht naer't hart durft steken.
 Houd aen *Cudaen*. uw Zangheldin moet spreken;
 De mijn' bezwijmt, in't denken aen die Moord.

W. v. H.

K L A C H T E

van

M O N I M E

Over haer koninglijck houwlijck met

M I T H R I D A T E S.

Stemme: *Quel faux courage te Surmonte.*

Schoon my mijn Troudag heeft gegeven
 Allwat een praelsiek oog behaegt;
 Schoon hy my heeft in top verheven,
 En my van een' geringe maegd
 Of borgerin verschapen in
 Een' koningin, en hoog geset in't goud:

Geen

Geen dag nochtans, die my soo feer berout.

Want zints dien dag is my gebleken
Dat vrede, vrijdom en gemack
In koningskroonen noyt en steken,
Noyt neft'len onder gulden dak:
Mijn bly gelach is zints dien dag
In droef geklag, in och! en ach! vergaen;
En uyt mijn Trou my niet als rou ontstaen.

Die meent dat uyerlijcke faken
Pracht, wellust, schat of veel bewints
Den mensch recht salig kunnen maken,
Gevoelt (mijns oordeels) al te kindsch:
Neen, groot gebied baert anders niet
Als groot verdriet, als moeyte, sorg en kruys;
En ruste leyt by rijckdom felden thuyt.

Het hof heeft wel aen alle sijn
Volop van uyerlijck vermaek;
'tSwemt (ick beken 't) in leckernijen;
Maer 't nutse sonder rechten smaek:
Want op een hert, 't welck eeuwig werd
Van vrees benart, van sorgen afgemat,
Heeft lijfsvermaek heeft weelde gansch geen vat.

Of schoon van buyten aen de finnen
't Gansch rot der lusten klopt en belt;
't Gemoed laet geen van allen binnen
Wanneer 't sich qualijck voelt gestelt.
Ach! lichaems-lust (ick ben 's bewuft)
Smaekt een ontruff, een knagende gemoed,
Als leckre spijs een' sieke mage doet.

Indien ick om mijn' hoofche drachten
Of koninglijke pronkery,
Met recht my salig hebbe t'achten;
Soo schatt ick hem oock frisch of vry,
Die met de pijn van 't flerecijn

In facht fatijn of purper fit en schreyt,
Of op den hals in gulde boeyen leyt.

Neen, 't ware foet heb ick verloren,
Soo ras ick 't hof heb gehanteert,
En louter roet daer voor verkoren
Met slechts wat honigs oversmeert.
Hoe vredig placht de lange nacht,
Hoe foet en facht de dag my deur te gaen,
Eer ick de kroon had op mijn' hairen staen!

Nu had ick lust met mijn' gespelen
Blijgeestig aen den rey te gaen,
Nu eenig aerdig lied te quelen,
Nu luyt of cijter-snaer te slaen:
Nu maelde ick my met naeld en zy'
Een schildery of las een geestig boeck,
'T welck met vermaeck my maeckte wijs en kloek.

Of als my 't ste-gewoel mis haegde,
Gaf ick my uyt der vesten dwang
En leende 't oor, terwijl het daegde,
Aen 's nachtegaelkens foeten sang;
Of sag verblijd het veld-tapijt
Het hoofsch soo wijd te boven gaen in glans
Als pauwe-pluym de veder van de gans.

Hier sag ick 't vlas langs silvre beken
Op sijn turkois-blaeu dragen roem,
Daer 't purper van de roos afsteken
Op 't sneeu der blancke lelybloem,
En trock uyt spijs van slechten prijs
Meer leckernijs meer voedsels en meer vet
Als nu uyt dier en dertel hof banket.

Foey my! dat ick my liet bepraten,
Om voor een' koninglijcken hoed,
Voor leur of tijtel te verlaten
Een leven soo gerust en foet.

O rafery! foey! dat ick my
 Uyt hoovaerdy, uyt fucht tot malle pracht,
 In flaverny van hoven heb gebragt.

Bood Mithridaet my dan fijn' trouwe,
 Op dat ick in dit woest geweest,
 Gelyck als een' gevange vrouwe
 Verquynen fou mijns levens rest?
 Ick fit veracht en tuffchen wacht
 En wal en gracht nu menig jaer en fucht
 Verfteken van mijn' foete Griekfche lucht.

Ick mag mijn' fchoonheyd wel verfoeyen,
 Is 't dat'er eenige is in my,
 Die my in deefe goude boeyen,
 In dees' gekroonde flaverny
 Heeft vast gelegd, en my door echt
 Helaes! gehecht niet aen een' echten man,
 Maer aen een' voogd of liever een' tiran.

Het docht my fchoon te fijn de vrouwe
 Van eenen vorft foo hoog geacht;
 Maer och! wat heeft de band der trouwe
 By groote meesters kleene kracht!
 Het docht my fchoon rijcx-ftaf en kroon
 Op eenen troon te voeren met gebied;
 Maer nu ick 't proeve, is 't hertfeer en verdriet.

Verdriet, helaes! dat mijn' gedachten
 'S daegs niet alleen met angst befwaert,
 Maer my oock duyfend bange nachten
 En duyfend droeve droomen baert.
 Noch defen nacht wierd (foo my dacht)
 My fchrift gebragt, waer by, uyt 's konings laft,
 My ftaende voets te fterven wierd belaft.

Doch 't ftond my (docht my) vry te kiezen

Door wat geweld of door wiens hand

Ick lieft het leven wou verliefen:

Dies my de koninglijcke band,
 Als die voorheen aen soo veel ween
 En swarighcên mijn leven had verknocht.
 Oock tot dit ampt meest nut en dienstig docht.

Ick ruck hem dan van kop en vlechten,
 En wind hem flux om keel en krop,
 En doe hem aen den folder hechten,
 En my verstrecken voor een' strop:
 Maer 't snoer te swack voor sulck een pack
 Gaf krack op krack, soo haest het lichaem hing,
 Ja (docht my) brak eer 't my aen 't leven ging.

Hier op heb ick 't van spijt bewogen
 Geslingert tegens wand en vloer,
 Getrapt met voeten en bespogen;
 En riep: o boos, o heyloos snoer!
 Daer ick noyt vreugd, noyt dienst noch deugd
 Door all' de jeugd mijns levens af genoot,
 Stelt ghy my oock te leur in desen nood?

Doen (docht my) dat ick aen den degen
 Den blooten hals bood sonder schroom:
 Maer siende (docht my) 't stael bewegen,
 Schoot ick verbaest op uyt den droom.
 Wat ongeval my treffen sal,
 Weet hy, die 't all te voren weet en siet,
 Maer och! ick sorg dat dit geen klein bedied.

Wel, leert hier uyt dan, ghy sottinnen,
 Die u aen ydelheyd vergaept,
 Leert (seg ick) uws gelijcken minnen;
 Leert, datmen veel geruster slaept
 In d'armen van een' ambachtsman,
 Die eerlijck kan sich voeden met sijn' hand,
 Als by een' vorst op purpre ledekant.

Als donder wolck en woud doet kraken,
 Als storm en onweer huylt en bast,

Dan worden hoog geboude daken
 Gemeenlijck heftigst aengetast:
 Het dack der hut hoe swack gestut
 Word minst geschud van 's Hemels strenge roe.
 Gedenckt hier aen, word wijs en fiet wel roe.

J. de DECKER.

V E R L O S S I N G E

Van

V A L E N C Y N

Door zijn Koningklijcke Hoogheit

D. J O A N van O O S T E N R Y C K

Fugat nubes, solemque reducit.

DE Staet van 's Konings Nederlanden
 Ontfelt, zag over 't hooft van 't volck
 Opkoomen eene donckre wolck

Van oorloge, en 't bederf voorhanden.

De legerspringkhaen deckte 't velt,

Verflont den oegst, en 't weeldigh koren,

De lantzaet gaf den moedt verloren.

De Welvaert vlughte voor 't Gewelt.

Trompetten, trommels, en kortouwen,

Gebriesch van paerden, veltgeschrey

Het kryghsvolck voerden aen den rey,

Om d'eedle Bruit van Henegouwen.

De Stadt en legers staen in brant,

En roock, en smoock, en buskruitnevels.

K

De

De blixem fraelt op muur, en gevels,
 En wal. het weêrlicht over 't lant.

De bodem davert van den donder
 Der elementen, die om strijt

Hier worstelen. Het aerdtrijck splijt

Tot zijnen navel toe van onder.

Het stormende onweêr duurt. De maght
 Der Staetzucht, die den Vrede dompelt,

De rust der weerelt overrompelt,

Stont tweewerf pal, en in haer kracht,
 Tot datze voelt den strijt hervatten

Met grooter moedt, de derde mael,

Waerop, voor 't schitterende stael,
 Haer benden van elckandre spatten.

De Helt, na 's vyants nederlaegh,

Gaet strijcken met de kryghsstandaerden,
 Geschut, en roof, en wagenpaerden,

En vaeght veel steden van dees plaegh.
 Men zuchte een gansche maent, by duister,

In die benaeude lucht, om troost,
 Tot dat de glans van 't helder Oost

Ten leste doorbrack met zijn luister.

Toen quam de Zwaen van Valencijn,
 Niet meer geschut voor dam en sluizen,

Verheught het bloedig Schelt afbruizen,
 Met 's OOSTENRYCKERS zonnescijn;

Terwijl in deze blijde stralen
 Haer buuren, Ryffel, Kameryck,

En 't oude Doornick, te gelijk
 Haer' adem en haer hart ophaelen.

Zy zingt, daer zy den PRINS ontmoet,
 En buiten d'ope poort bejegend:

O Oorloghshelt van Godt gezegent,
 Ry binnen, op 's verloften groet.

Ry binnen, die aen 's Vaders kroone
 Twee perlen hechte, door beleit
 En onverwoone dapperheit,
 Te Napels, en te Barçelone.
 Longone danckt u voor uw deught,
 Herstelt in d'oude heerschappye.
 Voor uwen arm bezwijckt Turckye,
 Dat op de zee u laegen leit.
 Het Neêrlant bouwt zijn rust en hoope
 Op uwe vroomheit, na veel smart,
 Onthaelt u met een danckbaer hart,
 Opgaende Zon van 't droeve Europe!

J. v. VONDEL.

Op de

HEBREÛSCHE HELDIN.

Van

WILLEM HEEMSKERK.

HOe sprong het hert van blyschap, op de tongen
 Der burgeren; wanneer Bethulia
 Den Hemel loofde en dankte om zijn genaa!
 Toen was het slot van Stadts-beleg ontsprongen.
 Zy zellef, die haar vyandt hadt verlaagen,
 Hadt nieuwe en nooyt genoeg volpreeze stof;
 En zong, voor 't volck, des Hemels zeege-lof,
 Waar van het landt scheen om end' om te waagen.
 Zy sprak: de nazaat zal dit stuk verhaalen
 Dat Israël, door Judith, is verlost;
 Wanneer de Faam, al snorrende te post,
 Dees tyding draagt, aan alderhande taalen,

K 2

Noch

Noch onbekent, voor Jooden en Hebreuwen,
 Daar 's Hemels hert zoo teeder over hing;
 Wanneer haar volck geen flimme weegen ging,
 Nu zien wy dat, na veel verloopenen eeuwen,
 Vervult, op *Holofernes* treurtoneelen,
 Nu HEEMSKERK met zijn dichten heeft gezet
 Zijn gulde mondt aan *Judiths* lof-trompet
 Om 't Helden-stuk van Godts Heldin te speelen.

R. ANSLO

Op de

G R A F S T E E

van den Admiraal

MARTEN HARPERTS TROMP

T Aloude Roomen stofft op kaizarlijke kroonen,
 En op de statuën, in d' een en d'andre boogh;
 Maar 't prinsfelijke Delft, vermaande zulke troonen,
 Stelt an de Christenheit wat anders voor het oogh,
 Wanneer 't het laat beziën op Hollants zeegewaagen,
 Den grootsten Ammiraal, en bouwer van de zee;
 Die niet alleen Castielj', en Napels, heeft verflagen,
 Maar an Brittanjen ook gedachten gaf van vree;
 Wanneer hy Blaak, en Pen, de lenden naa deed sleepen,
 Mits dat hy als een helt op staande voeten storff.
 Men kroont met rechte den beschermer onzer scheepen,
 Met die gaeljoenen, die hy stervend', noch verworff.

A N D E R S.

Z O klimt dien grooten Tromp op Hollants zeegewaagen,
 En voert den gaffel als Neptunus in de vuist,

Om dat hy 't heiloos volck (met's konings bloet begruift)
 Zo voor, als na zijn doot, heeft uit de zee geslaagen.

A N D E R S.

DUs zal den dappren Tromp veel eeuwen triomffeeren,
 En praalen op zijn graff, in 't blinkend marmorsteen;
 De gladde Watergoôn die zwemmen voor hem heên,
 Om met haar zeegeluit, zijn grootheit te vermeerren.

A N D E R S,

ZO leeft dien Admiraal, en Dolfijn van de Staaten,
 Die voor zijn Vaderlandt, als stuurman, zat an 't roer.
 Offschoon't verraaders loot, hem door den boezem voer.
 Zo zal zijn braaf heits geur de werelt nooit verlaaten.

H. F. WATERLOOS.

In het

S T A M B O E C K

van

A. V. D. V.

Aan alle jonge Schilders en lief hebbers
 van d'eedle schilderkonst.

Wie lust heeft om met verf, en borstel, en penselen;
 Een achste wonder werck de werelt mee te deelen,
 Die let op Pallas deucht, en haare weetenschap;
 Bemint de naarsticheit; en zet u zinnen schrap,
 Wanneer de wack're haan, met vreucht, zijn stem laat hooren;
 Zoo draa hy maar bemerckt de aankomst van Aurore,
 Staat op: en tijt aan 't werck in 't krieke vanden dach:
 Patienty. roept tot hulp, die met een blij lach

Het zwaar en lastich juck met vreuchde schijnt te draagen.
 Gestadich wijft de Tijd het korte van u daagen;
 Want elcke maal, wanneer Apol zich voecht int bet,
 Zoo wordt u leevens-glans een dagh verby gezet:
 Een kostelijcke dagh die nimmer weer zal keeren.
 Dus wie dat zoekt een konst, of weetenschap te leeren,
 Die neemt zijn tijt doch waar: zoo zal de schelle Faam
 Met dreunendt lof-geluyt tromppette zijne naam.
 De konst gaat booven goet. Want schatten die verliezen.
 Wie Pallas recht bemint zal konst voor rijckdom kiezen.

C A T A H R I N A Q U E S T I E R S.

Aandacht op de Kribbe

Onses

Z A L I G M A K E R S.

Gevolgt uit het Latijn van de Heer C. B.

O Heilig Kindt! die in een need'rig hert wilt woonen,
 Gedoog dat ick, na zoo veel Heilige Perfoonen,
 Uw' nederige Kribb' van verre maar aanschouw',
 Want ik onwaardig ben dat ik die nad'ren zou.
 Als ik bedencke dat gy van alle eewigheden
 Zijt Godt uit Godt geweest, zo sidd'ren al mijn leden.
 Wanneer ik mensch, u mensch uit mensch, als mensch aanschou',
 Zo schep ik weder moedt en leven; en vertrouw'
 Dat gy, om d' arme Mensch, het menschelijcke wezen
 Hebt aangenoomen, om de wonden te genezen
 Van het verdorven Vleesch; en ter gezette tijdt,
 Ter liefde van het Vleesch, zelfs Vleesch geworden zijt.
 Laat me (uw' Ootmoedigheid doet my vrymoedig spreken)
 Uw' roeren aan, om van mijn stinckende gebreeken

En de melaatsheid van mijn ziel verloft te zijn.
 Ik bidd' u, laat my toe dat ik voor uw' aanschijn
 Mag nedervallen, en uw' Godlik voorhoofd kussen;
 Uw' Godlik voorhoofd, rein van zonden, om te blussen
 Mijn geestelijke brandt, op dat ik langs hoe meer,
 U volgende op het spoor, de zonde afiterven leer'.
 Laat my genaken 't licht van uw genadige oogen,
 Op dat mijn ziel, daar door, verlicht werd' en bewogen.
 Tot uwe dienst. Laat toe dat ik mijn slinkerhandt
 In uwe rechterhandt mag leggen, tot een pandt
 Van liefde; uw' slinkerhandt mag aan mijn rechter kleven;
 Op dat al 't geen ik slinx hebb' tegen u misdreven,
 Door uw' rechtvaardigheid, my quijtgescholden werdt,
 En dat uw' slinkerhandt, die 't naaste leit-aan 't hert,
 Mijn rechterhandt bestier, en ley in uwe wegen.
 Laat my, laat my u dog omhelzen, die van wegen
 Mijn grove zonden, die gelijk een scheidtsmuur staan,
 Van u gescheiden ben veel wijder als de Maan
 Van d' Aardt, op dat ik mag met u vereenigt worden,
 En met mijn arremen uw' lendenen omgorden.
 Laet toe dat ik mijn aâm vermenege met uw' aâm,
 Op dat de liefde, die we elkander dragen, saam
 Gemengelt worden mag in een, om noit te scheiden.
 Laat my uw' slinkerhandt, met welken gy de Heiden
 Tot den Geloove trekt, en uwe rechterhandt
 Waar mede gy de Joôn, gansch blindt in hun verstant,
 Tot den Geloove nootd, in eewigheidt omringen,
 Op dat mijn ziel uitbarste aldus uw' lof te zingen:
 Dit is het Kindt dat by den Vader heeft gehoor.
 Dit is de leitsman die men volgen moet op 't spoor.
 Dit zijn de oogen die mijne oogen op'nen zullen,
 En Mijn verslagen geest verquikken en vervullen
 Met waare blijdschap na de ziel. Dit is de mondt
 Die my met zegen zal vervullen t' allerstondt.
 Dit is de tong, die, door een lieffelijke aansprake,
 Eens zal een endt van mijn elendigheden maken.
 Dit is de handt die al mijn wonden heelen zal.
 Dit zijn de voeten die me, op dat ik niet en val,

Recht leeren zullen gaan, en voorgaan in de wegen
 Des Heeren. Nog hebb' ik het meestendeel verſweegen.
 Och! kindeken; dit is het hoofd dat zo gehoont
 Zal worden, tot mijn heil, met doorenen gekroont,
 Op dat de helfche vlam my niet en zou verzeeren
 Dit is het aangezigt het geen, tot mijner eeren,
 Befpot zal werden en beſpoogen, op dat Godt,
 Aan wien ik hebb' verdient een eeuw'ge ſchimp en ſpot,
 My niet verwerpen zou, en doen in d' afgrondt zinkken.
 Dit is de mondt die gal en eek zal moeten drinkken,
 Op dat mijn dorſt'ge ziel zou tot de ſpringbron gaan
 Van 't eeuw'ge leven, en aldaar zijn dorſt verſlaan.
 Deez' lippen zullen bleek beſturven zijn bevonden,
 Om 't bloedige gewaadt van mijne ontelb're zonden
 Te maken wit als ſneeuw. Dees' leden zullen zijn
 Geöpent door de Roë, op dat Godts tooren mijn
 Niet zou verſlinden. In deez' zijde zal men booren,
 Om dat ik niet na Godt of zijne wet wou hooren.
 Dees' handen zullen zijn, om mijne ſchuldt, bebloet.
 Dees' voeten zullen zijn met nagelen doorwroet,
 Om my t' ontbinden van de ketenen der Hellen,
 Daar ik, met liſj en ziel, om ewig my te quellen,
 Aan vaſt genagelt was. **ô J E S U S!** als gy lacht
 Zo ſpringt mijn ziel van vreugt, die eer te weenen placht.
 Om dat gy d' oorspronk zijt van allerley weldaden,
 Uit wiens volmaaktheid vloeit genade voor genade:
 Wanneer gy weent, zo weent mijn ziel om dat gy weent
 Om mijn' en niet om uw' misdaden. Als gy ſteent
 Zoo wert mijn ſteenen hert bewogen om te ſteenen.
 Wanneer gy ſlaapt, en ruſt, zo ruſten al die geene
 Die door hun vaſt geloof geſtadig houden wacht.
 Wanneer gy waakt, waakt hy altijd by dag en nacht,
 Die werckt zijn zaligheid met vreezen en met beven.
 Wanneer gy zugt, wie heeft 'er oorzaak toe gegeven
 Als alle Zondaren? waar van ik zelleve een
 Maar niet de minſte ben van alle in het gemeen.
 Gelijk gy werdt gezoogt van uw' Vrouwmoeder, Heere,
 Zoogt gy ons met de melk van uwe heilzame leere;

Die in der eewigheidt haar voedzel geven zal.
 Gelijk uw' Moeder u op handen draagt, wilt al
 De last van mijne zonde op uwe schoud'ren dragen.
 Leert my, op dat ik u behage, my mis'hagen.
 Stiert my op dat ik niet en struikel', van nu voort,
 Geleit door 't richtsnoer van uw' zaligmakend' Woordt.
 Gelijk als Jozef, van verwond'ring opgetogen,
 Vol van Godtvrugtigheit, op uw' twee vriend'lijke oogen
 Laat vallen, laat het licht van uw' genade opgaan
 In onze herten. Als hy Zoon zeidt, neemt ons aan
 Voor uwe broederen. Noemt hy u met de name
 Van JESUS, heilig Kindt! behoedt' ons altezamen.
 Als hy u CHRISTUS noemt, Gezallefde, geneest
 En zalleft onze Ziel met de oly van uw' Geest.
 Gelijk g' in luy'ren werdt gewonden en ontwonden,
 Wilt my ontbinden van de banden mijner zonden,
 En winden in het kleedt van uw' gerechtigheit,
 Mijn moedernaakte ziel, die om de windel schreit
 Van uw' genade. Wilt u over my ontfermen,
 Mijn arme zondaar, en my met genadige armen
 Omhelzen, op dat ik de zonde niet meer mag.
 Omhelzen, maar de zelve afteven dag aan dag.
 Voor dat gy in een Kribb', van yeder een verschoven?
 Geleit wordt, leit gy ons in 't Paradijs hier boven.
 Voor dat g' in d' Herreberg geen herreberg en vindt
 Of plaats, geeft gy ons plaats in d' Hemel, Hemelskindt:
 Want daarom zijt gy van den hemel komen reizen,
 Op dat ik in de Stadt uw's Vaders, vol paleizen,
 Een onverganklijk huis en woonstée vinden zou,
 Wanneer dit aardtze huis, en sterffelijk gebouw
 Gebroken wezen zal. Als g'u begint te roeren,
 Gunt dat het einde van ons leven ons mag voeren
 In 't leven zonder eindt, de eew'ge zaligheid.
 Wanneer g'in stille rust uw' leetjes van u spreit
 Voorzeit ons uwe rust de eew'ge rust en vrede
 Van de gelovigen, met Godt, in eewigheden.
 Als g'u beweegt werdt ik bewogen, in mijn hert,
 Mijn hert aan 't Kindeken dat my geoffert werdt

In plaats van goudt, en myrrh' en wierook op te dragen,
Geen offerhande die Godt beter kan behagen.

P. DUBBELS.

L Y K - Z A N G.

Over d' Heer

C A R O L U S de M A E T S.

Doctor ende Professor der Theology in de Aca-
demy, ende Dienaar des H. Euangeliums in
de Kerke Jesu Christi tot UTRECHT.

HOe ver de snelle Faam heeft van DE MAETS gewaaght
Zijn roem heeft uitgeblazen,
Zoo verre wort met recht zijn sterflot nu beklaaght,
Dat ons nu komt verbazen.
Hoe hoogh in 't midden der geleerde Schaar dat licht
Heeft eertijts uitgebloncken,
Zoo laag is nu met hem, ô HOOFD-PRONK van het STICHT,
Uw moedt en glans gezonken.
Wanneer den dageraat eerst opquam van de kim,
En 't nachtkleet had verschoven,
Dat nare duisternis en mist en schemerschim
Voor haren glans verstoffen,
Toen quam'er op het hart zoo meenig vroomme ziel
Een nare nevel zinken,
Vermits den avont van DE MAETS zijn leven viel!
Die Star hiel op te blinken.
Zoo stervenze ook na d' algemeene wet dan heen,
Die van Godts geest gedreven
Haar leven tot een wet doen dienen voor 't Gemeen,
Om ongemeen te leven.

De niet ontziende Door spaart niemand, hoe gezien:
 Maar schijnt zulke uit te kiezen,
 En steltze tot haar wit (want zy geen wit mach zien)
 Op dat wyze eerst verliezen.
 Zy treft haar aller eerst (en slaat de rest voor by,
 En acht op geen verzachting)
 Die haar geheughenis doen d'allerlaatste by
 Ons blyven in hooghachting.
 Dit leet en wort alleen van die hem slechts bestaan
 In maagschap, niet geleden:
 't Heeft Kerk en hooge School hier bey te kort gedaan
 In eenen overleden.
 't Was niet genoegh, dat noch de Kerck het rouw-kleet droegh
 Zoo kort, en most beklagen
 Van hare zuilen een; en dat'er een zoo vroegh
 De School had uitgedragen.
 Maar hout noch streck die storm en stroom des ongevals,
 Beluft om ramp op rampen
 Te stuuren, 't een verdriet het ander op den hals,
 En rouw op rouw te klampen.
 Het schreien wort geverght, die nauw heeft uitgeschreit;
 Wat gaat het sterflot over,
 Dat het aan 't woeden blijft met zulk een bevigheit,
 En maakt het langs hoe grover?
 Dat onvergeet'lijk leet, dat onverbidd'lijk lot
 Valt ons nu zoo veel zwaarder,
 Als van den levenden het ongesteurt genot
 Eerst liever was en waarder.
 Ach! wat verliest hier aan de treurige gemeent
 Een onbesproken voorbeeld?
 De Stadt aan hare kroon een kostelyk gesteent,
 Zoo hoogh en waardt geoordeelt?
 Zijn amptgenoten wat verliezenze ach! aan hem
 Een vroom een vreedzaam broeder?
 De deelgenoten des geloofs een trouwe stem
 Van haren lieven hoeder?
 Die nimmer achter aan, maar gaande alle and're voor
 Den plicht van trouwen herder

Behartighde en betrachte, en leerde 't heilzaam spoor
 Betreden langs hoe verder;
 Die om een rijken Oeght te zaam'len, even trouw
 Altoos, en even wakker
 In vlijt, bevorderde en benaartighde den bouw
 Van 's Allerhooghsten akker.
 Wat mist het STICHTS ATHEEN een zuil? wiens glory rees,
 Met hare te doen rijzen,
 Wiens hooguitstekende Geleertheit yder prees,
 Die haar begoft te pryzen;
 Wiens overgroot vernuft de grootste zaken klein
 Deê schijnen in 't verhand'len,
 De kleine in top verhief, zulx haar dat gaauwe brein
 In grote deê verwand'len:
 Terwijl hy d'afgront trots, die door die stem verftomt,
 En ziet het daar voor zwichten,
 Al wat zijn Valscheit met Waanheiligheit verblomt,
 Met schaamroode aangezichten.
 De welbespraakte tong zwijght nu, wiens sterke klank
 In 's werelts Zee voorheene
 Waarschuwde voor het zielverlokkende gezangk
 Dier vleiende Sirene:
 De wyze tong, die zoet en scherp en lief'lijk, kon
 Hartnekkige overtuigen,
 Door quade leiding van het pad misleide won,
 Versteende wist te buigen;
 Die door een goude reex ontwarde, die verstrikt
 In strooje ketens waren,
 Zoo vaak door hemelsch broodt de flaauwend' heeft verquikt,
 Het duister oogh kost klaren,
 Aanporde en noopte die 't aan vierigheit ontbrak,
 Herriep de afgedwaalde,
 Zoo deftrigh (want hy zelf zich zelf niet vry en sprak)
 De feilen overhaalde.
 Het hemelsche vernuft stelt nu niet meer zich zelf
 Ter vlucht, om op zijn vlerken
 Een reist' aanvaarden naar 't bestarrende gewelf;
 Des Heeren wonderwerken,

En liefde, g'openbaart in het Gena-verbondt,
 t'Ontvouwen, te verwerpen
 De doling met het hart, te straffen met den mond,
 De waarheit in te scherpen.
 Gy zult van nu voortaan niet meer, doorluchte Man,
 Natuurs geheimenissen
 Zoo vierigh uit een zee en diepen afgront van
 Papieren op gaan vissen:
 Hoe Staat, of Stadt, of Stam op of te gronde ging,
 Niet pogen te doorgronden:
 Of aller deugden aart, die in u onderling
 Zich vonden best verbonden:
 Van zoo verscheiden stof uw schriften niet te zaam
 Meer weven, noch stofferen
 Met klem van red'nen, of met bloemwerk aangenaam
 Van aardigheid schakeren:
 Of hechten het gezicht aan voor zoo menige eeuw
 Ons nagelate letters,
 En in haar spraak verstaan Griek, Arabier, Hebreeuw,
 Niet door haar overzetters.
 Des klagenze alle, die hem kenden, dat zoo veel,
 Als men zach heerlijk brallen
 En blinken in De M A E T S, het duist're graf ten deel
 Zoo schielijk is gevallen.
 Ons Pallas is verstoort op 't wreede nootlot, dat
 Haar al te ras beroofde
 Van hem, waar van zy zich zoo een onschatb'ren schat
 Van boeken noch beloofde.
 De Deughden eeren 't Lijk, terwijl haar traan op traan
 Af biggelt langs de wangen.
 Melpomene, die haar eert in dit Lijk, heft aan
 Benouwde treurgezangen.
 Nu zy dees Uitvaart houdt, dunkt haar de beste maat
 In rouw geen maat te houwen.
 De Godtsdienst lijkt een Lijk, als zy haar oog op slaat,
 Om 't groote Lijk t'aanschouwen.
 De Leerling, die so scherp naar hem te luist'ren plagh
 Met zyn leergierige ooren,

Niet

Niet anders overpeinst!, dan (och! een hart gelach!)

Hoe veel hy heeft verloren.

De treurende AMPTGENOOT, die, als de mont van al

Zijn treurende amptgenoten,

Zijn lof ophaalt, getuigt dat hy niet blijven sal

Geheel in 't graf geslooten.

De Droefheit zelf, al kermt en steentze reis op reis,

Noch droevigh valt aan 't steenen,

Om dat zy machteloos noch niet en kan naar eisch

Zoo groot verlies beweenen.

't Is zeker (en 't is vreemt) dat midlerwyl de geen,

Om wien w' alleen bespeuren

Zoo zware klachten van die alle, van geweën,

Noch klagen weet, noch treuren.

Niet vreemt. Wat zwarigheid, dat hy het afgeslaaft

En aartsche pak ten leste

Den schoot der aarde en 't stof, waar in men 't hier begraaft

Eens geven moet ten beste?

(Dit was de laatste stof, daar fyne hant van schreef,

Eer 't oog hem wiert geloken;

En die gedachte niet dan met het leven bleef

Gelijk'lijk afgebroken)

In Abrams schoot vint rust de ziel, die hier gewoon

Te sterven lang te voren,

En door de smart geheel van 's menschen Zoen, Godts Zoon,

Wort door de doot herboren.

(Hier las hy, of hy had zijn heil gezien te moet,

En wellekom geheten,

Zijn leste lessen van, en daar meê welgemoet

Zocht hier niet meer te weten)

Wat schaat het, is die Star gezonken voor ons oogh,

Hy, zaliger bewooner

Des Hemels, wort bestraalt van groter glans om hoogh;

Daar daaght het met hem schooner.

Wat schaat zijn zwijgen? 't Geen hier van hem oov'right is,

Van 't sterflot onbedwongen,

Geschreven in het boek van ons gedachtenis,

Leest op veel duizent tongen.

Zo veel, als nietigh was en sterf'lijk van DE MAETS,
 Wiens faam de werelt vult, dat rust te dezer plaats.
 De Hooft stadt van het STICHT geëert was door zijn eere,
 Die haar gesticht heeft bey door leven en door leere.
 Zijn leere menigh heeft ten leven opgewekt :
 Zijn leven tot een leer aan velen heeft verstrekt

J. VOLLENHOVE.

Roomens ouden Tver

in

P I E M O N T

Vernieuwt

Genis Superstitioni obnoxia, religionibus adversa. Tacit.

WAer vindmen soo onmenschelijcke stucken,
 Soo woest een onbescheyd;
 Daer Bygelovigheyd
 Des menschen hert niet toe en kan verrucken?
 Wat grouwelen die dulle derf besteken,
 Hoe blind sy woelt en woed,
 Is onlangs aen den voet
 Der Alpen, laes! maer al te klaer gebleken:
 Sy heeft den Vorst hier 't harnas aen doen gespen
 Om sijnen onderfaet.
 T'e matsen, op den raed
 Van slechts een deel gekapte klooster-wespen,
Van

Van een gespuys alleenlijk geboren
 Om met een gragen tand
 De vruchten van het land
 Te scherpen, en der rijcken rust te storen.
 'T was niet genoeg d' onnosele te jagen
 Op een' barbare wijs
 Door honger, sneeu en ys,
 Uyt huys en hof in 't hert der winterdagen
 'T was niet genoeg hun goed ten buyt te geven
 Aen plonderfieck gebroet;
 Men heeft hun neffens 't goed
 Verradelijck oock bloed ontruckt en leeven.
 Het moordfieck heir valt dul en uytgelaten
 Met vlammen lood en stael
 ('T hair rijft my in 't verhael)
 Op luyden aen van allerhande staten,
 Sticht brand en moord in die beknelde scharen,
 Siet sex noch ouder an,
 Hackt neder vrou en man,
 Viert grijsse kop niet meer als groene jaren,
 Doet wredelijck in sijnen bloede smooren
 Het teder fuygeling,
 Ja verft de dolle kling
 (O helfchen wrock!) in 't bloed der ongebornen.
 En schoon een deel op bergen tracht t'ontslippen
 De klauwen van 't gevaer,
 De wreedheyd vliegtse naar,
 En slingertse te morfel van de klippen.
 Hier woed de pry met yser, daer met stroppen,
 En stopt en kopt en keelt,
 En bolt en rolt en speelt
 Nu fat gemoord met armen, beenen, koppen.
 't Getier des heirs, 't geschrey der vrouspersoonen,
 Der kinderen geweent,

Klinckt door de rotfen heen,
 En flaet het oor met yfelijcke toonen.
 Selfs schroomt de Po aen fulke grouwelvecken
 Te schenden haren vloed,
 Sy spoed sich om den voet
 Van dat bebloed gebergte niet te lecken.
 Wat Leftrigons, wat Turken, wat Maranen,
 Gaen met hun moortgeweer
 Oyt vyand soo te keer,
 Alshier een Prins sijn' eygen Onderdanen?
 Noyt droeg Bufier in't woeden sich verwoeder,
 Hoe vel hy was van aerd.
 Dan fulcke vruchten baert,
 En koestert ons die soete Roomfche moeder:
 En't is niet nieuw; 't zijn al van ouds de streken
 Van die bloedronken pop
 Met yfer, vier en strop
 Haer Misgeloof den volcken in te preken:
 Want oyt en oyt focht fy soo na te komen
 Van wesen alfe kon
 Haer voorbeeld Babylon,
 Die groote Hoer smoor-vol van 't bloed der vromen.
 Maer meentse dus haer stoelrecht te bewaren,
 Soo schietse verre mis,
 Soo heeftse (naer ik giss)
 Niet veel geleert in vijfmael twintig jaren.
 Neen, neen, s' en sal 't aldus niet staende houwen,
 Maer haer verrotte leer
 Doen stincken des te meer,
 Selfs in den neus van kinderen en vrouwen.
 O schande! dat sich Vorsten noch vergapen
 Aan een soo vunsche pry,
 En haer popkramery
 So schandelijck handhaven met de wapen!

Hoe? siense niet dat hen die Hoer der hoeren
 Slechs voor haer' beulen houd,
 Om blindeling en stout
 Haer helsche moord-besluyten uyt te voeren?
 Waekt, Prinssen, op, leert eens de min versweeren
 Van sulck een lichte schuyt;
 Wilt met die vuyle bruyd
 Die lemtige doch langer niet boeleren.
 Soo sal de brand haest opgaen van haer' wallen,
 Soo sal des Engels stem
 Haest krijgen kracht en klem,
 En Babylon ten afgrond nedervallen.

J. DE DECKER.

L Y C K K L A G H T

Over

D. ANTONIO de GAMARRA,

Kolonel van een regiment paerden, zoon
 van zijne Excelentie

D. ESTEVAN de GAMARRA,

Ridder van St. Jakobs Orden, Krijghsraet, en alge-
 meen Veltheer van zijne Katholijcke Majesteit, Slotvooght
 van Gent, en Gezant by de Hoge Mogende Heeren
 Staeten der Vereenighde Nederlanden.

Ostendent terris hunc tantum Fata.

NU leght onze oorloghsbloem
 ANTONIO, die brave, heden

Verwelckt,

Verwelckt, ontijdigh afgesneden
 Van 's levens struick. O roem
 En ongewisse schijn van 't leven,
 Geen eigendom, maer leen,
 Den goën en quaën gemeen,
 Terwijl de vroomste d'eerste sneven!
 Dit hoeft van zoo veel volk,
 Een slagpen aen den rechten vlogel
 Van't maghtigh heir, zagh kling noch kogel,
 Pistoel, noch speer, noch dolck,
 Noch wallen aen, noch krijghskornetten,
 Om met zijn dappre hant
 Het Konings Nederlant,
 Voor Valencijn, by nacht, t'ontzetten,
 Zoo komt de jonge leeuw,
 Voor zon, uit zijnen leger brullen,
 Woestijn en wildernis vervullen
 Met zijnen nuchtren schreeuw.
 De voncken branden uit zijne oogen.
 Het selste tygerdier
 Moet zwichten voor dat vier,
 En deizen, waer hy komt gevloogen
 In zulck een' gloet en schijn
 Verscheurt hy vaenen en geleden
 Des vyants, die dus overstreden,
 De zwangre karrabijn
 Quam op zijn' boezem los te drucken,
 En schoot hem d'arrempijp,
 Te vroegh ten oorlogh rijp,
 In't barnen van dien storm, aen stucken.
 Zoo baent hy Oostenrijck
 Den wegh ter stede in met zijn benden,
 Die over 's vyants neêrlaegh renden.
 GAMARRA, 's vroomen wijck,

Ghy sterft voor uwen ouden Vader
 Te jong, die aen de Kroon
 Zijn eenigh pant, en zoon,
 En erfgenaem (wat raect hem nader!)
 Zoo milt ten beste geeft,
 En spreekt, al schreit het lant om't deerlijckst:
 „Dus offer ick mijn bloet op't heerlijckst.
 „Hy storf geenfins, maer leeft.
 De brave Pallas quam Evander
 Dust'huis, van zijnen toght,
 Eer Troje prijs bevocht,
 En won met zegenrijcken stander:
 Maer dees Kornel verwon,
 Zoo lang voor't sterven en doots vlaegen;
 Zagh eerst de zege in't velt opdaegen,
 En rijzen met de zon.
 Och, had het lot der oorelogen
 Dien trouwen Helt gespaert,
 En, naer zijn vaders aert,
 In's vaders ampten opgetoogen;
 Wat vruchten had het Rijk
 Genooten, noch een ry van jaeren!
 Bestroit met onverwelckbre blaëren
 Dit zegenwaerdigh lijck.
 „Al wat ter weerelt leeft is sterfelijck.
 „Het lichaem smilt, als Was:
 „De zerck bestulpt onze asch:
 „De Deught alleen is onbederfelijck.

J. v. VONDEL.

L O F

Aan den Heere

KRISTOFORUS MUNSTERUS,

Der Konsten Meester, en der zelve opperste
 Voorleezer in de Hooge-School te
 F R A N E K E R ,

Als hy

't Opper-gebiet dier Schoole in eens anders handen,
 volgens jaarlijkxze gewoonte, oovergaf.

M I C A T I N T E R O M N E S .

TOen Roome, paars van bloed, ten willige offer
 Heur zelve bood, en, daarom niet sloffer,
 't In heemsch krakkeel den breidel in de mond'
 Met kraft van wêer en goude wetten, zond;

Zoo trad August, die, als een' Burger-Vaader,
 De Staat-peft hadd' onzielt, en d' eenige aader
 Der burger-spliffing af-getapt, ten top
 Van 't Kapitool, met eeuwich juychen, op;

Daar z' hem omhelst, en geenzins kan verzaaden
 In 't roemen van zijn sterveloze daaden,
 Dies dat de Stad en all' 't Latijnsche land
 Verquickt en ryft, en huppelt hand aan hand.

'k Merk heeden wêer die stonde, in u herbooren,
 Grootmoedige heer, die ons, met oogh, met ooren,
 Lokt tot u, in de Kerk, van 't Hooge-school,
 Die u strekt voor een anderd' Kapitool.

Daar Gy, vol-op, ontvangt de dank-baarheeden,
 Die FRIES, die ZEEUW, en BAATHAUWER besteeden
 Aan uwen moedt, nu 't gy de jongste trap
 Beschryt, van uw vol-endt GROOTMEESTERSCHAP.

Diens Schepter gy, ten opperste behaaghen
 Der fiere jeught, hebt in uw hand, gedraaghen.
 Diens maght gy zoo gemaatight hebt, dat zy
 Boogh, willigh, onder uwe Heerschapy.

Door list noch dwang zocht gy die te verhooghen.
 Uw' deugt bouwt staat, en dient tot uw vermogen;
 Deez' baart wèèr ruft; die, zoo, verkreegen wordt
 Door guure kouw, noch felle blixems dort.

Uw' macht bestond' alleen in het hand-haaven
 Van 't heiligh Recht, en 't loonen van de Braaven,
 En 't straffen van de quàn; en d' eenighcidt
 Te vesten, daarze was als uit-geleidt.

De bron-àar van verwaate twist-krakkeelen
 Uw wakkerheid, zoo dapper wist te heelen,
 Dat wet noch zeede in 't minste kreeg een krak.
 Uw nyverheid alle onlust stukken brak.

Wel zaaligh hem, die dit, naar wensch, volende
 En nimmer gangk ten zijde-wegh afwende.
 Dus erftme een beeld, van steen noch harder korst,
 Maer van een duyrb'rer stof in dankb're borst.

Ruft is de kracht van Hooge- en Laage-Schoolen:
 Daar deeze pralt, moet tweespalt buiten doolen.
 En 't strekt tot heil van heuren onderzaat,
 En zy verduirt gesplifte maght en raadt.

Looft hem dies, die deez' op den troon herstelde,
En 't grimmigh ongediert van srib'ling velde.

Verheft zijn naam en zyn verheeve Staat,
Zoo hoogh de zon rijft uyt de daageraat.

Eer zult gy zyn vermoeyt van hem te pryzen,
Dan hy vermoeyt zijn' deugden te bewyzen
Ten dienst van 't Land en van haar braave jeughd,
Op dit toonneel gespitt ter waare deughd.

Wat was de vreughd' in FRIESLAND uyt gelaaten
Alszy u zagh het HOOGH-GESAG aanvaaten?

Hoe is zy nu, in teegen-deel, bereyt,
Daer gy den Staf van eere hebt af-geleyt?

Gehengh, dat 'k 't uyt, en mijn Studente-veeder
Leg, met dat Slot in aller ootmoed, needer;

*Schoon 'k weet, dit pack te zyn een' zwaare last,
Wensch ick 't uw' schouwers dickmaals toe-gepast.*

S. A. G A B B E M A.

Aan den zelven

H E E R

KRISTOFORUS MUNSTERUS,

SAl ick myn Heer, met myn gedicht, begroeten,
Soo kniel ick neer, en buygh my voor zijn voeten,
En bidd' dat zijn verstant het Maeghde-breyn
Niet heel verftoot, al valt het wat te kleyn.

L 4

Dus

Dus koom ick met ootmoet. de glanffen eeren,
 Van uwen loff, die altijt sal vermeereren;
 Die loff, die klaerder, als de sonne, schynt,
 Voor welckers glans al 't aertsche licht verdwyn;

Die voor u zijn, of naer u fullen leven,
 Die fullen aen de Faem geen stoffe geven,
 Die hooger praelt, als ghy op dese dagh
 In welck, ghy eynd soo heerlijk u Gefagh:

Och! kon ick, nae myn wensch, myn penne leyden!
 Hoe soud' ick in uw' roem hooghdravendt weyden.
 Ick bidd', Apoll regeerder van de kunst,
 Verlicht myn breyn en toon u oude gunst.

Op dat ick looff die forge heeft gedragen,
 Voor onse rust, by nachten en by dagen,
 Wie sach, op straet, oyt ongeval geschien;
 Syn hoogh ontsagh kon alle quaet verbien.

Hy was soo lieff by oude en jongelingen,
 Dat sy met vreucht, steeds syn geboon ontfingen.
 Och stont het vry, dat hy in dese staet
 Mocht eeuwich zijn, dan vreesd' ik noyt voor quaet.

Maer nu, myn Heer, dit soo niet kan geschieden.
 Soo wil ick u myn danckbaerheyt aanbieden:
 En hoopen, dat ghy meer, hier namaels, meucht
 De selfde plaets bekleen, tot onser vreucht.

Kon ick, van waerdich looff, een kroone vlechten,
 En om u hoeft met eyger handen hechten,
 Ick had myn lust, ick hadd' myn herte-wensch,
 Ick scheen dan hooger als een sterfuyck mensch.

Maer

Maer, wie ist doch, die u sal waerdich kroonen?
 Wie ist, die sich beroemt soo hoogh te toonen
 En rijck van breyn? dat hy door syn gedichr
 De minste glans aen uwe glory sticht.

*k Sie GABBEMA, *k sie PRINS met vaersfen vaerdich;
 Maer ach! die beyd' die achten sich onwaerdich.
 Wie wacht yet goets van 't swacke Maeghdebreyne,
 Daer 't sterck vernuft der mannen valt te kleyn?

Dus blinckt u deucht, de werelt tot een wonder.
 Den hemel geeff ons weer een in 't by-sonder
 Die u gelyckt in 't stichten van de jeucht,
 De quae tot schrick, de goede tot geneucht;

En die't geweld, des onweers doet verdwynen.
 Daer ryft de nieuwe Son, ick sie haer schynen:
 Sy rijft, sy rijft, het wyse Negental,
 In 't Friesch Atheen, dat juyght met bly geschal;

En leyt hem op haer thron, en komt hem cieren
 Met den Olijff en groene Lauwerieren:
 Dus steunt de vreed' weer op een vasten voet
 Dus maeytme steets des wysheys overvloedt.

Hier eyndigh' ick maer eer ick noch ter neder
 Myn penne legh, soo keer ick my eens weder
 Tot u, myn Heer MÜNSTERUS, die u naem
 Soo hoogh verheft door een volmaeckte Faem,

ick bidde, laet aen u gesicht behagen,
 Het rouw gedicht, dat ick u op koom dragen,
 Weerdeer het niet nae syne weerdicheyt
 Maer na myn hert en myn genegentheyt.

MARIA VAN HAESTRECHT.

Aen den zelve

H E E R

KRISTOFORUS MUNSTERUS,

HOe is de deucht, door het bedorven oordeel,
 Soo wreveligh gestooten uyt haar voordeel
 De blyde kroon, aen haer alleen belooft,
 Treurt menichmaal op een onwaerdigh hooft.

Dat Roome swyge, en Memphis't hooft ter zyden,
 Van schaemte keer; haer marm're Pyramyden,
 En zegeprael syn sonder onderscheyt,
 Aen dese en gene onnut te kost geleyt.

Dus speel ick voor, terwyl ick my bereyde,
 Grootmoedige Heer' om dankbaer te gaen weyden
 In uwen roem; niet wetende hoe ick sal
 My dragen, in dit wichtighe geval.

De milde Euterp' de pronck van d' Heyl'ge reyen,
 Die myn gefangh pleeght gunstich te geleyen,
 Staet selve stom: want nergens vintze stoff,
 Die waerdigh is uw' hoogh-verheve Loff.

Sy helpt my voort, wanneer ick vrolyck singe
 't Onsterflijk puyck, der brave Jongelingen,
 Die onvermoeyt trêen, langhs het Helde-spoor,
 't Onmeetbaer ruym, der wijsheyt, door en door.

Off als ick prijs' de Goddelycke zeeden,
 Van myn ZIREEN, en haer volmaeckte leeden.
 Off daer de Feeft, met lieffelyck geluyt,
 Te bedd' geleyt een onbevleekte Bruyt.

Maer

Maer hier bewijcktse, 't saem met myn gedichten
 Koom selve dan, O M U N S T E R, my verlichten,
 Door uwe gunst: ly dat ick voorder gae;
 'k Hebbe eer genoech, soo 'k maer wat stouts bestaë,

Ick tree dan in: de glory-deur staet open,
 Naerdien uw' forghe, in 't aensien van Europe
 Soo heerlyck heeft gestuyrt het Friesch Atheen,
 Tot eygen prijs, en voordeel van 't Gemeen.

Hoe loff'lyck ist, by Hoogh-beroemde Mannen,
 Te munten uyt; en daer de Kroon te spannen!
 De bloem der Jeught, de hoop' van 't Vaderlant,
 Te breyd'len en te vieren met verstant!

De Jongelinck, soo dra hy syne schouderen
 Voelt sonder jock, ver buyten 'toogh der onderen,
 Acht aen syn drift noch eynd' noch pael geset;
 Hy beelt sich in een vrydom sonder wet.

Uw' deftigheyt kon sulcken wrevel pletten,
 Door liefde, meer als door 't onfagh der wetten.
 't Is d' hoogste deucht (in Macht) te zijn geweest
 Altijt bemint en nimmermeer gevreesst.

Ghy toonde u steets soo heusch en soo beminnellyck:
 In vriende-plicht en weldoen, soo onwinnellyck,
 Dat sels de quae, hoe trots hoe onbeleest,
 Sich schaemden, en de deucht zijn aengekleest.

Wat salmen u voor Zegeteeckens wyden,
 Hoogh-achtbare Heer, ô glory van u tyden?
 Wat danckbaerheyt is voor de vlyt ghenoegh,
 Dieje, ons te nut, bestede laet en vroegh?

Wat

Wat danckbaerheyt sal ick u in 't bysonder
 Opooff'ren, daer ghy my altyt soo wonder
 Beleeft, met eere en gunste, pleeght te voen,
 En noyt vermoeyt zijt van my wel te doen,

Ick offere (terwyl ick nedrich kniele)
 Mijn danckbaer liedt, en dienst-bereyde Ziele:
 Al 't geene aen my ontbreckt of aen myn kunst,
 Volmaectt ghy dat, met uw' gewoone gunst.

CAREL PRINCE.

Op't ontydig afderven

Van de wel Ed: Jonck-Vrouwe

A B R A H A d e B Y E

Vrouwe van Albrant-Sweert, Altena &c. Nage-
 laten Dochter van wylen den wel Ed: Heere ABRAHAM
 deBYE, in zyn leven Heere van Albrant-Sweert,
 Altena &c. Luytenant Cornell.

En Engel kreegh de Vrou van Altena in't oogh
 En wierp't gezicht op't puyk van haar bevallichenen.
 Hoe dat haar zedig hert trok altijt naar om hoog
 En geen vermaak en vond in dingen hier beneden:
 Ha! riep hy, schoon is wel dit huys van kley en eerd,
 Maar zulken ziel nochtans is beter woning weerd.

Geen Princen Hof kan haar de rechte zit-plaats sijn
 Om in't gezelschap vande Grooten steeds te wonen,
 Want och! wat schuylder inde Hoven als fenijn
 En grouw'len onder't gout van Coninglyke kroonen:

De

De weerelt is niet goet genoeg voor zulken ziel,
Die meer van Godt als vande heele weerelt hiel:

Dit feyd hy, en syn hert strax gloeyende van Min,
Zo nam hy haar op 't gout van fijn vergode wicken,
En voerd' haar met 't Triomph en vreugd ten Hemel in.
De Eng'len juychten: als terftont daar aan voor 't krieken
Des Dageraats, een boo' met dese tyding quam;
ABRAHA ruft nu in den schoot van Abraham.

Niemand verwonder zich dan nu dat jonk en out
Om dit verlies, de tranen rolden vande wangen,
De wolken schreyden duysend druppelen, zilt en kout,
En huyld en weenden al wat leven heeft ontfangen,
Maar aard noch hemel niet een zucht of traan ontviel,
Want d'Aard heeft 't lichaam, en den Hemel heeft de ziel.

Staak, droeve Moeder, dan uw' zuchten en geweën,
't Was tijt om schreyen doen uw' Dochter inde smert was;
Maar nu fy desen ftryd zo braaf heeft afgestreen,
En praalt in dat Paleys daar steets haar ziel en hert was,
Mifgun haar nu 't bezit niet van zo zaal'gen lot,
Want ABRAHA is nu een Engeltje by Godt.

L. SANDERUS.

Tegens de lastervaerzen

KONINGINNE CHRISTINE

In het aenschijn gefpogen.

Zy zetten een doornekroon op zijn hoof.

Hoe kroont de blinde Haet CHRISTINE dus met doornen?
Dat 's Christus hoofciraet, de Kroon van Godts verkoornen

J. V. VONDEL.

G. J A-

G. J A C O B S Z.

Personële vertôninge der vier getijden des Jaers

L E N T.

ALs 's werelds guldé Oog, preutfch, met hoovaerde fchredé,
Was *Dwarsriems Ramen Stier* en *Kindèr-paer* door-reden
Op goud-robyne koets, in glimp-gloor, prael en pracht
Dat 't na-denck dâgh en nacht
My maelde in myn gedâcht':

Gebeurde', als d' rechten, blanck-gebloosd en blond van hayren,
Begon, met schemer-lichts blancketsel-dauw te klaren
End' op te smucken 't schoon blanck' putper aengesicht,
En vluchten de'e 's nachts duyfter duyfend oogig licht;
End' ick in 't mufte bed logh lag in flaep te roncken;
Dat voor my Juffrouw L E N T, Gods Dochter preutfch quam
proncken.

Sy maectt een fiere gang, en met een afem-blas
Was 't levend' getapeet wat om end aen haer was.
'tFluweel-grond groey-groë kleed, dat vā heur fchouders vloeyde
Waer duyft mael duyft guld bloem-borduyrfel-kleur in bloeyde,
Welck glinfter-glimd en flâmd, daer sonne op sonne af blaectt
Apelles, Seux, end' all' hun mackers fchaemrood maectt.
't Paruyck geveder-bofcht met puyck der fchoonfte veeren,
Daer Cijs, Vinck, Nachtegael en Leef-werck quinckeleeren,
Welcx goud-draed, krull' op krull', wijngaerd-rond rolt te gaer,
Met meenig liefflijck bloem, op 't fchoonst' door-loof-werkt waer,
't Blanck voorhoofft dreef te rugg' d' ongure fture buyen.
Of queld 'er yets uyt Noord'? Sy helderd het uyt Suyen.
Dies bloey-bloof' t bly geblos des booms, ciraet van 't hof,
Dat bloeyfel-wit en groent' fry-ftreeft om 't hoogfte lof.
Heur Ogens bly gegluyr, met dertle lodder-loncken,
De'en ydel, natt' en droog murf minne gloedfch ontfoncken.

Heur

Heur neus-end' asem-tochts kamille-balssem geur
 Ontfloot en kruyds en bloems onfienlijk' heylsaem' deur.
 Heur lippen, gloey-korael, met *Nectar*-dauw beregend,
 Soet hebben hem! end' aerd door hun gesoen gezegend.
 O wonder kiesch gekus! het winter-dooede veld
 Herleefd', en word', in kortt' van dorr' in groen her-steld.
 Heur Lippen, boven dat, suydwester swoelte bliezen
 Of aemden suyver-lucht van daer ons komt 'et vriesen.
 Dat deedf', om dat alsoo (soo foeckts' ons Landschaps best')
 Het nat van 't lage land, in zee mocht vlien te nest.
 Heur handen, die van vet' en vrucht teel-groey sap druppelen,
 De'en 't weelig-wordend' vee, in lust verderteld hupplen,
 Ja swemmen in de volt' van ongebonde lust,
 Daer elck, op sijn manier, sijn we'er-ga'e vryt en kust.
 Heur rechter't snoeymes had, om d' overige tacken,
 'sBooms alt' uytspuytig hout, voorsichtig af te smacken;
 Oock droeg s'egg', ploeg en spa'e, kruyd, bloembol, plant
 en zaed,

Vermanend' elck, op't land, tot Land-werck dit gelaet.
 Heur slincker streeld' en molck de telg'ren van de bomen,
 Waer uyt Sy lockt' aldus, en deed' allengskens komen
 't Uyt-puylende geknop, en volgens bloem en blad,
 Die bloey-blond botten uyt, gebaert door't berstend' pad,
 Heur Ooren dreunden, steeds vervult van't tierelieren
 Der menicht' dick by een versaemde vleugel-dieren,
 Wier tijlperig getfjerck van veel in een gemengd
 Het oor met deuntjes streeld, en 't hert met vreugden drenckt,
 Heur Borsten, tot wier speen, ten middel-top, vergaderen
 Al-voedsaem' en van sap bol hoog verhevene aderen,
 Uyt op'ne boezem los, de'en vloeyen over d' Aerd
 Het soch, waer uyt ons wordt en spijs en dranck gebaert.
 Heur Voeten, tot de knien met on-gekoufde beenen,
 Verstapten 't natt' des Lands, van oost ten westen heenen,
 Of stampen 't in de grond, of spatten 't in de Locht,
 En maecken 't Land bequaem tot voet-en wagen-tocht.
 Ja waer heur voet-zool druckt, en treed't in wack're broosjes,
 Dat voelt dat vull't de grond met Lelities, met Roosjes,
 Met Matelieve-kranen, welck' spranck'lig beurt om hoog,

En tert d' ontelb're verv' des vocht-wolcks water-boog.
 Ick hoorde 't wijll' ick 't all' soo schoon sagh groeyen bloeyen;
 Der Lamm'ren jammeren manck der lodse Koeyen loeyen,
 Der Hengsten brengsten onder 't Weeren bleeren aen:
 En licht loopfch komt deef 'Schoon' mijn bedde-fpond' beslaen,
 S' ontfloot heur roose mond: Ick, Ick doe d' Winter ruymen,
 Dies licht't ganfch weelig woud.'t Gediert gedoft met pluymen,
 Van tack op telg, voor dag, voor douw', tot God eer-fingt
 Dat fevenmael 't geklanck in bosch en berg we'er-klinckt.
 Hoe't Veld, door my verjeugd't, vol vreugdig juycht en fchatert,
 Hoe kruyd en gras op luyckt, soo kortfch diep over-watert
 Hoe Wilg, Esch, Braem, Els, Eyck en Olm u hoeft om-fchanfcht
 En boogfch uw' hutt' om-armt, belovert en bekrantf,
 Hoe tot aen d' hoornen toe d' Os moffelt inde grazen,
 Hoe dat de Swaen fch baeyt, hoe dat de Genten blazen,
 Hoe 't all', vol jeugd verheugt, my eert en viert na plicht,
 Dat fiet, dat hoort, dat voelt dat fmaect, dat rieckt ghy licht.
 Ick ben 't die't all' verquickt. Ik ben de Minne felven.
 Waer ick kom galmt de zee' tot aen des hemels welven.
 Ick ben de jeugd van 't jaer. Ick maeck' et all' begort,
 Waer ick de gulde vloed mijns vruchtbaerheys op ftoort'.
 Mijn eygenfchappen all' te veel zijn om verhalen.
 Ghy fiet des hemels gunft vol-op, in my, ne'er-dalen.
 Ick ben van boven af tot luft en liefd gemaeckt.
 Doe viel ick in heur re'en en hebfe dies geftaeckt:
 'k Weet, *Schoonft*, dat Ghy van God gezonden't onzer vreugden
 Des werelds gantfchen kreyts geneuchlijck doet verjeugden.
 Dat Ghy, om 't jaer, als zijnd' Aerds-fleutel, d' Aerd ontflyt,
 En voort brengt, uyt heur fpind', een veelerleye fpruyt.
 Dat Ghy 'et nieuw gewas tot vrucht-geteel doet rijzen,
 En soo, als Alvoedft'reff' komt all' 't gedierte fpijzen.
 Dat Ghy den menfch doet treen, in kruyd en gras, op 't droog,
 Daer kortfch 'et flanter-flijck flym-flibb'rig over toog.
 Dat Ghy voor fchrael dorr' hooy, op fiallen lam te fcherven:
 Het luftig Vee een weyd, vol mals vet gras, doet erven.
 Dat Ghy 'et Land maect groen, met queeckmild lauwe dauw,
 In plaets 'et van de koud alleen was vael en grauw.
 Dat Ghy met kruyd en gras en blader-kruyze toppen,

Als trouw' Deurwachteres, komt menigen ingang stoppen,
 Dat Ghy pas na de maet, te koud niet noch te warm,
 De mensch zijt zengenaemst, 't zy jonck oud rijck of arm.
 Dat in en met u eerst de wer'ld is voort getogen.
 Dat uyt Uw' boezem eerst de scheps'len voedzel zoogen.
 Dat noch wat by ons groeyt, door U gevoedstert, leeft.
 Blijf, *Schoonst*, ey! blijf' altijd, die ons schier d'hemel geeft.
 Hier met ontwaecte ick. Maer de slaep my nauw ontweecken,
 Was m',ach! de LENT ontvlucht. Heur tijd was overstreecken.
 Dies dutt' ick, laes! om niet, en 't was my vruchtloos leed.
Ach die sijn tyd verslaept die mist hem eer hy 't weet.

S O M E R.

S At midden op een dagh (als uyt den fuyden blaecte
 d' Heel-rondom-oge Son, soo vyer dat elck haecte
 Na lomm're loof-dacx koelt; mids elck om d' hitte schoud'
Apoll, hoe fier hy blonck in 't held're flammend' goud.)
 In't roos' reuck-geur' prieel, in schuyl-schaeu-milde bomen,
 Als'k, op den grooten stap, frisch tot my aen sagh komen,
 Een manb're held van schick, van swier, van le'en, van lijf,
 Ten naesten by gelijk, in't ruw, nae dit beschrijf.
 Sijn dun licht luchtig kleed, welcx slippen op-gesloopen,
 Wees arm en beenen naeckt, liet blaeck'ren 't borst voor open,
 En toond' een taen-geel vel, met peerlen over spreedt,
 Daer druyp-gewijs borld uyt 't heet ziedend lichaem-sweet.
 Een Vel, daer d' heete mond des Sons staeg sterck op azemt,
 Die't met een wallem dauw, damp-roock gelijk, bewazemt.
 Een Vel glad gepolijst, dat spiegelsch pronckt en prijckt,
 Daer in d' hel-gulde Son sijn ander aensicht kijckt.
 Geel-groen was 't hoofd begroeyd met lang golf blonde locken,
 Die ook sijn kaeck en kin bepronckend' omme trocken.
 Dees' ruygt seys'-schoer hy af van schedel wang en mond,
 Hoe seer 'et hem vervraeyd', hoe cielijck dat 'et stond.
 Dit deed' hy, mits de hict en rijpheyd sijner dagen,
 De ruygte door sijn huyl te krachtig de'en uyt-jagen.
 Sijn Voorhoofd effen glad, gansch sonder fronss' of rimp',
 Weerstuyte strael op strael, als 't water, Sons geglimp.

Sijn helder hupfch Geficht, daer weynig flaep kond' duyren;
 Straeld wacker driemael drie en noch eens foo veel uyren:
 Ja't fcheen dat hem geen vaeck tot rusten fchier bekoord,
 Soo onverdroten spoeyd' hy all' fijn wercking' voort.
 Sijn Neus geleckc geen goot voor flijm der herffen-vochten,
 Maer een Furneys-pijp eer vol heete wallem-tochten.
 Sijn Mond was all-stonds droog, fijn tong kleefd' aen de raeck,
 Van fmachtelijcken dorft al dronck hy noch foo vaeck.
 Het welck hy hittig de'e, en dat met groote ftoopen.
 Want (denck eens om deef' broer) hy heeft meest uyt-gefoopen,
 't Wijll' hy fich hier verhiel, all't nat van 't lage land,
 Wat vliet en slot en poel en haven brengt ter hand.
 All' wat de Brouwer had bebonden inde tonnen.
 All' wat de Boer vergaerd' uyt vier-voet-leven-bronnen.
 All' wat ter neder goot een regen-volle wolck,
 Joeg hy al gulfig in fijn nat-gier-holle kolck.
 Wat fing ick! vocht van 't Land! de zee kromp van fulck flocken,
 En wierd foo 't rustloof' golf en fcholper-plas ontrocken:
 Ja d' hemel met fijn vocht de brand lefcht in fijn borft,
 Waer door, felf d' heyden-Goon, verftickten fchier vandorft.
 Een weynig fcheen fijn hals na d' aerde ne'er-gebogen,
 Door d' arbeyd foo gewenn't: gelijk fich quam vertogen
 Sijn laft-gewill'ge floof-en-tors-belusten Rugg.
 (De leuyheyd was fijn walgh, van aert flaef-befig vlugg,)
 Van Schouder-fchoften breed. Gefet en fterck van leeden
 Sijn Beenen wel gefpiert, en vast, om staen en treden.
 't Sy hy-se fet te fchoor, wanneer hy 't lichaem buyght,
 En met een gladde zeyn' 't groen-hayrig veld ontruygt:
 Of dat hy op fijn neck' veel voeders hoy gaet voeren
 Dat door 't fterck fappen d' Aerd moet trillen en verroeren,
 En draegt foo berg op berg, op 't platte land, by een,
 Gelijk d' Alcides, oud tijds, (foo het waer is) de'en
 Met hande (krom en klem, vereelt met knobbel-knoeften,
 Knaphandig, dag en nacht, om 't veld-gewas in 't oeften)
 Beklemd' hy, of de vorck, de rijv', de feyn, de ficht',
 Of wat, in Somer-werck tot werck-tuyg is verplicht.
 Met Voeten ongefchoeyt (of 't eelt voor fchoen hem ftreckte)
 Hy alle pa'en ontflijckte, en weer met stofbevelekte,

En ging vast over al recht deur, waer dat hy trad.
 Vermits hem 't water weeck en baend een gangbaer pad.
 Hem volgde d' laeste helft sijns loops, en op hem paste
 Een hond, wiens hel-heet' keel, als *Hecla* voncke-baste,
 Met fulck' flam-fluymend' aem' en blaeyend' hangel-tong,
 Dat 't droog' op borstend' land tot wijd gaep-splijten sprong.

Ick fiende dezen held, verstoute my te vragen.

Wie sijt Ghy? waer van daen? hoe na geweest uyt jagen?
 'k Jaeg', maer op and're wijz', als 't wildvang met een hond,
 Dies (seyd hy) let op mijn bedrijf van stond tot stond
 Ick bent, die u, om her, door mijn bequame tijden,
 Bestoov' met heylsaem warmt, voor koude lucht te lijden:
 Die onder u het Land, end', om uw huys en schuyr,
 Doorwarm' en queeck en stoov', met mijn onzichtbaer vuyr:
 Die peer, pruym, appel, kerst', gras, beest' je end' ayr kom verveen
 En doe i' en groter schorst' en malzer steelen erven:
 'k Hermaeck 't groen roerlooz' land ten goud-geel' droge zee,
 Wiens wuf gegolf beweegt van d' een in d' ander stee.
 Doe d' Aerdpot, met mijn vuyr fruyt vruchten murru koocken,
 En 's huysmans klamme hand het oogit-geweer bestroken,
 't Vlack' Wey-land Ick bebult met bergen van nieuw hooy,
 En 't bouwland Ick bebouw' met heuvelen van strooy
 In 't korte, 'k ben de geen die meest en best kan voeden
 En menschen en 'et vee, met allerleye goeden,
 Met gras, hooy, honing, brood, bier, boter, melck en kaes,
 Dies noem ick my te recht *der dieren voeder-aes*.
 Ick smolt schier t' wijll' hy sprack, in sweet, dies ick hem kende,
 En rechte mijn 'laf lijf aem-hygend' over-ende,
 En veegde 't walmig sweet-nat, met mijn neus-doeck of,
 En na een heuffchen groet weer seyd ick, Met verlof:
 Ghy sijt die 't vocht verdroogt, die 't land door splijt in hetten,
 Dies rijpt de vrucht. Ghy doet van ampt en plaets versetten
 De koud'. Verborgten dringt u vyer door 't Aerdrijck heen,
 Door boom, loof, kruyden gras, door sand en keyzel-steen.
 't Verweend' groen bloemrijck kleed, daer *Lent* me plach te pralē,
 Komt ghy met geele zy', met glimprijck goud bemalen.
 De Schuyren packt Gy vol met vee-en mensche-voer,
 En kroont, met nutte waer, den arbeyd van den boer

Doch, met een woord gefeyd, O aengename koomer
 O wel-komm' nutte gaff! O 'k merck' Gy sijt de *Somer!*
 De *Somer* die ons all' van God gegeven is,
 End' ons, voor 't gansche jaer stoffeert den vollen disch.
 Hy weer: Ick bent. En dat Ick 't ben dat suldy kennen,
 t' Wijll' *Phæbirap* gerit *Krabb'*, *Leeuw* en *Maegd* door-rennen,
 't Wijll' woon ick hier by u, doch anders nimmermeer.
Elck let, dies, op den tijd, de tijd en keert niet we'er.

H E R F S T.

DE Minne moeder sterr', die voor glanst 's hemels ogen,
 Soo flux de vliende Son is achter duyns getogen,
 Blonck nau, met vlauw gestrael, van 's derden hemels plecht,
 Als tot my dus een Vrouw' heur gang heeft aengercht.
 't Gevlecht en vael-kruyn hayr, door regen-buye loogen.
 Begoten en verbleekt, 't welck schaersch hadd' tijd om droogen,
 Dat had se meest bedeckt, of met een warm kaproen,
 Of Deenssch of Duytsche muts, of ander oud fatsoen,
 Alleens was oock bedeckt, bedoeckt, bewoeld. bewimpeld
 Heur Voorhoofd, dat 's tijds ploeg al vry wat had door-rimpeld;
 Dat (als 't Gesicht oock) scheen eer streng als alte soet,
 Gelijk, ontrent de wasch, de wijs veel zijn te moed.
 't Gesicht dat veeltijds leek, tot sluytens toe, bekropen
 Van buyens duystre vocht doorgeeseld en bedropen,
 Ontvlood een peerle stroom, een cristaline beek,
 Die druypp-en borll'-wijz' langs'er kaken nederstreek.
 Heur pimpelpaersche Neus, een goot voor vochte druypen;
 Door 't steeds langwerplig slijm en slanter snot uyt sluypen,
 En snootse niet allen, maer wreef en kloud' en scheuckt',
 Mits wijn-puyft peuckel-vyer die kittilde met jeuckt.
 Heur wangen, sluyckt van schick, 'tmalf' fruyt perst' in de ronde
 En tand-geknauw socht weer t' ontleegen staeg heur monde,
 Soo dat elck kaeck been haect, van malen moe, na rust
 En 't eggig vijs gebijt na spijs heeft geen en lust.
 Heur oren, na bene'en al lager lager hellen,
 Want, door-geboort, hun reckt 't gewicht der slinger lellen,
 En hang'len, peerlen niet van maecksel peer's gewijs,
 Maer

Maer peeren selfs, die verr' verwinnen peerlens prijs.
 Een hals gier kranst' heur hals, niet van glad roode k'ralen
 Maer App'len, die Natuyr soo aertig wilt te malen
 Dat purper, zoo schaerlaeck', robijn of rooze-krans
 Geleek by't blond gebloos des Appel-snoere glans.
 Heur Borst-lijf schoon bewerckt, met fruyten, fraey na't leven
 Heur Jackj'en vaele keurs glomp, in 's gelijcks beweven.
 End' onder om heur Rock een kronckel-baren koord,
 Van Wijn-ranck bla'en en troff' praeld', drie-mael omgeboort
 Heur Schorttel-doeck end' oock heur zijdens kleeder-sacken,
 Waer in Sy, van elck fruyt, veel stoppen kond en packen,
 Vertoonden, mits sy reeds stijf waren op-genaeyd,
 Dat't swaerder was als wind dat hun had vol gewaeyd.
 Wie sou't verander-snell' gelaet of kleed uyt-beelden?
 Ontstadigh al den dagh. Soo Sonn'-gestrael heur streelde,
 Bly sag se. En norde't Noord, soo pruyld se', vuyl besmet.
 Dan bly, dan stuyrsch, dan hupsch, dan morslig, dan weer net
 Plus stond de kap in schick 't hayr puntig op-gestreecken,
 En neus en mond hiel op van al te vochtig leecken:
 Maer, in een ommesien, daer donderde, weer op
 Een stuyr'e onguyre buy, ontstellend' haer de kop.
 'r Hayr was we'er ongedaen, end' hing, om 't hooft, gefloddert;
 't Oog sag grim-grauw; de mond stond fits; en 't kleed be-
 modderd

Was glad en nat, na 't werck: mits *Milô's* moker vuyft
 D' Os klonck ontrent de ster, dat 't leven strax verhuysd'
 Sy daetlijck, rad ter hand, en drock met water plasschen,
 Om 't afval van de Koe en 't Swijns geweyd' te wasschen,
 Wier nare moord-kreet stomt door 't sissen van hun bloed,
 Dat d' hemel dies een zee vol tranen storten moet.
 Eerst hadd' heur rechter hand geschudd't de swang're boomen,
 En de'e van boven af fruyts hagel-klater koomen,
 Als slinker steld in 't werck, ploeg, peerden, egg en faed,
 Of grippelde de tuyn, om 't moes, tot mensche baet
 Heur een en ander voet, van druyven-trosse-kneeden;
 En stampend' in de kuyp t'ontsappen end' ontleeden,
 End' allerley' mals fruyt dat Sy, om 't oirboor, trad,
 Was van sulck merg en zap besofedeld en bespat,

De Schutter, Chyron self, waer me'e f' een wijll' verkeerde,
 Voor 't huyzelijcke quael, haer de genees-kunst leerde,
 Dies maeckte voor elck een, en bus en vles gereed,
 Voor kack-hiel, hoeft en brand, en ander winter-leed,
 Sorgvuldigheyd heur geeft op alles dede letten,
 Het melck-mild hooren Vee de'e f' op de stallen fetten,
 Met vlegels over al sy dorffchen liet'et graen,
 Men sagh se sonder wan, sack, schepel selden gaen
 Dan sackt se rog enteruw'; dan maecte koorn; dan mout se;
 Dan broud se winter bier; dan kuyp, en roock-vleesch sout se;
 Dan loed se branding dat de beun boog na bene'en;
 Dan schaft se laken, baey en bont, tot winter-kle'en. enz.
 En mits S' had in den arm een grooten hoorn geladen,
 Waer in se van elck fruyt een staeltjen had beraden,
 Daer sich een buyskool toond', pee, peer'pers, pijnsternaeck,
 K'root appel, raep, quee, druyv', all' voedsel-vrucht van
 smaek:

Soo dacht ick: Deef' me-Vrouw', sou die wel mogen wizen
 d' Oud' Amalthea, daer w' in's Dicht'ren deun van leezen,
 Uyt wiens vrucht-volle hoorn Iupijn wierd op-gevoedt?
 Doch mits dat deuntjens zijn ontsloeg ick't mijn gemoed,
 En dutte, en stond bedwelmd in schroom en duyft gepeynsen.
 Hy eyndlijck, naeckte my, en sprack: Waer toe dit deynsen?
 Waer toe houdt ghy u noch van my, dus af gewendt,
 Daer ick, tot heyl en nut, myn tijd u blijv' ontrent?
 Waer't dat ghy, door 'et bitsch en 't fel en hittig branden
 Des Sons niet braden soudt, als't volck in d' Indy-landen,
 Dat doe ick: end oock dat dat's winters strenge kouw
 U niet in ys her-schepp', dat u meest krencken zou.
 Ick bent't die Somer-vuyr met Winter-ys kan mengen,
 En die, gematigt, t' saem u tot een lauwte aen-brengen
 Dat menig oock door droogt' niet uyt-dorr' noch verstick'
 Dat schrijv' Ick my vry toe, die 't land we'er vocht beschick'.
 Weer vocht beschick, en dat door dien ick alle slooten
 Uyt wolck' en lucht-born vull' met milde regen-gooten.
 Elck vrucht boom oock, en meest, elck wijnstock u verstreckt.
 Een beeck waer uyt ghy't sap, tot soete teugen, treckt.
 Dat u oock't wacker licht niet meer soo laet kan letten

Van rust en lust des beds, en vroeg 'er af doe setten,
 Weet my dat vrylijck danck: mits ick in Schalen hangh
 Eerst effen dag en nacht, daer nae de nacht maeck lang.
 En dat ghy, om den brand des levers te verdrijven;
 Niet meer en hebt van noo u selfs, met sieckt te grijven,
 Door koud en rauw geslorp van melck of ander nat,
 Neem dat, en houd't van my, als weet'looz'rijckdoms schat.
 En dat uw' kost en dranck, door menigte van muggen,
 Niet meer bedragen word't, en ghy oock, door hun pluggen,
 By dag en meest by nacht gepriemt word't als voor heen,
 Beken dat oock van My t' ontfangen als een Leen.
 Voorts, is u brood-huys vol met aller leye granen?
 Doet Off'e-en Vercken-vleesch uw' kuyp 'et bersten wanen?
 En geeft uw' souder-balck, door 'sbrandings last een kraeck?
 Houd dat van mijne gunst, tot u, geen kleene saeck
 Wat schudd' ick van 't geboomt een veelerley' ooft-regen?
 Ja watt'er van my koomt is heyl end enkel zegen:
 't Verhael en had geen eynd. Siet deez' voll' hoorn, een schat
 Van 't geen ghy wenschen meught. hier is van alles wat.
 Ick ben de forgb're *Herfst*, gelijk ghy kont bemercken
 Aen mijn forgvuldig, vroed en nutrijck heylsaem wercken.
 Die my geen acht en slaet, 't is reden dat hy treurt
 Wanneer een vroed gemoed veel soet en goed gebeurt.

W I N T E R.

EENS nachts, als 't duyfter had geblind-hockt Vee en volcken,
 En 's hemels toortsen uyt-gebluscht met vochte wolcken,
 Quam, met een naer gekrijfch, en bolderwinds gedruys
 Behageld en besneeuw'd, al razend' in mijn huys,
 Een ouden korffel-kop, bits, wreed om sien en hooren,
 Die met een dorren boom sijn wanck'le tre'en moest schooren
 Een ijs-grijs schuddebol wiens 't fiddler-le'en-gestel
 Gedoft was met 'et bont' eens Waey-gats beere-vel.
 Een ruygge Ruffen muts sijn sneeuw-wit hoeft bedeckte
 Welcx hayr als witte wol tot op sijn schouders rechte.
 End' over d' ogen hing. Welcks ogen, hol en rood,

Een hagel-paerle-buy, een regen-beeck ontvlood.
 Sijn wenckbraeuw, hayr en baerd be-yfeld en bebacken,
 Stond pieck-puntsch uyt-gesparr't, als ijsre verckens tacken.
 Sijn' hier en daer een tand, die in sijn kibben stond,
 Met Oyevaersch geklep klinck-klaterd in sijn mond.
 Sijn mond, wiens lippen schier van verv'en schick als wortten,
 (Seer pijnlijck, door de wind gegefeld en geborften)
 Sijn tongen stam'len de'en, en babb'len, haf, haf, haf
 So datmen twijff'len moest of 't sprack leeck of geblas.
 Sijn wangen diep gevronst, vermagerd en verkrompen.
 End' als kerbonckelen d' ijs-kegels neder-plompen
 En druypen van de tip sijns, seer nae g'lijcke neus,
 Na 't roo kalkoene blib, wanneer 't klock-dier is beus.
 Sijn asem, long-geblas en neus-gaet' snoffel-snuyven
 Bebackten 's Waters rugg' met glas-verstaelde struyven,
 Wier korsten quaelck Vulkaens bijl klieven kost van een,
 En daer m' op schaetst en rodft met narre-paerde fle'en.
 Met handen geel beroekt, verkild, krauwd hy in d' hayren,
 Sijn waggel-beenen bont aent 't vyer bemarmeld, waren
 Drie dobbel overkouft. De hack-vervroose voet,
 Met doecken omgewoeld was breed getoffel-schoet.
 Maer (wonder !) 't lijf, soo 't scheen, sich schey-deeld' van
 malckanderen.

Mits 't een lit dit werck doet, werck dat doet' weer een ander:
 't Wijl deef' voet op 't glad ijs schaetst, glibber-glijdt en rijdt,
 By 't snoddig asch-vyer die sijn geel schoen schrockt en slijtt,
 't Wijll' deef' hand besig is met ys en sneeuw' te schocken,
 Hangt geen' by 't roet-roock vyer, sijn taenig vel te schrocken
 En t' wijll' sich d'eene zy by 't vyer wat wel gevoelt
 Kreeuwt d' ander, schruckt en krimpt van al te groote koelt'.
 Staeg hoest' hy, krijfd' en piept' aemborstig, naer verkoude
 Weshalven hy vocht quijl en qualster-speeckfel spoude
 Waer door 't dorr' doode land in vlocken, wijd en breed,
 Bewindel-luyerd lag, gelijk een lijck, bekleed.
 Hy sett' sich by mijn heerd, terwijl' ick vyer aenboete,
 Om daer door, kond'et zijn, sijn strengheyt te verfoeten,
 Ick tapt' hem, al te met een kanneken goed bier,
 En schonck hem mild, als 't wel gevuyfcht was aen het vyer.
 Als

Als 't vyer dan brand' op 't best (my ducht') hy sag niet quader.
 Ghy hebt al lang geleest, seyde ick, stock-ouden vader,
 Ick acht' wel *Nestors* tijd, in 't derde honder jaer?
 Of wel *Matkusalems*, soo 't mogelijcken waer?
 Doen, met een holle stem en woorden half gebroocken,
 En babbel stamer tong, heeft hy aldus gesproocken:
 Vijf duysend' en, by nae, ses-honderd jaren tal,
 Heerscht' ick als Vier-vorst vors, by beurten, 't Aerd'sche dal.
 Soo lang een keten-reex van ses-en-vijftig eeuwen
 Heb ick deef' macht gebruykt met hag'len, stormen, sneeuwen.
 Soo flux de Son aenraecht des stroffen Steenbocks hooft,
 Die u, by na geheel sijn licht en warmt' berooft,
 Soo word ick in-gehull't, en bort'l in ijd's wooning
 En bruyck een streng gefagh, als weerelds opper-kooning:
 Soo buyg ick onder my all' wat'et hooft op-beurt;
 En drucket, dat'et sterft of dorr't, of beev't, of treurt.
 De boomen ick ontbla'er, de kruyden doe ick duycken,
 'k Doe kruypen onder d' Aerd der tuynen preut'sche p'ruycken,
 Soo dat en boom, en bloem, en kruyd, en gras geheel
 Verkrimpt, verdwijnt, vergaet, of toont een dorre steel.
 Hebt gh' u naar eyfch, versorgh't met vleesch, speck, grae en bieré,
 Gevoey'rde kleding, turf, om boeten goede vyeren?
 Soo sy-dy wel bedacht: en draegt mijns strangheys juck
 Veel lichter als die niet wel letten op 'et stuck.
 Ick tast' door vleesch en been den achtelozen leuy-aert,
 Die in den Somer slaept en lanterfant en keuyert,
 En let niet op d' heyl-less', die hem sulck koning leert
 Die voor de wijste Vorst des werelds wordt ge-eert
 Ach! (aend' ick) *Winter*-heer, ghy plaegt en prangt den armen,
 Door uw', te wreed bedrijf, dat God hun's moet ontfermen:
 Die 't niet gebeet'ren kan, hoe nijver hy sich quyt,
 Ghy, echter, als den drog, met wreedheys tanden byt.
 Gelijck d' geel-goud-heel Son (hy weer) sijn blonde stralen,
 Uyt sijn flam slonck're koets, op goe'n en qua'en laet dalen,
 Soo send Ick hagel, sneeuw, slagregen, ys en vorst,
 En buyen sonder tal, en back een itale korst',
 Waer door 't vloey-water fremt tot diámante muynen,
 Die, herd en dick, soo 't schijnt, veel eeuwen zouden duyren:

Maer, als Ick 't anders wil? 't tfael-parlemoer verfmelt
 Soo faen Ick wette-wind en regen fend op 't veld.
 Dan dreyg Ick 't draemet druypp en regen te verdrincken,
 't Geen Ick flus steensfch verftijfd, met sneeuw end ys de 'e krincké
 Maer dunckt u all' mijn doent een gansfch bederflijck quaed.
 Ghy fiet niet verr' genoeg in 's hemels diepen raed.
 Het Aerdrijck, in mijn sneeuw, legt, als in 't bed, te rusten,
 En ronckt, in d' ys-koets, om her-neemen nieuwe lusten,
 Gelijck een neerftig menfch, vermoeyt door arbeyd, slaept.
 En daer door verffchen moed, en nieuwe krachten, raept.
 Oock, soo 'k niet bijfter bars met sneeuw en hagel speelde,
 Noyt acht' ghy doch, nae waerd', des *Lents* verweende weelde,
 Noch *Somers* nut gewas end arbeyd-zalig fweet.
 Noch 's *Herfts* voor-forg en vlijt, waer van ghy nu noch eet.
 Weeft, dies, met my gepaeyt. Laet ons de borft vry fmeeren.
 De Winter eyfcht fijn recht. 't Is nu de tijd om teeren.
 Die Somer luft in woel en t' famen-rapen vindt,
 Die magh, by Winter-tijd, wel teerens zijn gefint.
 Dus leefden wy, niet fchaerfch, ter wijll' *Apoll'* fijn wagen
 Liet door de gulde *Geit*, en *Kruyk* en *Viffchen* jagen.
 Wy fchaften ruym vol op van *Herft* en *Somer*-gaef.
 (De Winter is doch heer, de Somer is fijn slaef.)
 Dies eer hy noch vertrock, met vorft en dwerrel winden,
 Had hy al meest geleegt ons, wel voorfiene, fpinden:
 En 't geld, dat ick, in 't fweet des *somers*, hadd' gehoopt,
 Had hy, in fijnen tafch, al fijntjes, op-geknoopt.
 Het vleefch, waerom in *herft*, moest *Os* en *Vercken* fterven,
 En dat m' in kuyp en fout bewaerde voor verderven,
 En wat 'er meer in huys tot voor-raed was gekocht,
 Had hy, met grage tand, in hollen balg gerocht.
 En turf en hout, daer me'e men heard en vyer moest azen,
 Had hy, in yd'le roock, ten fchorfteen uyt geblazen.
 Doch daerom niet getreurt. Mijn *Lent'* begon ick naeckt,
 'k Ben, echter, *Somer*, *Herft* en *Winter* door-geraeckt
 Met noodlijck lijfs behoeft'. En laet ick, in mijn fterven,
 Niet veel, veel minder twift om deelen voor mijn erven.
 Geluckig is de menfch die 's Werelds winter endt,
 En vaert daer op by God in 's hemels eeuw'ge *Lent*.

G E B O O R T E K R A N S

Voor d'Eedele Jongkvrouw

A N N A P A U W.

SAnt ANNA, Haagſcheveldgoddin,
 Die, met uw oogjens, heet van Min,
 De koele Viiver rookken doet,
 Zo dikwiils ghy uw vlugge voet,
 Ontrent 'er groene boorden zet,
 Terwijl 't gevoogelte, onverlet,
 Uw' ooren, met 'er zangen, ſtreelt,
 Daar ghy wel hondert harten ſteelt;
 En noch wel hondert, naar de kunſt,
 Leert ſmeekken om uw' dierbre gunſt.
 Veſtoor u niet, dat ik dus ſtout,
 Met Botterbloemen, geel als goudt;
 En Rooderoozen, van een week,
 Uw hoofd, en blanckeborſt beſteek,
 Nu uw Geboortedag verjaart,
 Die *Twintig Parlen*, net vergaart,
 Komt binden om uw PAUWEHALS;
 En, op uw lipjens, zoet, en mals
 Daar Venus telckens vaſt ankleeft,
 Ook eeven zo veel kuſjens geeft.
 Verſtoor u niet dat ik miin Fluit,
 Koom huwen an de Heldeluit,
 Die, met een wonderlikke ſprong,
 Wel eer op uw Geboortedag zong.
 En u, met Goddelikken toon,
 Ten Heemel voerde, in Junoos troon:
 Miin zeegewenſch, hoe ſlecht van ſtem,
 Heeft, daarom, niet te minder klem;

Wijl

Wil zy al d' onwaardeerbare schat,
 Die d' eedle Rachel ooit bezat,
 Komt storten in uw witte schoot:
 Op dat de blijdschap eens zo groot,
 Mag zijn, wanneerge aan uwe Taart,
 Het Bruilofslam, vol vreugde, paert.
 Want, zeeper! zulck een Hofjuweel
 Dient niet te dorren op'er steel;
 Maar jeugdig, van een Eedlehand,
 Geplukt, tot hail van 't Vaderlandt.

J. SOET.

OP D' AFBEELDINGEN

der vier regeerende

BURGERMEESTEREN T' AMSTERDAM,

Gedreeven op een zilvre Medalie, in't Jaar 1655.

ZO leeft den grooten MARSEVEEN,
 De steunpijlaar van 't algemeen.
 En d' overschrandere de GRAAF,
 Die d' assen, toenze uit den naav'
 Gesprongen waaren, heeft herstelt;
 Blinkt hier als een doorluchtigh heldt.
 De Burgervaders, VANDER POL,
 En SPIEGEL, maaken 't viertal vol:
 Die met voorzichtigheit, en raadt,
 Des Werelds Koopstادت, en den staat,
 Gelijk een tweed' Alcides, stutten:
 En voor het krijgsgewelt beschutten.

Waar

Waar d' eendracht, en de trouw regeert,
Daar wert 's landts hoogheit nooit verzeert.

H. F. WATERLOOS.

Op de Dood

van

GODEFROY HOTTON,

Leeraer der Fransche gemeente t' Amsterdam.

Is dan dat sedig hert gebroken?
 Leyt dan die wijse mond in 't stof,
 Die menigmael tot 's Hemels lof
 Soo net, soo vloeyend heeft gesproken;
 Die menigmael mijn' ooren sloeg
 Met klanck van Goddelijcke reden,
 En mijn' gedachten van beneden
 Tot boven 't dack der sterren droeg;
 Die afgerecht op onderwijfen
 Sijn' galmen na den eysch der stof
 Kon rollen doen nu fijn nu grof,
 Nu dalen doen nu weder rijfen;
 Die sijne texten was gewoon
 Soo fedelijck als naekt t' ontleden,
 Maer op de woestigheyd der seden
 Te donderen met stercke toon;
 Die overdaed, die hoovaerdye
 En geldsucht dappre nepen gaf,
 Ja vuyler wist te malen af
 Als d' allervuyfste Afgoderye?
 Leyt (seg ick) dese mond in 't sand?

Helaes!

Helaes ! de dood is niet t' ontslippen.
 Doch schoonse noch begaefde lippen
 En spaert, noch ongemeen verstand :
 Noch moetsse laten onverbroken
 Het geen die mond ons heeft gesticht ;
 Sy ruckt hem wel uyt 's levens licht,
 Maer niet het geen hy heeft gesproken :
 Want schoon hy met sijn stem alhier
 Niet meer en breydelt ons' gebreeken,
 En afaet op den stoel te preken,
 Hy spreekt en preekt noch op 't papier.
 Wilt ghy Hotton, o Christe scharen,
 Noch hooren menigmael voortaan ?
 Vat sijn *BEPROEFDE GODSVRUCHT aen,
 En weyd met yver door die blaren.
 Ghy sult uws Leeraers trouw bericht
 Daer t' elcken als van nieus herhooren ;
 En 't geen ghy voormaels door uw' ooren
 Infoogt, infuygen door 't gesicht.
 Ghy sult hem in die wijse bladen
 Des Waerheyds saligmakend woord
 Recht deur sien snijden, soo 't behoort.
 En in sijn straffen ; troosten, raden,
 Soo ernstig sien en soo geschickt
 Op sijne textverklaring doelen,
 Dat ghy u t' elcken sult gevoelen
 Verruckt, verslagen en verquickt.
 Ghy sult hem daer niet by sien bringen
 Als 't geen ter sake dient en past,
 En met een oordel spits en vast
 Sien booren tot in 't pit der dingen.
 Ghy sult daer sijn' welsprekentheyd
 In sijn geleerde pen herfmaken ;
 Kortom ghy sult daer alle faken

*LaPievé
 esprouvé

Soo sien geschreven als geseyt.
 Selsf sult ghy eenigfins vermogen
 Te sien den yverigen swier
 Van sijne mijnen in 't papier;
 Sulcx dat ghy innerlijck bewogen
 Uytroepen sult: soo lang de son
 Sal dag aen onsen oogen geven,
 Soo sal Hotton in Job herleven,
 En Job ons leeren door Hotton.

J. de DECKER.

Op den

Z E E T R I O M F

Der Heerschapye van

V E N E T I E

Tum demum movet arma L E O.

N Och leeft de Zeeleeuw van Sint Marck,
 En keert meer afgeruckte snuiten
 Van Zeegalajen, fors, en sterck,
 Op trommelslagh, trompet, en fluiten,
 Al brullende, uit het bloedigh perck.
 Hy koomt, en heeft een' roof van scheepen
 En monsters met zijn' klauw gegreepen,
 Hy keert op 't juichen en den groet
 Van duizenden verlostte slaven,
 En laet den zouten watervloet
 Gedeckt met aes voor visch en raven,
 En root geverft van heiloos bloet.

De

De kuff van Kreten, alle wateren
En eilanden van blyfchap fchateren.

Hoe ftofte 't hof, toen Ottoman
Zich wapende met Barbaryen;

Toen out Karthage in een gefpan
Te water gink met ganfch Turkeyen,
En wat de Zee befchieten kan.

Zoo quaemze uit de Dardanellen,
Om Chriftus Rijck de wet te fteilen.

De wint, hun gunftigh, fpande 't zeil.
De riemen repten zich, als vlogels.

De hemel fcheen hun niet te fteil.
De wolcken fchrickten voor die voogels,
Erfvyanden van 's weerelts heil.

De Turckfche maen durf zich beloven
De zon der Kruysvlagge uit te doven:

Maer toen, na'et oorloghsonweêr, 't licht
Van Godts Evangelift aen 't ftralen,
Byzantium, in zijn gezicht,

De Maen van Mahomet zagh daelen,
Voor zijn kasteelen, al te dicht,

En zijnen Baffa, by de flippen
Gegrepen, pas den doot ontglippen,

Hoe waentghe wiert het toen te moe?
Het zagh den wint en krijghskans keeren

Al teffens, en ons vier de roe
Des Chriftendoms in gloet verteeren

Tot roock, en fmoock, en affche toe,
En 't overfchot van zijn bravade
Vervoert, en ftaen tot ons genade.

Naest Godt, den grooten zegenaer,
Heeft zich de Batavier gequeeten

Met raet en daet, op 't zeealtaer
Van vader Mars, en Agars keten

Geruckt van Godts verdruckte schaer:
Want Hollants Zeeleew hanthaeft snedigh
Sint Markus Leeuw, en stont noit ledigh.

Al maetight nu Marcelloos lijck
Den zeetriomf des Staets met rouwe;
Hy leeft by Godt en Christenrijck,
Verbonden aen zijn deught en trouwe,
In noot der vroomen burgh en wijk.
Augustus neef, het licht der braven,
Wert met dees staetsi niet begraven.

J. v. VONDEL.

A E N

SIMON ABBES GABBEMA,

oover sijn, vaerffen, op mijn te
PAERDE-RYDEN.

G Yfoeckt, Hoogwaardige, mijn eere te vermeerren,
Door uw hoogdraevend vers, om dat ick ging bravceren
En rennen met mijn paerd tot oeffeningh van lijf,
Als meede tot vermaeck en tot mijn tijtverdrif;
Uw stijl is al te hoog, te groot zijn uw' gedachten,
Sy vallen op 't voorwerp dat niet en is te achten,
Daer is wel ander stof tot roem van uw verstandt,
Zoo 't uw believen zal te nemen by der hand.
Laet blijcken uw vernuft door 't vleghten van laurieren
Tot lof van Vorsten, als sy swieren met banieren,
Tot dienst van 't Vaderlandt; hier door zoo sal de saam
Uyt-brallen uwen lof, en prijsen uwen naem:
Of anders soo, gy wilt laet draeven uw' gedighen
GRIETHUYZEN tot een eer, voor wiens roem mannen swighen;
Wiens siel is opgepropt van 't aller beste mergh

N

Uyt

Uyt Helikons fonteyn en hoogh Parnassus bergh.
 Gy schrijft my prenten voor; niet dat ick kan bereycken;
 In 't allermint' haer deughd; maer dat het zy tot teycken,
 En voorschrift, om daer naer te scherpen mijn gedaght,
 En, soo niet in 't geheel, 't ten deel, magh zijn volbraght
 Ick danck u voor dees les. Ick sal mijn kragt inspannen,
 Te volgen uwen raet; 'k sal foecken uyt te bannen
 Al wat hier tegen-streef; wat niet is in mijn' maght,
 Dat bid ick, dat my GODT wil geeven door sijn kragt.

SIBYLLA VAN JONGSTALL.

Op d' af-geleyde

V E R S C H I L P U N T E N ,

Tuffchen

Stadt Gronningen en d' Ommelanden.

Wiens hert in 't lijf en ziddert niet,
 Diens oogh lang'st kronckel-heuvel schiet,
 Daer *Davidt* met sijn *Isveliten*
 Na *Sauëls* dolle moorder-doot,
 Die door sijn blancke lemmer schoot,
 Met vreemde ballen leerde smijten.
 Doch *Hy*, die 't alles in sijn hant
 Na eygen wil ten rechten kant,
 En laet geen lit sijn leeden scheuren,
 Of sent veel eer een *Abner* uyt,
 Die sulcke scheur-lits ballen stuyt,
 En sluytse voor der Vreede deuren;
 De helden vanden ouden dach,
 Wat oyt op *Griecse* vleugels lach,
 Den eygen haet en twist in *Romen*,

En duysent meer soo kort gedaen
 Door Godts bestier, die laet ick staen
 Maer 'k wil ons vry wat naeder koomen.
 Ick koom, Ick koom, dan met een treedt
 An 't stuck, daer jeders hoeft van sweet,
 Hoe dat ons *Stadt en Ommelanden*
 Vast kampt' en kaetsten tegens een,
 En soo 't voor al de weerelt schein,
 So moest het vuyr noch hooger branden.
 Doen nu ons 't hayr op 't hoeft bekromp;
 En wy als met een dwarle slomp
 Geknelt ter aerden needer storten:
 En kroopen met geboogen knien
 Daer 't Godts genadigh oogh kond sien;
 Doen schein dees oorlogh af te korten:
 Doen schickt' den hemel *Abners* af
 Van 't *Haeghjen*, an ons in-sichts graf,
 Wiens, wiens, van Godt, vergode zielen
 Wiens woort, wiens soete reedens kracht
 De weerlijds' harten kneeden sacht
 Tot beyd' haer pijlen needer vielen:
 Daer dese Eendracht, Rust en Vreed',
 Ons warmer komt, alst winter-kleet,
 Daer *Staits* en *Omlandts* Hooft-penzieren
 In *Husais* purper Karmosijn,
 Gelijck den suyv'ren sonneschijn,
 Des klaerheidts luyfter luchtich swieren.
 Daer nu *Vulcani* ambeelt breeckt,
 Daer vreed' en heyl het hoeft opsteect.
 Daer *Fabijs*, daer nu *Fabijs*
 Al sacht op Vrouw *Iustina* stoel
 Met soetigheyt, met kleyn gewoel,
 Als held're diamanten schijnen.
 Daer nu den vroomen niet en schrickt,

Of *Colchos*, met zijn maeghschap wickt;
 Daer *Heraclijt* verfet zijn qualen,
 En queelt en streelt met vrolijkheyt,
 En in zijn hert en *Ziele* scydt,
 Daer schiet een *Groen-weyds-Son* zijn stralen.

Daer is een zael der wetenschap
 Daer *Themis* op den hooge *Trap*
 Met kroon en krans, met *Eg^lentieren*
 Soo vris, soo gaeuw, soo veerdigh staet
 Ter boosen schande, straf en smaet,
 Maer, om de waerheyt te *Laurieren*.

Wat wort dan nu, van ons vereyft
 Ter wijlmen dit portael bereyft,
 Zijn hert, en handen op te off'ren
 Te smeulen so een danckbaer geur
 Voor 't aenschijn *Godts* ten *Hemel* deur,
 Daer selfs *Jehova* sal op koff'ren.

Mijn *Heeren* dan die ghy naest *Godt*
 De oorfaeck zijt van dit genot,
 Ha! *LINTELOE*, van *SWIETEN*, *NISSE*,
 Ha! *ROORDA*, onser *Friesen* vaen,
 Ha! *MULERT*, dit wil eeuwich staen
 Ons spruyten naemals ten gewisse.

Wel danckbaer hart, Ach! word' niet fadt
 In ons, noch der *Fabijnen* Stadt?
 Rept pen en breyn *Parnasi* spruyten,
 Niet om *Idaspis* gront-sops brock
 De konst is veel te fijnen klock,
 Maer, om der *Goden* lof te fluyten.

SIBYLLE VAN GRIETHUYSEN,

HISTORISCHILDERYEN,

Opgehangen in de

BURGERMEESTERSKAMER,

En haer

VERTRECK;

geſchildert door

JOAN LIEVENSZ, GOVAERT FLINCK,
En FERDINANDUS BOL.*Sunt hic etiam ſua premia laudi.*

I

DE Zoon van Fabius gebiet zijn' eigen Vader
Van 't paert te ſtiĝen, voor Stadts eere en achtbaerheit,
Die kent geen bloet, en eifcht dat hy eerbiedigh nader'.
Dus eert een man den Staet in 't ampt, hem opgeleit.

II

OP's Burgermeesters wacht magh Rome veilig ſlapen,
Als Markus Kurius, het aengebouden gout
Verſmaênde, zich genoeght met een gerecht van raepen.
Zoo wort door Matigheit en Trouw de Stadt gebouwt.

III

FABRICIUS houdt ſtant, in Pyrrhus legertenten.
Het gout verzet hem niet, door ſchandelijcke zucht,
Noch elefants gebriefch, en felle dreigementen.
Zoo zwicht geen man van Staet voor gaven, noch gerucht.

J. V. VONDEL.

N 3

OP

SCHILDERYEN

In de voornaamste

KAMERS VAN 'T STADTHUIS.

In Burgermeesters Kamer: op Fabius Maximus, geschildert door Ioan Lievensz.

DE Vader eert zijn Zoon, om 't opperste beleit. (heijt)
Wie 't recht van 't ampt gebruikt bewaart 's Lantsachtbaar-
All' ampten zijn verplicht aan d' Opper-overheeden.
Zoo d' achtbaerheid vervalt, vervalt de kracht der steeden.

In Haar Ed. vertreck: op Fabricius, door Ferdinandus Bol.

Fabricius behout voor Pirrhus laagen standt.
Die giftren 't goudt verwon vrees nu geen Olifant.
Op zulk een dapperheit magh d' Amstel zich verlaaten.
De trou der Grooten is het schilt der onderzaten.

In 't zelue: op Markus Kurius, door Govert Flink.

D' Oprechte Markus kiest zijn raap voor 's vyants gout,
Waar d' Eigenbaat verdwijnt wort Stadt en Staat gebout.
Die landtpeest zagh men nooit aan 't Y in 't Raathuis raaken.
Wie 't Algemeen bestiert moet gift en geever wraaken.

In de Trezory: op Iosief, door Niklaas Helt Stokaade.

DE honger drijft het volck naar Josef's schuur om graan.
De voorzorg is een burg voor landt en onderdaan.
Men zorgt aan 't Y, in weeldt, tot steun van andre tyen.
De Schatbewaarders zijn tot heil der burgeryen.

Op 't stuk boven de deur van de Trezoriërs, door Kor. Brizé.

Hier ziet men, door de pen, al d'inkomst van de Stadt.
 De zeevaart is een bron die overvloedt van schat.
 Zoo zet zich d' Amstel vast op winst van losse baaren.
 De steeden worden groot door winnen en bewaaren.

Op 't stuk van Oudt Amsterdam, in de Trezory.

Hier beurt zich Amsterdam, vol hoop, uit brakke veen.
 Zoo wordt een visschers buurt de haven aller zeen.
 Op zulk een grondvest weet het Landt haar Staat te zetten.
 Men bloeit door koopmanschap. men leeft door wijze wetten.

In de Weeskamer: op Likurgus, door Kornelis Hofstein.

Likurgus hout zijn neef voor wettigh erf van 't landt.
 De hulp der voogden strekt de weez' een mondt en handt.
 Hier leert men d' Eigenbaat de wees zijn erfrecht geeven.
 Zoo blijft de vaaders zorg, als 't lichaam sterft, in 't leeven.

JAN VOS.

Aen mijn grote vriend, den deugd- en
 konstlievenden Jongeling

H E R O G A L A M A.

DE beste Vrientschap spruyt uyt eenigheyt van Zinnen.
 Twee Kunsten die gy lieft, zal ik ook eeuwigh minnen,
 Die Kunsten baren roem; en d' Eer ontsteekt de geest:
 De Deught omhelst die beyd, en maeckt ons onbevreesd;
 En zal een zoet verbont in onze zielen stichten.
 De Liefd, de Deught, en Kunst de weerelt kan verlichten.

J. LESCAILLE.

N 4

De

VIER JAERGETYDEN.

L E N T E.

ICk Lente koom den beemd weer met mijn' bloemen decken;
 En kleede weer in 't groen bey veld en dorren stam;
 Dies Stier en Tweeling-broêrs den dag van vreugde reken,
 Die onlangs met den nacht gelijk stond in den Ram.

S O M E R.

DE Somer heeft den schoft verlaên met korenschooven:
 Hy mayt, hy hoyt en oegst dat hem den aëm begeeft:
 En schoon hem Leeu en Maegd wat ruymmer nacht beloven:
 Sy doen hem niettemin bet sweeten dan de Kreeft.

H E R B S T.

ICk Herbstijd deck den disch met misplen, druyven, noten;
 En sie, terwijl ick vast den Hoorn der volheyd draeg,
 Den Schutter vlug te voet en 't Schorpioen vergrooten
 Den nacht, die met den dag eens wigts was in de Waeg.

W I N T E R.

DE Winter sou somtijds soo lief sijn' tafel missen,
 Als sijnen wermen haerd, of sijnen bonten rock.
 Hy wint weer aen den dag in Waterman en Visschen,
 Die hem ten snelsten was onthuppelt met den Bock.

J. de DECKER.

M I N N E

M I N N E P R A A T,

Ter Echtverzaming van d' Heer

MATTHÆUS VOSSIUS,Historifchrijver der Ed. Gr. Mog. Heeren
Staten van Holland en Zeeland,

Bibliothekaris van Amsterdam, &c.

En Juffrow

JOHANNA DE VENO.

B R U I D E G O M.

M Y N H E E R,

Ik hou het bewijzen van eerbiedenis voor een soorte van dienst doen. Op zoo een grond komt mijn' arbarmelyke zanggodin om in uw aanstaande bruiloft te dienen. Een ding dat ik zoo veel te liever toelaat, om dat het ingeven van echtzangen, nu bykans door de gewoonte tot een wet verandert wesende, niet en dient nagelaten te worden van hem, die, schoon hy in kleine plichtplegingen (anders complementen genoemd) zomtyds vry wat verzui-melyk te werke gae, heur nochtans daar aangelegen is, geeren waarneemt. Ik heb bevonden toen ik my op dit onderworpsel yet-wes uit het brein wou puiren, datter niet lichter en niet moeyelyker valt als een bruiloftsdicht te maken. Niet lichter, want de Minne 't fundament der howlyken wesende, zou hy wel diep in onwetentheid verzonken moeten ligghen, die niet yetwes zou weten op te deunen, om hem daar mee te roemen, tot verkonding van wiens verdiensten de woestijnen en de steenrotsen zelf swangere geluyen zoudien beschaffen; gelijk zy eertijds ten verzouke van een vriend Gods wateren uitleverden. Niet moeyelyker: om datter in deze gelegentheid haast niet met all gezait kan worden, dat andere niet te voren gebesight hebben, en dan gebeurt het dat een maaxel, wat cieraden daar ook aan besteet zyn, niet veel achtbaarheids en kan verwerven. Het gaat hier even als het met zommige joffers doet, die gemeen worden om datze schoon zyn, en gemeen wesende vint men geen rechtschapen mensch die der veel werx van zal maken. De vrees van dat my zoo yetwes zou wedervaren, heeft my deze tsamen-spreking doen ontworpen, welke manier ik noit, en andere misselik zelden op bruiloften hebben gezien. Indien der yet prijsweirdigs in is, ik hebber V. E. en de Bruid groote verbintenis over: want my verleent hebbende gelegentheid om te schryven, hebtghe my ook geest ingestort om het wel te doen: maar zoo het anders met de zake leit, denk dan dat alle schelpen geen peerlen en baren, noch alle karssenpannen aanzienlyke redenen. Het en is maar weinig luiden

gegeven hunne veders in gout te doppen, gelijk het V. E. doet; schryvend' op zoo een wyse dat de welsprektheit, met wat een zoeten dwang zy onze zinnen meint te bemachtigen, het verdienst daar van niet half zoo wel en kan uitbreiden, als de verwondering doet, hoewel zy stom is. Dit hoogstaatlik puikcieraat magmen voor een deel van uw erfgoed rekenen, als die gesprooten bent uit een vader in allerlei geleerde oeffeningen zo gebrooken en gekonst, dat zoo hy geleest hadd in sommige der eeuwen die voor d' onze zyn gegaen, men zou een tempel gemaekt hebben van zyn huis, een offerhande van de manschap, en een aanbidding van d' erbidenis zyn' E toebehoortich. Ik zeg dit hoewel ik te voren weet dat zyn' E. op het eerste gesicht van deez' mijne vryheid, haar zal bestraffen en doemen; als weseende nergens in een vyand des waarheids dan in de lof diemen haar gerechtelijk toeschryft. Maar, geen noot is 't. Ik zal in plaats van berow te gevoelen, in mijne straffe roemen, en mijne doemenis, om kraft van redenen, alzoo eerlyk en schoon oirdeelen, als de belofte die ik doe van 't leven eer te zullen missen, dan in alle gelegentheen daar vrienden gelden, niet te bethoonen dat ik ben meer dan yemand,

M Y N H E E R ,

U. E. ootmoedige onderdanige dienaar,

JAN DE BRUNE DE JONGE.

MINNEPRAAT,

tuffchen een

HAGENAAR en een ZEEW.

HAGE. Zoo het niet en is tegen de wetten der beleeftheid te zondigen, vraag ik met wat diepheid van gedachten ghy meugt aangeblasen wesen. **ZEEW**, Gy cert my meer dan ik verdien, door zo heufche voorreden; maar de beleeftheid, van de welke gy spreekt, is altijd geweest een' minnelijke foorte van ongerechtigheid. My was juft in handen gefchoten die plaets van Aristoteles: *qua optimo sunt modo non indigent motu*. D'orden der natuur, zeit hy, begeert dat dingen van minder volmaaktheid, zich tot die der meerder hebben, beneerftigen: want all die in beweging zijn, doen het om hun ftaat te verbeteren, en die de meefte verbetering van nood' hebben, moeten zich daar toe 't meefte bevljtigen. Nu dacht ik hier op; hoe komt het te gefchieden, dat de man zoo hy volmaakter is als de vrouw, haar overal gae verzouken, en zy nergens hem? Zoo u dit punt aangaande yetwes voorkome, dat de ftempel en het indruksel van een goed oordeel draagt, ge-weirdig het my mee te deelen. Ik zal in dingen van gelijken aart-zoo ree wesen om u te dienen, als ik nu vrypftich ben geweest om dit op u te verzouken.

HAG. Daar zijnder die hier een poetifche trek toe gevonden hebben. De man, zeggen zy, zoukt dat hy heeft verloren, te weten de ribbe die hem in de fchepping der vrouw' is ontnomen, zy daarentegen niet met all quijtgegaan zijnde, zit ftill en onthowt zich van 't mannevolk aan te zouken. **ZEEW**. Het

is zeker een poetischen trek, en daarom is 'er meer waarfchijnelikheids dan waarheids aan vast. Ik verwacht van u yet bondigers. HAG. Men zou 'er op zeggen mogen, dat de wegen die de geest inlaat, verfcheiden wefende van haar die het vleefch gebruikt, zoo is het geen wonder dat de man hoewel volmaakter, de vrouw daar min gaven aan beftet zijn, gae verzoeken : even als wy 't met God zien gebeuren, die de volmaaktste van all wefende, van ons die d' onvolmaaktste zijn, aangezocht moest worden; evenwel is hy de gene die het ons doet. Den Heiligen Augustinus in zijne belijdeniffen bevesticht het; *carebam te & non quarebam te : non egebas me, & quarebas me.* Ik had u, Heere, van doen, zeit hy, en zocht u niet, gy hadd my niet van doen, en zocht my zelf. Het is dan onder de natuurlijke dingen dat de flechter zich tot de betere spoeyen; maar zoo en gaat het niet tuffen God en ons, noch tuffen de man en de vrouw. HAG. Ik bedank u over de bygebrachte reden, niet om my t' ontslaan van de verbintenis die ik 'er u over hebben wil, maer om niet getrokken te worden in 't nadenken van haar waerdye niet genoeg te verftaan. Doch, zou men daar niet by kunnen vougen, dat het natuur heeft? want, bedenkt eens by u zelve wat fware ongemakken en diepe verwerringen datter ontfiaan zouden, indien het de vrouwen was toegelaten te vryen. Het is duifend tegen een dat zy in 't mannevolk die tegenftand niet vinden en zouden, dewelke wy dikwils vermerken in haar diemen fwakke vaten noemdt, maar waarom weet ik niet. Om dit dan te verhoeden, heeft Godt haar ghemoedt met fchaamte voorzien, heur zoo vast daar in nagelende datze die noit t' eenemaal uitschudden en kunnen,
hoe

hoe geweldig zy't der ook op aanleggen. Seneca leert dit in een plaats daar ik altijd zeer veel werks van gemaakt hebb. Het is vreemt, zegt hy, te zien dat de lichtste vrouwen der wijde weerd, noch altijd met eenige schaamte worden doortintelt, en die lichamen die niet en schijnen te dienen dan tot voorworselen der algemeine geilheid, wenden altijd yetwes voor, waar mee zy haar ongelukkige verdraagzaamheid mogen bemantelen. *Est quaedam etiam prostitutis modestia, & ista corpora publico objecta ludibrio, semper aliquid obtendant quo infelix patientia lateat.* ZEEW. Hy severt in die woorden een verwonderlijke waarheid uit. Maar, ghy zeide flus niet te weeten waarom de vrouwen swakke vaten worden genaamt. HAG. Neen ik, 't en zy men misselik op de lichamlijke sterkte zie, waar in zy by de mannen niet halen en kunnen, maar deze verdient de naam van deughd niet, aangefien zy in een godloos en breinziek mensch kan wallen. ZEEW. Zoo hoor ik wel zout ghy u kanten tegen die vermaak scheppen in verachtelijk van de vrouwen te spreken; waer van eenige zoo verdekomen, datter van hun in twijffel wort getrokken of zy ook na Gods beeltenis geschapen zijn. HAG. Zulke luiden misbruiken het geen Paulus I. Cor. II. zeit: *De man is het beeld en d'heerlikheid Gods: maar de vrouw is des mans heerlikheid.* Waer in zy d'heilige Schrift tegenspreken, die in 't eerste Capittel der schepping uitdrukkelijk zeit: *Ende God schiep den mensche na zijnen beelde, na den beelde Gods schiep hy hem, man ende wijf schiep hyze.* Waerom ook den zelfden Apostel Galat. III., XXVIII. zeit: *Want zoo vele als in Christus geboept zijn, die hebben Christus angedaan. Daar en is noch Jode noch Griek: daer en is noch dienstbare noch vrye: daar en is niet man ende wijf: want ghy alle zijt een in Christus*

Jesus

Jesus. 't Welk beduit dat noch geslachte, noch staat, noch kunne yemant ter weerd buiten Gods verbond in Jesus Christus en sluit. Zeker, het was heel zouteloos en ongerijmt te twijffelen of God Eva scheppende, haare ziel ook begaafst zou hebben met gerechticheid en heilicheid, in de welke zijne beeltenis voornamelijk bestaat. ZEEW. Indien veel Joffers wisten met wat kraft van redenen ghy u weet te behelpen, zy zouden zich in zulke krakeelen altijd op u beroepen. Onderentussen verbly ik my over 't geen my door u is ingescherpt. Mein 'er mijn profijt mee te doen, zoo dikwils als dit geschil zal voorvallen, om alsoo de gunste van het zoetste deel des werlds my niet t' eenemaal onweirdig te betoonen. HAG. Ghy zeght wel van 't zoetste deel des weerlds. want, om de waarheid te spreken, daer is yetwes in haar dat men ziet, maer niet uitdrukken kan, het geen alle wellusten, die in yemands inbeelding kunnen vallen, in zoetheid ver te boven gaat. Gun my dat ik hier toe trekke 't geen Socrates van zich zelve bekent. Hy, aan de welke de Philosophie die gestrenge tuchtmeeesterse, en 't bloed dat door den ouderdom in zijn aderen bevroren was, dagelix lessen gaf van koelheid en ingetogentheid, sprekende by Plato van een voorworsfel der liefde: zoo ik zeit hy, met mijn schowder tegen den arm daer van leende, t'samen in een boek lesende, voeld ik gelijk als eenich gepik in mijn schowder, dat van daar tot mijn hart toe indrong, allenxkens een vremderitzeling, en een algemeene keteling door 't diepste pit mijner beenderen stierende. ZEEW. Zie daar de natuur der liefde nae 't leven afgemaalt! Even zoo gaat het daar mee toe. De grootste werken van die hartstocht ontstaan van de minste beginselen, waar
over

over ik haar gewoon ben by de nieuwe maan te gelijken, die ten tijde van haar maandelijke geboorte zoo ftreepdunn' is, dat wyze met geen oogen en kunnen zien, doch daar nae bevintmen haar allenxkens zoo aan te waffen, dat de fijnfte horens daar van tot een groot rondeel te famen fluiten. Indien dit Socrates gebeurt is, welkers lichaam nae 't verhaal van d'hofpoppe Laïs, kower was als een ftokbeeld, hoe moeten dan zomtijds jonge luiden te moe zijn, welkers geestich bloed noch in volle vaten fwiert, en wiens natuur door geen onspoet en is vermijnt? H A G. Niet Socrates alleen, maer veel Godsgelerde zelf, hebben nootsakelijk zoo yetwes moeten voelen: want tot wat eynde zouden zy anders getwijffelt hebben of de vrouwen in 't algemeen oirdeel als vrouwen, en niet eer als mannen zouden verfchijnen, om ons in die gelukzalige ftaat niet meer tot bekoring te brengen. Z E E W. Ik en wift niet dat luiden van fulke flach, hun hoofd met diergelijke vifevasen braken, als die men gemeinlik, door een sonderling voorrecht, de wijfte van allen meint te wesen. H A G. Zy twiften noch over dingen, die duifentmaal uitfporiger zijn, zoo dat Vives zich met reden verwondert hoe zy dikwils's nachts kunnen flapen, en niet door wanghefichten uit het bed worden gedreven, daar zy 's daags met zoo monfterachtige gefchillen hebben befich geweest. Z E E W. Ik bid u wat oirdeelen zy van d' opftanding der vrouwen. H A G. Scotus zegt dat zy alle in manlijke kunne verrijzen zullen, d' heilige Maaghd maar alleen' uitghenomen. De nieticheid van dat gevoelen kon ik lichtelijk aanwijfen was het geen werk van een andre plaats. Nu zeg ik maar hoe die dwaling ontftaan is uit het geen den Apostel Ephes. iv. xiii.

O

zeit,

zeit, Tot dat wy alle komen tot d' eenigheid des geloofs, en de kennisse des zoons Gods, tot eenen volkomen man. Want daar wort niet gesproken van elk een in 't bezonder, maar van 't verborge lichaam Christi, 't welk in hem groeyen en bloeyen zal, tot dat het zijn' volmaakt- heid, en gelijk als de mannelijken ouderdom bereikt heeft; het gene maar in d' algemeine opstanding volbracht zal worden. ZEEW. Nu der dan zoo weer- galooze zoetheid in een bevallik vrouwensch is ge- legen, wou ik wel wat beter verzien zijn, om hun die 't 'er altijd op gelaan hebben de mond te stoppen. Zoo weet ik van een Joodsch leeraar, die reden ge- vende waarom 't Ecuwigwoord zijne menschwording zoo langen tijd hadd uitgesteld, niet anders heeft we- ten te zeggen, als dat de weereld toen vol quade wij- ven was, en dat vier duisenden jaren niet een' goede waren machtigh geweest uit te leveren, om tot een bequaem instrument van die geheimenis te dienen. H A G. Het gene ghy verzoukt heb ik eens gedaan in een schrift dat over een jaar van my is uitgegeven. Nu het zoo te passe komt, zal ik 'er u morgen een kopye van zenden, om tegenwoordichlijk tot wat an- ders over te gaan. ZEEW. De beleeftheid heeft zo wel haar ongemakken als yetwes ter wereld, en dit how ik 'er wel een der voornaamste van, dat zy an- dere de stoutheid geeft van haar te misbruiken; oir- zaak waerom ik de voornaamste punten van dat schrift voor de vrouwen, mondelinx uit u verzouke te lee- ren; en wat zal het anders zijn dan redeneren, waar op wy het schijnen aan te leggen? Ik bid u, zeg my, hoe ik hun bondichlijk zal tegenspreken, die drijven willen dat zy geen menschen zijn, ja die haar onder de monsters stellen. H A G. Uw lust is mijne wet. Arbeidzaamelijk te willen bewijzen dat de vrouwen
menschen

menschen zijn, zou wesen als of yemand, met lange swieren van woorden, poogde te betoonen dat het dagh is wanneer de zon op de middagh brandt. Wat is 'er klaarder als het geen wy te voren uit de schepping hebben bygebraght; ik s'chei dan hier van om tot hun te komen die zeggen datze monsters zijn. Natuur, stameren zy, stelt zich altijd het volmaaktste voor, te weten een knechjen; als zy door eenigh beletzel daar toe niet geraken en kan, door een tweede gepoog maakt zy dan een meisje, en hier om noemen de filosofhen de vrouw een vermijnkten en onvolmaakten man. Droomen van harssenlooze koppen die ik my verwonder dat d'Artzen aannemen, uit reden dat die stellinge tegen d'ervarentheid en Godsvoornemen strijft. Tegen d'ervarentheid, want men ziet dat natuur in 's moeders lichaam dikwils onvolmaakte knechjes teelt, daer zy aan d'ander zijde rustige en kloekzinnige meisjes vormt; tegen Godsvoornemen, 't welk is het menschelijk geslacht te bewaren: tot welke bewaring het vrouwvolk nootfakelijk vereischt wort. Den regel dan van zulke lui is alsoo valsch, als het Euangeli is waarachtigh. Ja in tegendeel how ik het veel waarschijnlijker dat natuur zich meermalen een meisje voorstelt als een knechje: om dat het meer met haar overeenkomt, dat een man vele vrouwen hebbe, 't geen op veel plaatsen gebeurt, dan (dat nergens gezien wort,) eene vrouw veel mannen. Maar het gaat met bewijsredenen als het met stukken geld doet; honderd zijnder dickwils niet een weerd, en een mag zomtjids op tegen hondert. Van zulken aart mein ik 'er u eene te geven. Vraag die lasteraars of zy gelooven, dat 'er onder de zieleen verscheidentheid van kunne zou wesen: dat is

of 'er manneken en wijfken onder zy. Ja zullen zy niet zeggen, zoo zy hun geloove niet willen verloochenen, en alle redelijkheid uitschudden. Gregor. Nazian. Orat. 11, quæ funebris est in laudem fororis Gorgoniæ: *O vrouwlijke natuur van Gorgonia, zeit hy, die in de gemeine strijd ter zalicheid, de manlijke ver te boven gingt! hoe tastelijk hebt ghy betoont, dat het onderscheid van man en vrouw in 't lichaam, en eensins in de ziele zy gelegen.* Indien de zielen dan malkander gelijk zijn geschapen, waarom gaan die suffe redeneerders, daar onderscheit tusschen verdichten, het welke geen wesen en heeft dan in hun verstuikte harffenen. Zoo men nu zegge, 't verschil datter is uit het lichaam t'ontstaan; wie en weet niet dat d'orgelen uit dewelke de goetheid van geest voortkomt, in de vrouwen ruim zoo wel gestelt zijn, als zy 't in de mannen doen? Vint mender ook niet veel onder 't mannevolk die van oordeel en verstand zoo melijdelijk ontbloot zijn, dat zy, onneem hun maar het minste zierken daer van, naauelijx genoeg zullen weten om voor beesten deur te gaan? Aan d'ander zijde zijn 'er geen joffers in allerlei geleerde oeffeningen zoo verwonderlijk uitstekende, dat zy daar in schijnen onderwesen in die school waar in d'eerste mensch wier geleert, en in de welke Paulus, van zoo grooten krijgsheld als hy was, een grooter Leeraar wier gemaakt? Verbeel u maar eens d'edele Anne Marie Schuurmans, welkers schriften men met den blooten hoofde, en by de fakkelt moest lesen, niet als of zy gebrek hadden van licht en klaarheid maar om door dat middel meer werks van haar te maken. Het geen ons de Poeten van Pallas hebben nagelaten, en is niet dan een fabel en verdichtzel; doch die 't geluk heeft van

van haar te zien, beschowt een waarachtige Pallas. Volgt dan uit het bygebrachte dit onwedersprekelijk besluit, dat de vrouwen maar vrouwen en zijn na den lichame : in het beste deel zijn wy beide mannen ; ja zoo 't ons mogelijk was van lichamen te veranderen heur zielen zouden zoo mannelijk werken in d' onze, als onze sich wijfelijk zouden dragen in die daar zy mee bekleet zijn. ZEE W. Daar is dan verwonderlijk veel in een vrow , gelijk ghy klaarlijk hebt bewezen, wel verstaande zoo zy heusch is en goet. HAG. Ja het, en zoo veel is 'er in, dat een vrow met een' wijze ziel het beste gezelschap is dat een man kan hebben : want zoo het anders was God hadd hem liever een vriend geschapen dan een wijf. ZEE W. Dit zoo wefende prijs ik het oordeel van onzen *Mattheus Vossius*, die zich in weinig dagen met een zoodanige, ten howlijk zal begeven. HAG. Van wegen de vrientchap die tuffen uw beiden is, zal uwe pen hier op all doende zijn geweest. ZEE W. Het is als ghy zegt. HAG. Zoo ik u durf bidden om een gunstbewijs dat ik onweirdig ben, vint goet het verzoek dat ik doe van uw maaxel eens te mogen zien. ZEE W. Terwijl ghy my om een gunstbewijs bid, ontfang ik 'er van u vele. Maar, gebruikt in andere voorvallen het recht van te gebieden, en laat voor my alleen d' eer van u te gehoorzamen. HAG. Ik beloof u zoo te zullen doen ; doch op deze voorwaarde, datge my strax zult gehoorzamen zoo dikwils ik u zal gebieden my met uw geboden te begunstigen : want zoo doende wijs ik uw beleefde begeerte niet af, en ik how mijn zelven by de billikheid, die begeert dat ik u diene, zo wel door pligt van genegenheid, als door verbintenis van dankbaarheid. Dat

ik het doen zou met u mijn bruiloftdicht te vertonen
zal nimmer in my vallen; evenwel zie het hier.

Den trouwtijd.

^ot I S zoo zielbrakend' jaar, all uw verliefde weken
Zijn voor de wintertijd veltvluchtich heengeftraken,
Maar dat en mag geen quaad; vreesst daerom niet de dood,
Een leefbre ritzeling zal kruypen door uw schoot.
Ghy zult, ik stae daer voor, ghy fult u voelen fwieren
Een vlam die meerder is, door ribben ende spieren,
Dan die uw owde ziel, de gulde zon u geeft,
Wanneer zy tot den leew gaat over uit de kreeft.
Het dikst bevroren nat zou zellif vloeyich worden,
Zoo een Prometheuskonst de hemelwijk van 't norden,
Door d'een of d'ander weg, maar wist te geven part
Aan 't vuur van 't oog des Bruits, of van des Bruigoms hart.

Het opstaan des Bruigoms.

Ghy, welkers sneêge hand, den Ondergoôn tot leering,
De mate weet te slaan van puntige regeering,
En die herleven doet door eene pen van gout
Die 't noodlot overlang heeft in het graf gestout.
Kom, kom van 't ledekant; gae op uw schoone wachten;
Vermurruw daar uw hart in smijdige gedachten.
Ha, ha, ik zie alreê u in haar kamer trêen,
Alwaar zy vreugden stort, en blikzemt lieflijkheên.
Ik moet met eene kus, dit laat ghy u ontslippen,
Gaan drukken mijne ziel op uwe frisse lippen,
Zoo smaak ik artzeny die in haar grootheid tart
De vlammen van uw oog en van mijn minnend hart.

Het opstaan des Bruits.

En ghy, schoontalich dier, kom van uw koets ook tyen,
Verlatend' het bezit van alle d' heerschappyen,
Daar jeughd van heuschcr aart u willig meê beschonk,
Als die d'aanminnicheid droegt statelijk te pronk.

Hy die het vrouwevolk wou uit de weerd bannen,
 Om allerlei genucht te smaken doen de mannen,
 En hadder nooit gekent, die u kon zijn gelijk
 Maer in de minste gaaf, die in u staat te prijck.
 Zoo dit niet zeker was hy hadde wederropen
 Dat hem wangunstelijk te voren was ontsloopen,
 En had hy door uw oog gevoelt geen minnesmart,
 Hy had ontbloot geweest van oogen en van hart,

Haar kleedinge.

Maar ik zie u gedost, ghy steekt nu in de kleëren
 Die u aan alle kant hoogstatelyk vereeren:
 Dat gaat ter deuren uit; neen, eerst noch eens nae 't glas
 Om daar in te bezien of alles zy van pass.
 Ghy hoeft, verloofde Maaghd, ghy hoeft u voor de wanten,
 Waar aan uw spiegel hangt, zoo dikwils niet te planten:
 Zijt ghy op voordeel uit, geef my uw oir te leën,
 Beschow u in het hart van *Vossius* alleen.
 De spiegel kan niet doen dan aan u te vertoonen
 De glanssen uws gezichts, de glooring uwer koonen;
 In plaats dat ghy zult zien verwonderlijk gefart
 De kogels van uw oog in zijn doorschoten hart.

De kergang.

Doch zie ik niet u bei passeren over straete?
 Gelijk het Pentheus docht, als 't brien hem had verlaeten,
 Dat hy twee zonnen zag van wonderklare straal:
 Zoo denken wy van u tot noch toe allemaal.
 Maar als ghy uit de kerk zult wezen weêrgekomen,
 Zal die hoedanicheid van u zijn weghgenomen:
 Als water ende wijn gegoten in een glas,
 Zoo zult ghy met u bei maar eene wezen pas.
 Wel dan ontzagbaar hoofd, ghy fakkell der gemeente,
 Ghy Christelijk Levijt, ghy Engel in 't gebeente,
 Geef geef dit edel paar van Godes wege part
 Aan all wat zegening oit voorquam oog of hart.

De zegening.

Springader aller ding, Alomgevierde Klarheid,
 Oneindig Paradijs, o Leven, Weg, en Waarheid:
 Ghy ghy die alles weet, maak deze twee bekend,
 Niet alles, maar den prijs van 't zaligh zonder ent.
 Geef datter uit hun heup geboren mogen worden
 In wie godvruchticheid is vol van juister orden,
 In wie men vol van zap, beschouwe met veel blijk
 Gedommelt onder een hun beider krooft gelijk:
 Doe van hun goed bestier ons blijdelijk gewagen,
 En laat hun noit van ramp en minst van minne klagen,
 Maak door geen ouderdom of wanlust oit bewart,
 Met west,haar vlammeend oog,met noort,zijn minnend hart.

Goede eier der gasten.

Maar ghy bejaarde lui! het schijnt dat ghy haast oirdeel
 Verlies te wesen winst, en rekt schade voordeel,
 Zoo endeloos een tal van alle lekkerniën
 Is hier op uwen disch ordentelijk te zien.
 Doch herffenloose quant! alwaar de bron des levens,
 De Min, hofmeester is, daar zietmen alles tevens,
 Hy wort geschildert naakt, en zie de reden hier:
 Om dat hy alles geeft en spaart zich niet een zier.
 Mijn teere zanggodin zou noch wel langer kallen,
 En had niet overlang de zilvre maan staan brallen:
 Zy blaakt haast als de zon de vader van 't gestart,
 Maar niet als 't oog des Bruits of als des Bruigoms hart.

Het vertrek van de Brút.

Ghy dan tot noch toe maaghd, en morgen puik van vrouwen;
 Hoe! meint ghy by de rest u langer noch te houwen?
 O neen, dat kan niet zijn, kom na uw bedde, kom,
 En smaaker all't genucht van Venus heiligdom.
 Gelijk ghy uw verstand tot noch toe hebt gehangen,
 Om ons na uwe magt te toeven en t'ontfangen,

Zoo leg het nu te kost aan *Vossius* alleen,
 En maakt hem een banket van uwe poesle leên.
 Gae, doe gelijk ik zeg, en doe het zonder vresen,
 Ghy zult niet wezen weg, wanneer ghy weg zult wezen:
 Waar ghy ook hene spoeyt, of waar ghy staat en mart.
 Ghy laat in hem uw oog, in hem laat ghy uw hart.

Het vertrek van den Bruigom.

Weg is zy, en hy volght. Als langbekende vrienden
 Malkander onverhoets in nieuwe kleëren vinden,
 Zy staan gelijk verzet, en draelen allebeê;
 Niet anders gaat het toe in hunne legersteê.
 De zielen overlang bekent in aller eeren
 En kennen 't minste niet de lichamen haar kleëren;
 Dit maakt hen wat verstelt en tamelijk bedeeft:
 Een dingen dat de Bruid gewaar wort allermeeft.
 Zy mag dan in 't begin wat fier zijn ende karich,
 Heur hart mag dobberen en kloppen oneenparich,
 Maar alles is haast wel, zy schenkt hem yder part
 Als zy te voren deê heur oogen en heur hart.

De goê nacht.

Noch eens gelukkig paar, noch eens voor't allerleste;
 Wy wenschen u goê nacht, een yder nae zijn beste:
 Eray! hutzel onder een uw zinnen alle vijf
 Tot datter van hen all maar eene volle 't lijf.
 Als ghy zijt afgeslooft door 't slibberige zoenen
 Zal u de wufte Min met kruiden komen groenen,
 Door welkers kriele geur ghy weêr verkrijgen meughd
 Den uitgekleinsden geest van all uw levensjeughd.
 Hy zal met zoo een vlam deurstralen uwe spieren,
 Dat hy u maken zal van twee tot een en viere.
 O weergaelloose vreughd! o ferripzoete smart!
 Min, gae ik 't mijne quijt, schenk my een anders hart.

Hier eindigt het geen de nieuwgetroude belangt
 en daar nae spreek ik de joffers, op de bruiloft tegen-
 woordig

woordig, een weinig aan. ZEEW. Het geen ik in uw Echtzang het moeyelijxt van all reken, is dat elk twaalfde veirs op de zelfde manier eindigt : want zoodanige maaxels kan men bequamelijk by 't bedde van Procustes gelijken. Dezen (als ghy weet) was z beestich en onmedogend, dat hy alle gasten die tot zijnent ter herberg quamen, in zekre rollekoets deê liggen ; en wel hen die met de maat daar van juist over een quamen ; andersins zoo zy langer waren als de bedsteê, liet hy hen de beenen zoo ver af hakken, tot dat zy mer de lengte daar van effen uitquamen, en te kort wezende trok hy hun hals en voeten met touwen zoo veel uit, als het van noo was om de plaats naau-puntelijk te vervullen. Gelijk het dan bykans onmogelijk is een gedaght te vinden dat met het lichaam van een zeker getal van regels gepastelijk over een kome, geschiet het gemeinelijk dat men daar of over-tollige woorden by doe, of alles te zeer besnoeye, zo dat het gedicht of zenuwloos wort of duister. Van bei deez uiteinden hebt ghy u zeer omzigtelijk weten te wachten, het geen ook waargenomen zal wesen in de veirzen waar meê ghy 't vrouwgetimmer aanspreekt, die ik verlang te zien H A G. Ghy en meught niet te vergeefs van my begeeren. Zoo rollen zy :

En ghy doorhonight volk, wiens lodderlijke glooring
Het ongevoelijkxt hart kan brengen tot bekooring :

Wiens wenken is gebiën, wiens minste woord een wet,

Daar niemand tegen heeft als die 't in d'herffens let ;

Wil my mijn eerste beê beleefdelijk vergunnen,

Zoo moet ik na den eisch, uw naam blasoenen kunnen :

Hoor mijne Zanggodin : zy raat u niet een ding

Dat ik, behaaght het u, niet met u en volbring.

Nu 't eerstgeboortighzap doortintelt uwe spieren,

En nu ghy voelt uw bloed in volle vaten swieren,

Erken demoedelijk Mins triomfante boog,
 En huift hem in uw hart als ghy het doet in 't oog.
 Den tijd, gelijk men zegt, is aan geen paal gebonden,
 Geen tegenwoordicheid en worter in bevonden,
 Het gene men zoo noemt is niet dan eenen knoop
 Van dat verleden is en krijgen zal zijn loop.
 Wat ondermanig is gaat wonderlijk onzeker:
 Want wat gebeurter niet zelf tuffen lip en beker?
 Stell daarom niet meer uit, maar besig nu ghy meugd
 Den adelijken glans van uwe prille jeughd.
 Indien natures gunst, de tooverende schoonheid,
 Die op uw aangesicht zich mildelijk ten toon spreit
 Maar oogeblikkig is, gebruik haar eerze vliet,
 Doch kan zy houwen stant, beny haar ons dan niet.
 Wel dan, me-speelgenoot; vergun my u te kussen,
 Laat ik'er tarten in en duiven ende mussen:
 Dat hebt ghy altoos weg, en dat had mede smaak,
 Ha wat schuilt in uw mond een mateloos vermaak!
 't En kan niet anders zijn of eene van de kolen,
 Die met haar sparklend' vuur den hemel steeds bedolen,
 Een tintelrijke starr moet hier gesmolten zijn,
 Gelijkmen fuiker smelt in vorstelijke wijn.
 Met wat een zielgenucht gevoel ik my deurstralen
 Zoo dikwils als ik kus deez' vleefige koralen?
 Mijn mond heeft geen talent, waer mee zy't u beduid',
 Verzoet haar door een zoen, zoo boezem ik het uit.
 Maar arme kruipeling! ik hiel uw lippen rofen
 Bedrogen door het kleur waar mee zy puntich blofen;
 Doch laas! zy zijn van vuur, en ik bewijs het dus:
 Zy steken my in brand zoo dikwils ikze kus.
 't Is evenwel geen noot, ik zal my op haar wreken;
 Nu, nu, aanminnich dier wil my zoo niet verfteken:
 Hoor in een klein beslag een wondergroote leer,
 Verwaereloofde vreughd en krijgt men nimmer weêr.

ZEEW. Ik vinde dat ghy geen ongelijk hebt met
 op zoo een wijze te besluiten, aangesien ghy uw ge-
 buur-

buurrinne niet onaardichlijk konde zoenen. Maar u is wel bekend, geloof ik, de vermaning van Socrates by Plato, dat men zich wachten moet van schoone dieren te kuffen, om reden dat onze ziel door de zoetheid daar van, gelijk als ten teenen uit wort getrokken. H A G. Ook wist ik wel wat een mijner vrienden in zoodanige gelegenheid eens was wedervaren. Ik heb dat hy my zei te gevoelen aldus uitgedrukt:

Ik zoog, (o zoete zaak!) ik zoog eens uit de tippen
 Van Engellijke lippen
 Meer honigwijn alleen,
 Dan van Cupidoos rot oit dede 't algemeen.
 My docht ik was gestelt ten toppe van 't verblyen;
 Wanneer in my quam glyen,
 Ik weet niet wat voor gift,
 Dat my een vremt gejeuk heeft in het hart gegrift.
 Dus zien wy wufte byên, als afgerichte valken,
 Bywijlen wel verschalken
 En handelen een beer:
 Hy gaat om honig uit en keert gesteken weêr.

Maar ik en ben zoo zoet van zout niet, (*tan dolce di sale*) dat ik op alle merkten zou verlieven. Z E E W. Onderentuffen is het vremt om lezen hoe een der wijze by Max. Tyrius, de weirdye der kusjes voorstelt. Een stad met manhafte burgers bevolkert hebbende, begeert hy niet dat wanneer yemand van hen allen een heldenfeit in den oorlog verricht heeft, dat men hem met kroonen of stokbeelden vereere, gelijk de manier van die tijden mebraght: maar voor de grootste loon van allen, laat hy hem eene kus toe, met oorlof van die te besteden op die lippen van het schoonste schepzel der gansche vergadering. Datter dan een wonderlijke weelde uit zoentjens is te rapen, blijkt
 klaarder

klaarder als den dagh; maer wat is 'er d' oirzaak van?
Dit zeg 'er toe:

Het lodderlijke root dat wy zien vermillioenen
De lippen van de mond der gene die wy zoenen,
Wort, by die tot de grond van alles dringen in,
Gezeit te wezen bloed; en in een goede zin.
Nu, indien onze ziel is in het bloed gelegen,
Gelijk als Wijze lui daar niet en hebben tegen;
Als minnaars kussen zich, door hulp van 't mondgeylei,
Zoo kussen zich ook meê hun zielen allebei.
Terwijl dat ik dan kufs, en van mijn ander leven
Het kusjen dat ik geef, my weder wort gegeven,
Zoo koppelt het aan een en haar' en mijne ziel,
Waar door men wederzijds van puikgenuchten kriel.

HAG. Het is geestich gevonden, maer laat ons de
ware reden wat naeder treffen. Daar en is niet dat
wy heftiger begeeren, als vereenicht te worden met
d'ewe beminnen, in welke vereening d'hoogste wel-
lust is gelegen. Nu is het zeker dat hy die zijn' be-
minde kust, daar meerder meê vereenigt wort als
die heur maer slechtelijk in 't oppervel aanraakt: want
haar kussende zuight hy yetwes in (ten minsten ge-
looft hy zoo te doen,) van 't gene zy in onzienlijke
dampen uitwaessemt. Het welke, buiten twijffel veel
meer plaatse grijpt, zoo hy haar voor de mond kust:
want dan zuight hy niet alleenlijk yetwes in, maar
hy zuigt dat in, 't welk uit het hart der joffrouw voort-
komt, haren geest te weten; die uit de zuiverste, de
dunste en de volmaaktste deelen des bloeds is bestaan-
de; dese gaat dadelijk tot zijn eigen hart inbooren,
alwaar zy ons door haar veelvoudige swieren met zoo
veel lieffelijkheids kittelt, dat het onmogelijk is yet
zoeters hier om laag te smaaken, indien d'aarde niet
in eenen hemel wier verandert. ZEE W. Uit het
gene

gene door u is bygebragt, verftae ik volkomentlijk de reden van dat uw vricnd, na het kuffen eener fchoone mond, gevoelde. Daar komen (na uwe leer) eenige geesjes, die uit het beminde voorworfel onzichtbaarlijk afftralen, dewelke yemand geneigt vindend' om haar t'ontfangen, den weg tot zijn harte kiezen: alwaar zy (zoo verbeel ik het my) in haafticheid te zamen loopende, ftremmen en tot bloed worden verandert, even gelijk wy zien, over een fpiegel aefemende, datze met water word betrokken: in voegen dat een anders bloed vermengt wezende met het onze, wy ons zelve niet eigentlijk meer toekomen, noch ook heel zijn aan een ander, gevoelend' ik en weet niet wat voor een' ritzeling die onder geen byzonderenaam vervat kan worden; want alzooyderding een zekte naam is gegeven, om't een van't ander bequamelijk t'onderscheiden, daar yetwes een kortbegrijp is van all watter onder de zinnen valt, ik bid u, wat eige naam zal men daar aan beschaffen.

HAG. Ghy drukt u zelve zeer gelukkig uit.

ZEEW. Zoo hebt ghy gedaan in alles wat ik u hebben voortbrengen. Indien ik een menfch van verdienft was, ik zou zeggen datge my gekocht had voor zoo veel fchoone dingen als ghye geweirdigt hebt te leeren.

HAG. Ghy verbint my ten hoogften door zoo een eertitel, en deze belijdenis wil ik dat my tegenwoordelijk, in plaats van dankzegging, die ik u daar over fchuldig ben, verftrekke.

ZEEW. Ik zou niet ongeraden vinden dat ghy all watter tuffen ons is voorgevallen, aan een fchakelde, om het den Bruigom ter hand te ftellen. Het is onmogelijk dat het op de bruiloft niet aangenaam zou wezen: want op zulke plaatsen worden de punten, daar wy van gefproken hebben veeltijds verhandelt.

HAG. Ik

Ik zou het wel doen zo my de langheid daer van niet en vervaarde. ZEEW. Geen luiden van oirdeel zullen het zoo nemen: want zy en achten geen schriften lang of kort te wezen om dat zy juist veel of weinig papiers bestaan. Men moet zeggen all watter voorvalt, en veel voorvallen maken veel bedenkingen, die veel woorden en papier vereischen om ontvouwen te worden. Een schrift van vier vellen kan kort zijn, en een van vier regulen lang, want zulke dingen en worden niet by de span gemeten, en de kortheid van schrijven is het volmaakte afzetzel der lichamen gelijk, dat zoo wel fautig wort gerekent zomen der by- als zoo men der af-doe. HAG. Gy begeert dan dat een schrift, hoe lang het ook mag wezen, kort gezeyt moet worden, indien het alles heeft datter van noo is om zich wel te doen verstaan, zonder datter overtollige woorden in komen. ZEEW. Zo mein ik, en all' uw' dingen hebben deez' hoedanicheid. HAG. Ik will dan uw raad volgen, en zo het is als ghy denkt, zal ik'er den Bruigom geen ondiensf meê doen. Vaar wel onderentussen en gelieft dagelijx te denken aan een die zich meer acht dan te voor, zedert ghy hem met uw' vriendschap hebt beschonken. ZEEW. Ik en wil niet leven zonder dat. HAG. Noch ik zonder d'eer van my te noemen.

Uw' verplichte dienaar &c.

Op

Op een
K R A N S en F E S T O E N ,

Geschildert door

Juffr. MARGARIETA de HEER.

Aan

S I M O N A B B E S G A B B E M A .

O Schrandre G A B B E M A , u tuin mach Roozen geven
Van veelderley kolcur,
En bloemen zoet van geur,
Die voor een korten tijd daar çierlik staan en leven :

De hand van MARGARIET , een Parel van de vrouwen ,
Zaait door haar verfpençeel
Veel bloemen op 't paneel ,
Die jaren in en uit haar stant en wezen houwen .

Sy vlecht Feftoen en Krans zo çierlik dat geen' ooggen
Zich daar aan zat en zien ;
De leckre honig-bien
Die vliegen hier op aan , maar vinden zich bedroogen .

O Zeuxis uw pençeel koft vogelen verleyen ;
Dat was een mannedaat ;
Maar ziet , nu heden gaat
Een teedre Vrouwen handt met deze lauren gleyen .

Lof heb de fchilderkunft : en G A B B E M A uw' Roozen
Zijn , door haar reuk , vol eer :
Maar gun juffrou de H E E R
Een grooter roem , terwijl haar bloemen eeuwen bloezen .

H: Z W E E R D S .

T E R

T E R B R U I L O F T E

Van den hoogen edelen gestrengen Heere,

P E T E R N O O M S,

Baron des H. R. Rijcks, Heere
van Arelanderveen.*En de hooge edele Joffer,*B E A T R I X A D R I A N A R A M
V A N S C H A L C K W Y C K.

F E L I C E S A N I M Æ.

D E reislust, om te zien wat vreemt is en uitheemsch,
 De zeden, en het volck, en tongen t' onderscheiden,
 Had Nooms gevoert aen't hof en d'oevers van den Teems,
 En daer de Seine vloeit door zegenrijcke weiden,
 Hy keerde in 't vaderlant, vernoeght om 't geen hy zagh
 En hoorde, en overwoegh by wijl zijn wedervaeren,
 Niet zonder hoop om eens, op eenen hoogen dagh,
 Zich wettigh met zijn ga voor 't hoogh altaer te paren.
 De hemel wift wat lot zijn jeught beschoren was,
 Hy niet, en wenschte dat zijn toeleggh moght gelucken.
 Hy minde alreede in 't hart, gereet, als zuiver was,
 t Ontfangen zulck een beelt als Godt hierin zou drucken.
 Met die gedachten spoeit hy vierigh naer de kerck,
 En roept den hemel aen : O Godt, op uw behagen
 Verwacht ick mijne Bruit te kennen door een merck,
 Dat my gebiet mijn trouw en jeught haer op te draegen.
 Indien my dit geluck gebeuren magh, O Godt,

P.

'k Ver-

'k Verbintme aen uwen dienst, te kleen voor zulck een waerde,

En wijde u d' eerste spruit, uit danck voor dit genot,
Den voorsmaeck van uw heil, een zaligheid op d' aerde.

Zoo bidt hy, en ziet om, vol yver, naer 't poortael,
Daer komt BEATRIX met haer moeder aengetreden,
Gelijck een morgenstont, en voert den morgenstrael
In 't voorhoofd, en een' glans van schoonheit en van zeden.

Het blonde hair om 't hoofd, de lely en de roos,
Vol levens, en vol geurs, op lippen, mont en kaecken,
Getuigen hoe Natuur den morgenstont verkoos

Tot voorbeeld, om door deze een edel hart te blaecken.

Zy hoeft geen toifel, noch geene uiterlijke pracht
Van rijk borduursel, noch gelsteente, noch gewaeden:

Dees schoonheit, rijk genoegh, en in haer volle kracht,
Dit lichaem, schoon van leeft, ontleent hier geen cieraden.

Maer als zy voor 't altaer godtvruchtigh nederknielt,
Zich zegent met Godts Kruis, en toegevouwe handen,

Haere oogen slaet op Godt, die al 't geschapen zielt,
En d'oogen schooner dan de zilvre lampen branden;

Dan schijntze hem geen mensch, maer eer een Serafijn,
Wiens gloet zijn hart ontvonckt. o sterfelijke menschen,

Waer ben ick? wie verschijnt my hier in dezen schijn,
Gewis een Zaligheid op d'aerde, om na te wenschen?

Zoo spreekt hy, en een galm van 't heiligh kerckgewelf
Schijnt hem, alleen en stil, te luisteren in d'ooren:

Dat is uw halve ziel: dat is de liefste zelf,
Uw vryheerschap door 't lot des hemels toebefchoren.

Nu staet hy, als verrukt, vereenight zijn gebeên
Met haer gebedt, en zangk, en edele manieren.

Hy wieroockt Gode in 't harte, om dat hem dees verscheen,
Die alle harten treckt en ketent aen haer zwieren.

Zy rijst eerbiedighlijck ten leste, aen 's moeders zy,
En scheidt van hier, en daelt van d'ingewijde trappen,

Vol aendachts, onverzaet van 't feest en jaergety,
Gevolght van 's Rijcks Baron, op 't spoor van haere stappent.

Wat dienften vallen hem te lastigh, om haer gunst
Te winnen, dagh op dagh, en d'ouders te beweegen?

De wackre Min is kloeck, en afgerecht op kunst

Van vryen, daer men hoopt op dien gewenschten zegen:
 Die valt hem in den schoot, op 't stemmen van haer' wil
 Met zijnen wil en wensch: en d' onwerziede Hymen
 Geleit de bloode Bruid, nu root van schaemte, en stil,
 Naer 't kuische bruiloftsbedde, op feestmuzijck en rijmen.
 De speelnoots zingē: schep nu moedt, ô schoone Maeght!
 Wy zien hoe d' Engelen uw ledekant bestrojen,
 Hoe 't hooge bruiloftsbed de rijcksbaronnen draeght,
 Waer voor d' erfvyanden van 't Roomsche Rijck verschojen.
 Zoo mengen Schalckwijck zich, en Arelanderveen,
 De Leck en oude Rijn, als trouwe nagebuuren,
 Outsthoren, Egmont, Nooms, en Rammen ondereen;
 Zookan de stam en 't huis den grijzen tijt verduuren.
 De Lente noopt uw Min, en lacht u weligh toe.
 Terwijlze 't jaer belooft met vrucht en ooft te kroonen,
 Uw liefde bloeje en groeje, en nimmer kuffens moe,
 Verbinde u met een' bant van dochteren en zoonen.

J. V. VONDEL.

Op de Nieuweerlandsche Volckplantinge.

Nieu Nederland naer eyfch detrarbeyd en bebout
 Sou (mcentmen) vruchtrijck sijn bynaer aen alle kanten;
 'T is wel eens waerd verfocht; en daerom sal nu 't Oud
 Wat van sijn' borgery in 't Nieuwe gaen verplanten:
 Soo heeft oud Roomen oock sijn borgers menigmael
 Door sijn gebied gefacyt en uyt sijn' velt gedrongen,
 Waerom het oock tot noch voetstappen van sijn' tael
 Naeliet op Spaensche, Fransche en Italjaensche tongen.
 God maeck de bouweren ten bouwe soo bequaem
 En wil dees Plantery met wasdom soo verrijcken;
 Dat vry in ietwat meer als in den blooten naem
 't Nieu Nederland voortaeen het Oude mag gelijcken.

J. de. DECKER.

Aan den Heer

SIMON VAN PETKOM,

Agent van zijn Kon. Maj. van Denemarken, &c.
in Brabant en Vlaanderen.

Die't bloet gelijk een beek, door 't staal, langs d' aart doogt
bruizen.

Vereert men met de naam van een doorluchtigh heldt.
Mijn minste wercken zijn, dat tuigen zoo veel huizen,

Doorluchtiger dan 't werk van 't woedend' oorlogsveldt.
Vraagt gy dan wat ik werk, dat heldenwerck durft wraaken?
Mijn werck, daar ik op roem, bestaat in glazemaaken.

JAN Vos.

Op de

Nederlandtsche

W O O R D E N - S C H A T

Van

J O A N H O F M A N.

ONeêrlandt, wie is u in spraak gelijk?
Zookort, zoo net, zoo zin-zoo woorden-ryk;
Niet dat ik, van een ydle waan bezeeten,
Wil onze Taal de Paradijs-taal heeten;
Maar 't dunktme vremdt dat ghy uw suivre spraak
Besmet, en vindt in een onzuivre smaak.
Wilt ghy uw Ghout voor Zilver ghaan opzetten,
En wisselen u zy' voor vuile fletten?

Zoo

Zookoomt het als g' uw eighe Taal verfmaat,
 Dat ghy u zelf nóch anderen verftaat.
 Dit wanghebruik van Hóllandts Landtghenooten
 Heeft u op't lef ó! HOFMAN nóch verdrooten.
 O Nederlandt bedank zijn' wakkre vlyt,
 Die tót uw nut nóch arbeit fpaart nóch tijdt.

R. ANSLO.

TROOST IN DROEFHEID,

Aan den Eerwaardigen, Godzaligen

D. REIMERUS LIGARIUS,

*Over 't droevig verongelukken van zijn eenigen
 naar-hem-genoemden Zoon.*

O Troost-born van u Maagen!
 Hoe vind men U zo troosteloos verflagen,
 Als of uw leevens lust
 Was t' eenemaal van 't water uytgebluft?
 Helaes! ik zie u daalen,
 Om uyt de Gracht uw dooden Zoon te haalen!
 Help Godt! wat ongeluk!
 Bezwijkt gy niet in zulk een zwaaren druk?
 Rijs! rijs! beklemde leeden,
 Zink niet te diep in uw verflagentheden,
 Verdrenkt niet in getraan,
 Om dat uw Zoon in water is vergaan.
 Gy wandelt op de spooren,
 Die J O B u ging erbarmelijk te vooren:
 Wil Godt, in onzen tijdt,
 Aan ons doen zien, dat gy J O B s lijden lijdt?

Zo houd u slechts geduldig,
 En denkt, gy zijt aan God noch meerder schuldig.
 Zet uwe voeten vast,
 Hy proeft dijn hert, die u zo zwaar belaft.
 Laat u geen ramp vertfaagen,
 God weet hoe veel u schouders konnen draagen.
 Uw kruistong troostten elk:
 Dat nu geen vlaag uw mirrhenbladt verwelk.
 Toon ons nu met den daade
 De zoetheid van Gods bittere ongenade.
 Hoe! weigert gy voord-aan
 Met Jesus kruis naar Golgatha te gaan?
 Gy trouwe Knecht des Heeren,
 Grijp moet, Gods heil zal al uw rampen keeren:
 Die d'Aard met nacht bekleedt,
 Is's morgens weêr met helder licht gereedt.
 Wenst gy noch eens te kuffen,
 De mondt, daar 't nat het leeven in moest bluffen?
 Zoo kus, met eenen zoen,
 De schuldwraak af, van Gods rechtvaardig doen.
 Gy Moeder, laat u troosten.
 Het droevig weft verquikt door 't bloozend oosten.
 Verheug u, dat de blaân
 Van uwen Stam tot in den Hemel staan.
 Den Schepper had behaagen
 In 't bloejend loof, dat uwe takken draagen.
 Des plukt zijn heyl'ge handt
 Een spruytzel af, van zijn beminde plant;
 Ay! wild hem dit gedoogen:
 Die alles geeft zouw die dit niet vermogen?
 Gy Zusters, stil uw klacht:
 Dit offer heeft Gods gram gemoedt verzacht.
 De zwaare Donder-wolken
 Verdrijven haast van Gods beminde volken.

De straf, aan u geschiedt,
 Getuyght, dat Godt noch naar uw schoonheyd ziet:
 Dies droog uw natte wangen,
 Entooi u, om van J E S U S zijn t'ontfangen.
 Ga Hem van ver te moedt:
 Zijn zoet gezicht maakt alle quaalen zoet.
 Doorpijnde Stam en Telgen,
 Gy fiddert, om deez' artzeny te zwelgen.
 Maar kent Gy 't kruys-kruyd niet?
 Ofwild gy niet, dat 's Heeren wil geschiedt?
 Of kunt gy niet bevroeden,
 Dat Hy verlaat, en echter kan behoeden?
 Zie daar! gy tuymelt strax,
 Als hy u zend, een weinig ongemaks.
 't Is waar, gy legt gedolven
 In angst-en quaal-en wec-en jammer-golven;
 Maar die u hier in stort,
 Is diens genaâ nu t'eenemaal verkort?
 Dat zult gy niet gelooven.
 Zo wacht dan hulp en zaligheyd van boven.
 Gedult in hartenwee
 Is bitter; maar brengt zoete vruchten meê.

G R A F - R E E G E L S.

Hier rust REIMEER in d' Aard, die d'aarde heeft begeeven.
 Toen hy in 't Waater sturf, verworfde Ziel het leven.
 Zo sturf zijn Adams-vlees in 't water van den Doop.
 Gods Liefde die verwon zijn vast Geloove en Hoop.

J. v. DUISBERG.

TER BRUILOFTE

Van Monfr.

KORNELIS KLOKKE,

En Juffr.

HELENA DE ZWAAN.

MYn Zang-Goddinne zal nu van geen beuzelingen,
 Of Griefch' Heleene zingen,
 Die Ledaas Dóchter was, gewonnen by Jupyn,
 Wanneer hy inde fchyn,
 Van een zang-zoete Zwaan zyn Gódklyk lichaam vórmde,
 En zoo haar fchoot beftórmde.
 Ik zingh nu van HELEEN', een Dochter van De ZWAAN:
 Daar Priäms Zoon niet aan
 Tepas zal koomen, om die Schoone te genaaken,
 En met geweldt te fchaaken,
 Als Menelaüs, Vrouw, fchoon Venus hem beloofdt
 Hadd', voor den appel, 't ooft
 Der Gooden, deeze Maaght, om dat hy, tot haar voordeel,
 Gefproken heeft, het oordeel.
 Maar die vrywilligh, door 't beftuur des Hemels gaat,
 Met KLOKK', in d' Echte-Staat,
 En niet zal worden, met verlies van goedt en leeven,
 Geëifcht, om wee'r te geeven;
 Gelyk de Grieken dee'n, die daaröm; door een Heir,
 Gewaapendt met gewier,
 Na vyf paar jaaren krygs, beftonden 't ouwde Troijen,
 Ten grond' toe uit te roijen.
 Wat gink de kreet daar náár, wanneer de felle brandt
 Hadt alles aangerandt.
 De klókken bromden, met afgryfzelyk geklaater:
 Brandt! brandt! brandt! waater! waater!
 Nu smeuldt ter Gouw een vlam, die Sinon niet geficht

Heeft,

Hecft, maar het Pafós-Wicht.

Waar door men geenfins zal Haar ondergangk aanschouwen:
Maar huizen door zien bouwen.

Dies flaat de Gouwfche K L O K K' van blydtschap: hier is, in
Myn muuren, brandt van Minn'!

Waar aan dat Hymen tans zyn fakkell gaat ontfteeken,
En dus begint te fpreeken:

Der Gooden wil is dat H E L E E N' zy K L O K K E S V r o u w ;
Zy zeeg'nen haare T r o u w .

F. S N E L L I N X .

G E L U C K

aen de E. E. Heeren

REGEE R D E R S van A M S T E R D A M

In haer

N I E U W E S T A D T H U I S .

D O o r l u c h t e S t i c h t e r e n v a n ' s W e r e l t s A c h t f t e W o n d e r ,
V a n f o o v e e l f t e e n s o m h o o g h , o p f o o v e e l h o u t s v a n o n d e r ,
V a n f o o v e e l k o f t e l i j c k s f o o k o n f t e l i j c k v e r w r o c h t ,
V a n f o o v e e l h e e r l i j c k h e y t s t o t f o o v e e l n u t s g e b r o c h t :
G o d , d i e u m a c h t e n p r a c h t m e t r e d e n g a f t e v o e g e n ,
G o d g e v ' u i n ' t G e b o u w m e t r e d e n e n g e n o e g e n
T e t o o n e n w i e g h y z i j t ; e n , d a e r i c k ' t a l i n f l u y t ,
H e y l z y d a e r e e u w i g i n , e n o n h e y l e e u w i g u y t .
I s ' t o o c k f o o v o o r g e f c h i c k t d a t d e f e m a r m ' r e m u e r e n
D e s A e r d t r i j c k s u y t t e r f t e n i e t h e b b e n t e v e r d u u r e n ;
E n w e r d t h e t n o o d i g d a t h e t n e g e n d e v e r f c h i j n ,
O m ' t a c h t f t e W o n d e r s - w e r c k n a k o m e l i n g t e z i j n ;
G o d , u w e r V a d ' r e n G o d , G o d , u w e r k i n d ' r e n V a d e r ,
G o d , f o o n a b y u , z y d i e k i n d ' r e n f o o v e e l n a d e r ,

Dat hare welvaert noch een Huys bouw', en besit.
Daer by dit nieuwe sta, als 't oude stondt by dit.

CONSTANTER

Op den

Z E E S L A G

tuffchen den

TURCK en VENETIAEN.

In den jare 1656.

OF schoon Sint Marcus Leeu wat mack schijnt of gedwee,
En boeck en vleugelen voor wapens voert en vlimmen :
Hy weet nochtans, als 't naeut, afgrijpselijck te grimmen,
Ja vetten roof in 't diep te vatten van de zee :
't Bleeck korts, als hy met bus en sabel scherp van snee
Het Ottomansche boordt stouthertig dorst beklimmen,
En lijcken sonder tal na 't bleeke rijck der schimmen
Affenden in 't gesicht der Byfantijnsche ree.
Nu mag de Christe kiel voortaan d' Ægeesche baren
En 't Middellandsche meir met min gevaers bevaren :
Ja soo maer altemet de Machometsche maen
Haer' hoornen voelen mogt van sulck' een' swijn verasschen,
Sy souden niet alleen vergeeten meer te wassen,
Maer all haer zee-gesag sien krimpen en vergaen.

J. de DECKER.

T O O

voor den E. Jongelingk

NIKOLAES van VLOOSWYCK,

Toen hy de rol van Filedonius of Lusthart, by Dr. Franciscus van den Enden, op 's Wyzemans spreuck, door zijne Latynisten ten tooneele gevoert, zoo lofsijck en stichtig uitbeelde.

MACTE NOVA VIRTUTE PUER.

OVLOOSWYCK, die van Bloemwijck naer 't Latijn
 Uw' naem ontleent, hoe hebt ghy, in den schijn
 Van Filedoon, ons met Latijnsche vaerzen
 Gesticht, daar 't volck in d' overoude laerzen
 U heene en weêr zagh treên op 't hoogh tooneel!
 Ghy toonde in 't klein Wat Cebes tafereel
 In 't groot elck leert met maght van personaedjen,
 Gevoert in 't perck der weerelt, vol stellaedjen.
 Vol aerdtfch gewoel; Men zagh hoe wulpsche Jeught
 Verdwaelt van 't padt en heilzaam spoor der Deught,
 En endelijck, na doorgestrede elende,
 Bereickt dit langgewenscht en zaligh ende,
 Waertoe elck van den hemel is geschickt,
 Hoe heeft uw rol 't aenschouwers hart verquickt,
 Den geest gesterckt met eedle wieroockreucken
 Van leeringen en goddelijcke spreucken!
 De Wijzeman, die wulpscheit toomt door vrees
 En schrick voor 't ende, ons naer den tempel wees
 Van uw tooneel, met veelerhandestaeten
 Bekleet, daer ghy de weerelt leert verlaeten,
 En d'ydelheit, die, als een mist, verdwijnt
 In leerzaam brein, waer 't hemelfch licht verschijnt.
 Wie vrolijck leert en sticht verdient Godts prijsen.
 De wijsheit is een zelve, t'onderwijzen
 In middelen verscheiden. Wijsheit spreekt
 In kercke, schoole, en schouburgh: hier ontbreeckt

Geen

Geen tong, noch spraek. Zy kan oock zwijgend wercken
In't menschen hart, en preeckt door stomme mercken:

Want boeckstaef, verf, en print haer' zin beduit,

En beelt voor oogh en brein haer ooghmerck uit.

Zy dreight, en noodt door straffen, en belooning,

In schilderye of levende vertooning

Vangoet en quaet, naer elx verscheiden aert,

Dat dwaelenden te recht brengt, en herbaert.

Zoo moet uw jeught, gelijk een bloem, op luicken;

En 's levens lent tot 's burgers heil gebruicken.

Wie vroegh aldus de slangen worgen kan,

Ontwaft de schoole, en wort een Staectnut man.

J. v. VONDEL.

H E T J A A R G E T Y

van

H E R O D E S B O O R T E D A G.

O Gruwelikke dans! o Godvergeete spronggen!
Van zulck een schoone maagd, op 's konings boorte feest,
Te dartel uitgevoert, te veel daar voor bedonggen;
Des elck de naspart noch in 's Vorsten aanzicht leeft.
Dat hoofd was meerder waard dan zeeven koningkriicken.
De Tonge van Sant Jan de Wereld over woog.
Als minne't hart bezit, dan moet de reeden wiicken.
Een Man vergaapt zich slicht aan 't sonckend vrouwen oog.

J: ZOET.

De

BRUILOFTTOORTSEN

Van d' Heer

JOAN van ECHTEN,

Heer van Echten en 't Hogeveen,

En Mejuffer,

ANNA ELIZABETH van HAERSOLTHER,

Dochter van den Kranenburgh.

Wat wil die galm, die mijn gehoor komt strelen,
 En overtreft de zoetste maagdekelen?
 Wie mag het zijn van Febus waardste zoonen,
 Die Febus vergt zo zoete wijze en toonen?
 Wie mag dien zangk de Rey der zultren vergen,
 Die hem omringt? Parnas en al de bergen,
 Apol' gewijdt, zijn doots en leeg gelopen.
 De deuren gaan van Venus hof wijd open.
 Met Venus komt de Wijngodt aangetreden,
 En Venus zoon met ongelijke schreden:
 Haar volgt Merkuur. Een glans komt met haar neder,
 Die door de lucht geaatst wort heen en weder.
 Nu vat ik, wat de Goon doet nederdalen.
 U, ECHTEN, u, daar Echten op mag pralen,
 De parel en den roem der Drentsche Heeren,
 Komt al die stoet op uwe Bruiloft eeren.
 Ik ken de gangk van Hymen, hijlikmaker,
 Die onder haar uitsteekt met toorts en blaker,
 Op dat hy ga de Bruit na bedt toe leiden,
 Met bedde, dat de Charites haar spreiden,

U blinkt

U blinkt ter eer die fakkel met zijn glanffen ;
 U aassem toe die geur van mirtekranffen :
 Van u gewaagt de blijde Bruiloft gallem :
 U strooijen zy de vloer vol maagdepallem ,
 Vol lelien en verschgeplukte roozen ,
 De schoonste die in Cypris gaarde blozen.
 Dank heb de Godt , die door zijn minnevlammen
 Te zamen bond twee zoo beroemde stammen ;
 En zette in twee , door liefde in een gesmolten ,
 De Huizen vast van d' ECHTENS en HAERSOLTEN.
 Zegh , Erato , wie 't huwlijk eerst beraamde ?
 Wat Godtheid was 't , waar door dit paar verzaamde ?
 Wat kennis draagt gy hier van in 't byzonder ;
 En ('k houw 't gewis) een Godtheit speelt hier onder.
 De groote Nimf der Vrye Nederlanden ,
 Daar over uit , dat zy met echte banden
 Mocht streng'len aan malkander dees Getrouden ,
 Ging ECHTENS woort by al de Goden houden.
 Dit opzet namze , en klom op haren wagen ,
 Wiens raden , met robijnen dicht beslagen ,
 Twee Lecuwen voort gaan trekken , wreet in 't brullen.
 Zy wringen fier en trots den staart in krullen ;
 En zwaajen 't hair der mane , om voor te schrikken ;
 En spalken , als vier kolen , op vier bliken.
 Maar vryheit , op den disselboom gesprongen ,
 Bestiert den toom , haar in den muil gewrongen
 Door Dapperheit. Daar aan heeft dees Godinne
 Aan elke zijde een trouwe Gezellinne.
 Die twee van outs haar nimmermeer begeben ;
 En met haar heen door kling en koegel streven ;
 Wanneerze zich een veltslagh durf getroosten ,
 Slaghordens sloop in 't Weste of in het Oosten
 Met schitt'rend staal ; en trappelt op het harte ,
 Van bloedt begruift , wat vyant dat haar tarte ,

Of haar met bus en speer zit op de hielen ;
Terwijl het paar gespannen voor haar wielen ,
Haar Lecuwen aan het woeden en aan 't razen ,
Ten neuze vier en vlam en rook uit blazen :
Het zy dat Rome , of opgeblazen Spanje ,
Of Rijxtiran van 't overheert Britanje
Het slaaffche juk haar hals waant op te dringen ,
Om naar zijn lust met Ne'erland om te springen ,
Zoo vaartze voort , terwijl de wolken wijken ,
En laat gezwint den Noordenwint nakijken .
't Was min noch meer , of Cibeles , gestegen
Op hare koets , quam door de lucht heen vegen ;
Indienze had een torenkroon gedragen :
Of Pallas aan quam rijden op heur wagen ,
Had Pallas schilt haar aan den arm gehangen ,
En 't ijslijck hoeft , dat krielt van zwarte slangen ,
Een fierheit zagh en ed'le hovaardye
Ten oogten uit , gepast naar heerschappye .
Zoo paste ook 't kleet , geslingert om de leden
Mer braven zwier van boven tot beneden ,
Dat kostelijk van gloejend purper blaakte ,
En stijf van gout en diamanten kraakte .
Daar hadden haar de dochters mee beschonken
Van d'Oceaan , om Vorst'lijck mee te pronken ;
Die onder in haar kristallijne kamer ,
Om het geschenk te maken aangenamer ,
Rontom met goude en met zeegroene draden
Borduuden op dat puik der praalgewaden ,
En gingen 't vol met schoone beelden zaajen .
Hier zit de Rijn , die 't biezenhair laat zwaajen
Langs zijnen nek : de Maas , en minder Vlieten
Het zilv'ren nat uit glaze kruiken gieten ,
Tot dat het in de Noortzee wort verzwolgen .
Die ruifcht en bruischt , gelijk het schijnt , verbolgen ,

En wentelt naar het strant zijn zoete baren.
 Neerlants Godin quam dus om hoogh gevaren.
 De bruine lucht allens kens was verstoven
 Voor haar gezicht, wanneerze quam naar boven,
 Met groote vaart op hare koets aanstoten
 Voorby de Maan en laaghste hemelkloten.
 De Melkwegh, aan haar witheit wel te kennen,
 Ontfingze, als zy de Leeuwen, moe van 't mennen,
 Te rusten zont naar 't vijfde Hemelteken,
 Den Leeuw, waar uit ons op het hoofd komt steken
 De zomerzon, wanneer hy blaakt in 't Zuiden,
 De weiden zengt, en vee verbrant en kruiden.
 Hier doet zich op het rustvertrek der Helden,
 Wier lofde Faam jaar in jaar uit zal melden.
 Zy wert gewaar de zielen, die haar stranden
 Verdadinghden in spijt der Dwingelanden:
 Vorst Bato, die zijn erfrijk kost vergeten
 Om Nederlant, en wie zich lofsijk queten
 Voor haren Staat; Civilis, trots van wezen;
 Arminius, des Tibers schrik voor dezen,
 En and're, die met lauwerhoen omvlochten,
 Weerquamen t'huis van wijdtberoemde tochten;
 Of als een storm quam buldren uit het Noorden
 Van heiloos volk, dat groejende in het moorden.
 En heet op roof, dreigde alles af te lopen,
 Haar deden dier haar overmoedt bekopen.
 Het heldenrijk Oranje boven allen
 Hier Princen heeft, die zonder weerga brallen;
 Die Batoos Rijk, moe' van triomfen zegen,
 De vrije vree verkregen door den degen.
 Zy zuchte zwaar, en scheen 't zich noch te belgen,
 Als zy vernam den jongsten van haar telgen,
 Dat haar de Doodt zoo onvoorziens ontroofde
 Dien jongen Vorst, die noch wat groots beloofde.

Dees vint zich met het puik der Amiralen
 Alhier verzelt, de dapp're Tromp en Galen;
 Twee brave zoons van Mars, die als ze storven
 Voor 't Vaderlant, onsterflijke eer verworven.
 Die zwaaide, ô Teems! in uw gezicht zijn sabels,
 Als hy in vlam quam zetten uwe kabels:
 Dees ging u aan 't Tufkaansche strant bestoken.
 Daar hy de Straat van 't Britsche bloedt dee roken.
 De Nimfe, die geen tijdt en spilt met marren,
 Stapt voort van hier deur 't toortslicht van de starren,
 Daar van Jupijn was wel te pas ontboden
 Den groten Raadt van hele en halve Goden.
 De Zeegodt stont eerst op, om haar te groeten,
 En neigde zich eerbiedigh voor haar voeten.

O dochter van den Rijn! die vol doet krielen,
 Zoo groot als 't is mijn rijke van uw kielen,
 (Zoo hiefhy aan) door geen gevaar te temmen;
 Gy, wien ten dienst zoo vele Zeegoôn zwemmen,
 Wel waardigh om mijn koetze zelft' aanvaarden
 Ten zetelplaats, te mennen mijne paarden,
 Mijn spitse vork in uwe vuist te dragen:
 Zegh op, Godin, wat magh u herwaartjagen?
 Dreigt Londen u op nieuw met ijligh presten
 Van eene zee vol rovers, waterpesten?
 En waant al weer die Zeeplaagh, dol van toren,
 U neering met een vloot in zee te boren?
 Strax doe ik hem gevoelen, wat mijn bystant
 Voor u vermagh: 'k zal reppen mijne drytant,
 My door Vulkaan gesmeedt van woeste buien,
 Om onweer en om stormen op te ruien,
 Met's Wintgodts hulp; te schudden strant en rotzen?
 'k Zal stukken slaan de masten, die u trotzen,
 En over 't hoeft dien Watervloek bedolven
 Neersmakken in de grondeloze golven.

Q

Want

Want wie en zal niet zwichten op het leste
 Voor uw gezangh? of wat uitheemsch geweste
 Moet niet de vlagh voor uwe vloten strijken?
 Wat Zeeheldt durf by d' uwe zich gelijken?

Zoo klonk de galm van Godt Neptunus rede.
 De fiere Maaght, hem ziende alree t'onvrede,
 Begon aldus: ô grote Hemelslieden!
 Gy Vader, die dit hof past te gebieden
 Vol starren, met u Hemelkoninginne,
 En Venus, die de harten zengt met minne;
 Die over bedt en huwlijk hebt te zeggen:
 Begunflicht 't wit, waar op ik toe ga leggen.
 Nu steuren my geen nare krijghs trompetten,
 Gy, bid ik, helpt mijn leet en scha verzetten,
 Geleen zoo korts van woedende oorloghszwaarden;
 Door minnevier en menight van gepaarden.
 Voor Mavors vlam wensch ik om brulofstoortzen:
 Zijn wreetheit wijk voor zachte minnekoortzen:
 Kupidoo's boogh en wapen treft nu beter
 Dan het kanon, dat blixemt met salpeter.
 Te gener tijdt zal gaan uit mijn gedachte
 De deught van mijn HAERSOLTEN, dat geslaghte
 Zoo wijdt befaamt, de bloem van mijnen adel,
 Dat met de kling vaak zittende in den zadel,
 Op 't kussen vaak met rijpen raadt en oordeel
 Bevordert heeft mijn welstant en mijn voordeel,
 En voor den val verstrekte een wisse borge
 Aan mijnen Staat. Voor deze drage ik zorge,
 Die node voor ondankbaar waar gescholden,
 En garen zagh haar trouwe dienst vergolden.
 Daar 't Zwartediep in 't Zuiderzout gaat bruizen,
 Stoft Hasselt op den roem der eelste Huizen,
 HAERSOLTE, met twee telgen, hem geschonken
 Van boven, om met minnevlam t'ontvonken,

Al wat op roem van ed'le stam magh bogen.
 Gunt my gepaart een van dit paar te mogen
 Aanschouwen in het hartje van heur dagen
 Met hem, die 'k zie haar min om 't hart geslagen.
 Wat hoeve ik ANNE ELIZABETH heur gaven,
 Getuigen van haar afkomst uit de braven,
 Te roemen hier; die uitgeleze zeden,
 Versiert met meer dan drie Bevalligheden;
 Dat lichaam net besneen, het beelt der Kuifcheit;
 Noch schooner ziel, die in 't schoon lichaam t'huis leit,
 Een toverstem, om rotzen te bekoren,
 Om harten op te hangen by heur ooren;
 Twee oogen, als twee starren, flonkerlichten,
 Waar uit de Godt der minne schiet zijn schichten?
 Wat hoeft, ô Goôn! mijn tong daar van te reppen?
 't Is u bekend, die alles aan het scheppen
 Van die Pandoor te koste hebt gehangen.
 Haar schoonheit nu mijn ECHTEN hout gevangen.
 Die ECHTEN is 't, daar Drenthe magh op stoffen;
 Die zijn geslaght door deught heeft overtroffen,
 Schoon zijn geslaght, gemelt in mijn histori,
 Bromt overlang met weergaloze glori.
 Dat edel bloet van zijn doorluchte vaderen
 Leeft in zijn geest, en spelende in zijn aderen,
 Om, als hy stuurt aan 't grote roer der zaken,
 's Lants beste te beyv'ren en bewaken,
 Geen kloek beleit verwacht van graauwe hairen,
 Maar grijs verstant vint in zijn jonge jaren.
 Hy, dien te hoogh geen eere kan doen rijzen,
 Heeft liever eer aan and'ren te bewijzen:
 Maar 't lust hem, als hy recht doet, strenger wetten
 Zich zelve, dan den onderdaan, te zetten.
 Wat Groten dat versmaden de geleertheit,
 Hy strafte met zijn voorbeelt dees verkeertheit.

Recht als voor haar de Juffren moeten wijken,
 Zoo wint hy 't af al zijne foortgelijken.
 Nu hebbe ik haar, zoo gy 't met uw genade
 Zijt met my eens, tot echte wedergade
 Hem toegeleit: of hy, of niemant anders
 Verdiende dat van mijne Nederlanders.
 Schoon Drenthe niet en worde toegelaten
 Te stemmen met mijn and're zeven Staten;
 My heught, dat zy zoo niet voor 't hoeft te stoten,
 Bet was gezien by hare Bontgenoten.
 Geen Biffchoplijke of Graaffelijke zetel
 Haar hoonde aldus, hoe trots of hoe vermetel.
 Gy bint mijn Drenthe en Overijffel nader
 Te zamen, en verknochtze bey te gader
 In twee van haar uitftekenfte geflaghten,
 Die van dit paar gewenschte loten wachten.
 Die zullen bey dees stammen onderftutten,
 En tot mijn heil voor ondergangk beschutten:
 En Nederlant zal uwe gunfte danken
 Het groejen van haar Drostelijke ranken.

Hier zweeghe stil, en zagh de Goden wemelen,
 Een blijde galm quam fchat'ren door de hemelen,
 Een teken, dat het wel van haren zin was.
 Dione loegh: de Huwlijxgodt niet min was
 Wel in zijn fchik, met Juno en de Vader,
 Die 't al beheerscht: zy stemden 't al te gader.
 Laat my daar mee, fchoot Venus uit, beworden!
 Zy ging zich met haar toverriem omgorden,
 En in der ijl naar Pafos henereizen,
 Daar 't binnen in heur marmere palleizen
 Krioelt en leeft van vlugge Minnegoden,
 Die al te zaam oppaffen haar geboden.
 Zy zagh rontom, tot datze kreegh in 't ooge
 Een, boven al wel afgericht ter booge,

Die in wat borst hy minne ontsteken wilde,
 Niet eene pijl verloren schoot of spilde,
 Maar trofze wis en quetsteze in 't gebeente.
 Zijn and're brôers en mindere gemeente
 Geringe lien ontvonken; hy de Groten.
 Hy hadde Apol het hart in brant geschoten;
 En Bacchus, als hy Ariadnes kroone
 Smeet naar 't gestarnt, daarz' heerlijk staat ten toone.
 Hy kost Neptuin zijn kille borst verwarmen;
 En Prozerpijn de Helgodt doen omarmen.
 De Jachtgodin, door zijn geweer verover't,
 Endimion, van diepen slaap betovert,
 Des midernachts omhelzen quam en kussen.
 Dees kan alleen des Krijgsgodts wreetheit sussen:
 Dees deê Jupijn zoo menigmaal verslingeren
 Opeene maaght, en door zijn gramme vingeren
 De blixemgloedt en donder henedruipen;
 Toen hy als gout quam door de toren sluipen;
 Ofschulde in vier; of stak in herderskleeren;
 Of zich vermomde in zwane of arentsveeren.
 De Mingodin, die 't hem best toevertroude,
 Hem in het kort aldus haar wil ontvoude.

Vlieg hene, zoon (mijn zoon, die met uw koker
 Meer viers ontsteekt, dan met zijn logge moker
 Uw stijfvaar in zijn onderaardsche kamers
 Van 't ambeelt doet afstuiven, als zijn hamers
 Heel Lemnos naar weergalmen doen en huilen;
 En zout uw boog met geene kroon verruilen)
 Vlieg derwaart heen, Daar Hasselt zijn Hoogscholte
 In top verheft, d' eelmoedige HAERSOLTE:
 Daar ECHTEN, Heer van Echten, zich laat vinde',
 Aanhouden om de gunst van zijn beminde
 ELISABETH. Gy zultze daar vernemen,
 Wiens schoonheit niet kost nader op my zwemen:

Een wezen, of't mijn wezen was; een opslagh
 Van fier gezicht, als uwe moeder opzagh;
 Van top tot teen zoo welgeschape leden,
 Dat heur gedaant naar mijne schijnt gesneden,
 Indienze quam als ik, met natte hairen
 In mijne schulp van over zee gevaren,
 En uit het oog van die beneden woelen
 Naar ons geruste en starrelichte stoelen,
 Vol zaligheits, daar zoo veel hemelvieren
 Gaan haren gangk, en om en weer om zwieren;
 Opstijgen kost, het stont daar na geschapen,
 Dat gyze zelfs voor Venus zout begapen.
 Gy zult dees twee verbinden met malkander
 Door echte min, en treffen d' een met d' ander.
 Ontvonk heur hart; doe zijne min bet gloejen;
 En slaze vast in zachte huwlijxboejen.

Zoo sprakze, en strax de Minnegodt ging ijlen,
 Verzien met toorts en boogh en wisse pijlen,
 Om het bevel zijns moeders te verrichten.
 Geen yf're punt quam d' aders en gewrichten
 Van deze twee doorsnijden, om te smarten;
 Geen woedend vier gequetst heeft hare harten.
 Zijn schichten Min met honingh had bestreken;
 En zijne toorts aan d' Avontstar ontsteken.

De Bruiloftvreught, opdagende ten leste,
 Als Febus met zijn fakkel dook naar 't Weste,
 Bepronkt met glans van schooner zonne stralen,
 Zich horen liet in ECHTENS bruiloftzalen
 En derwaart kon de Minnemoeder lokken,
 Van Pafos met haar hele sleep vertrokken.
 Het harte sprongk haar in het lijf van vreugde,
 Met datze quam, die zich nauw meer verheugde,
 Wanneerze 't hoeft opheffende uit de vlooden,
 Te Cyprus wiert met versche rozenhoeden

Verwellekomt, zoo schoon als oogh mocht keuren,
 En zoeten reuk van heilige offergeuren.
 Terwijl haar stoet het drok heeft met bestrooijen
 Van het bruitsbedt, zy met de Bruit te toojen,
 Geeft zich voor aan de fakkeldrager Hymen,
 En zingt het paar te bedt met deze rijmen:

Gelukkigh paar, om wie de reien brommen
 Der Goôn van vreught, tree in mijn heilighdommen,
 En lesch uw brant. O puikfieraat van Echten!
 Voor wien om strijt Kupidoos kranffen vlechten,
 Welk eene vlam wil door uw ad'ren zwieren,
 Nu zy ook blaakt, die zoo veel minnevieren
 t' Ontsteken plagh met koude, die u drukte!
 Geen Priams zoon, hoe wel zijn reis gelukte,
 Had zulke stof tot blijdschap, als zijn schepen
 Helene wech naar Troje gingen slepen.
 Hippomanes en kost niet zijn zoo blijde,
 Als zijne min kreegh Cypris op haar zijde,
 En zy hem help door 's gulden appels gloring
 Aan Atalant, geprikkelt van bekoring.
 En gy, die 't puik der Juff'ren kunt verdoven,
 Omhels het lot, u toegeleit van boven.
 De Winter, die zich kleedt met bonte vellen,
 Thans vroeger zal ontlaten, d'aarde zwellen
 Van bloem en kruit om uwent wil, en 't queken
 Der Westewint meer bladen uit doen breken
 Van het geboomt, dat hier met trotse kruinen
 Het hoge Huis omringt en groene tuinen.
 De Bloemgodin zal u dan zaligh noemen,
 En lezen t' zaam de keurigste aller bloemen.
 Dan zal het hart van Pales bly ontluiken,
 Daarze u belonkt uit heggen of uit struiken,
 En krans op krans van rozen, schoon gespikkelt,
 Vlecht t'uwer eer: de boxvoet Pan, geprikkelt

Met minne lust, ontrent uw lustprielen
 Een minnezang u uit de borst zal spelen.
 Dan juicht u toe de rey der Veltgodinnen:
 En Titer, die zijn Fillis bet leert minnen,
 Verzuimt het vee, dat in het groen gaat grazen;
 Daar u de brak zal opdoen keur van hazen.
 Nu gaat u Min by 't bruiloftbedt verwachten;
 En Titan rekt voor u de winternachten.
 'Tree heen, ô Bruit! en schroom niet in 't verbeelden
 Van 's Bruigoms komst, en zoo veel minneweelden,
 Hem nakende, als gy beide zult verzamelen.
 Zoo moetge roos en leli steeds beschamen
 Met uw gelaat: der jaren ongenade
 Die schoonheit niet verwelken doe noch schade;
 Of zooze 't niet altoos by u magh houden,
 Dat haar de tijdt dan langzaam doe verouden.
 De Dondergodt, die eene goude regen
 Van rijkdom schonk dees twee tot huwlijxzegen,
 Bevestighe terstont Godt Hymens woorden;
 Als zy een slag van donder schielijk hoorden
 Ter klare lucht uitbersten in de zalen,
 En eene vlam van goude blixemstralen
 Quam schitt'ren en verspreiden heldre vonken,
 Die zonder brant rontom haar hene blonken.

J. VOLLENHOVIUS

L O F-

Aen

ABELUS ROBYNSMA,

Toen hy tot der beyder Rechten Doctor
wierde eerweelt*door de*

Wyd-broemde Heer

JOHAN JACOB WISSENBACH

Der Rechten Doctor en der selfder opperste
Voorleefer in de Hooge Schoole te Francker.

TRoemgunstich Argos heeft in d' oude tijdt
De goude deucht den Marmor toegewijdt,
En voor den roest der eeuwen steeds bevrijdt
Den naem der Helden :

Soo wel die geen, wiens hooge wetenschap
Bereyckten dien gewenschten glory-trap,
Als die voor 't lant van sijn gheboort sich schrap
In 't Harnas stelde.

'K misgun' den Griecken haeren luister niet.
Een anders rijckdom baert my geen verdriet;
Naer dien onse Eeuw' geen minder stoffgeniet
Om op te roemen

ROBYNSMA, baeck van deucht en deftigheen,
Soo seer gewenscht, ten beste van 't gemeen,
Wat hoefick krachtiger bewijs van reen,
Als u te noemen?

O roem der Friesen, waerdige erfgenaem,
Der hooge wijsheit en volmaeckte faem,

Q 5

Uws

Uws wijfen Vaders ; wie kan uwen naem
Nae waerde prijfen ?

Hoe heerlijk sien wy u in 't Vriefch Atheen
Der Rechts geleerheys hooghste top betreen,
En door den drangh, der onvermaertheyt heen
Zeeghaftich rijfen !

Hoe vrolijk fiet Aftree u wesen aen,
Soo deftich in den Stacy-Tabbaert ftaen
Vereert met op-en toe-geflote Blaen,
Met Rinck en Ketten ;

Dit alles kent, met 't vrije hooft-cieraet,
U waerdich om te midden in den Raedt,
Tot ftenfel van den vry-gevochten ftaet,
De heijlge wetten

t' Hanthaven, tot bevrijdingh' van de goê
En tot baldadicheys verdiende roe :
Dees knarft alreets van fpijt haer tanden moe,
Op 't hoogft verbolgen.

O rijcken oegft van uwen arrebeyt !
O wrange nacht-forgh vruchbaer aengeleyt !
Hoe voelt mijn ziel dat haer u glory vleyt
Om nae te volgen !

Vergeefhaer, dat fe in 't fingen van u loff
Veruckt wort, daer den overvloet der ftoff
Sich open fpannt als een Hybleefchen hoff
Vol Nectar reucken.

ROBYNSMA, ach ! ftont het my nu eens vry
t' Hervormen mijn geringe rijmery
Nae d' Heiden-ftijl van uwe Poëfy
En goude fpeucken,

Die Poëfy, die hoogen Heldetrant,
Die heerlyck tuyght, dat u volmaectt verftant
Op onfen Helicon noijt weerga vant
In 't konftich dichten.

Hoe soude ick dan als een Dirceefche fwaen
 Een zegezangh, u waerdich, vanghen aen!
 En munten uyt als een volwaffen maen

By d' andere lichten!

Maer nu is ydel 't geen ick voor u fingh'
 Mijn krachten fyn u eerstoff te geringh
 'k Moet dan, verbijstert door verwondringh'
 Mijn vaersen staken.

Vaer wel R O B Y N S M A, o uytstekendt pandt!
 O uytgenomen hoop van 't Vriesche lant:
 'k sie 't alreets den roem van u verstant
 Syn eygen maken.

CAREL PRINCE.

O P D E S

Heeren

P. C. H O O F T S

H E N D R I C K de G R O T E

Uit jemant drangh te zien van princelycke daden,
 Den kloeksten oorlochsmann in 't puyck van sijn gewaden,
 Of 't effens zoo veel deugds, als oyt de Sonne sach,
 En menigh jaer gewoels belevn op een dach,
 Dien wijf' ick H E N R I C K aen, by wien de koenste helden
 Van aller outhheit af zoo weinich zijn te melden
 Als Rome by sijn pracht, doen 't eerst uyt Troiens as'
 De teere voncken van sijn grootste glory las,
 Dien wijs ick dese blaen; noit nutter om te kranffen
 De zege-winners van gevarelycke kansfen,
 Noit ginger lauwer-loff om 't Kayserlycke hoof
 Dat niet van dit cieraed sijn luyfter werd verdooft.
 De werelt was bebloet van hoofde tot de solen,
 De waerheyt nae vermant, en 't Christendom aen kolen,

De

De Christelyckste kroon bedoven in sijn rou
 En naeuw der Vrancken een die 't onheil stutten wouw,
 Tot H E N R I X moedicheit de waerheyt quam ontboeyen
 De weerelt hielp aen vreë en Vranckryck weër aen 't bloeien,
 De vroomen over end', en den veraerden hoop
 Der ingeboorenen weër dwongh tot beter koop.
 Dit waer hem lofs genoegh zo't noit en wiert vergeten;
 Maer 't wispelturich rijck zal 't vlies nau willen weten:
 Dan wiert verswagendeugd begraven ledicheyt
 Soo wel en qualyck doen was sonder onderscheydt.
 Doe H O O F T, wiens pen metael en marber kan verduren,
 En lyd geen onderganch van naem in sijn geburen
 Hy eeuwicht al het doen van H E N R I X kloecke handt
 En kavelt eer zoo wel van 't een als 't ander landt.
 Des deelt hy inde loff zoo diep als den bedryver
 En die van H E N R I K spreeckt die roemt van sijn beschryver.
 Hy hielp het ryck aen rust en tild' het uyt 't sijn leydt,
 Maer H O O F T tild H E N R I X naem uyt de vergetelheyt.

J. V. BURGH.

Aan mijn Vriendt

Toen hem sijn

K N E U T E R T J E

ontvloog.

UW|KNEUTERTJE zit gints heel dartel, in de boom;
 Sijn startie wipt, en 't pluist sijn kleine poddeveeren,
 Het kneutert, tjlpt, en zingt, dat is noch t' uwer eeren,
 En dank voor kost en drank. Dat veugeltjen is vroom!

H: SWEERDS

O P 'T

OPT AFBEELDZEL

253

van

D. KASPAR van BAARLE.

Professor der Philosophie t' Amsterdam.

VAN Baarle laat zich dus bepalen ;
Maar waar het lijf zoo groot als 't brein ;
Dat yder in 't gezicht komt stralen,
De gantsche wereld waar te klein,
Om zulk een schepfel wel te malen.

J. Vos.

GRAFT-DICHT

op

MATTHEUS GANEZNEB
TENGNAGEL.

Hier leit de schrandre GANZENE,
Die in des werelds spinneweb,
Helaas, zoo licht'lijck wierd gevangen,
En bleef moerwillens daar in hangen ;

Tot dat de Doot hem met een slagh,
Cit mede lij, smect uit dat rach ;
Van vreugd kost d' Amstel, 't Y, noch 't Spaaren,
Noch Sein, noch Teems, noch Rijn, bedaaren.

In hem herleefde Plautus geest.
Hy schoiden op Terentjus leest.

Hy

Hy was een Satyr in zijn leven ;
Die Momus niet te goe wou geven.

Lees, gaa voorby in stilgheit ;
Dankt Godt, dat die hier onder leit
U noit en kon, of zo wel kenden,
Dat hy u niet vermocht te schenden.

W. SCHELLINKS

De

N A C H T E G A E L

van

A M I S F O R T.

Hic ver assiduam, atque alienis mensibus estus.

Schoon Utrecht eertijts praelde op 's Bisschops staf en myter
En stoel en hoogen Dom, noch wil ick AMISFORT,
Van grooter waert benijt, verheffen op mijn cyter,
Als rechte hant van 't Sticht, in zegen noit verkort.
Wie haeren oirsprong zoekt, spring' zevenhondert jaeren,
Min vijftigh jaer, te rugge, en kuff' den eersten steen,
Daer veele steenen tot een' stad en muur vergaëren,
Op 't Nachtegaels gezangk, het welck de bouwheer scheent,
Natuur verkoos den gront in liefelijcke streecken.
Dat Griecken Tempelove, en d'oude Hengstebron:
Ick loof dit lantprieel, op 't ruischen van de beecken,
Ick loof den Heiligen Bergh, den Duitschen Helikon.
De pijnboom, en cypres, en eicken, koel van lommer,
Beschaduwten haer velt. De wackre honighby
De geesten aest met dauw, en nektar, vry van kommer,
Natuur vereert den diich niet ooft, en leckerny.

Zy ſchenckt u honigh, meede, en ſap van muſkadellen.
 Hier loeit het weeligh vee u uit de beemden toe.
 Men jaeght'er 't Wilt, en hoort de bij de boomen vellen.
 De wagen voert het graen ter korenmerckt, noit moe.
 Het lakenſchietspoel ruiſcht door d'aengeſpanne keten.
 Zy kemt, en ſpint en breit, en weeft de ſchaepevacht.
 Hier wort den vreemde, van den gaſtvrye ingezeten,
 Gewelkomt, flecht en recht, en zonder dwaze pracht.
 Hoe ruſtigh heeft dees Stadt van outs verdreve Heeren
 Geberght in haeren ſchoot! hoe ridderlijck herſtelt
 In hunnen eerſten Staet! zy dorſt Borgonje keeren
 Wel tweewerf op haer' veſte, en vreeſde geen geweld.
 Zy levert mannen uit, de bloem der ruiteryen,
 En draeght noch moedt op 't bloet van Oldenbarnevelt.
 Wiens glori blincken zal, ten trots van die 't benyen,
 Zoo lang voorzichtigheit en trouw op d'aerde gelt.
 Haer godthuis trooſt de krancke en wees, en afgeleefden;
 Zy koelsterde in haer ſchool de letterhelden aen,
 Die naer den eedlen palm in deze renbaen ſtreefden,
 En leven door de Faem, nu 't lichaem is vergaen.
 De Helt van Randbroeck, de bouwheer van de Vorſten
 En 't Raethuiſt' Amsterdam, verheerlijckt haeren lof:
 Want zy hem baerde en zooghde aen haer getrouwe borſten,
 Om bouw-en tekenkonſt te heffen uit het ſtof.
 Godts hant beproeft de Bruit van d'Eem, als Godts verkoren,
 Door 't water van den Rijn, als 't ſneeuw te ſnel ontdoit;
 Hy treft door 't vier de kroon van haeren ſchoonen toren,
 Nu heerelijck herbouwt, en in den top voltoit.
 De hemel wil haer lang voor vier en vloet beſchutten.
 Zy ſta, en help' den Staet der goude vryheit ſtutten.

J. V. VONDEL.

Zoete

Zoete Danck-offer.

Aan

Fr. J. H.

Voor het zenden van een Zuykerbroodt.

MEt wat danck zal ick beginne,
Milde geever van dit zoet,
U te dancke? die uyt minne
My dees zoete gifte doet.

’k Zal u met een munt betaalen;
By Poëten heel gemeen,
Maar die, echter, niet ken haalen
By u gift; zy is te klein

Om die zoetheyt ’t evenaare:
Z’iffer by, als enckel roet,
Koft mijn breyn iets zoeters baaren
’k Maackten ’t zoeter, noch, als zoet.

Maar gy zult, met reede, spotten,
Met dees munt, die men u geeft,
Want gy kent dit *gout niet potten
Dat zijn kant om vangen heeft.

Doch die fullick zoet ken geeve,
Moet, voorwaar, vol zoetheyt zijn!
’k Hebt uyt zoeticheyt geschreeve;
Neemt dit als wat foets van mijn.

CATHARINA QUESTIERS

* Het was op een vergult
papier geschreeven.

T E R

TER BRUYLOFT ²⁵⁷

Vande Godfalige , Hoog-geleerde ,

D. JOHANNES TEEKMAN

Met de Deugt-rijke , Wel-begaafde Joffrouw ,

BARTHA van STEENBERGEN.

En Jongen Herder lag met hert en zin verdronken ,
In 't vloeyend gout van Roomfch' en van Atheenfch papier ,
Verfmoort tot ftikkens in die kostele rivier ,
En in het welzand van die fuffery verzonken.

Dez ftrookt , en ftreelt , en kufft hy *Pallas* , de Godinne
En kiest de ftemmige *Minnerve* tot fijn Bruyt ,
Cupido laftert hy , en fcheld hem voor een Guyt ,
En jaagt in ballingschap de liefelijke Minne.

Dit fpeet den *Min-godt* met fijn *Moeder* in haar herte :
En , riep hy , is dan 't punt van myne pylen ftomp ?
Schoot ik myn *Vader* niet noch onlangs , dat hy kromp ;
En Helm , en bloedig fweerd liet vallen door die fmerte ?

Heeft niet de kracht mijns boogs den fabel konnen wringen
Uyt yfre *Scipions* en *Alexanders* vuyft ?
En zoud ik nu , als was myn oude kracht verhuyst ,
Eylaes ! niet konnen een' onnooflen *Herder* dwingen ?

Dat waer myn eer te kort. Met fpannen hy fijn booge ,
En fneed een verfche pijl van een *Cyprefse* ftronk ,
En joeg den fchicht door vlees en ribben , dattet klonck ,
Soo dat hem ftrax de Min en vlam keek uyt fijn ooge.

Daar droop hem pen , papier en boeken door de vingren ?
De wyfe *Pallas* , zo gelief-kooft en geftreelt ,

R

Had

Had uyt: Haar gansche ryk en onderdaan verdeelt,
Hier zaagtge *Griek*, *Hebreeuw*, en daar *Latynen* slingren.

Wat raad? hy zoekt een bron om sijnen gloet te koelen:
Hy vindse: Maar wat ist? 't is enkel **B E R G** en **S T E E N**,
Daar weer op af-stuyt al sijn zuchten en geweën,
En geen meedoogentheyd in sijne smert kan voelen.

Hy klaagt, Verstoorde *Min*, wat bitterheit is ditte?
Dat gy uw' lust scheidt op de menschen zoo te woën;
En doet haar in een poel van zulke vlammen gloën,
En braad haar, zonder hoop van blus, in zulken hitte.

Breek liever strax tot gruys uw' koker en uw schichten,
En doov' uw' wreede toorts in myne tranen uyt:
Ofliever, bid ik, maak myn Engel tot een *Bruyt*,
En toon dat voor uw' boog oock **B E R G** en **S T E E N** moet swichten

Op stoof de *Min*, bereyt om 's *Herders* smert te zoeten,
En weekte **B A R T H A S** hert zo murw' en zo gedweeg;
Dat ys en steen en klip van haren boezem zecg,
En viel verbryfzelt neer voor haren Minnaars voeten.

Dank, *Minne*, dan, die Deugt en Schoont' paart by malkandren
En maakt een mengeling van eene ziel, en zin;
Die min te planten weet in boezems zonder min,
En **B E R G E N** weet van **S T E E N** in suyker te verandren.

Nu is het lang genoeg, *Heer Bruyd'gom*, uwe zinnen
Gestoovt tot rypens in uw' Griekx en Roomsche zon,
De lodd're **B A R T H A** zy nu uwen *Helicon*,
Leer daar nu spannen zelfs den schutboog vande *Minne*.

Dan zalme binnen 't Jaar, vol blyschap, zeggen moogen;
Dit krooft is **T E E K M A N S** beeld door al sijn leedtyes heen,
Het lijkt hem of het uyt sijn aanschicht was gesneen,
Alleens van lipp' en mont, het selve spel van oogen,

En Rey van Eng'len zy de wagt;
 Rondom uw' leger dag en nacht;
 Uw' dak, uw' tafel en uw' bedt,
 Zy met Gods zegen dicht omzet;
 Onlust en ramp, en droëvig treuren.
 Zy steeds verbannen uyt uw' deuren.
 Uw' lieve bedgenoot, uw' Bruyt;
 Die brey' zich als de wijnstock uyt;
 En cier' uw' tafel met een Schoon,
 En onwaarddeerelycke Kroon
 Van niuwe zuylen en Pylaren,
 Tot stut van Haartsteen en Autaren.
 Uw' handen trekken eene Lyn,
 So keer' uw' water zig in wijn;
 Uw' ziel altyt op God vertrouwt
 So werd uw' Silvever tot Gout:
 Bemint en lievt altyt malkanderen,
 So zal Gods zegen noyt veranderen.

L. SANDERUS.

De
C L O E L I A

Van de

H E E R E H O G E N H U I S;

geschildert door STOKAARD.

DE Roomfche CLOELIA ontzwom met d'eed'le maegden
 De gyzeling, en 't oog der schiltwacht, en de doot;
 Waerom zy zulx Porzenne en al den Raet behaegden,
 Dat d'eerste; op 's vyants eisch, een Ridders beelt genoot.

J. R. VONDEL.

R 2

De

De klagende

P R I N C E S S E

Over d' onrijpe dood van haeren man

Den

PRINSSE van ORANGIEN,

Ontslapen den 6 November 1650.

Stemme : Cessez mortels de soupirer.

GY die op Stam en Staet betrouwt,
 Op jeugde stoft of frisse leden;
 Ik bid's u dertelt niet te stout:
 De Dood en viert gelijk ghy heden
 Aen mijnen BRUYGOM mercken meugt,
 Noch Stam noch Staet noch vriffe jeugt.

Mijns Vorstens hooge Titelpracht
 En kan die stoute niet vervaren;
 S' en past noch op sijn oud geslacht,
 Helacs! noch op sijn' jonge jaren;
 Maer overvalt en velt hem om
 Als Winter-buy een Lente-blom.

Sy ruckt met hem mijn heyl omver,
 En bluft in hem, mijn broeders hope.
 Ach! moest dees eerst opgaende ster,
 Ster, daer 't gesicht van gansch Europe
 Soo schoonen dag van docht t'ontfaen,
 Voor haeren middag ondergaen?

So lang mijn' oogen nutten 't licht,
 Sal ik ô WILLEM, niet vergeten,
 Hoe gy dat stervende gesicht
 Die swijmende oogen nat bekreten
 Beweechelijcken t' mywaerts floegt,
 En na den lesten adem joegt.

Och mogt ik onder sand en steen
 Met u ontschuylen 's levens qualen.
 Gy laet my hier, en gaet alleen
 Door d' Elifescche beemden dwalen;
 Alwaer gy in den helden schaer
 Uw dapp'ren Vader wort gewaer.

My dunckt ick hoor dien ouden held
 Verbaest uytbersten in deef' reden:
 Hoe dus, mijn zoon? dus jong gevelt?
 Dus haest uw' Vader naegetreden?
 Voorwaer sulcx had ick noyt gedacht
 Noch u alhier soo vroeg verwacht:

O jonger held, het doet my seer
 (En wien, och! wien sou 't niet verdrieten?)
 Niet dat wy met ons' oogen weer
 Uw jeugdig aengesicht genieten;
 Maer dat het treurigh Vaderland
 Moet derven een soo waerden pand.

Maer soo ghy oock aen d' ander zy
 Den geest mijns Vaders komt te naken,
 O, groet en kust hem eens voor my,
 En seg hem met betraende kaken;
 Hoe dat ick onlangs Wees alleen
 Nu Wees en Weduw sit en steen:

En of hy moght na 't overschot
 Van sijn' afkomelingen vragen.
 Soo seg hem, Vader, 't woedend lot,
 Is noch niet fadt van hun te plagen;
 Ach! ach! en 't bitter ongeval
 Van Stuarts stam houd noch geen stal.

J. de DECKER.

Op de nooyt volpreese Schoonheyt van de
 Wellevende Juffrouw

Mejuffrouw B. I.

Schoon Proefftuck van Natuer, gy hoorde niet te serve
 Want met u grootsegangh, gy Juno zelfs gelijckt,
 Als gy in Mayesteit de Bruyloftszaal verrijckt,
 In Wijsheyt bent gy oock so gau als Vrouw Menerve.

Had Paris, Priaams zoon, u schoonigheyt gesien
 Doen hy den Appel had, dien hy vrou Venus langde,
 Hy gafze u voor haar; schoon zy sijn hart bevangde,
 Want Venus is by u niet meerder als gemien.

Godinne van mijn ziel, met u vergode straale
 Schijnt gy steeds in mijn hart. Dus zeg ick Harte schat.
 Hadt ick u maar so wis als ghy den Appel hadt,
 Zou was en bleef 'k altijd uw trouwe

JAN VAN DAAL E

COpie van een zerck
By niemanden betreên,
Gevonden in een' kerck
't Jaer dry mael thien en een.

Liefhebbers in den aerd van 't kneuterdycks onthael,
Van Imbeern hout en Kenen,
Van altyd warme schenen,
Van't vriendelyck genoy, van't vrolick middaghmael,
Van 's avonds noch een praetje
Op 't sprottjen en 't salactje,
Van oesters inde most, van neerscn aen de mond,
Van Frontignac voor Heeren,
Van sommetiens met eeren [grond,
Van Kelckiens sonder voet, van Fluytjens sonder
Van, volgme nae, in't lang, van Guillemette in't rond,
Van met de marmeladen
Veneetsche Masqueraden,
Van Peer en Abricos en Druyven als Succaden,
Van Maey en Maey en Aecht, van Ariaen en Leun,
Van Té en Truy en Teun,
Vanbeulingen vol spex, van Wafelen vol eyers;
Treckt all die tanden uyt, en maeckter om dit graff
Een beene Croontjen af,
Hier leyt EET ALL in d' asch met sijne FYTJE REYERS.
Ende was, daer ick 't las,
Wel te pass, door een glas
Met een plaff van 't gewass
Daer de moffen
Soo op stoffen, [traen,
Geteeckent met den Inckt van menig Rynschen
Ter eeren van 't vermaen
Van so veel soet geslemps, van so veel lecker suygens,
BOSHUYSEN, DORP en HUYGENS.

U I T - G A N G H

van den door-luchtigen Zee-Helt,

MARTEN HARPERTSZ. TROME,

R I D D E R,

L. Amiraal van Hollant en Westvrielandt.

Dulce & decorum est pro patria mori.

Groot-Brittens-ongediert, quam Hollandts-fiere-Leeuw
 Nu dreigen voor zijn kott, dan tergen om te kampe:
 Den welk, zyn Amiraal wenkt, hen aan-boord te klamp:
 Om mors'len door geschut, dat heiloofse geschreeuw;

Die flux rukt buiten-gaats, verzelt met Vries, en Zeeuw;
 En valt heldt-haftigh aan, veroorzaakt duizent rampen
 In 's Kooning-moorders-vlood. Des heemels hooge lanpen
 Beoghden in een dagh, en halv' (knoopt eeuw, aan eeuw)

Nooit bloediger gevecht. Den Ridder wordt getroffen,
 Wyl hy treft 's vyandts vloot, en blaaktse in de grondt.
 Oft dwingt hen, hun verderf te ylen in de mondt,

Oft in den ongena'e haars Rijk-tirans te ploffe.
 Op welk' Godts taye-roe', alrede dreigd te slaan.
 Wie als Tiran regeerd, zal als Tiran vergaan.

D. QUESTIERS.

GEBOR-

GEBOORTEFEEST.

Van zijne Doorluchtige

H O O G H E I D T

W I L H E M

H E N R I K .

Gebooren

P R I N C E van O R A N J E.

*Geviert in 's Gravenhage, op den viertiendendag van
Slag maand, des Jaars 1656. zijnde het
zeste jaer zijns ouderdoms.*

G E B O O R T E F E E S T

Van ziine Doorluchtige

H O O G H E I D T

W I L H E M H E N R I K

Gebooren

P R I N C E V A N O R A N J E .

*Geviert in 's Gravenhage, op den vierthiendendag van
Slagtaande, des Jaars 1656. zinde het
zeste jaer ziins ouderdoms.*

S Taatjonffren, riick van pracht, geschoeit met purpre broozen.
Die, in d' Oranjehof, van roode en witte roozen,
Voor 't riizen van de zon, van outsher zitt gewoon
Te vlechten, naar de konst, een princelikke kroon:
Terwijl een gantsche swarm van fiere nachtegaalen
Quam streelen uw gehoor, en N A S S A U S lof verhaalen;
Waar door de maagre niid, als eene padde, fwol
En, uit'er vuile bek, het gif, by koppen vol,
Op bloem en kruiden spoog, om u verbaast te maakken:
Onsla u van uw zorg; en wilt den arbaid staakken,
Daer meê ghy beezigh zitt, ten dienst van Vrouw M A R Y .
Die koningklikke spruit: en help het Jaargety.
Van heure Zoons geboorte, op 't aller vrolix, vieren.
Laat miine Zanggoddin, toch, onder uw banieren,
In deezen guuren herfft, heur elpe luite slaan;
En, met u, onbeschroomt, een maal ten raje gaan.
Om al het hofgezin, tot bliidschap op te wekken.
De Vyvernimfen, die heur gladde hairen dekken
Met mos, en kroos, en lies, en ander watergroen,
Vast huplen op den stroom. En Pan liet, voor den noen,
In 't boomriik voorhout, zinn doorluchte veldfluit hooren,
Op hoope van daar door Syringe te bekooren;

Naerdien

Naardien zijn harte noch in heure minne blaakt.
 Het Haagfchebofch krioelt. De milde Flora maakt
 Een liefelicken mai van defe onvruchtbre daagen,
 Zy poogt den Jongen vorft heur rijkdom op te draagen;
 En ooverftrooit zijn koetz met bloemen, zonder tal,
 Veel fchooner danmen vind in 't luftigh bloemendal,
 Of Tempe, of elders in al d' oofersche landsdowen;
 En die voor eeuwigh hier heur geur, en kleur behouwen.
 Daar geene winterbui, geen winden, hoe uitheems:
 Geen bloedftorm, met geweld; geblaazen vanden Teems;
 Of van een andren oort, in 't allerminfte ophechten,
 Schoon zy'er hailighaidt, met euvlen moed, bevechten;
 Naardien den Dondergod, met zeegen, uit zijn vat,
 Haar alle morgen vroeg befpreckelt, en bespat,
 En, als zijn rechter oogh, hoe zeer de wangunft woedet,
 Voor allerlai gevaar, en ongemakken hoedet.
 Uit liefde tot het oude, en kaizerlik geflacht,
 Daar 't Vrye Neederlandt, voor deefen, onverwacht,
 In 't uiterfte gevaar, wierd door geredt; en kufte
 De mond, en yfren vuift van WILHEM die nooit rufte,
 Zo lang zijn eedle ziel in 't fterflik lichaam was.
 De graaffelikke kroon, in dien hy niet zo ras
 Waar van ons weg gerukt, zou op zijn nazaad proncken;
 Wiil ziine deugde aan hem, dien zeegen had gefchoncken.

En wat heeft MAURITS, door zijn dapperheit, en vliit,
 Niet aan het land verdient? Al wierd hem toegewiit,
 Een altaar van fin goud, om voor zijn beeld, te rookken,
 Noch bleef'er van zijn loon al vry wat afgebrookken.
 De vaanen, ridderlik, tot zoen van ADOLFS dood,
 Voor Nieupoort, in 't gefnor van yzer, en van loodt,
 Uit ALBERTS heir gehaalt, getuigen van den zeegen,
 Zo vroeg, op 's Vriands boom, door zijn rampier verkreegen.

Maar waar toe doch dus wiit te ruggetreden? daar
 Den grooten FREDERIK, zijn Hooghaidts beftevaar,
 Aan alle geeften ftrof tot riimen heeft gegeeven;
 En eeuwig op de tong der danckbaarhaid fal leeven;
 Wiil hy alleen den hoed, tot aller helden eer,
 In fpiit van Ooftenriik, ging hangen op de fpeer,

Toen Riin, en Maas, en Waal voor zijne voeten boogen.
 En d' oorlogstrommel borst op 't luiken van zijne oogen:
 Waar door de Vreede voort, gedaalt van 't hoogedak,
 Zijn graf, met palmen, en oliiveblaên, bestak,
 Wier balzem zielen laafde, en harten op kon wekken.

Terstond begon de lucht, met wolcken, te betrekken;
 Wül deeze goude zon, dat hoofd vol majestait,
 De schrik van 't trots Madril zijn glans had afgelait;
 En, aan zijn zoon, den zorg des Staats had opgedraagen.

Het blinde misverstand, gevolgt van honderd plaagen:
 De gierige eigenbaat, by nikkers opgevoedt:

De twist, met eene sleep van ander helfchgebroet,
 Begonnen yffelik, in 't quinend hof, te spookken.

De vreede stond verbaaft. En d' eendracht zat gedookken;
 En van 'er staatzykleed, en parleriem berooft.

De rijke welvaart viel de stevenkroon van 't hooft.
 Men zagh een dondervlaagh, van 't Noorden, overdriiven,

En onderlingh krakkeel, in Kerck, en Raadhuijs stiiven;
 Des WILHEM FREDRIK niets dan moeite, en hartzeer vond,

Hy piinde zich om 't zeerste, om d' opgekrabde wond,
 Die reeds aan 't stinken was, te zuivren, en te heelen
 Nuscheen hy met konzarf, dan met de vliim te speelen:

En taste, door de huid, somtijds tot in het vlees.
 Zoo dat 'er nieuwe kracht in 't swakke lichaam rees:
 En onder 't Zeevental, de moed begon te groejen,

Van wederom te zien de heerschende eendracht bloejen,
 Maar och! dit groote werk was noch niet half gedaan.

Of d' yverende Vorst zagh VROUW MARIA aan.

En loofde een diepen zucht. En zai: Miine uitverkooren;
 En minlikke Prinçes, miin sterfuur is gebooren.

Ik zie de goede God, met d' armen uitgesprait.

Miin ziel verhuift, van hier, naar 't hof der zalighaidt.

d' Almachtige laat u, eer lang, een zoontje kussen,
 Die miine liiktortz, voor uw kraambedde uit mag bluffchen,

En 't Vaderland, daar na, tot heul, en hail gedy.

Mit sloot hy zijn gezicht, en gaf terstondt daar by
 Den alderlesten snak. Zo stort den hoogsten seeder,

Door eenen donder slag, op Libanon ter neder.

Zoo word de schoonste bloem ontiidig afgepluckt;
En d' aller besten roos van heure steel gerukt

Des Vorsten ziel was pas, op Scrubine wiekken,
Van hier om hoogh gevoert, na datze, aan alle zieken,
Een lieffelicken geur, en lucht gelaaten hadt,
Toen d' eedle Hageroos heur pruik met voeten trat.
En, met 'et treur gewaad, heur borst, en voorhoofd dekte,

De tortelduifjens, die te vooren trekkebekte;
En al 't gevoogelt, daar een lust tot zang in stak,
Nu aan den Vyverberg, op eenen dorren tak,
Stok stom, en zonder vreugde, of eenig leeven zaaten.

De Riinswaan die, vol moedts, van blijdschap uitgelaten
Op WILHEMS boortedag, met uit gestekken borst,
Heur stemme hooren liet: en, schier verstikt van dorst,
Quam stuiven door het Y, en dronck'er zelve droncken
Aan versch Oranje sap, door Ganimeed geschoncken,
Zat, als een pipze-hen, nu mat, en moedeloos,
Te zuffen op'er nest, en zweeg zeer lang een poos.

De luit van Konstantiin, op heemelzang gesleepe,
Scheent 'eenemaal ontsnaart, en wierd niet aangegrepen.
De Lier van Wersterbaan bleef hangen aan de want.
De vrolikheid geheel gebannen uit het land.

Miin Zangster, hees van stem, liet zich ter nood, eens hooren;
Maar gaf terstond den moed van zingen weêr verlooren;
Wiil cene waterslang, te vinnig, en te heet,
Haar om'er armen vloog; en in'er tonge beet;
In voegen datze noch niet al te vry durft queelen,
Dan onder het geluit van zuivre maagde keelen;
En met verlot van zijn Doorluchte Hooghaid zelf.
Zy vreest het ondiër noch, dat, (schuwende 't gewelf
Van 't roemriick hof zalet, zeer aartig, en naar 't leven,
Met vorstelik bedriif, en princen lof doorweeven,)
Op de fluwelepel van WILHEM gal en roet,
Uit zijne kaakken spoogh; en lachte wel gemoedt;

Toen 's Vorsten Weeduw scheen, in traanen; te verdrencken,
Wanneerze aan heur verlies, en leet begon te dencken.

Indien AMELIA, vry starcker van geduldt;
En, door de proef, geleert, hoe weelde word doorzult,

Met pijn, en harten leet; wil zy, met weenende oogen,
 Den val van Beemen zach, toen 't koningklik vermogen,
 En 't adelriikke Praage; in eenen beek van bloedt,
 Elendelik verdronck, den Pfalts wierd omgewroet;
 En FREDERIK, en zijn doorluchtste Koninginne,
 Den strenggen Adelaar, hooghmoedig op verwinnen,
 Ter nood, in 't Leeuwendal, ontvluchte; en, zat van wee,
 Heure eerst geboren zoon moest offren aan de zee,
 En strenggen God van 't Y, met goddelikke lessen,
 Haar niet had ondersteunt, de puikbloem der Prinçessen
 Waar, op'er Prinçen mond, veranderd in een liik.

In deeze donckren nacht verscheen, aan 't hemclriik,
 Een wonderlikke star, die heur vergulde straalen
 Schoot, door het spiegel glas, tot in de ruimme zaalen,
 En op het ledekant daer Vrouw MARIA lag.

Sy schrickte toenze dit aanbidlik licht eerst zag:
 En waande dat een vlam, van ondren door gebrookken,
 Nu in'er eng vertreck, vergramt begon te spookken:
 Maer daadlik rook zy een zeer lieffelikken lucht
 Van amber, en zivet: zo dat de teedre vrucht,
 Door heur verdriet geraakt, in 't liif begon te springgen,

Sy hoorde al stillekens een rai van Englen zinggen,
 Die vaerdig, voor'er koetz, verscheenen hand aan hand,
 Met koninginnekraam, en 't geen de luiermannd,
 Van outs, is toegewiit, zeer riiklik overlaaden,
 Een Jongvrouw, boven al verheerlikt met genaaden,
 In een doorluchtig kleed gekleed, van wit zatiin,
 Met louter goud geboordt, daar 't licht een zonnescijn
 Doorschepte; als eene blik daar op begon te speelen.
 Heur voorhoofd was bezait met vorstlikke juweelen;
 En, op'er borst, blonck een heel heldre diamant.
 Heur middel was omgort met eene Oranjeband,
 Met duizend parlen op het konstigste, besteecken.
 Zy voerde in d'eene hand, tot een gezeegent teekken;
 Een rooze en leeljen struik, in 't Paradiis geplukt.
 In d'andre hand een staf van zulver, overdrukt.
 Met prinçewaapenen, en namen hoog van waarde.
 Heur uit gekamde hair hing krincklend tot op d'aarde.

In die gefalte trat zy, als een princebruid,
 Van Jonfren nagevolgt, heel zeedigjens voor uit,
 Tot voor de rouwkoetz daer M A R I E oplach en weende,
 En nu eens zuchte, en, dan door smart, eens piinlik steende,
 Wiil 't baarwee nu, met kracht, quam dringen op'er aan.
 Zy boog'er driemaal neêr, en bleef ten lesten staan,
 Aan't voeten eind van 't bedde, en deed aldus'er reeden:

Doorluchtigste Prinçes, ik kome hier beneeden,
 Uit d'opperheemel met miine eersleep, neer gedaalt.
 Ghy zult, al eer de zon weerom in 't oosten praalt,
 Uwe overleeden Prins zien, in zijn zoon, herleeven,
 En d'eerste morgenzoen, met blijdschap, aan hem geeven:

De niid zal, op siin wiege, en baakkarmat, heur gal
 Uit braakken, met geweld; en wekken over al,
 De bitze wangunft op om zijn gezag te snoejen.
 Maar hy zal evenwel, in voleen zeegen, groejen;
 En worden endlik, in zijn mannelikken stant,
 Een kroon der princen, en een hoofd van 't vaaderland,
 Zijn borst hoeft geen pistool, zijn nek geen biil te vreezen.
 D'Ertzengel Michaël zal zijn bescharmheer weezen;
 Wiil God, hier na, wat groots, met hem, verrichten wil.
 Hy zal, door wiizen raad, het onderling geschil,
 Gereezen onder 't volck, neerleggen, en beslechten:
 En overleeuwen gaen, en tegen draakken vechten;
 Ja, een Sant Joris zijn voor 't Koningklikke huis,
 En hechten aan zijn schild den Harp, en 't Roodekruis.
 Hy sal op eene sprong, uw rouw in vreugd verkeeren;
 Endoen zijn groote naam, door al de weereld, eeren.
 Zet dan uw hart geruft, en neem miin woorden waar.

Dit zal 't hailteekken zijn: Wanneer het zeste jaar,
 Van ziinen Ouderdom, gelukkig is verstrecken,
 Dan zal een jonge maagd, den jongen Prins besteekken,
 Met eene Oranje tak, en kroonen 't Vorstlik hooft,
 Tot een verzeekking van 't geen miin mond belooft.

Mit sweegze, en was terstont, gelijk een schim, verdwenen;
 Maar liet'er eersleep daar, en al de marmre steenen,
 Die zy betreden had, met bloemen overstrooit.

Het harde bergkristal, door heur gezichte ontdooit,

Tot kostlen nektar smolt ; en droop in de bookaalen ,
 En goude koppen , en vergulde , en zulvre schaalen ,
 Waar op al 't jonfferfchap verwonderd stond en keek

Men zag hoe 't hartewee van de Princesse week ,
 En ziine Hoogheid , an'er blancke borsten , leeven :
 Haar op ziin lieven mond wel honderd kusjens geven ,
 Toen zy den jongen Prins in sneeuw witte armen hadt .

Het Hof was vol krioels om dees verkreegen fchat .

De gantsche Burgery van 's Gravenhaage aan 't zingen .
 Men hoorde een handgeklap , op die veranderingen ,
 Door het geheele land . De buffen gingen los .

De Klokken kloncken schoon ; en meenig moedig ros ,
 Bereeden van den bloem des Adels , staakken d'ooren ,
 Albrieffchende , in de lucht , en lieten zich weer hooren
 Ontrent den Viiverberg . Mevrouw M A R I A A S tong ,
 Op koningklikken toon , een zuivre lofzang zong ,
 Die God veel liever waar dan fineer van vette rammen ,
 Of ftiere , of bokken bloed ; daar me de twaalef ftammen ;

En al het Joodsche volck , hem dienden , naar de wet ,
 Tot lichaams raininge , en tot zondzoen ingezet ,
 Toen Arons Priesterdom , op hailige altaars , stookte ,
 En 't goude wieroovvat , recht voor de bondkiit , rookte .

In die godvruchte dienst , en kristlikke oeffening ,
 Wierd d'oude slang van 't Jaar veranderd tot een ring ;
 En had'er fcharpe staart in heure mond gesteecken .

De Zon begon , op 't nieuw , met bliidtschap , door te breeken ;
 En vierde 't Jaar gety van de befniidenis
 Des grooten Hailandts , die , door kruis , verheerlikt is
 Ver booven kaizerlikke , en koningklikke troonen .

Bohemens Koningin , die 't noodlot fchiint te hoonen ,
 En allerlaye ramp , en druk heeft uit gestaan ;

En , als een kruisheldin , de dood durft teegen gaan ,
 Nam haare Hoogheid , en getrouwe halfvriendinne ,

Mevrouw A M E L I A , d'uitmuntenfte Vorstinne ,
 Grootmoeder , van'er Neefden Prince , by der hand ,

Verzelfchapt met den Staat van 't vrije Neederland ,
 En Hollands trotze Leeuw , gevolgt van d'eer der Vriezen ;

En Zeeuwen , die , volmoets , het eerst ter waapen bliezen ;

Toen Spanjen, op'er nek, met forffe voeten trat.

Oudt Delft, daar Govert met den bult zo preuts, en prat,
Op stofte, en zinn' naau onsterflik door doet leeven;
En daar het Prince graf, ten hemel toe verheeven,
Van marmersteen gebouwt, alle oogen schier verbaast,
Terwijl de vlugge Faam 't lof van Oranje blaast,
Quam, in'er treurgewaad, en met half schrajende oogen,
Ten Hoof. En Laiden, daar Baldeus al 't vermogen,
Van 's konings leeger zag versmelten als een sneeuw,
Voor 't vurige gezicht van den getergden leeuw,
Trat in het warme spoor van heure Speelnoots voeten.

De Kaizarin der Steên, die, met eerbiedig groeten,
Van 't oost, en 't west, en 't noord en 't zuiden word gekust,
En op wiens kruischild noch des kaizars hooft pronck rust,
En van twee leeuwen, met gekrulde staart en maanen,
Zorgvuldig word bewaakt, by 't slingren van'er vaanen,
Daar in de welvaart niets dan goude spreukken schrijft,
Terwylze 't Vaderland, met zulvre piilaars, stiift,
In een zee groene keurs, daar Y, en Aamstel teevens
Op speelden, in den drang van meer dan duizend steevens
Zeer heerlik uit gedost; doch overhangen met
Een sluier van sin floers, rondom met git bezet;
Brog, uit gulhartigheid, heur stokbeurs vol dukaten,
En pistoletten; die zy, in 't gezicht der Staaten,
Tot eene Pillegift, aan ziine Hoogheid schonck'
Die nu op de Gravin van Dhonaas armen blonck,
Als eene morgenstar voor 't krickken van den daage,
Terwijl men vaardig stond om hem ten doop te draagen.

Den Kriigsgod van den Riin Jan Maurits van Nassouw,
Died' andre weereld, op zinn schoulers zo getrouw,
In spiit van Portugal, en geele, en swarte mooren,
Voor deezen droeg, had hier de hooger hand verkooren.
Den Graaf van Noorwitz d' eer van d' ander zijde had.
Den sloop van de Gravin wierd zeedig op gevat,
En na gedraagen, in 't gezicht van al de gooden,
By d' eedle Frellens van het huis der Brederoden,
En Dhona, even fier op Schild en Adeldom.
De Zoogmin vo'gde na, en zag niet een rais om;

Wil zijne Hoogheid haar kon, door zijn lonckjens, trekken.
 Elk zocht de straaten met tapijten te bedekken:
 En 't waar gewis gefchied had rouw het niet verboon.

Den Prins van Portugal, een tak van Giullaums kroon;
 Gelaide Elizabeth; den roem der koninginnen,
 Die d' aller swaarste plaag kan door geduld verwinnen,
 Grootmoedigh aan zijn hand; tot in het hooge koor;
 Daar hailige orgelzangh quam streelen het gehoor;
 En alle tongen van zeer mild een zeegen droopen.

AMELIA, die nu wat groots begon te hoopen,
 Wierd by Prins Eduart Pfaltz graave voort gelaid.
 Men zag'er anders niets dan loutre godlikheid,
 In 't huis des Heeren, op den Sabbathdagh verschijnen.

Hier was geen weerglans van gewiide Serubiinen,
 Of borstlap die vol gloors den Hoogen priester droeg;
 Maar wel van ooggen vol godsvreeze; en daar voor, vroeg
 En laat, de zonne, en maan, en alle starren boogen.

Men hoorde hier geen geluidt van simbals; vol vermoogen;
 Of schellen, hel van klanck, aan Arons opper kleed
 Zeer konstig vast gemaakt, die vaardig, en gereedt,
 In 't allerhailigste, op byzondere toonen, kloncken:
 Maar een besneeden tong; die zich had zat gedroncken,
 Uit eenen stroom die steeds ten Paradiize uit vloedt
 Daar onverhindert noch den boom des leevens bloeit;
 En altijd vruchten draagt, om zielen mee te voeden.

Een LINDE; aan deeze beek, gezoomt met roozenhoeden;
 En doornekroonen, in een vruchtbre grond geplant,
 Droop; als een balzem boom, van balzem, die verstant,
 En kracht, en leven geeft; en goot, uit zienen hooren,
 Den hailige olye op het hoofd des hoog gebooren;
 En zalfde hem tot Prins, tot Koningh, Priester, en
 Tot Kristi erfgenaem; het waardste dat ik ken;
 En steeds bekennen zal, voor 't opperste aller dinggen,
 Daar Davids harpe altijd beraid was van te zinggen,
 En daar op Salomon, in al zijn grootshaid, zag.

Hier schiint den Leeuw een Lam. De Wolf gaat met verdrag;
 In 't midden van den hoop der schaapen, stilkens waiden.
 Den Havik zal'er nooit de Tortelduijens schaiden.

En vullen zijne maag met vleesch, zijn bek met bloed.

Hier is de liefde alleen beheerster van 't gemoed.

Men schrickt'er nimmermeer voor 't dondren der kartouwen,

Voor 't blixmen van 't pistool, voor steekken, kerven, houwen,

Van sabels, op de proef, door Mulciber gesmeedt.

't Geweld legt daar geboeit. De Vorsten, met 'et sweet

Der Onderdanen, zich in 't minste niet verriikken.

De deugde is daar alleen de kroon der koninghliikken.

Gods wet den riixstaf, die al 't volck eerbiedig kult.

Den bouwman gaat'er in den akker heel geruist:

En ploegt, en zaait, en maait, en propt zijn schuur met kooren;

En laat zijn morgen, en zijne avond zanggen hooren:

Invoegen dat Gods wil volkoomen daar geschiedt.

Wie voert mijn geest dus hoog? Ik zie de weereld niet;

Maar Jesus in zijn troon, en duizend englen sweeven,

Die hem ten dienste staan, en op zijn wencken beeven,

O God! wat heerlijkheid toont ghy aan mijn gezicht?

Dit is 't Jerusaleem bescheenen van het licht,

Uit uw genaade alleen gebooren en gereezen.

Wie daar een burger word, die zal rechtzaalig weezen.

Ik vind my wederom met kommer, overstort:

En, door verhoole kracht, tot zinggen aangeport,

Van 't geene daar ik, by verrukkinge, in bleef steekken,

Wat aardfch is dat gaat mank; elk mensch heeft zijn gebreeken:

Zijn Hoogheid, door den Doop, beslooten in 't verbond:

Der hailigen, aan 't kruis, door Kristi bleekke mond,

Den hel ten trots gemaakt en met zijn bloed begooten,

Quam wederom ten Hoof, en wierd, van 't puik der grooten,

Van princen, graaven, en baronnen, dagaan dag,

Terwijl hy aan de speen, en in de windzels lag,

Gestreeft, gestrookt, gekust, beschoncken met veel gaaven.

Men zag rondom zijn wieg de radde paages draaven:

Elck even vaardig om hem staag ten dienst te staan.

Zijn Moeder keek hem soms, met weenende oogen aan;

Wijl zy geen Vader vond, om voor zijn jeugt te waakken.

Maar als 't onnozel wicht, op heur besturven kaakken,

En op'er bleekke mond, een enig kusjen gaf,

Dan docht'er was'er Prins verreeken uit het graf;

En toonde aan haar, zijn hart vol trouw, met diepe zuchten
 En zai: hier leef ick weer, alscheen ik u'tontvluchten.
 Ghy hebt Prins WILHEM in uwe armen: kus hem dan;
 Entroost u, met mijn zoon, in 't missen van uw man.

Dit was 'er, in'er wonde, een balzem, groot van krachten,
 Om weg te nemen heur bekomrende gedachten:

En alle zorgen voor te leggen op die God,
 Die, voor de vroomen waakt in zijn doorluchtig slot.

Dus liep de tijd vast voort. Zijn Hooghaid groeide, en bloeide
 Als eene wiinstok, schoon men soms zijn rancken snoeide,

En hier, en daar te na aan stam, en wortel quam,
 En nu een buy van 't noorde, en dan van 't west vernam,

Die geen laurieren in des koningswout verschoonde,
 Tot dat zich liefde, en trouw, in 't praal gewaad vertoonde,

En 't jaargety verscheen van 's Vorstenboortedag.

Staatjonffren rick van pracht, die, met een zoetgelach,
 Ons hier verwellekoomt, om danckbre dienst te toonen,

Laat d' Aemsteldamsche maagd den jongen Prince kroonen;
 Endeeze Oranje tak hem steekken op de mouw,

De Godspraak wil het zo. Zie d'ongevainfde trouw
 Alvaardigh om het werck, grootmoedig, te volbrengen.

Wilt dit gewyde groen met zegnen oversprengen.

Dat WILHEM HENRIK d'eer van ADOLF erf, mer vreugd.

Dat WILHEM HENRIK' land, door raad, en daad, verheugd.

Dat WILHEM HENRIK' zyeen geesfel, en een roede
 Der boozen; en een troost gedye voor de goede.

Dat WILHEM HENRIK nooit voor oorloghs rampen duik.

Dat WILHEM HENRIK recht in alle ding gebruik;

En alle harten trek, met mond, en minlikke oogen.

Dat tweedracht voor hem vlucht. Dat haat, en nijd geboogheit,
 Voor zijne voeten kniel, en bidde om liifs gena.

Dat WILHEM HENRIK als een koopren piilaar sta,

Wanneer d' onstelde zee koomt over d'oever's rollen.

En 't blinde misverstand de leeuwen helpt aan't hollen,

Dat WILHEM HENRIK voor de goude vryheid waak:

En andre Vorsten mag verftrekken voor een baak.

Dat d'eere van NASSAU, gekoppelt aan ORANJE,

Op hem verdubbelt word. Dat Vranckriick, en Brittanje,

De Belth, de Neckker, Riin, de Donauw' en den Taag,
 Zich mengen onder een; en, jeder even graag,
 Hem kuffen; en heur wrok, op zijn bevel' verfinooen,
 Daar vrede word gequeect van liefde naar behooren.
 Dat d'aarde bloemen draag daar hy zijn voeten zet,
 Dat onder zijngzach, de koorenakkers, met
 Eene overlaaden oelt van rogge, en tarwe proncken.
 Dat Melckaart vetten room word van de koe gefchoncken;
 Dat d'aller fchraalste hai, tot eene lufthof, word;
 En alle morgen zy, met hooning, overftort.
 Dat hy aan 't ydle nooit blijf met zijn harte hanggen:
 Maar God den tiende geef van 't geen hy heeft ontfanggen.
 Dat hy, van dit uur af, tot hoog een onderdom
 Het fpoor van David hou. Oranje wederom
 Opluikke, als een roos, met lente dauw bedrooppen.
 Dat Hymen hem, met vreugd, vol minne, na 't verlooppen
 Van achtien zonnen, met den bloem van kristenrijk
 Ter bruiloft laiden mag; en 't kroonen 't huwelijk,
 Met jonge Princen, en uitmuitende Prinçeffen,
 In Godsbeftuit gefelt tot voogden, en voogdeffen,
 Van Vorftendommen, rijk van fteeden, volck en fchat:
 Dan zal miin Zanggodes, van loutre weelde zat,
 Ziine uitvaart vieren met de treurende gemeente
 Enbrenggen 't Vorftenlijk by 't vaderlik gebeente.
 Miin radde tong wort ftom. Miin luit verliet haar klanck,
 De Dood beftuit 'et al: en brengt, of danck, of ftanck.
 Het zaadje word een boom, en riffelt met zijn bladeren,
 Wanneer de zomerzon den kreeft begint te naderen.
 Ziin Hoogheit hef zijn kruin, als een gezegent hout,
 Voorfpoedig, boven al de boomen van het wout.
 Hy erve Kroon, en Troon. Waar van deeze oveschoone,
 Op zijn *Geboortefeeft*, de fchaduw kooft vertoone.

K R O O N

K R O O N S A N G.

W Y kuffen, met verlof, zijn Hoogheids kleed en
 En kroonen d' eedle hairen, [hand:
 Nu 't feest van zijn Verjaren,

Ons noodigt tot de vreugd :
 En zijne ontloken jeugd,
 Ten dienst van 't Vaaderlandt
 Ons port, om, in dien stant,
 Met al de Hoovelingen,
 Oranjens lofte zinggen.

Leef lang, ô Jongge spruit! tot roem van uw geslacht,
 En troost der onderdaanen,
 Die, in een zee van traanen,
 Verdroncken, toen de dood
 Uw trouwe Vaader schoot.
 Leef lang: en groy, in kracht;
 En wiishaidt, dagen nacht,
 Op dat ghy, t' uwer eeren,
 Den staat eens mogt regeeren.

T O E - Z A N G.

S O kroone God, met zijn kroonriikke hand,
 Zijn Hoogheit, in zijn mannelikken stant,
 Tot opperhoofd van 't vrye Nederland:
 En stort zijn zeegen,
 Op d' eedlespruit van den Oranje boom:
 Het gierzel van den vaaderlikken stroom,
 Met steeden geborduirt aan zinen zoom,
 Door Fredrix deegen,
 Voor vreemt geweld, verdadigt lang een tiidt,
 Filip, en Fardinandus tot een spiit,

Waar door hem wierd oliiftak toe gewiit,
Van zeeven Staaten.

De danckbaarhaid vergeet die weldaat niet,
Zo lang hy zaat van 's landsbescharmheer fiet:
Maar kust den Zoon; als erfheer van 't gebiedt,
Hem na gelaaten.

Geen teegenfpoed, of andre ramp hem druk.

Voorzichtighaid verzelle zijn geluk.

Dat haat, en fmaadt fteets voor hem needer buk.

Dees Hoovelingen,

En 't Jonferfchap, zo dikwils hy verjaart;

En moedig temt het briefchende oorlogfpaardt,

Met ons, tot roem van Naffaus heldenaart,

Ziin Kroonzang zinggen.

J: ZOET.

Pampier voor Goud

Aan zijn Doorluchtige

H O O G H E I D

W I L L E M H E N R I K

P R I N S E van O R A N J E;

DE Danckbaarhaid, die, van den heemel, neêr kooft ziigen;
En, in des menfchen ziel, begaaft met reedlikhaid,
Zich; als een vuur, versprait,

Om, daar van daan, met zang, weêr naar omhoog te ftuigen.

Quam heeden miingemoed door dringen, met'er ftraalen,

Terwijl ik, voor de Kribbe, in Davids oude Stad,

Gods liefste zoon aan bad,

Om,

Om, onder 't lastig pak der zonde, eens aëm te haalen.
 Och zo! dat lustme, zai die schoone, en zuiverlikke,
 Altijd van u, te zien. Dien yver gaat voor all'.
 Zo keert men 't ongeval,
 Daar onder ziel, en liif der lauwen moet beswiikken.
 Maar, als ghy, aan den doek van Godsgenaade, uw oogen,
 Hebt afgedroogt. En dood, en duivel krachteloos
 Ziet leggen; voor altoos
 Vertreeden door de kragt van Kristi hoog vermoogen,
 Laat, op uw Borstcieraad, en bai der Prinsse beelden,
 Van 't aller finste goud gegooten naar de kunst;
 Uit Vorstelijke gunst
 Aan u, geschoncken, 't oog eens wajen in die weelden.
 Ghy zult dan, uit miin wick wel haait een slagveër rukken;
 En kailen daar op voort, van hier, naar 's Graavenhaag'.
 Om vaardig, en zeer graag,
 Voor zijne Hoogheid, en d' Oranje troon te bukken.
 Ghy hoeft den Parsiaan, om parlen, niet te smeekken.
 Noch d' Indus om'er schat, en diãmante gloor;
 Om met geweld, daar door
 Het eedelharte van die Fenix op te breeken.
 Ghy kunt hen, met papier, en met wat ints, vernoegen
 Hier is gelegenthaid. Knap, griip'er by het hair.
 De zon van 't Nieuwejaar
 Zal uw gelaider ziin. Hoe kon 't ooit beeter voegen?
 Die woorden waaren pas van heure tong gedroopen,
 Toen ik bedarde; en dus verbaast weër uit voer: Och!
 Goddinne, helpme toch
 Een wainig vairsiens tot een krans te zaamen knoopen.
 Neen! dat is niet genoeg. Hier moet wat anders wanken.
 Ik ben, naast God, geheel ziin Hoogheid toegewit:
 En zal de gantsche tiid
 Miins leevens, hem met dienst, waar ik ook kan, bedancken's
 Kreeg ik eens van Apoll, een vloeyjende Arentsveeder,
 Op Helikon versneën, en in ziin bron gedoopt,
 Die kookt, en overloopt
 Wen hy, door zingen, doet bedaaren 't zuurste weeder:
 Ik zou vrymoedig in het spoor van Huigens stappen:

En voegen miine tong naar zijn konftrikke taal:
 En, in d' Oranje zaal,
 Voor Fredrix zeegepraal, met miine wiekken klappen,
 Of in Ameli fchoot, uit storten mijn gedachten;
 Daar zy heur Gediön ziet proncken in Godshuis.
 Maar, och, ik flacht de Struis
 Het lichaam is te fwaar, de vleugels zonder krachten.
 Dus leef ik dan op hoop. Miin penne ftaakt'er fchriiven.
 Ald' Int vriest op 't Papier. Ik kus, met danckbaarheid,
 O Vorft vol majesteit!
 Uw milde hand, terwijl ik ben, en hoop te bliiven

Uwe Hoogheids

aller onderdanighfte

J: ZOET.

M I N S G E W E L D,

Vertoont in

Mr. WILLEM VERJANNEN,

En

CATHARINA DECKERS,

MEn feyt ons dat de Jachtgodin
 Is veylig voor den fcheut der Min,
 Om datse gansche dagen
 Met rennen flijt en jagen.
 Men fpreekt de Susters drymael dry
 Van een' soo dertle kortse vry,
 Om datse ftaeg bestappen
 Den Berg der wetenschappen.

Men

Men maectt ons wijs dat Venus smert
 Noyt vat en heeft op 't besig hert ;
 Kortom men keurt het minnen
 Voor werck van lêge sinnen.

Maer watmen praet of hoemen 't duyd ;
 Ick merck aen *Bruydegom* en *Bruyd*,
 Dat ook verlette lieden
 Dien evel niet ontvlieden :

Want schoon V E R J A N N E N all den dag
 Een' schaer van jeugd door School-gesag
 De renbaen in doet treden
 Van konst en goede seden :

Schoon dat hy als een Archimeed
 Gedurig in de Tel-konst sweet,
 En toewijd all' sijn' uren
 Aen *Bartjens* of *Verschuren* :

Schoon dat hy gantsche dagen door
 Ten dienste van het Koop-cantoor
 Uytkomsten op gaet soecken
 In ongeredde Boeken :

Schoon dat hy tracht op blanck Papier
 Een' *van den Veld* een' *Carpentier*,
 Of andre brave Pennen
 Kloekmoedig na te rennen :

Ja schoon hy in het heylig Koor
 Met stem en sang ons wandelt voor,
 En op den trant der Psalmen
 All' t Kerck-gewelf doet galmen :

Noch vind het Minneboesken voet
 Om in dat werckelijck gemoed
 Te booren wet sijn' schichten,
 En brand aldaer te stichten :

Noch doet 'et voor de tweede mael
 Een' scherp gewetten minne-strael

Hem 't ingewand doorrijgen ,
En pen en stem ontfijgen.

Schoon oock CATHRYN ftaeg even kloeck
By naeldwerck fit of leerfaem Boeck ;

Noch kan haer Venus vinden :
En aen haer' Wetten binden ;

Noch kan de Moeder van de min
Na sterck weerftreven haeren fin

Vermceftren en vermennen ,
En neygen tot VERJANNEN.

't Blijckt dan aen U vereende Twee
Dat Venus vier dat feldfaem wee
Oock fomtijds komt te woeden
Op befige gemoeden.

Doch weeft hier over niet vervaert ;
Dit is een wee van fachten aerdt ;
Dit wee laet fich met kuffen
En foet omhelfen fuffen.

Waer toe ghy Twee nu aengemaent
Van Venus word in Venus Maend :
Dus fonder tijd verfuymen
Begeeft u na de pluymen.

Gaet heen , en maekt daer allebey
Beschadwt van een' milden Mey
Van friffe Mijrte-bladen
Beloften vast met daden.

Ick wensch dat Hy , die Man en Vrou
Eerft heeft verbonden door de Trou ,
U in uw' Trou met fegen
Staeg mildelijck bejegen.

J. de DECKER.

VERTOO-

VERTOONINGEN

Op 't Huwlijk van den E. Heer

JOAN HINLOOPEN
JACOPS Z.

Commiffaris der Huwelijksche faken, &c.

En de E. Juffrou

LEONORA HUIDEKOOPERS
VAN MAARSEVEEN,

Door

JAN VOS.

Kracht der Huwelijks Liefde

AL wat'er leeft dat liefst en heeft ook zucht tot paaren.
Zoo 't minnevuur verdooft is 't aardrijk in gevaar.
Het leeven, zonder min, versterft in hondert jaaren.
Men bindt all' eeuwen, door het huwen, aan elkaâr.
Zoo wordt de Doodt belet haar troon op d' aardt te bouwen.
't Geslagt dat leeven wil moet op de Trouw betrouwen.

I N D' E E R S T E
V E R T O O N I N G

Verschijnt de Doodt op een waagen van mensche-geraamten. Lentemaant, Hooimaant, Oogstmaant en Slachtmaant, de vier moordadigste dochters van 't Jaar, verstrekken haar voor paarden: de vreeselijke Pest voor Voerman. De Zuidewindt, een dienares van de Doodt, vliegt voor uit. Gulzigheid, Dronkenschap, Bloedtgang, Waterzucht, Teering, Wanhoop en Koorts, haar krijgsbenden, baanen 't spoor. Eskulaap, Galeen en Hippokraat, zijn met d' eene handt gekeetent en achter aan de waagen geslooten. Juno, die HINLOOPEN op *Pijnburg* laat bewaaren, om hemaan LEONORA HUIDEKOOPERS VAN MAARSEVEEN te huwen, verlaat haar schatkamers, Pallas haar schoulen, en Markuur zijn Beurzen, om met een wolk ten hemel te klimmen. Amsterdam is in 't zwart gekleedt. Neering, Rijkdom, en Overvloedt, haar géspeelen, vluchten. Godtsdienst en Gerechtigheidt, twee hooftpilaaren daar de Stadt op rust, blijven haar noch by. Zuchten, Weenen, Klaagen, en Treuren, de kinderen der Ellendigheit, voegen zich in de rouw, met ongevloghte hairen, by de graaven. d' Amstel en 't Y helpen de vluchtige burgers, langs hun stroomen, naar vreemde gewesten. Voorzichtigheit, door Schrik en Vrees voortgedreeven, geeft LEONORA HUIDEKOOPERS, *aan Maarseveen, Neerdijk en Diependal*, om haar voor 't geschut van de Doot te bevrijden.

De Doodt bestormt het Y, om 't leeven te berooven.
De kunsten zijn geboeit. Het volk heeft geen gehoor.

Het Moordtvuur is door klacht' noch traanen uit te dooven.

Voorzigheidt verbergt de wakkre LEONOOR.

Zoo weet men 't woeden van het Pestvuur te verhinderen.

De Huizen houden standt door 't leeven van de kinderen.

DE TWEEDE

VERTOONING

IS in de hemel. De Vreede houd by Juno, godin der huwelijken, sterk aan, om Amsterdam, waar dat de Doodt van de braafste Geslachten verdelgt heeft, weeder te herstellen, door 't vereenigen van HINDELOOPEN en LEONOORA VAN MAARSEVEEN. de tweedragt, vyandin van 't Y, zaaidt, om dit Huwelijk te beletten, haar zaadt. Diana, die LEONORA aan haar rey poogt te krijgen, stelt zich teegen 't verzoek van de Vreede. Apollo, Pallas en Venus, om haar schoolen door de affetsels van zulk een paar te verrijken, voegen zich by de Vreede. Mars, die Amsterdam vervloekt, om datse hem met keetens geboeit uit Nederlandt deedt bannen, verkieft, door Staatzucht; Gramschap, Geweld, Moordt en Roof aangehitst, de zy van Diana. Cupido houd hem zijn pijlkooker voor de mont. Liefde Trouw, en Teelzucht binden zijn handen. Jupiter, die d' Amstel, om haar burgerlijke zeeden en verdraaghelijke wetten, bemint, begeert dat het huwelijk zijn voortgang zal hebben: Neptunus en Pluto, zijn broeders, hierom booven ontbouden, volgen zijn besluit. Venus, die de drie Bevalligheeden by zich heeft, maakt zich gereedt, om met een zwarm van Minne-goodtjes

tjes op d' aardt te daalen. Ceres van haar Akker-
godinnen, Bacchus van Wijngaardt-goden verzelt,
en Merkuur volgen de Mingodin.

De Gooden zijn verdeelt : elk poogt zijn staat te bouwen.

Diana wraakt de Min, en Juno roemt op d' Echt,
Om HINDELOOPEN aan van MAARSEVEEN te trouwen.

De trouw der Grooten is tot heil van 't heiligh Recht.

Vrou Venus wordt op d' aardt van Jupiter gezonden.

De vuurpijl van de Min maakt blaakerende wonden.

DE DERDE

VERTOONING

IS op Goudestein. LEONORA wordt van Pallas,
in 't midden der neege Muzen, omhelst. Venus,
die HINLOOPEN op *Pijnburg* alree de boezem
doet blaaken, vertoont zich op haar waagen, die
door Liefde en Trouw voortgetrokken wordt :
Teelzucht verstrekt tot Voerman, de drie Bevallig-
heeden bestroojen het spoor met mirtebladen. Dar-
telheidt, Droefheidt, Vrolijkheidt, Blijdtschap,
Nachtjanker, Trekkebek, Waarheidt, Loogen,
Vleien, Lacchen, Huilen en Zuchten, al saamen
in dienst van Veuns, zweeven om de raaden. De
lucht krielt van Minnegoodjes. Cupido staat achter
zijn moeder, en mikt met zijn pijl op LEONORA.
Diana, die Venus toeleg zoekt te beletten, komt
op haar jaagkoets; zy heeft, in plaats van paarden,
Wakkerheidt en Snelheit in 't gareel gespannen : de
Jaaghzucht heeft het leizeel om te mennen. Zy
wordt gevolgt van Hartejaagster, Hindeschietster,
Brakkestreelster, Beekezwemster, Bronneminster,
T
Schaduw

Schaaduwzoekster , Heuvelklimster , en al wie , schuw voor mannen , de Maagdelijke staat beminnen. De Kuysche godin poogt LEONORA , doch te vergeefs , een pijl van loodt , die in koudt vergift gedoopt is , in 't hart te schieten. *Maarseveen* , *Neerdijk* en *Diependal* verwonderen zich , datze zulk een oorlog beoogen. de Vechtgoden en godinnen zien Venus het veldt behouden.

Hier is VAN MAARSEVEEN in 't school der kunstgodinnen.

Zoo wort aaminnigheid met wetenschap doorzult.

Diana schiet vergeefs , om d' eedle Maagdt te winnen.

De Liefde is een vuur dat alle harten vult.

HINLOOPEN staart van ver op Venus wapendaaden.

Een minnaar zoekt zijn hoop door d'oogen te verzaaden.

I N D E V I E R D E

V E R T O O N I N G

Ziet men de Bruidegom en Bruidt voor 't outaar van Juno. Hy heeft Voorzichtigheid, Schrandereheid, Beleeftheid en Reedtlijkheid by zich : zy Aanminnigheid, Vrindtlijkheid , Mewaarigheid en Maatigheid. De Minnegoodtjes voeden 't outaar-vuur met mirtheblaaden. Juno bindt de verloofde met een witte fluier aan elkander. Venus vertoont zich met de zielen van Hero en Leander in een heldere wolk , waar dat de naamen van deze getrouwe minnaars met blinkende starren in geschreven zijn , om de Bruidegom en Bruidt de kracht der Liefde door d' oogen in 't hart te drukken. Argwaan , Huistwift , en Zorgloosheit , drie huwlijks-plaagen , worden door Liefde , Trouw en Teelzucht uit de tempel

tempel gedreeven. Apollo, Pallas en Ceres geven de getroude de zeegen. d' Amstel en 't Y verstreken tot getuigen.

Hierwerdt VAN MAARSEVEEN vereent met HINDELOOPEN ;

De kuifche Liefde heeft het Huwlijk tot haar wit.

De Teelzucht is een bandt om harten t' zaam te knoopen.

Zoo maakt men, door de Trouw, tweHuizen tot een lidt.

Geen vaster stamboom dan van t' zaamgevoegde telgen.

Eendrachtigheid behoedt de Stammen voor verdelgen.

I N D E V Y F D E

V E R T O O N I N G

STaan de Bruidegom en Bruidt op een troon. Hy heeft Apollo en Themis ; zy Pallas en Huiszorg tot Speelgenoots. Voorzichtigheid, Schrandtheid, Beleeftheid en Reedlijkheid, staan aan d' eene zy van de troon: Aanminnigheid, Vrindtlijkheid, Mewaarigheid en Wakkerheid aan d' ander. Hymen, God der bruiloften, verschijnt in de zaal met de gelukkig getroude zielen van de Roomsche Talassus en zijn Sabynsche huisvrouw, om de Bruidegom en Bruidt de gelukzaaligheid van d' Echt te vertoonen. De Vreede met haar dochters, Neering, Rijkdom en Overvloedt, omhelzen Venus, Juno en Merkuur, tot dankbaarheid van 't Huwelijk. d' Amstel en 't Y ontfangen de Vechtgooden en godinnen. *Maarseveen, Neerdijk, Diependal, Goudestein en Pijnburg*; bestrooien de vloer met maagdepalm. Bacchus en Ceres, die hier verschijnen worden door Maatigheidt bestiert. Blijdschap, Vroolijkheid, Dartelheid, Weelde, Kussen, Lonken en Lachen, voegen

gen zich by de gasten. De neege Muzen, die hier
haar Parnassus hebben, speelen en zingen :

Hier blinkt Vernuft en Deugd, twee goddelijke deelen.

Zoo zagmen Peleus en zijn Tetis braaf van standt.

De hemel laat dit Paar tot steun van d'Amstel teelen :

Zoo wort de hoop gevoedt van 't vreedbaar Amstellandt.

Op zulk een grondvest magh de burger zich verlaaten.

Men heerscht niet voor zich zelf, maar voor zijn onderzaaten:

L I E F D E.

DE Hemel zegen u in uw gehuwde daagen.

Nooit zie men dat de Nijdt zich in uw harten zet :

Maar leef dat zich de Nijdt, om u, haar hart gaa knagen.

Gedooog niet dat de Twist uw herffenen besmet :

Die huisplaag is door kracht der Liefde te verdrijven.

Wie dat de Twist verjaagt verdient de vreed-olijven.

S T E R K H E I D T.

NOoit moet het slinx Geval uw hoop door ramp verslinnen :

Maar zoo 't u fel bespringt, zoo toon een sterk gemoedt.

Een die zich zelf vervint kan alle ramp verwinnen.

't Is noodigh dat men weeldt doormengt met tegenspoedt.

Wie in de windt op zeilt heeft geen gevaar van gijpen.

Men leert, door weinigh ramp, zich hoeden voor vergrijpen.

W T S H E I D T.

Vergeet geen harteleedt : maar gy moet wraak vergeeten.

Vergeetelheid van leedt denkt nooit op naakent quaadt.

De Wraak is dochter van een goddeloos geweeten.

Door deez vervalt de ziel, door die vervalt de Staat.

De stierman mijt de klip die hem wel eer deê beeven.

Wie leedt gedenkt, en wraak vergeet, zal veilighe leeven.

VOORZICHTIGHEIDT.

293

Gerechtigheid moet u in 't Raadthuis staåg verzellen.
Gebruik haar slaghzwaardt nooit of bezigh haar gewicht.
De wakkre Huiszorg zal zich by uw Ega stellen.
Een die zijn huis bezorgt voldoet zijn huwlyxplight.
Godvruchtigheid moet staagh in uw gedachten zweeven,
Een heilzaam huwlijk is 't beginfel van het leeven.

K L A C H T E,

Over het verlies van het wel-grijmde

B O E K J O B S,

Door

H E N R I K B R U N O,

Con-rector tot H O O R N;

Aen den selven.

MEt leetzijn moet ik hooren
Dat uwen Job, mijn sielfin is verloren:
Uw' uytgelese rijm,
Veel geuriger als d' allerbeste T'ijm,
U puykjuweel van allen!
En moft hy na sijn palftaan nu noch vallen,
En dus verlooren gaan?
De Son van deught, van lijdszaamheyt de Maan,
Verschijnt die niemands oogent?
Is 't helle licht den middagh dan onttoogen?
Sijn alle oogent blint
Dat niemandt Job, en Job een yder vint?

T 3

Dät

Dat sijn te droeve saaken!
 Kan iemant met verduyft'ren hem vermaaken,
 En kitt'len met een leet,
 Niet aan cen mensch', aan duysenden besteet;
 Dat yder most beminnen?
 Ik raak' met Job aan 't wagg'len van mijn sinnen
 Om sijn verlooren schat,
 Wanneer hy naakt ter misshoop needer sat;
 En nu allweêr mach sitten.
 (Hier gifs' ik na, wie sal 't geheym uyt spitten?)
 Ja die hem in de macht
 Bekoomen heeft, misschien hem niet en acht,
 Noch niet en kan bekennen:
 Een braave geest kan by geen dwaas gewennen!
 't Is fulkx die dit Juweel
 Onwaardigh heeft, die heeft het al te veel.
 Ofhout hem een in waarde?
 Dat kan niet sijn; want nimmermeer en spaarde
 Den eenen vrient geen broot
 Sijn medevrient: veel min een kunstgenoot;
 Die sal hem niet vermaaken
 Met dooden, dat den geest kan levend' maaken:
 Want weetenschap alleen
 Is sonder glans, of sy en iff'er geen.
 Waar is hy dan verduyftert!
 Is alles stom? en spraakeloos? of luyftert
 Na smeekendt rijmen niet,
 Een die hem heeft, en die hem niet en siet?
 Dan schuur ik ook de Moorman.
 Quaatwilligheyt neemt nergens licht gehoor van;
 Sy is te stijf van kop,
 Sy luyftert doch na geen verlooren Job.
 Mijn rijmen sijn als winden
 Die moê gewayt, ten end' geen adem vinden,

Dies fwakt mijn veeder nêer ;
Want niemand doet mijn groot verlangen seer !
Verydelt sijn mijn klachten ,
Al's weerelts doen is niet een mijt te achten.
Waarom dan swaar getilt ?
Jobs werelts goet dat moest doch sijn gespilt.
Maar 't best' heeft hy behouwen ;
Hy hout het al die op den Heer blijft bouwen.
Dat deed' Hy toen Hy sat
Verlaten , van sijn Huysgefin , en Schat.
Dat 's rijkdom die verr' booven
De rijkdom gaat van Koninklijke Hooven !
Hier is de armoê rijk ;
Den Hemel is de weerelt ongelijk ,
Wat isser dan verlooren ?
De deucht moet doch geprikkelt sijn met spooren
Tot bloeden als een tap ;
Tot wakkerheyt van deughd' en wetenschap.
Gelukkigh die moet lyën.
Geen wetenschap en heeft genoegh te stryën ,
Om dat sy tot haar ent
Meer luyfter krijght als 's Hemels Firmament !
De deughd was sonder luyfter
Indien sy niet most strijden met het duyfter ,
Door alle rampen heen ;
So heeft hier Job , en noch niet vol gestreên !
Ikeyndig dan mijn klachten.
Gy Bruno kunt de schaade weêr versachten.
Wanneer u hooge geeft
Jobs laaste wond' , met rijmen weêr geneeft.

J. BOOGAARD.

J. BOOGAARDS KLACHTE,

Over het verlies van 't

B O E K J O B S,

Gerijmt door

H E N R I K B R U N O .

MEt blijdschap moet ik hooren,
 Dat BRUNOOS JOB, in maatzangh, is verlooren,
 Want uw doorluchtich rijm
 Geeft schooner lucht, als Kaffia, off Tijm.
 Uw puik roos onder allen,
 Is ons, door dit verlies, te buert gevallen.
 Kan J O B verlooren gaan?
 Uw Zon verrijft, zo schoon als BRUNOOS Maan;
 En opent ieders oogen.
 Wien is het licht der zonnen dan ontoogen?
 Gewislijk is hy blind,
 Die BRUNOOS JOB, niet in uw klachten vint;
 O wonderlijke zaaken!
 Ik kan mijn geest ontfoncken, en vermaaken,
 En kitt'len met dat leet,
 Dat gy verdicht, an duizenden besteeet.
 Gy slaat my an het minnen.
 Uw geest vervoert mijn lichaam, ziel, en zinnen.
 Uw kostelijken schat,
 Daar gy met J O B, meê op den misthoop zat,
 (Wanneer gy sloeght an 't zitten,
 Om al zijn leet, ten diepsten uit te spitten)

Die

Die heeft my door haar macht
 Veroovert; zulks, dat ik nu niet en acht,
 Noch niet en wil bekennen,
 Maar eeuwich zoek' by uwen geest te wennen,
 Dan zal dat puikjuweel,
 Mijn effe ziel, die nu noch al te veel
 Ontbloot is van haar waarde,
 Door dienz' haar krafft' onnuttelijken spaarde,
 Haar voeden met het broot
 Van uwen geest. ô Trouwe Kunstgenoot!
 In't zaalige vermaaken
 Van 't nootgeheim, zal ik my ook vermaaken:
 En denken maar alleen
 Op 's hemels hant, en wijsheit van die geen
 Die 't licht zomtjits verduistert,
 Op dat de zon, zo veel te schooner luistert.
 Zijn 't dan de werken niet
 Van hem die 't alles weet, en hoort, en ziet?
 Vergeefs schuurt men den Moorman.
 Een wrevelkop neemt nergens het gehoor van.
 Verbijstert was den kop
 Van hem, die altoos wenschen zou om J O B.
 Die zuchten zijn maar winden.
 Den slechten J O B is in uw dicht te vinden.
 Dies slaa hem ellik neêr,
 En zie zijn wond', de etter buill', en 't zeer,
 Gebalsemt met uw klachten.
 Wie zal de mom der werelt niet verachten,
 Wanneer hy heeft getilt,
 De tijdt die J O B, zo lijdzaam heeft gespilt?
 Hoe kan ik my onthouwen,
 Op maat, en trant, van uw gedicht te bouwen!
 Schoon dat ik eenzaam zat,
 Verlaaten van mijn alderlieffte schat,

Zo rees ik dan noch boven
 De pracht, en praal, der kaizarlijke hoven,
 In 't overlijdzaam rijk
 Des vroomen J O B S, zich zelve maar gelijk,
 Wat isfer doch verlooren?
 Uw dicht steekt my de borst, en 't brijn, met spooren.
 Ach had mijn geest een tap,
 Ze storte nu, een zee vol wetenschap.
 Maar bitter is het lyën
 Van daar het vleesch, en geest, te zaamen stryën,
 En dat de mensch in 't endt
 Verdonkert wort, gelijk het firmament,
 Dat al zijn schooner luister
 Wert opgerolt, in 't kleet zo dooff', als duister.
 Dien oorelogh is heën;
 Al troff ze my, 'kben 't moedigh door gestreën.
 Ay staak uw bittre klachten.
 Gy zelffs, en B R U N O, kont J O B S zeer verzachten:
 Wen uw', en zijne geest,
 J O B, en zijn zaat, al dichtende, geneest.

H. F. WATERLOOS.

O P D E B R U Y L O F T

van den Heer

BARTHOLDUS WORMS-KERCK,

Ende Mevrouw,

D E B O R A B L A E U,

Siet hoe geseigent keert in W O R M S - K E R K S eenigh-zoon
 Zijn ouders Troudagh juyft na vijf-en-twintigh jaren,

Hoo

Hoe blijd' fiet S. Barthold, BARTHOLD met BLAAUTJE paren,
 Wiens blanckheyt overtreft de Peerlen van haer kroon:
 Somér', wiens somer-tijt de Ouders hechtt' door d' Echt,
 En in uw' winter-dienst haer een'ge zoon vereenicht,
 Uw' Koopstادت levert die dees' waaren wel by menicht?
 Dees' feldenheden waar? ô neen: noch eens; ey secht
 Is't niet soo ongemeen als waer? ô ja, ô ja:
 Siet dan op desen dach, ô Ouders fiet de Vreuchden
 Herbooren van uw' Feeft; den Hemel doe uw' Deuchden
 Herleven in uw' Zoon, en lieve DEBORA.
 Heer Bruyd'gom die de naem, die elcke vryer mijt,
 Najaegde; en maer op u BLAAUTJE hadd' te hoopen,
 Die BLAAUTJE hebben most, soud' ghy geen blaautje loopen,
 Soud' ghy geen blaauwe schein bedecken door de spijt.
 'k Wensch, dat ghy met uw' Bruyt soo lang gezeegent leeft,
 Tot ghy in Zaligh'-Echt uw' Kinders fiet vergaaren,
 En Vader, die u op zijn Bruylofts-dach fiet paaren,
 Met zijn geweefen Bruyt, sijn Gulden Bruyloft geeft.

ALIDA BRUNO.

Op eene

A F B E E L D I N G E

van

P R I N S M A U R I T S.

Hier speelt, Neerlanders, 'tbeeld des Veldheers voor uw' oogen,
 Die 'tgroot Madritsch geweld brak op een kranck en klein;
 Die noyt te doen en had met bloed of breeke-been,
 Maer Parmas, Spinolas is in den schild gevlogen;
 Die u de slaverny der vreemden heeft ontogen,
 En van het Spaensche jock uw' halsen vry gestreên,
 Die 't ampt van oorlogshoofd niet in een deel alleen
 Maer loffelijck in all's bedient heeft en geplogen.

't Is

't Is feldfaem als een held zich op van all's verstaet:
 De Roomfche Fabius was afgericht op raed,
 De Zoon van Antigoon op poort en veft-verkrachten,
 De man van Peneloop op oorlogs listigheyd:
 Maer Mauritz op van all's, op raed, op kloeck beleyd,
 Op treken, op ontfet, verovering en flachten.

J. de DECKER.

Op d'

A F B E E L D I N G E

Van den Doorluchtigften Vorft en Heere

F R E D E R I C K

Erve te Noorwegen, Hertoge te
 Schlefswijk, Holftcin, &c.

HEt wettigh Errefrecht ter Kroone van de Nooren
 Verciert Vorft V R E D E R Y C K zoo rijk niet als de Vre
 En vreedzaamheit, dien Helt natuurlijk aengeboren;
 Terwijl de weereit raest, gelijk de wilde zee.
 Hy zegent ieder een, en overtuight de Vloecken,
 Genoght zich met zijn erf, en vaderlijk bezit,
 Bemint de jaght, en ftilte, en kunft, en wijze boecken,
 En hanthaeft recht en trouw, om Godt, der vromen wit.
 Getrouw het Keizerdom, en 't Rijk, en Duitsche Heeren,
 Kan dees met zijn gemaen en bloet een zael stoffeeren.

J. V. VONDEL.

Heilige

Heilige Gedaghten

over de

G E B O O R T E

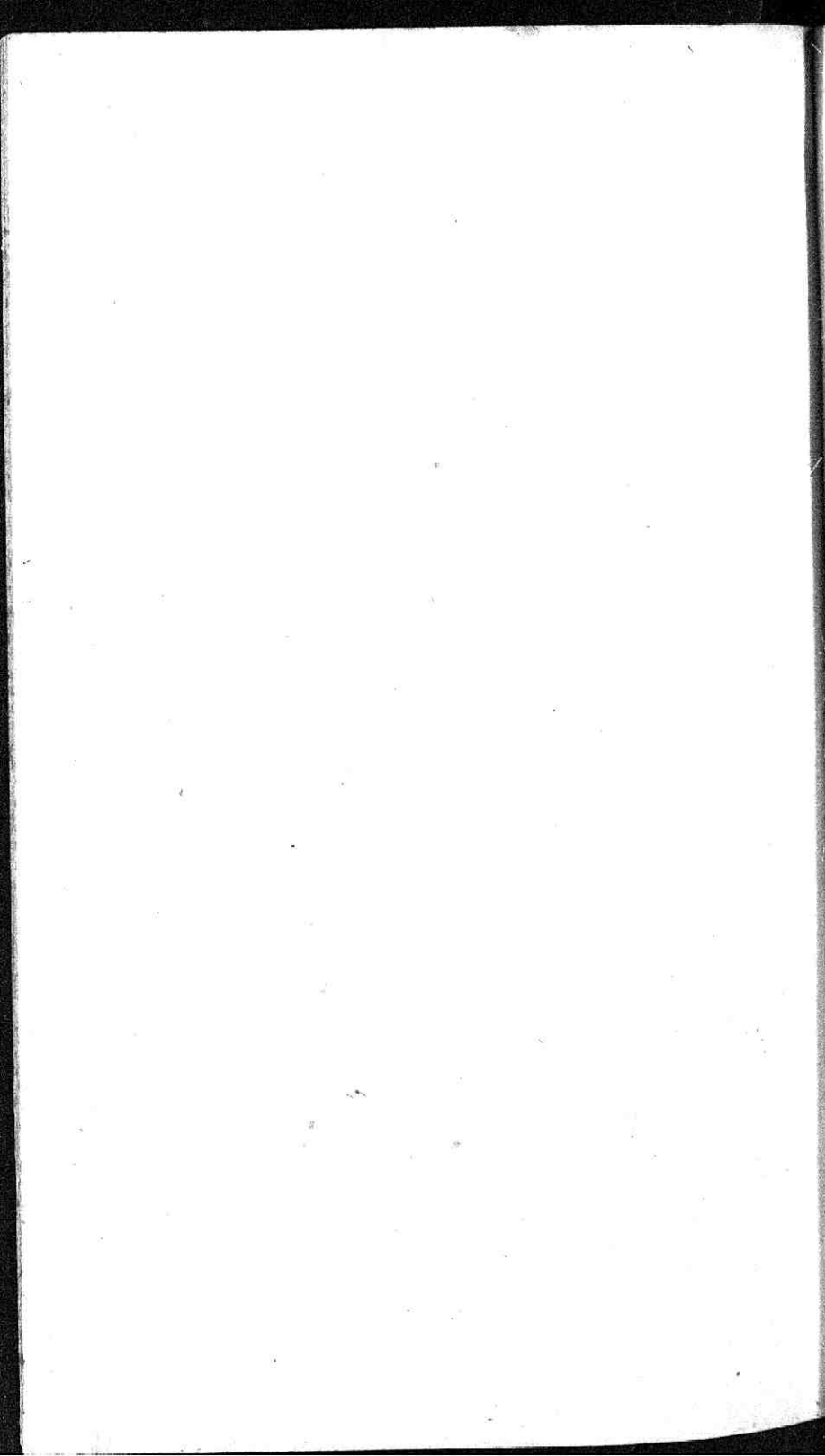
van

O N Z E N H E E R E

J E S U S C H R I S T U S

Door

B. V O L L E N H O V E.

Heilige Gedaghten

Over de

G E B O O R T E

van

onzen Heere

J E S U S C H R I S T U S.

O Ghy! die in de hoge hemelen
 Hebt uwen zetel vast geplaatst:
 Daar vlam door vlamme wort gekaatst,
 En duizent duizent Geesten weemelen,
 Daar Cherubijnen, nimmer moe,
 En Serafijnen nauwelijks veilig,
 Stees zingen heilig heilig heilig
 Den top der Majesteiten toe:
 Alziende Godtheit raak mijn lippe
 Met gloejend' vier van uw altaar;
 En stier mijn tong, van spraak te zwaar,
 Dat daar geen onrein woort uit slippe:
 Terwijl ik met mijn maatgedicht
 Heb lust den Bethlehemschen Koning,
 Te leiden in zijn aartsche woning,
 Die t' effens heerscht in 't eeuwich licht.
 Daar dienen hem de held're wolken
 Voor zegekoets, waar voor hy spant
 De vlugge winden met zijn hant;
 Daar breidelt hy de diepe kolken
 Der woeste en ongestuime zee;
 Daar heeft hy tot zijn lijftrauwanten
 Gezwinde geesten luchtgezanten,

En

En deelt hun vier en vlammen mee.
 O Zaligmaker ! ô Mesfias !
 Wat was het eeuwen langk geleen ,
 Dat gy ons waart gefpelt voorheen ,
 Eer gy verſcheent aan Ezaias !
 De Ziender ſpreekt op Godts bevel
 Dus in zijn Godtgewijde blaaren :
 Een maaght wort zwanger , en zal baren
 Een zoon , met naam Emmanuel.
 En laat men 't oog wat verder zweven ,
 Zie daar geboren ons een kint ;
 Een Zoon , van Engelen bemint .
 Wert van den vader ons gegeven.
 Hoe blinkt hy uit in Majefteit !
 Wat hoge titelen van eere !
 Men noemt hem Raadt en ſtercke Heere ,
 Den Vader zelf van d' eeuwicheyt ,
 En wonderlijk , en Vorft der vrede ;
 Wiens heerſchappy en vrede-rijk
 Geen heerſchappy vint haars gelijk ,
 Die ſteets op Davids troon zal tredè ,
 Zijn rijk uitbreiden en behôen ,
 En eeuw op eeuw met recht bewaren :
 Dit zal de Heere der heirſcharen ,
 De Godt des vredes zal dit doen.
 Zoo luit zijn ſpraak , die Jeremias
 Bevefticht met Ezechiël :
 Zoo ſpreekt de tong van Daniel ,
 Strax toegeltemt van Zephaniaſ.
 Dit melt in d' onbefmette blaân
 De taal des zoons van Berechias.
 Uit eenen mont ſpreekt Malachias ,
 Tot dat de heileeuw ſtrax komt aan :
 Met daalde Gabriel van boven

Ten tempel in daar by 't altaar
 Zachrias neemt zijn beurte waar,
 Gereedt en heet om Godt te looven.
 Daar wordt den Prieſter voor geſpelt;
 Uw wijf ſoo hoog zal op haar dagen
 Een zoon, Elias weerga dragen;
 Dat eer vervult wort, als vertelt.
 Die laſt verricht was van Godts bode:
 Hy van de winden opgevat.
 En flux ten hemel ingeſpat,
 Knielt voor de Godt der Werelt-gode.
 Daar krijgt Godts Engel nieuw bevel
 Een wijl daar na treedt op de wolken,
 Tot heil en trooſt van veele volken,
 En vordert reis gezwint en ſnel.
 De neveldampen ſtrax verſtuiven
 Voor zonnegout en vier en licht,
 Dat ſtraalt van 't helder aangezicht,
 Gekleet in 't wit gelijk de duiven.
 De hemelkloten zien van veer
 Hem na waar hy komt deurgevlogen:
 Hy zwait en zwiert door negen bogen;
 En ſtrijkt vlak op den aartkloot neer,
 Te Nazareth by 't puik der vrouwen,
 Gods liefde en welluſt; Jofefs Bruid
 Zijn glanſſen lichten hem voor uit,
 Die haar Godts wille komt ontvouwen.
 Zy beeft, wort ſchaamroot en zit ſtom,
 Begint van ſchrik en vrees te ſitteren;
 Terwijlze heen en weer ziet ſchitteren
 Een vlam als uit Godts heilighdom.
 Die lekt van wederzy de randen
 Van d' Engle veeren: vloer en want
 Aan dezen en aan genen kant,

In helder vier staan zonder branden.

'k Geloof, zy las Godts testament,

Zijn woort en wet, der zielen spijsze,

Waar door de wegh ten Paradijze

Gewezen wort op 's levens ent.

Hy spreekt en vrees niet, leen uw ooren,

Maria uitgeleze maaght;

Uw needrigheit heeft Godt behaaght.

Wat is u hoeft om hoogh beschooren!

Want gy zult baren eenen zoon,

Die Jesus heet: op u zal dalen

De Geest met zijn genade stralen,

De kracht des Hoogsten uit sijn troon.

Zy neemt ootmoedigh en gebogen,

Met aandacht in, wat d' Engel zeit,

En spreekt, Godts dienst-maaght is bereit,

Terwijl z' hem quijt wort uit haar oogen.

Zy reist naar nicht Elizabeth,

En komt de zwangere bejegenen,

De dorre stok, die met veel zegenen

Begroet haar nicht van Nazareth;

En voelt van vreucht Godts voorbô huppelen,

Daar zy, zoo oudt, nu groot van ging.

O zegen Godts! o wonder ding!

Wat heil komt op my neder druppelen!

Hoe komt, mijn Godt, hoe komt het by,

Dat zelf de Moeder mijnes Heeren,

Waar voor de schepsels zich verneren

En knielen komt, ja komt tot my?

Gezegt zijze, die de woorden

Geloofde, die de Heere sprak,

Aan wiens belofte noyt ontbrak

Voor diese met geloove aan hoorden.

Zoo berst zy uit, door kracht van Godt

Gesterkt.

Gesterkt. O Wonder boven Wonder!
 Dat hy, die blixem, hagel, donder
 Beheerscht en dwingt met zijn gebodt,
 Onuitgesproken, ongemeten,
 Zich laat besluiten in een maaght!
 O wonder dat d' onvruchtbre draaght
 Den aldergrootsten der Profeten!
 Maar hoor die hemelsche muziek.
 Wat bruiloff-liet wort daar gezonge?
 Mijn ziele dobbert op mijn tonge:
 Waar heeft mijn Heilant zijns gelijk?
 Het lust hem my die zat verschooven,
 Zijn slechte dienstmaaght aan te zien,
 En zijn barmhartigheid te bien
 De vroomen stammen die hem loven.
 Zijn arm wat wonders heeft verricht,
 Verplettert d' opgeblaze zoonen,
 Gebonst de trotsse van haar troonen,
 Den slechten zetels opgericht.
 Die hongerigh waren, heeft hy gaven
 Geschonken en met goedt vervult;
 De trotsse rijken opgevult
 Met schatten, zont hy wech als slaven.
 Hy kiest zijn dienstknecht Isrël uit;
 Hem heught noch, wie hy heeft verkooren:
 Gelijk hy Abram heeft gezworen
 En toegezeit van spruit tot spruit.
 Dus klonken daar de maatgezangen
 Van haar, die hadde stofgenoeg,
 Die 't eeuwig woort in 't lighaam droeg,
 En Godt had in het vleesch ontfangen;
 Noch reine maaght noch even kuisch.
 De zilvre maan was driemaal duister
 Geweest, en rees met nieuwe luister.

Maria reisde weer naar huis.
 Doe baarde Elizabeth den Dooper,
 Johannes van den Geest genoemd,
 Daar ellekjuigt en heilig roemt
 Godts morgensterre, Godts voorlooper,
 Wat schrik viel op een jeder, doe
 De stomme tong van Zacharias
 Wiert los gebonden van Meffias,
 En zong hem zijne glori toe!
 Terwijl de Roomsche heerschappije
 Op haaren zetel zat gerust,
 Beschreef de Tibervorst August,
 Zijn mogentheit. Dat jaaght Marije
 Naar Bethlem met den Timmerman,
 Met Josef, die van Godt gedreven,
 Zijn kuische Bruit niet wil begeben,
 Die zwanger ging van hemelsch mann,
 Zy reizen dan door veel gevaren,
 En komen recht op Bethlem af,
 Dat heugde noch van Davids staf:
 Terwijl genaakt de tijt van baren.
 Maar laas! hier zijn de deuren toe
 Voor Davids zoon en zijne hoeder.
 Men wijft de zegenrijkste moeder
 Recht naar de stal van paart en koe.
 Hier baart de maaght haar eerst geboren,
 Den overlang beloofden zoon.
 Tot Vorst van Heidenen en Joôn,
 Tot eeuwigh Priester uitverkoren.
 Hy die de Zonne heeft gesticht,
 Verschijnt in nare duisternisse,
 Op dat gy, mensch, niet quaamt te misse
 Om hoogh zijn heilig aangezicht.
 Die aarde en hemel heeft geschapen,

Rust in een kribbe op stroo en hooy,
 Op dat hy zijn gena voltooy,
 En wekke die in zonden slapen,
 Hier rust verschoven in een stall',
 Omcingelt van de rouwe beesten
 Het hoofd der Serafijnsche geesten,
 De Godt en bouwheer van 't heelal.
 Hy leit in doeken hier gewonden,
 Uit alle hoeken opgezocht,
 Op dat hy ons verlossen mocht,
 En binden los van 't pak der zonden.
 Het huisraat is hier leem en hout,
 Men hoort' er os en ezel ronken,
 Op dat wy prachtig moghten pronken
 Op hemeltronen diep in 't gout.
 Hier zucht hy naakt en bloot geworden,
 En heeft van alle ding gebrek,
 Op dat hy onze schande dekk'
 En doe ons heiligheit omgorden.
 Hier leit hy stom en sprakeloos,
 Ons aller voorspraak in de hemelen,
 Om wien de hemel geesten wemelen,
 En juichen eeuwig en altoos.
 Wat hemelvlam komt zich versprejen?
 Wat voor een vreught en gekrioel?
 Wat voor getuimel en gewoel
 Verneemtmen gins op Davids wejen?
 Daar gaat der heem'len hemel op,
 Terwijl de herders 't vee bewaken:
 De wolken zon en sterren braken,
 En schittren over berg en top.
 Godts Engel spreekt (de herders beven,
 't Gedierte tuimelt over al,
 Gelijk een stroom en waterval

Van snelle winden voort gedreven)
 En vrees niet ; luistert toe , en vat
 Dees blyfchap , heden is geboren
 De Heilant , die u was gezworen
 En toegezeit in Davids Stadt.
 Gy zult dien zegenrijken zoone
 In luieren gewonden zien ,
 Terwijl wy Eng'len eere bién
 Den Godt die spant der kroonen kroone.
 Godt zingen eere daar ter steé,
 (Waar by zich duifent duifent voegen)
 En in den mensch een goet genoegen ,
 En al den aartkloot pais en vree ;
 Nu zwegen weér der geesten monden.
 Zy vliegen heen naar Bethlehem ,
 En zoeken 't kint en vinden hem ,
 In flechte doeken op gewonden ,
 En in de kribbe neergeleit ,
 Wiens heerschappy is op zijn schouderen ,
 't Verlangen van haar zaal'ge Ouderen ,
 Voor zoo veel eeuwen haar voorzeit.
 De blijde Josef slaat zijn oogen
 Nu op de maaght dan op haar zoon ,
 En kust Gods mont , en streelt de koon ,
 Met blos van roozen overtogen.
 Maria hoopt en overleit
 Al stil de woorden dezer luiden ,
 Die roepen opgerecht is huden
 Den horen onzer zaligheid ;
 Terwijlze in 't stof der aarde knielen
 Voor d'arme kribbe van haar Heer ,
 En , vol van vreught bewijzen eer
 Den groten herder harer zielen.
 Ten lesten kerenze weer om ,

Terwijlze haar verloffer danken,
 En heffen op met nieuwe klanken
 Het heil van Davids burgerdom.
 Komt Davids volk, komt Abramijten,
 Die ftipop Mofes letter ftaat:
 Uw oogen op de kribbe ftaat,
 Verfteende Priesters en Levijten.
 Ziet, hier 't beloofde vrouwen zaat,
 Daar Amiams zoon van heeft gefchreven.
 Ziet hier de waarheit, wech en leven:
 Waar door men tot den Vader gaat.
 Ziet hier het eeuwigh woort en wezen,
 Van al het geen dat wezen heeft,
 Dat leren heeft of niet en leeft;
 Van Cherubijnen noit volprezen.
 Ziet hier daar Ifraël op zagh,
 De reche Silo die zouw komen,
 Eer u ten vollen was benomen,
 O Juda, 't opperfte gezagh!
 Of gaat dit uw geloof te boven?
 Gy zecht dat Arons dorre ftaf
 Wier groen en blad en bloezem gaf.
 Wel hoeden kunt ghy niet geloven,
 Dat eme maaght kan zwanger gaan?
 Zecht my, hoe kost de roede groejen,
 En zonder zaat of wortel bloejen,
 En ftaan gefiert met loof en blaân?
 Ik zal u zeggen strax veel ronder,
 Hoe dit de maaght heeft voortgebracht
 Haar zoon: 't quam beide by door kracht
 Van dezen zoon, der wond'ren wonder.
 Ay zeg, verfteent verftokt geflacht.
 Veraarde Afkomst der Hebreuwen,
 Om wat Neffias loopt gy fchreeuwen?

Zeg welken Christus gy verwacht?
 Wat hebtge voor met hem te pronken,
 Te glinst'ren in gesteente en gout?
 Zoo gy 't met uw Profeten houwt,
 U wort een nedrige geschonken.
 Wat eischtge dat hy span om 't hoofd
 Den tullebant en in slagorden
 Zen vyant meester zie te worden?
 U is een Vredevorst beloofd.
 Wat wiltge dat zijn heerschappye
 Op Zalems troon en kroon gelijk?
 Hy wil zijn hemels koningrijk
 In onze reine herten wye.
 Noit blonk meer uit de heerlijkheit
 Van Jesus, als op deze wijze.
 Hy, die gebiedt den Paradijze,
 Is Palestina dies voorzeit.
 Dus luide de beloftenisse
 Waar mee zich Godt aan u verbond;
 Dus luide der Profeten mondt,
 En aller Vad'ren tuigenisse,
 Godts Engl'en d'uitverkore maaght,
 Haar Bruidegom en Zacharias,
 De Morgensterre van Messias,
 En die hem baarde, alree bedaaght.
 Kom, Levijs zoonen, volgt de hoeders.
 Der beesten in de beeste-stal,
 Daar u de Schepper van 'theelal
 Voor kindren aanziet, en voor broeders
 Thans zal om uwe zonden bloen
 Messias, en de lasten drage
 Van Moses Wet ten achtsten dage,
 En tréen zoo vroeg in onze schoen.
 Thans gaatmen op naar 's Heeren tempel.

Als 't wet-boek eifcht op datzy hem
 Voorstellen te Jerufalem
 Den Allerhoogften : daar de drempel
 Betreden wort van Simeon ;
 Die vrome ziel, die met verlangen
 Aan Godts belofte vast blijft hangen,
 En eer den doot niet zien en kon,
 Voor dat de Chriftus was gekomen,
 Tot zegening van Jacobs zaat,
 En aller volken toeverlaat,
 En hoeft en trooft van zoo veel vromen ;
 Nu juicht hy dezès levens zat,
 En wenscht, dat Godt hem kome halen
 Om hoog in 's hemels vrede-zalen :
 Terwijl hy 't kint in d'armen vat,
 En ziet het licht der volken stralen,
 Zoo wel den Edomijt bereit,
 Als Ifaaks af komt toegezeit,
 Om heerlijk met dien glans te pralen.
 De Profetesse komt'er by,
 Die steeds met vasten en met bidden
 Bewaakte 't Godtshuis en in 't midde
 Des blijde scharen roept zoo blij :
 De Zaligmaker, het vertrouwen
 De hope van gantsch Israël
 Ziet nu de struik van Fanuël
 Die tempels leert van herten bouwen.
 Waar in hy leve met zijn geest,
 Nu min gediend met Zalems zalen :
 Hy komt om Sion op te halen
 Op 't ongefteurde Jubelfeest.
 Komt, dorstigen tot 's levens bronne,
 Waar uit niet dan genade vloeit.
 Komt, die in duifter zit geboeit,

Nu vry en vrank tot 's levens Zonne.

Omhelst hem ras gy Farizeen,
En loopt tot hem gy Wetgeelerden,
Die ooit verkeert de Schrift verkeerden:

Nu zeght vaar wel der Vad'ren zeen,
En vollegt hem en zijne kribbe,
Die als u eerste grootvaar sliep,
Vrouw Eva, uwe grootmoer schiep,
Van Adams vleesch en zijne ribbe.

Komt hier gy wrokkende Agars aart,
Die 't hoofd bekroont met tullebanden,
En zoo veel volken zeen en landen,

Hebt ingeflokt door vier en zwaart,
Ik zie eer lang de hoge torens

Van Mecha schudden en uw Maan
Van schrik gedootverft ondergaan,
Indienze hem biedt haar spitze horens.

Hy quam, hy quam op 't onverzienst
Het Heidensch Priesterschap bestoken,
Terwijlze Ammon gingen roken;

Of deèn den Viergodt offerdienst;
Of bouwden Jupiter altaren;
Of knielden neer voor Zon en Maan;

Of baden koe en kallefaan;
Of deèn de vlam ten hemel varen,
En mengden tranen en gezangk,

Terwijlmen vierde Ofiers geboorte,
En eerd hem binnen Memfis poorte,
Met luit, tamboer en cijterklank.

Leght ook, op dat de ploeg weer blinke,

Uw fabel voor den Vreevorst neer,
Die zoo veel afgoon preekt onveer,
Eer hy u van den troon afklinke.

Verfmaat toch niet zijn arremoe,

Al blinkt hier gout noch zilverlaken
 Al zietmen geen gesteente blaken,
 Hem hoort der hemelen hemel toe.
 Daar schitteren robijne glanssen;
 Daar blinkt saffier en diamant,
 Daar bernt turkois in gouwe kant
 Daar rijght men perlemoere kranffen.
 Al blinkt hier marmersteen in muur
 Noch marmersteen in galerije,
 Versiert met puik van schilderye,
 Noch leit in deze stal en schuur
 Der grooten opperste besloten,
 En 't luste d'Oppermajesteit
 Te kiezen deze nedrigheit,
 Om zijne glori te vergroten
 Al treedt men op geen ced'ren grondt
 Al zietmen gene lijftrawanten,
 Uit eene van zijn luchtgezanten;
 Zijn komste Bethlehem verstont.
 Hoewel de Maaght verliet de poorte
 Van Nazareth op 't streng gebodt,
 Van Vorst Augustus die most Godt
 Bestellen 't vlek van zijn geboorte.
 De Wijzen zijn u voorgegaan,
 Zoo 't hans verlicht door zijne sterre,
 Die haar geleide van zoo verre,
 Tot datze hier bleef stille staan.
 Dat was een blijfchap voor het Oosten,
 Haar en der Joden Vorst te zien,
 Zy vallen neder op haar knien,
 Zy vallen neder op haar knien,
 Voor hem die hare ziel zouw troosten.
 Het minst' is wierook, mirr' en gout,
 Dat zy hem brengen uit haar koffer:
 Noch beter haaght hem 't levende offer,

Een zuiver hert dat hem betrouwt.
 Komt , brenght hem dat nakomelingen
 Van Ismaël , kom Edomijt ,
 Kom Indiaan van wijdt en zijdt ,
 Gy Westeren gy Oosterlingen.
 Hy heeft u toegeknikt zoo flus ,
 En al geroepen tot zijn wiege ,
 Op dat geen ongodt u bedriege ;
 Hy biet u daar den vredekus ,
 Komt zondaars , die in zonde u leven
 Hebt doorgebracht , u herwaart spoet.
 Dit kint zeit zoon hebt goeden moet ,
 U groove zonden zijn vergeven ,
 Indien uit een boetvaardig hart
 U traanen over d'oogen schieten ,
 Zijn oogh laat brakke traanen vlieten ,
 Waar door hy heet der zonden smart.
 Komt herwaart die ten troon gekoren ,
 Blinkt in zatijn op goude troon ;
 Omhelst en kust nu dezen zoon ,
 Den Koning , u ten heil geboren.
 Gy Princen , die den oorlog torst ,
 En bant den aangename vrede ,
 Komt , steekt het swaart knap in de schede ,
 Als gy omhelst dees Vredevorst.
 Gy rijken komt dit kint omvatten ,
 En leert hier worden arm van geest ,
 Komt armen : hy is arm geweest ,
 Die u vervult met hemel schatten.
 Betreedt het spoor van Simeon ,
 Gy oude luy , vast in 't vertrouwen ,
 Dat hy in 't vleesch noch zouw aanschouwen
 De glans van aller Zonnen Zon.
 Gy ongetrouden volgt Marije ,

Die reine Moeder vruchtbre maaght,
 Die 't haaght al wat haar Godt behaaght,
 Op dat u heil op heil verblijje.

Bedroefde weeuwen, slaat hier ga,
 Den stok van vierentachtich jaren,
 En leert van haar met Godt te paren,
 Op dat zijn oog u gade sla.

Getrouden kiest u tot een voorbeelt
 Zacharjas en Elizabeth,
 Die leefden na Godts wil en Wet,
 Oprecht en vroom van elk geoordeelt.

Maar gy mijn' ziele mid'lerwijl,
 Die and'ren hebt genoot ter wiege,
 Vergeet niet tot dit kint te vliegé
 Naar Bethlehem in aller yl.

Gedoog, o Jesus, dat ik nake
 Uw kribbe daar de Zondaars staan,
 En zie uw heilig aanschijn aan,
 En in uw liefdevlammen blake,

Ik sidder ach bedeeft en beef,
 Voor uw en voor uw Vaders toren,
 Maar als ik u zie mensch geboren,
 Dan dunktme, dat ik weder leef.

Laat my u Godlijk voorhoofd raké,
 Dat vry van zonde smetten is,
 Op dat ik nooit uw hulpe mis,
 Die my van zonde boejen flaké.

Gedoog ô Heere dat een straal
 Van uw gesichte, vol genade,
 Schiete op my neer, die van misdade
 Mijn ziel verlichte t'eenemaal.

Och laat ik in uw armen hangen,
 Waar meè gy Jakobs zaat beschermt,
 En Ezaus afkomst meè omnermt,

Zo zy u met gelove omvangen ,
 Laat my uw rechtehant behoen ,
 Dat ik geen zonden flinkx volbrengē.
 Laat toe dat ik mijn aam vermēge
 Met d'uwe , om mijne ziel te voen.
 Nu zie ik met mijn eigen oogen
 De oogen waar door ik zal zien
 't Bezielend licht , zoo wijdt ontzien ;
 't Gezicht dat mijn gezicht zal droogen ;
 De hant die al mijn smart en zeer
 Geneest ; de voeten die my dragen
 In 's Heeren huis daar ik mijn dagen
 Zal slijten eeuwig 't zijner eer.
 Noch heeft mijn ziele veel vergeten ,
 Noch is mijn krop niet uitgeschut.
 Thans zal dit kint , der vromen stut ,
 Den duivel sluiten aan een keten.
 Thans stelt hem den Romeyn ten toon ,
 Fel aangehitst door lastermonden ,
 Die zoo verwoedt , als dolle honden ,
 Hem kroonen met een doornekroon ,
 Geslagen blondt voor mondt en wangen ,
 Gegeeffelt overwreet en straf ;
 Hem zwajen doen een riete staf ,
 Quansuis zijn scepter ; en omhangen
 Zijn schouders met een purpre kleedt ;
 Omringht van Beuls en hoffsoldaten ,
 Als Razernijen uitgelaten ;
 En heffen op een nare kreet ,
 Gesterkt door Wetgeleerde vloeken ;
 Voort , kruist hem , kruist hem , voort met hem :
 Zoo luit de Godtgehate stem ,
 Van haar die torffen Wet en boeken.
 De grijze Rechter kent hem schoon

Maar d'opperuide tempelieren
Weerbulken met afgrijfslijk tieren ;
Zijn bloedt op ons en onzen zoon.
Zo kneuft hy 't hoofd der oude drake ;
Op dat hy ons geen afbreuk doe ,
Altoos getrooft en wel te moè ,
Hoewel hy vier en vonken braké
Zoo doet hy ons in't zalig Rijk
Geen kroon noch scepters staf ontberén ,
En eeuwigh eeuwigh triomferén ,
In glans de zonneglans gelijk ;
Naadien wy eens zijn afgewaffen
Van onze zonden roodt als bloedt ,
Zo wit , als sneeuw in eene vloedt
Van Jesus bloedt. O dierb're plaffen !
O zalig nieuw Jerufalem
Gy overschone Stadt hier boven ,
Die binnen uwen muur mach loven
En neergeknielt aanbidden hem.
Heer doe my van de wieg u volgen
Tot aan het kruis , dat beide my
Tot glori en tot heil gedy ,
Schoon d' afgrondt woedt en tierdt verbolgen ,
Terwijl gy hier , o ! Jesus lacht ,
Begint mijn ziel van vreucht te huppelen.
Wanneer gy schreit zoo voel ik druppelen
Gena daar ik mijn heil uit wacht.
Wanneer gy zucht zo zeg de snoodtste ,
Verzuchtende om zijn zonden vry ,
Helaas dat zuchten is voor my ,
Die van de zondaars ben de grootste.
Wanneer gy wort in slaap gesuft ;
Zoo doe my door 't geloove zorgen
En waaken , dat ik 't hans of morgen

Mijn hoofd ook nederlegge in rust.
 Wanneer gy zuight de maagde borsten,
 Bezorrig dan; ô heilig kindt,
 Dat onze ziele spijze vindt,
 En levendt nat, om noyt te dorsten.
 Wanneer zy u zorgvuldig drukt
 En draagt in armen uw genade,
 Behoede dan mijn ziel voor schade,
 Die anders waar verongelukt.
 Wanneer de oogen op u lonken
 Van Josef d' onbesproken man,
 Zoo zie ons weer aanminnig an,
 Met gloejende robijne vonken.
 Als u Maria noemt haar zoon,
 O heilge Jesus, ons behoeder,
 Noem ons dan zuster kindt en broeder,
 En haal ons in der heem'len troon.
 Als gy de Christus wert gezonden,
 Zoo zallef ons met heiligheit.
 Omwint ons met barmhertigheit,
 Als gy in luiren wort gewonden.
 Gun in uw Vaders huis my steè.
 Als gy geleght wort in de krebbe,
 Dat ik daar beter herberg hebbe,
 Dan gy gehad hebt onder 't vee.
 Wat wensch ik best, om mée 't sluiten?
 Gy die begin en einde zijt,
 Gekomen voor en in den tijdt,
 Leer my dees lofzangk fix van buiten;
 Eer zy u Godt in 't zaligh koor,
 Den hemel boven alle hemelen,
 Daar duizent duizent geesten wemelen
 En tuimelen 't gewelfzeel door,
 Alwaar met Cherubijnen tongen

Den lof van Vader Soon en Geest
Op't eeuwigduirend vredefeest,
Wortuitgegallemt en ghezonghen.

B. VOLLENHOVE.

Aan Juffrouw

TESSELSCHADE KROMBALK.

TVertaelde scheelt zoo veel van 't onvertaelde dicht
Als lijf en schaduwen : En schaduwen zijn nachten.
Maar u bescheidenheit en machse niet verachten :
't Zijn edel Jufferen , 't zijn dochters van het licht.

En schaduwen zijn scheef als 't aanzicht inde Maan.
Zoo deze dichten ook : Maar , mach ik 't zelve zeggen ,
Gelyk aan schaduwen die lam ter aarde leggen ,
Men fiet'er noch wat treks van 't rechte wezen aan.

En schaduwen zijn swart en duyfter in te sien
Zoo deze dichten ook : Maar 't zyn gemeene oogen
Die door het swakke swart van schad'wen niet en mogen :
Wat schaduw' zou den dagh aan Tessels oog verbien !

En schaduwen sijn koel , en op haar heetste laauw :
Zoo dese dichten ook : Maar 't koel en is maar korst-koelt :
't Vier schuilt'er in , gelyk 't in 's minnaars koele borst woelt ,
En peper is niet heet voor dat m'er vier uit knaauw.

En schaduwen zyn niet : dat 's droomen by den dagh :
Zoo deze dichten ook : Maar 't zyn gelyfde nieten .
En slaat gy 't voedsel gae , daer uit mijn droomen schieten ,
'k Had pit en merg geslokt eer ikze droomd' en zagh.

X

Koomt ,

Koomt, koele Teffelscha, wel eer mijn gaff op iet :
 Ziet waer mijn fchaemte gaat : ik derf u koelte tergen,
 En u langhmoedigheid by my ter maeltijdt vergen
 Op fchaduwē, op fcheef, op fwart, op koel, op niet.

Hoelijvigh, en hoerecht, hoe wit, hoe heet, hoefwaer,
 Waer 't Engelsche gerecht, als u vernuft kon daelen
 Tot overzeefch gekook in Neederland te halen,
 En al dit laf gedroom een Teffelschaduw waer !

Maar 't zuidelijker zoet van Romens fchaduw-tael
 Bezit u bezigh hert : Jerufalem langhs Roomen
 Op Taffoos lauwerkoecs met Nederlandtsche toomen
 Te voeren daar gy woont : bewoont u altemael.

Hoe lange loopt die huer ! wanneer wil 't bezigh hert
 Geleggen van die draght, en 't machtige bekeeren
 Dat Circe niet en kost den Alkemaerder leeren,
 (Daar door de fchaduw 't lijf, en 't lijf de fchaduw wert ?)

Zo viel mijn tack noordwest, die gaf my u bevel :
 Mijn onmacht beefd'er voor. en 't kon mijn hant ontroeren,
 En, meend ik, 't was zo zoet als qualik uit te voeren ;
 Maar 't qualijk dat gy wilt, wort van u willen, wel.

Nu poch ik tegen my, en vley myn zelven blindt,
 En zegh my, dat de handt die Teffels heeft getoogen
 Geen misflagh machtigh was ; en wentel in de loogen,
 En vind my sonder feil, midsgy my sonder vindt.

Is 't lydelijk gefeilt, trekt d'oude goedtheit aen,
 En van de dweege handt, die noyt en konde ftrijden,
 In Teffels wederwil, verdraegt in medelyden
 't Onweerdige bedrijf om 't willige beftaen.

CONSTANTER.

OP

BRIEVEN en PAPIEREN

T E R

T R E Z O R I E,

Geschildert door

K O R N E L I S B R I Z E.

MEn riep: de Drukkunst en de Schryfkunst zal verwilderen,
 Nu Holland ons verbiet 't gebruik van Fransch papier.
 Ontsla u van die zorgh, sprak Aemstels Treforier:
BR I Z E bestelt papier, als hy zich zet tot schilderen.
 Bezie dat tafereel. Wat ziet gy daer om hoogh?
 Papieren, bul, en brief, of schyn bedrieght ons oogh.

J. V. VONDEL.

Ter Eeren van Monsieur

CHRISTIAAN EDMESSTON,

E N

BERNARD' VASTENOU,

Wanneer hun de hoogste trap van eer inde
 Medicijnen wierd' opgedragen.

Den 20. Julij 1652.

WEg Hymen, met uw' toorts vol kriele voncken,
 Sleep Cypris met haar gordel agter aan,

X 2

En

En toover-riem, en dert'le minne-vaan,
De poorten sijn hier voor u toe-geklonken :

Men vierd' hier 't feest van and're huwelijken,
Wiens knoop van koper is, en nimmer slyt ;
Dees BRUYDEGOMS zijn Pallas toegewyt ;
Wiens vreugt en glory noyt en zal beswijke,

Dit sijn Apolloos waard' en lieffte Soonen,
Die lang haar breyn op 't schranderst en op 't bitst,
Met puyk van kunst en wetenschap gespist,
Nu van hem krygen deze Lauwer-kroonen.

Deez' glory stond' haar voor geen gout te ruylen,
Wanneer die braav' en KONINKLYKE hand,
De Lauwren-kroon op hare kruynen plant
En secht : So raakt de konst aan nieuwe zuylen.

Apollo lagt, wanneer hy in haar wezen,
Meer in haar herffenen, den schrandren geeft
Van Hippocraat en van Galenus leest,
Niet anders of zy waren bey' verzezen,

Een ander, zeyd hy plukt nu frisse roozen,
En lees de bloem, om datze blooft of ruykt,
Maer dezer geeft, die tot in 't merreg duykt.
Weet artzeny daar van in kost'le doozen

Te zamelen, en past op blos noch blaaute :
Zo zendm' in ballingschap 't ellendig wee ;
Stomp word de dood haar yffelijcke snee'
De koortze zieltoogt al, en geeut van flaaute.

Dat dan haar faam zig spreij door alle hoeken,
Men brom haar lof door 't aatrijk, wyd en ruym ;
Zo

Zo loondmen die, dien slaap noch sagte pluym
Kon houden van het snuffelen der boeken.

L. SANDERUS.

H Y M E N,

Aan de Hoogh gheleerde Heer, mijn Heer

P A U L U S V O E T

Doctor in de Rechten, Professor in de Philoso-
phie en Grieksche Tale tot Utrecht:

Als by, Bruydegom zijnde, voor

D. GUILJELMUS CAMMIUS,

prefideerde.

S A N G.

HOe dus? hoe dompelt ons Atheen

In schaterende vreugd-bazunen,

En kaetst de Galm in planck en steen,

In schelgeboude Marmerdunen?

Noch onlangs neurdemen het Graf

Van een der verrefiende Mannen,

En klede heel de STICHTSCHE Staf

In treurich swart rontsom gespannen,

Nu klinckt de Zaal van juychen heet,

En schijnt te hupp'len door de stemmen.

Daar gants de Rijnsche jeugt, besweet

Van lofte brallen, niet kan temmen

Haar swangre Tong en volle moet.

X 3

Seg

Seg op, mijn Mufa, kunt gy fmooren
 't Geen Rijn en Leck-ftroom danffen doet,
 En kitteld der Studenten ooren?

T E G E N - S A N G.

O! 't is de wijdberoemde Naam,
 O! 't is de VOET die 't HOOFT mach hieten,
 Die fich d'Atheenfche wijsheits kraam
 Met spitze herfnen kon befchieten,
 Hy CAMT met een diep-fijne CAM
 De Reën van CAM gefwind en wacker,
 En klooft de klamme rook met vlam
 Gelijk het ploeg-ftaal kerft den Acker.
 De domme Uyl broed Uylen uyt,
 De Valck, de fcherp-geogde Valcken,
 De Tulp ftoot Tulpen uyt de kluyt,
 De fchelmfche Schalcken voeden Schalcken:
 Maar defe VOET van fulken VOET
 Afkomstich, baant fijn Broeders wegen,
 Die Haters bloet en Nijders gloet
 Klouckmoedich, bondich ftreven tegen.

S A N G

Maar hoe? vougt hem de Tabbaart? Neen.
 Een Myrth-krans fou hem netter cieren,
 Geen Roomsche Rok hoe trots gefneen
 Kan Bruygoms zaal of bet-fpond vieren.
 Dit Voor hoofd-fronffen lijkt te ftuur,
 Kan Venus Pallas winckbraeu lijden?
 Die fachte Mock verdraagt geen zuur
 En moet met zoete Zuycker ftrijden,
 Dat Semel-fiften plet de Trou:
 De boucken knibblen met de doucken,
 De gunften van een tedre Vrou

Sijn in geen vijfde blaas te foucken.
 Des nagts te mijn'ren, en by daag
 Te proppen 't hoofd vol muse-neften
 Stort op de liefde plaag op plaag
 En kan in d'Echte staat niet veften.

T E G E N - S A N G .

Ick dwaal : de min op wijs beleyt
 Gegrondeft, baart veel dierder vrugten,
 Als datze losse fchroeven heyt
 Die rijpe finnen ftaan te dugten.
 De Geest bewolckt, bedoft, bedut
 Door 't wentelen van wijfe boucken
 Krijgt door de min een licht en ftut,
 Soo fmaacken Broucken gunft van Doucken.
 Een Weetniet die maar drinckt en eet,
 En ftaapt en waackt foo sonder reden,
 Is inde Trou een drooge beet
 Heel sonder vocht of nat te kneden.
 Dit wift de rijkbeleeftde V O E T
 Eer hy na W I N S S E N heenen fcheerde,
 Die rijp van raat en wijs gemoet
 Aan Pallas d'Echte min vereerde.

I. O P P E R V E L T .

In 't Stam-Boek

van

JOACHIMUS HEYDANUS

op zijn voorgenoemene reyfe na Vranck-
ryck en Engelandt.

DUs Schreef ick aan mijn Vriend, doe hy de reys verkoor,
 Nabuyren van de Teems en buyren van de Loir :

X 4

Naer

Naer dat zijn wacker breyn in 't edel Friefch Atheen,
 Der Rechts-geleerdtheyts top, met eeren hadd' betreên.
 O volck'ren, die de Roos en die de Leely eert,
 Gun, dat dees braave Ziel in rust by u verkeert.
 En, fooje Neederlandt in een'ger waarden hout,
 Herstel haar 't waardich pandt, dat zy utoe betrouwt.

CAREL PRINCE.

HOLLANDS GROETE

Aen den Edelen Heere

JACOB van WASSENAER,
 HEERE van OPDAM, &c.

Op d' aenvaeringe van zijn Admirael-
 schap over 't selve

*Paulum sepultæ distat inertia
 Celata virtus.*

W At baet een' Edelman een hert van hoogen aerd,
 Wanneer hem stof ontbreekt om glory te bejagen?
 Ghy edle WASSENAER en hebt des niet te klagen,
 Die 't loffelijcke roer hebt van mijn vloot aenvaerd;
 Stof hebt ghy om uw deugd te maken wijd vermaerd,
 En kond nu klaer doen sien aen all' die 't noyt en fagen
 Dat oock een edelman de zeelucht kan verdragen,
 En sich soo braaf te sloop kan quytten als te paerd.
 Den Hemel (wensche ick) wil uw zee aenflaghen spoeyen,
 En onder uwe vlagh mijn sloopvaert doen herbloeyen,
 En geven u een hert dat voor geen schuymers beeft,
 Maer rustig treden derf den dieven onder d' ooggen;
 Op dat ik sien eerlang en zy gevoelen mogen,
 Dat mijn doorluchte TROMP weerin OPDAM heleeft

J. de DECKER.

October

October VII. 's Jaars c l o l o c x i x.

WAert dat mijn drouffgemoedt kond eenigfins gehengen
Te maaken eenigh dicht gelijk ik eertijds plagh:
Ik foud niet laaten, lief, te voorschijn iet te brenghen,
Daer meede dat gy foudt gedenken deefen dach.

Och deefen lieven dach! ð voorbeeld aller vrouwen!
Die, tot u oorspronk, tijd van Godt was toe gepast.
Die u het heemel licht heeft eerftmaal doen aenschouwen,
Op dat gy eens met my foud draegen deefen laft.

Hoe weinigh daghten doe uw ouders ende maeghen,
Hoe weinigh daghten doe u vrienden altemael,
Dat gy noch foo veel druckx om mijnnen 't wil foud draegen,
Beslooten in een huis, beset met Maes en Wael.

Mifchien fy wenschten doen, dat gy foud moogen paaren,
Met een, van Godt begaafd met taamelijk verftand.
Die reedelijkke wel gevordert naar zijn jaaren,
Hem maaken foud bequaam te dienen 't Vaaderland.

Heelaas! wat iffer doch van ftervelijkke menfchen,
Wat iffer datmen doch kan noemen goed of quaat!
Nadien dat felve een faak, daar wy, met reën naar wenschen
Door 't raafend ongeluk ons alderdierfte staat.

't Is waar, den goeden Godt heeft my verftandt gegeven,
Daar meede dat ik wel behoorde fijn te vreën.
Ik hebb ook niet verfuimt te leeren al mijn leeven
Wat datter strekken kon tot nut van land en steen.

Het bitter ongeval laat daarom niet te raaken
Mijn eer, mijn naam, mijn goed, mijn vryheit, als gy fiet.
Ja, felder het kan fijn, dat die gepreefen faaken
Een oorfaak fijn geweest van 't fchandelijk verdriet.

Maar doch dien grooten Godt die alles kan bestieren ;
 Die goed trekt uit het quaad , ô alder liefste vrouw ,
 Die heeft aldus gewilt in allerley manieren
 Besouken mijn gedult , en uwe vaste trouw.

Voorwaar een vaster trouw , als in voorleeden tijden
 Die toonden , die haar mans navolgden in de dood ;
 Soo veel het swaarder is gestadelijk te lijden ,
 Dan haast te sijn verloft van allerhande noot.

Maar ghy ô soeten dagh , hoe sijt gy hier gekoomen
 Wie heeft u deur de poort en waghten laten gaan.
 Weet gy niet datter is een hard besluit genomen ,
 Dat niemand ons alhier magh koomen spreken aan.

Nadien u dan staat vry , dat and'ren missen moeten ,
 Dat gy vry onbelet meugt op en af van 't slot ,
 Gaat eens na Zeeland toe. Wilt onse vrienden groeten
 Segt dat wy leeven , noch en troosten ons met Godt.

End als gy na dit maal ons weederom sult vinden
 Koomt niet te Louvestein. Maar gaat doch ellewaart.
 Daar ons met goet getal , van onse welbeminden
 Gebeuren mach met rust te eeten uwe taart.

HUGO de GROOT.

H E T J A A R G E T Y

van

H E R O D E S B O O R T E D A G .

O Gruwelikke dans ! o Godvergeetespronggen !
 Van zulck een schoone Maagd , op's Konings boortefeest ,
 Te dartel uit gevoert , te veel daar voor bedonggen ;

Des

Des elck de nasfart noch in 's Vorsten aanzicht leeft.
 Dat hoofd was meerder waard dan zeeven Koningkriikken.
 De Tonge van Sant Jan de wereld over woog.
 Als Minne 't hart bezit, dan moet de reeden wiiikken.
 Een man vergaapt zich licht aan 't lonckend vrouwen oog.

J: ZOET.

E E R E N - K R A N S,

Opgeoffert aan

L E O N D E F U Y T E R

Opzijn Treur-fpel, van den

B E D E K T E N V E R R A D E R,

W At port den Amstel-Godt, zijn hooft met groene biezen,
 Noch vochtigh van het nat zijn 's kristalijne vloet,
 Te vleghten om en om? wat Nimphen uit dees liezen
 Verwellekomen hier, een Maaght, bedrukt van moet?

Help Goon! wat statigheidt schijnt haar gezicht te baaren?
 Hoe let een yder op de zwink-flagh van haar oog?
 Ay, doe my kundtschap, O! onsterfelijke schaaren,
 Of ghy bekroofde Godt, voor wie uw Godtheidt boogh?

Mits schut hy 't grijse hooft tot driemaal toe, en zeide,
 Kent ghy dees Muse niet, wiens oogh naa droefheidt straalt?
 Het is Melpomene, die 'k met mijn stoet gheleide,
 Die om een Treur-fpel is van Helikon gedaalt.

Al zughtend' zaidze ja, (doch met een groot genoegen)
 't Is Waar, dat 'k van Parnas, en van mijn Zusters wijk,
 En kom verheught vol rouw, my by den Leeuw vervoegen,
 Wiens voester-kindt hier schetst den val van 't Roomze Rijk.

De

De Faam heeft overlang my in het oorgedondert,
 Hoe dat dien jonge Leeuw bootft grijze Eeuwen naar,
 En wijft een winnaar aan, zoo wonderlijk verwondert,
 En Parfens wonder fnuikt den Roomfen Adelaar.

Om dat dit jonge brein zich aan mijn kunst gaat hegthen
 Zal ik hem wederom voor zijne graage moeit,
 Een onverwelkbre krans van groene Lauw'ren vlegthen,
 Zoodat door tijdt noch nijt, zijn eer nooit werdt gefhoeit.

*k Verschijn hem zelf noch niet, noch zal hem niet verschijnen,
 Voor dat ik anderwerf yets loflijk van hem hoor,
 Zijn hoop zal daarom niet gantsch vruchteloos verdwijnen,
 Gaa, breng hem deze krans tot teeken van zijn gloor.

Zegh hem, dat hy ontfang deest' zaam gevloghten bondel
 Van my, voor hem tot eer, op 't heerlijkft toegemaakt,
 Maar dat hem niemant kroon als zelf mijn grooten V O N D E L:
 *k Wil niet die minder is, dees Eeren-krans genaakt.

J. Vos.

Op zekere Afbeeldinge

van

A K O N en L E O N O R A ;

missende elk een ooge.

HEt rechter A K O N mist, het slinker L E O N O O R.
 En echter koonen zy, in Schoont', de Godn' verwinnen.

Klein Knaapje, schenk uw Sus't oogh dat gy hebt; daar door
 Zult gy de blindé Min, zy zijn Goddinn' der Minne.

S. A. GABBEMA.

J. v. VON-

J. V. V O N D E L S

KEURGEDICHT

Op de

KEURSTEHOUDERSCHAP

Van den doorluchtighften Vorst en Heere

J. MAURITIUS.

Prince van Nassou, Vorst des H. Rijkx,
Stadthouder te Kleef, &c.

*Toen zijne Vorstelijcke Doorluchtigheit, in den naem
van Keurbrandenburgh, ter Keure vanden
Roomschen Koning trock,*

PROFERET IMPERIUM.

K E U R G E D I C H T

Op de

K E U R S T E H O U D E R S C H A P

Van den doorluchtighften Vorst en Heere

J. M A U R I T I U S,

Prince van Nassau, Vorst des H. Rijk,
Stadthouder te Kleef, &c.

Het Keurhof Brandenburgh, gesterkt door 't kinderbaeren
 Der Keurvorfte, stont nu vast op twee pylaeren;
 Europe en Christenrijk gewaeghden van de Faem,
 Die Koningsbergen, om den tweeden erfgenaem
 Van Fredrick Willem, noode op die geboortefeesten
 En staetsien des zoons begroet van duizent geesten,
 Op 't dondren der kortouwe; als MAURITS wiert verzocht
 Zich ree te houden, om op 't heerlijkst den tog^{at}
 Naer Franckfort te bekleên, den Keurvorst aen te trecken,
 En 't armelijnen voër, besprengt met schoone vleckten.
 Zoo braef een Vorst van 't Rijk, geschapen tegens last
 Een eere, weigert niet het geen zijn Hoogheid past,
 Die willigh, Christenrijk en elck ten dienst, wil streven
 Naer onverwelckbren palm, der helden lust en leven.
 Het weldoen aen 't geslacht der menschen voeght een' Godt,
 Die volken wetten stelt, en stiert door zijn gebodt.
 Men zagh het voorspel van dees staetsie aen lievreien
 Van zilver groen en root, aen pagie, en lakeien,
 Aen paerden, en karos, trompet, en banderol,
 En hoffsleip, elck om 't braeffste. Al wat men ziet staet vol
 In pracht, en heerlijkheit. Geweer en wapens blaecken,
 En blikren van gesteente, en gout. Gewaeden kraecken

Van

Van rijk borduurfel, alseen kooningsvaert vereifcht.
 Zoo rijft de Vorft van 't licht des morgens, eer hy reift
 Ter kimme uit, op den glans der heldre morgenftarre,
 Die ieders oogen weckt, om uit te zien van verre
 Hoe 't eenigh fchoon, de zon, op 't voortreên van den glans
 Des blijden dageraets, zal fteigren naer den trans
 Der hemlen, op den troon van haeren gouden wagen,
 Met gloeienden robijn en diamant beflagen;
 Terwijl een friffche dauw van lelien, een wolck
 Van roozen om haer zweeft, die van het juichend volck
 Zal werden aengebeên, daer duizent nachtegaelen
 Uit lustprieelen haer begroeten, en onthaelen;
 Dewijl zy 't al verlicht, en, vroeghen 's avonts fpa,
 Wat leven zoekt verquickt, en aenqueect uit gena,
 Een stoet van Edelen, Vryheeren, Riddren, Graven
 Staet reede, om op dien draf het Keurhoofd naer te draven.
 In dit doorluchtigh ftof, den Rijn op, die vast wijkt,
 Daer elck een trots Romain in zulck een' drang gelijket,
 Een adelaer in 't Rijk der Duitsche Roomsche Heeren,
 Die onder Oostenrijck en Cefar triomfeeren,
 En ftuiten door het zwaert van 't Keizerlijk gebiet
 Den wreeden Mahomeet, die Chriftnus grens befchiet,
 En maghtiger in 't velt, door 't jammerlijk crackeelen
 Der Chrifte Vorften, vlamt om Chriftnus rock te deelen,
 Die heel en nadeloos van 't krijghsvolck wert verfchoont,
 Toen Godt, aen 't kruis gehecht, met doornen hinggekroont.

De Scepterdraeger en Aertkamerling der kamer,
 Voert, als Grootmeester van zijne Orden, nu geen' hamer,
 Noch heirbijl, maer den ftaf, en rijdt naer 't keurpalais,
 Gelijk een vader van den algemeenen pais,
 Die blinckt hem liefelijck ten oogen uit, zoo zedigh
 Dat elck bezadight wordt door dit gezicht, en vreedigh
 En vriendelijck verlangt en luifert naer den toon
 Van zijne wijze ftem, de ftut van d' oude kroon;
 Waer onder duizenden van vroome zielen fchoolen,
 Die al te noode van den grijzen ftam verdoolen:
 En Otto d' eerfte, die het Duitsche Keizerdom
 Zoo zegenrijck verhief, en Godts gebiet alom

Bevredighde,

Bevredighde, vermaent, zoo 't schijnt, het keurorakel
 Dat nu geen Koningshooft veraerde van de schakel
 En keten, die een ry van eeuwen achtereen
 Germanje hielt verknocht, de Vorsten, en de steen
 Door liefde en trouw verbondt, gelijk een riem de lenden
 En leden t' zamen bint. Zoo stuit de Vre de benden
 Van burgelijcken twist door een voorzichtig hooft,
 Dat al de weercelt heil en zegening belooft.

De norssē Tweedraght (die de Goden help aen 't hollen,
 Toen d' appel, root van gout en blozend root, quam rollen
 Door 't feest van Pelion, daer Thetis met een' krans
 Van wier om 't hangend hair, in 't midden van den dans,
 De Godtheen danssen zagh,) zal uit een' nevel loeren
 Om op haer twisttrompet de maghten aen te voeren,
 Te kanten tegens een. De hemel keer' die pest
 Uit dezen hoogen Raet, en drijfze in Plutoos nest,
 Dat niet dan slangen broet, en draken, en Chimeeren,
 Alektoos, Tififons, en razende Megeeren.
 De zwarte Helhont, die op mensche spieren vast,
 En uit de nachtsponck met zijn drie muilen bast,
 Zy verre uit onzen dag geketent, en verbannen.
 Men haet hier gruwelen, en purpere tyrannen,
 Gewelt, dat schoon vergult, beholpen met wat schijns,
 Afgrijpsjkheēn bedeckt met een verniste grijs.
 De hantschoen rickt van musk, en dekt, in schijn van handen,
 Den klaeuw van een Harpy, die met vergiftetanden
 Metael en stael verbijt, en, altijd even graēgh
 En gulzigh naer den roof, haer onverzoeubre maegh
 En balgh met wiltbraet van onnozelen wil pajen.
 Men drijfze wegh die moort en brant en oproer kraejen,
 En oorlogh, die verstockt eens menschen tijt verduurt.
 Germanje heeft helaes, den krijgh te lang bezuurt,
 En ziet hare ackers noch te droef verwildert leggen,
 Begroeit met kreupelbosch, en doornehaege, en heggen.
 Zy ziet haer steden noch en merkten zonder glans,
 Haer kerken omgewroet, de torens zonder trans,
 De sloten diep in affiche en bloedig puin begraven,
 En duizenden verarmt en uitgeput, als slaven,

Van stof en zwet begruift, met een vermocide ziel
Herbouwen pijnlijck wat snel te gronde viel.

De hemel, nu verzoent, bestelle't volk een' wachter,
Die Mars geketent hou, zoo laet hy nimmer achter
Zijn' rugh een woesteny, en plat getreden gront,
Daer't heir een paradijs van weelde voor zich vondt.

MAURITIUS, die wijdt ten Westen heen ging streven,
En voor zijn aengezicht de woestheit heeft verdreven,
De menscheneeters temde, in't noit getemt Brazijl,
Geeft hoop aen't Keizerdom dat hy, gelijk een stijl,
Het Rijxrecht stutten zal, en stuiten dees Barbaeren,
Die, onder Christus naem, het Christendom bezwaeren
Met een metalen juck, veel lattiger alom
Dan oit de Heidenschap, en't bloedigh Turkendom
Den neck der vroomen druckte: ook gaet het vast dat d' Orden
Der Duitfche Ridderfchap, zoo wijt befaemt geworden,
Ten hoogste was gedient met dien oprechten helt,
Wiens dapperheit beproeft zijn oorloghsfpoor in't velt
Van d' andre weerelt liet, en plante zijn banieren
In't midden van het spooock en't brullen van die dieren,
Langs d' Indiaensche kust, en hielt den vyant staen,
In't landt vol wildernis, en op den Oceaen,
Daer Portugezen, en afgrijffelijke Wilden;
Ophem hun grof geschut, en bitse pijlen spilden.
De Koning aen de Belt vercierde noit de borst
En boezem van een' helt en zegenrijcken Vorst
Met zijnen Olifant, rechtvaardiger noch trouwer,
Dan dezen rustigen en moedigen Nassouwer,
Van Keizer Ferdinand verheven, tot een blijck
Dat deugt dien Kruishelt zalf ten Vorst van't Roomsche Rijck,
Waer op de broederfchap van zijn geheilighde Orden
Getrooster't heiligh zwaert ging op haer zijde gorden
En zwoer de horens van de Turcksche halvemaen
Te breecken, waerze't licht van't Kruis in't licht quam staen
Toen scheen de Bosforus, gedeckt met kruisgalcien,
Daer hy Europe houdt van Afsien gescheien,
Te juichen, en het hof van Ottoman vermant
Te vlughten door de lucht, en over zee en zant,

Met zijne pesten, en verdoemelijcke vloeken,
 Arabie, en het graf van Mahomet te zoeken.
 Zoo moedight M A U R I T S, op het zwaejen van de vaen,
 Met zijn Grootmeesterfchap de Christe Ridders aen.
 De grens der waerheit vrees' noch ramp, noch ongevallen,
 Noch dat 's erfvyants heir te Weenen voor de wallen
 De tenten spannen zal, zoolang dees wachter leef,
 En uit den toren waect van 't Vorstelijcke Kleef.
 Dees, gravende aen 't gebergh naer versche watersprongen,
 En levende aders, die om strijt door d'aerde drongen,
 Van hem tot eene bron vergadert in een vat,
 Ontdeckte ons zijn fortuin, den opgedolven schat,
 En in dien rijckdom een medalje, daer de lezer
 Noch Cajus Julius in las, en 't beelt van Cezer
 Zagh straelen uit metael, dus lang den dagh misgunt,
 En noch zoo klaer, als of de munt eerst was gemunt;
 Een heilzaam voorspoock, dat die vorstelijcke panden
 Der Roomschen, lang gestroit, noch vielen in de handen
 Van zulck een' dappren Vorst, die recht naer Cezar aert,
 Wanneer de noot vereifcht dat hy het wettigh zwaert
 Voor 't algemeene best magh voeren en gebrueken
 Op vyanden, voor wiens geweld het Recht moet duicken.
 Toen gaf het beelt een' glans, en scheen dus M A U R I T S aen
 Te spreekken: groote Vorst, ick zie een weerelt staen
 Gereet tot uwen dienst. Ick zie op hooge troonen,
 Eer 't jaer zijn ronde sluit, den Roomschen Koning kroonen
 Te Franckfort met uw stem, op Fredrick Willems naem,
 In 't aenzicht van de Nijt; en Duitschlant zal uw Faem
 Verheffen aen de lucht, zoo hoogh zy stijght in 't vliegen
 Ten top uit van uw hof, het vorstelijcke Siegen.
 Aenvaert hierop ons beelt, en zet het Cezar by,
 Als hy de kroon ontfangt, op onze profecy,
 Gelijk een nazaet van den stoel, by ons bezeten,
 En, na de zestiende eeuw, noch gaef, en ongesleeten.
 De Keizer Adolf, d'eer van uw' Nassauschen stam,
 Die, na de dertiende eeuw, zoo hoogh te steigren quam;
 Bewaerde d'eer van 't Rijk, het welck ten lange leste
 Verdooven wil den glans der Byzantijnsche vette;

Die nu van verre, alree gedootverft, beeft, en fchudt,
 Dewijl ghy mijnen ftoel in 't Weften onderftut
 Met uwe fchouderen, in 't midden van de Heeren,
 Gemoedight op uw punt den dollen Mars te keeren,
 Die zelf voor 's Gravenwaert u dreighde met de doot,
 En met zijn karrabijn het oor in ftucken fchoot,
 Waerom gy waerdigh waert met Schencks geweer te proncken,
 En 't harnas, daer hy me ter Waele in is gezoncken,
 Om Kleef te dienen tot een trotfe zegeprael,
 Zoo lang de zon verrijze, en fchittere in 't metael.
 Gelijk de Zevenftar in 't Noorden en zijn plecken
 By wijlen eenen rock van gout fchijnt aen te trecken,
 Die heerlijcker blinckt, wanneer de nevel vught,
 De wint den hemel vaeght en zuivert aen de lucht,
 Die lang betrocken hing voor 't aengezicht der volcken;
 Zoo wil, op uwe komft, de Nijt, met al haer wolcken,
 Lang zwanger van 't gedroght en aengehitte fpoock,
 Verdwijnnen al verbaeft, gelijk een vuile fmoock
 Die 't keurgezicht verblint, en, voedende 't miftrouwen,
 Belet den heldren glans der hemelen t'aenfchouwen,
 Te letten op het heil der volcken, en de ruft
 Van 't lieve Vaderlaut, met reden waert gekuft,
 Als echte moeder van de vrygebore zoonen,
 Die onder haer gezagh een zelve huis bewoonen,
 Gevoedt met eene melck, gequeeckt in eenen fchoot,
 Verdaedight door haer trouw in wederspoet, en noot.

De Zevenftar des Rijx, om 't rijxgefchil t'ontwarren,
 Nu aengegroeit tot acht, dry heilge myterftarren,
 Vijf weereltlijcke, klaert aen d'oevers van de Main
 Nu op, daer d'oude ftadt en 't mercktvelt valt te klein
 Voor zulck een' dicken drang van allerhande ftaiten,
 En stercken 't zamenvloet des volcks, uit alle fraeten.
 Hier rijdt d' Aertsfchenker, die, by ieder wellekoom,
 De kroon des Muldaus voert en van den Donaufroom,
 Gesterckt met Godts gewijde, een trits Rijxkantzeliere,
 Bewaerders van 't geheim, en zegels, en papieren;
 d' Aertstruckfes van het Rijck; dan die 's Rijx fchat bewaert,
 d' Aertsmaerfchalk, wijt en zijt ontzien door 't recht van 't zwaert,

Keur Brandenburgh, wiens zorgh de scepter wert gegeven,
 Als 's Rix Aertskamerling, ziet M A U R I T S aangedreven
 Van yver, om met lof zijn keurampt te bekleên,
 Zoo lofsijck als dit huis oit aen de Main verscheen,
 Waerom zijn edel paert nu hooger draeft, op 't praelen
 Des scepters, root van gout, en d' oogen trotser straelen
 Uitschieten, nu de zonnau Nassau het berijt,
 Daer 't schuimbeckt, en, vol gloets, den gouden breidel bijt,
 En knabbelt zijn gebit, oock zonder te verwilderen.
 Zoo kon Apelles kunst den Alexander schilderen,
 Wien eene werelt veel te naeu viel, en te kleen,
 Toen hy om d' andre docht, daer M A U R I T S heeft gestreên,
 Te water en te lande, en, in der Mooren oogen,
 Geblixemt met geschut, den hagel van hun bogen
 Op zijne borst gestuit, en stadt, en slot gebouwt,
 Die noch naer zijnen naem den tijtel voert en hout,
 En eeuwig houden zal, zoo lang zijn Batavieren
 Hun vlooten, rijck bevracht, rondom den aerdkloot stieren.

Een roock van wieroockgeur en offren en gebeên
 Betreect alom de lucht, en stijgt, uit alle steen
 En kercken, naer den stoel der Godtheit, daer Aertsengelen
 Hun hemelsch koormuzijck uit negen kooren strengelen,
 Gereet om d' Eendraght af te zenden naer beneên,
 Uit liefde tot de rust, den welstant van 't gemeen;
 Men ziet de Heeren en gehoorzaeme onderdaenen
 't Gewijde marmet met den dauw van zilte traenen
 Besprengkelen, om Godt te zoenen, nimmer moe;
 Te smeecken dat de straf, en 't snerpen van zijn roe,
 Zoo menigh jaer beproeft, den rugh des volcks verschoone,
 En niet de rijckkroon van den Koning in een kroone
 Van distelen verkeer', die Christus hair en hoofd
 Misverft met sprengklen bloets, dien heldren glans verdooft,
 En 't heiligh licht bedroeft, dat neder plagh te schijnen;
 Terwijl hy uit een' troon van blijde Cherubijnen,
 Ons jammeren aenschout, in dezen droeven tijt,
 Vol oproer, haet, en twist, en onverzoenbreu strijt.

Schept moet, gy volcken van een tonge en menigh lantschap,
 Een lichaem, door een ziel vereent, nu 't Keurgezantschap

Prins MAURITS wort betrouwt, op eenen top, zoo steil,
 Zoogladt in 't steigeren; verwacht van boven heil
 En vollen overvloet met uitgeschudden horen,
 De rijpe muskadel, en ooft, en weeligh koren,
 En zilver, en sijn gout, en ertz, en wat de Mijne
 In 's aerdtrijx aderen, voor lucht, en zonnescijn,
 Zoo hellediep begroef, wort in uw' schoot gegooten.
 De steden half verwoest, de lang vervalle sloten,
 De woeste wildernis, en ackers, overgroeit
 Van klisse, en onkruid; hof, en wijngert, noit gesnoeit,
 Herbouwt, heritelt, herploeght, herbint hy, dat de rancken
 De telgen, stad en dorp den goeden MAURITS dancken.
 Zijn lust is weldoen, door een onvermoeit beleit.
 Hy weit zijn hart in 't gras, daer 't vee zich zat in weit,
 En baeckert in de zon, terwijl zijn uiers zwellen.
 De bykorf levert was en nekter uit zijn cellen.
 Het snedigh kouter glimt, en glijt door vette klay.
 De herder weckt den galm met ruischpijp; en schalmey,
 En riet, en Duitfche fluit, in koele en frifche lommer,
 Ontflagen van verdriet, en vry van zorge en kommer,
 Zoo piepte 't fuickerriet, toen hy, der zeden stijl,
 Verdaedighde den Staet van 't lekkere Brazijl,
 Dat onder hem het hoofd zoo rustigh op dorst beuren,
 Als 't hing na zijn vertreck, en deerlijk sloegh aen 't treuren,
 En quijnen, toen het bleeck hoe braef een eenigh man
 Van kloeckheit en beleit een nieuwe weerelt kan
 Bevredigen door gunst en goetheit, daer geen menschen,
 Maer Wilden uit den aert om zulck een' vader wenschen,
 Die, meer dan mensch, een' Godt gelijckt in menschenfchijn,
 Wiens zegen vloeit, en groeit, gelijck by wijl de Rijn
 Niet voor zich zelve stroomt, maar uitberst, om ten lesten
 Het quijnende ackerlant te voeden en te mesten
 Met slip van zijnen stroom, en regen, uit de lucht
 Gevallen in zijn kil, ten dienst van vee, en vrucht.
 Prins MAURITS vaeght den pas en alle Heere straeten.
 De reizende magh zich op Nassaus zorgh verlaeten.
 De vrachtkar vaert gerust. De wagens kraecken vast
 Met zijde, schat, en gout, en zilver overlast.

Deburger op zijn wacht magh vranck en veiligh slaepen.
 Hy schijnt ter heerschappy geboren, en geschapen:
 En, zoo zijn keur tot rust der weerelt iet vermagh,
 En luistert deze schael en zulck een overflagh
 Naer't woort, hem toebetrouwt, men hoeft niet eens te duchten
 Dat Duitchlant, overfroit van ydele geruchten,
 Een Roomfche Koning sta te vreezen, die zijn' eedt
 Min waert acht dan zijn kroon en glansrijk purpren kleet:
 Dat zal men uit de Faem en keurtrompet verneemen.
 Zoo zy Prins MAURITS by 't gekroonde hooft van Bemen
 En Hongeryen op dees hooghtijt wellekoom.
 Zoo houde al 't Keurgezagh de woefheit by den toom.

J. v. VONDEL.

G E D E N K - T E E K K E N

van

W: S C H E L L I N K S
 V E R J A A R - D A G;

Als ik door een oude wondt zwaarlik gepijnigt wierd'.

O S C H E L L I N K S, 'k leg alweer gemartelt van het Lot:
 En, morr' schier tegen God;
 (Die nochtins dient gevreesd)
 Om dat mijn wond steeds heelt, en nimmer heel geneeft.

Als ik mijn zelfs bezie, ik raaze als een die raast.
 Korts was ik zoo ver dwaast
 Dat ik als den Thebaan,
 Ten roem van u Geboort', dacht op de Lier te slaan:
 Nu schuwe en vreeze ik zelf de schaduw van mijn lijf.
 Mijn kostel tijdverdrijf

De Duitſche Poëzy
(Dat lieve Troetelkind) is walgelik aan my.

Mijn zangtijd die is uit. En d'alderzoetſte klucht
Herdenck ik met gezucht.
De lampe van mijn vreugt
Is nu verdonkkert, door de rampe van mijn jeugt.

Verſchoonme dies, ô Spits, dat ik voor zegepalm
Koom met mijn nare galm
Benevelen den dag
Van uw' Geboort', die ik in vreugd' te vieren plach.

Laat het u zijn genoeg dat gy dit T E E K K E N ziet,
De Tolk van mijn verdriet,
Die als een Bode u moett',
En uw' G E B O O R T E N - D A G alweer G E D E N K K E N doet.

D A G die aan uw en my plach in een oogenblik
Te ſchaffen Q U A K en Q U I K;
Maar die my nu genaakt
Met ramp, en uw alleen, voortwé, gelukkig maakt:

Gelukkig gy die nu dees dag in vreugd' beſteed,
En rooze en lelien treed,
Terwijl ik in de hegg'
Van doorn' en diſtelen, als by mijn voedſter, legg'.

„Zonut den eenen 't heil van ſijn Geboorte-Sterr';
„En de ander ſtaat van verr'
„En oogt op ſijn Planeet,
„Die hy vol rampen ziet, en nimmer einde aan weet.

Wel S C H E L L I N K S, wyl u ſnoer gevallen is zo wel
Dat gy met boert' en ſpel
Uw' Jaardag vieren meugt
En ſlijten met vermaak, de lente, van uw jeugt.

Zet nu het zeil in top, eer u die gulle tijd
 (Die nimmer keert) ontglijd,
 En dat u wankelluk
 Uitlibbert, en u smijt, als my, in 't graf van druk.

Zo my 't Geluk eens gunt dat ik dit droeve lot
 Mach zien tot stof verrot;
 Dan zal ik u vergoën
 Dit, dat een T E E K K E N is van hem die wil voldoen.

*Mijn trouste Spits en ik verjaarden op een dag;
 Maar hy versleet ze in vreugde, en ik met naar geklag.*

H: S W E E R D S.

Aan den Heer

S I M O N v a n P E T K O M,

Agent van zijn Kon. Maj. van Denemarken, &c.
 in Brabandt en Vlaanderen.

Die't bloedt gelijk een beek, door 't staal, langs d'aart doet
 bruizen,

Vereert men met de naam van een doorluchtigh heldt.
 Mijn minste werken zijn, dat tuigen zoo veel huizen,
 Doorluchtiger dan 't werk van 't woedend' oorlogsveldt.
 Vraagt gy dan wat ik werk, dat helden werk durft wraaken?
 Mijn werk, daar ik op roem, bestaat in glazemaaken.

J A N V O S.

U I T V A A R R T

Van den Eed'le HEER

CORNELIS BIKKER,

Heer van SWIETEN, Regeerend' Burger-
meester, en Raadt t' Amsteldam.*Aan des zelfs Zoone, Ionkr.*

G E E R A R D B I K K E R.

'T Verslindend' Oorlogs-vuur is naauw gebluft,
En Mars noch pas geboeid aan staale banden:
De fakkel van de Vreê, doet naauw'lijks branden
Den Berg van Wapentuig, door 't Oorlog toegeruft;

Of men verneemt terstont weêr droef gerucht:
Ach, ach! de Dood komt woên in Amstels Raden,
En rept haar schicht, beluft in bloedt te baden,
Dwingt Gijsbrechts Stadt tot algemeen gezucht.

Zy wringt een Hooft, een Vier-man in zijn borst,
(O rouw! hoe aarz'len ons besturve Rijmen!)
Met haar alquetsb're, en geveerde vlijmen,
Noch vars, en laauw met K O R V E R S bloedt bemorft.

Van Z W I E T E N, eed'le Parel aan ons Kroon,
Hoe zitten u bedrukte Onder-zaten,
Als vaderloos, van uw' voorzorg verlaten,
Wijl dat uw' mondt nu Wet geeft, noch geboôn.

Is klein getraân bewijs van groote rouw?
Ay Burgers! wilt dan overtoll'ger weenen,

Uw

Uw Heer is 't waardt. Ik sla de maat met stéene',
Wie dankbaar is, deez' trant gezelschap houw.

Wat mist de Nieuwe Burg van 't Recht, een stut!
Die staâg aan d'oude schoorden zoo trouhartig,
Een Burger-Heer, een van de Zesendartig,
Welk met zijn Raadt was Landt, en Stadt tot nut.

Wiens naam, vol roem, den aldereersten nacht
(Na rust van 't wijze Hooft vol zilv're haren)
Deez' Stadt noch borg stont voor het trou bewaren,
En hoede poorte, en wal, en diepe gracht.

Al sleept de Doodt het eedellijf na 't graf,
Zijn groote naam, en lof zal eeuwig duren:
De Deucht verduurt zelf graf, en stad, en muren.
De Tijd en slijt geen weldoen immer af.

Wat troost steldt onze hope, in droefheit, schóón?
Een een'ge Zoon, waar in herleeft d' Heer Vader,
Wiens lent, ons reê veel vrucht belooft te gader.
Een wijs Heer stierf, en liet ons zulk een Zoon.

D. QUESTIERS.

OP HET NIEUWE
WEESHUIS
Aen de
DIACONEN.

AL donderde Belloon op alle zeên, en stroomen,
Zoo zal dit Weeshuis, dat op bosschen en op boomen

Zijn

Zijn zetel an de zoom des Amstels heeft gestelt,
 De hoofstof van mijn dicht, en maatgezangen weezen.
 'k Behoef geen Teems, of Taag, of kromme Sein te vreezen.
 Ook werd mijn zanglust door geen wapenen beknelst.

Want of schoon Zwitserland, en Piëmond, en Poolen,
 In bijst're ballingschap gaan zukkelen, en doolen,
 En dat de werelt gloeit van heeten oorloogsbrandt;
 Zo werd hier evenwel het goudt met heele vlooten,
 In den heelhollen schoot der armen uitgegooten:
 Ia't gantsche Christendom vindt hier zijn vaderlandt.

Hier is hun vaderlant. Hier zijn haar trezoorieren.
 Hier groeit een zilvermijn. hier heerschen batavieren.
 't Was SPIEGEL, en de GRAAF, en MARSEVEEN, en POL,
 Die (als den grontslagh van dit Godtshuis was geklonken)
 Een schoot volgoudt, en gunst, an d'arme weesjes schonken.
 Die weldaat maakt' de kreits van al haar deughden vol.

Maargy ô VADEREN! van weeu, en weez! zijt onder
 Het menschelijk geslacht, van 't weesf'lijk waterwonder,
 De eerste stichters, en grontleggeren geweest.
 Heer VLOOSWYK, erfgenaam van 's vaders deucht, en glorie,
 Leid d'aldereersten steen, ter Eeuwiger Memorie.
 Zo wert de stadt allengks ontzaglijk, en gevreesst.

Zo groeit, zo bloeit de stadt, in oorlogh, en in vrede.
 En 't schijnt Godts Rechterhant wert nu als overftreedden:
 Terwijl zijn kinderen dit huis wert opgeboudt.
 Zo stut een milde handt de steeden, en de staaten.
 Zo wert d'onnooz'len wees, van vriend en maagh' verlaaten,
 Al zoet, en zacht verzorght, met noodich onderhoudt.

Hier gelt geen onderscheit der stammen, naem', of huizen.
 De goedertierenheit ontgrendelt hier haar sluizen.
 Hoe slegt, hoe neederich, hoe arm, hoe naakt, hoe bloot,
 't Onrijpe weesjen is, 't wert met verliefde oogen,
 En

En moederlijke zorgh, gevoedt en opgetoogen,
En zeer meedoogentlijk verquikt in deezen schoot.

Dit kindergilt, noch recht en slecht, en onervaaren,
Wert ook den zwakken geeft, voor 't rijpen hunner jaaren,
Met allerhande spel geoeffent, en gequeekt.
Het weesje dat zich maar met speeltruigh weet te reppen,
Zal op de ruime plaats' zijn lucht, en adem scheppen,
En openen den geeft die 'r in den boezem steekt.

Dat deeze zachticheit dan niemant en verwondert.
De jeucht wert ook geschift, en wijslijk afgezendert.
Een ieder wert zijn konst, en handwerk toegevoeght.
Het voeraluitvernuft, dat alle zaaken regelt,
Houdt allerlei geslacht, in plaats, en plicht, verzegelt;
En maakt haar 't vatzaam brein met wetenschap doorploeght.

En of de jeucht den toom verworp, en sloeg an 't hollen,
Zulx datze blindelinghs dan liepen fuizebollen,
En d'averchtsen wegh, hoe boos, hoe slinx, hoe krom,
Altoos bewandelden met ongebonde schreeden;
Zo zal 't verstant, de ziel der reedlijkheit en reeden,
Stadthoudster weezen, van dat woefte menschendom.

Die groote koningin, die staaten kan regeeren,
Zal hier den wuften weez den wegh der wijsheit leeren.
Haar scherpe geesselroê, en zachte zeedentoom,
Zal, met een zoet geweld, der kind'ren moetwil temmen;
En d' ongebonde tocht, tot tucht, en deucht, doen stremmen.
Zo wert een leege struik, een hooge Cederboom.

Zo wert het tijdelijk, en 't zalichmaakend leeven,
Met arbeit, zorgh, en last, in 't week gemoedt gedreeven
Van deez onnoozele, en onbezochte jeucht.
Laat andre volken dan kappell', en kloosters bouwen,
En d' alderhooghten prijs, van pracht, en praal behouwen:
Den weezen wel te doen, is onze hooghte deucht.

Wy Eeren Christus niet met goud', of zilv're beelden,
 Noch koor, noch outerdienst: wy Christ'nen, wy verbeelden
 Dien Godt geworden Mensch, en Mensch geworden Godt,
 Met zijne ballingen, en weduwen, en weezen,
 Een Vaderlandt, een man, een moeders schoot te weezen.
 Langhs deeze wenteltrap beklimtmen 't Eeuwich Slot.

Wegh met de godtdienst dan daar Christus na zijn Godtheit,
 En Menschheit, over al, (ô grouwelijke zotheit!)
 Geschapen, angebeên, en opgegeten wert.
 Dat ongeschape WOORT, onmooglijk te begrijpen,
 Die laat zich niet in 't goudt der Antichristen nijpen:
 Maar woont in 't Hemels hof, en in 't verbrijzelt hert.

Godt woont in 't vreedzaam hert, barmhertich, en weldadich.
 Ai, weest den armen weez dan vriend'lijk, en genaadich.
 Want als een milde ziel de hemelen bestormt,
 Zo kan de Godtheit 't oor noch grendelen, noch sluiten;
 Maar al haar erfchult moet op zijn genaade sluiten;
 Een afgetruert gemoet werdt als op 't nieuw hervormt.

Zie daar het heerlijk loon! zo'n overengelt weezen
 Zal ook, eeuw in, eeuw uit, by 't eeuwich Weezen, weezen;
 En spiegl'en zijn gemoet in dat Drienich Licht.
 Al wie den armen spijst (zo zeggen Godts orak'len.)
 Die werden opgevoert in 's hemel tabernak'len,
 Die deucht houdt Godt en mensch in eeuwich tegenwicht.

Laat dan de giericheit uw schatkist nooit verkrachten.
 Uw Mild' Erbarmgift kan der vaad'ren zorgh verzachten.
 En 't recht der Godtheit eischt de renten van zijn goet.
 't Zijn ook de kinderen der braafste bondtgenooten,
 Die uit een hemels zaat verweckt zijn, en gesprooten.
 Godt immers die wardceert haar stam, en staat, en bloet.

Hier wert geen Jood, of Turk, of Heiden opgetoogen;
 Maar 't weesje, dat de borst des hemels heeft gezoogen,
 Wanneer

Wanneer het an de borst zijns lievens moeders hingh.
 Dat dierbaar overschot, van armoedt verwonnen,
 Werdt hiet den fijnsten draat des levens angesponnen.
 Hier groeit de manschap, uit een zwakke zuigelingh.

Hier is een Godtheit tegenwoordig, die de zaalen
 Van dit doorluchtich huis, met zijn genaade straalen,
 Gelijk de ziel het lijf, doortintelt, en vervult.
 Wech met de nootdwangh, en het wispeltuurch zwaajen.
 Dit huis zal op de handt des grooten Scheppers draajen,
 En, van zijn hofgezin, staêgh werden ingehult.

Als Godt zo leeft, en zweeft, ô GROOTE HOOFTPILAAREN!
 Dan zwelt uw buers, en bos, met goud', en zilv're aaren.
 Dan rijft uw weeshuis, uit de stroomen, an't gesternt.
 Dan kan haar blaau gewelf, en d' onbestorve muuren,
 Der Eeuwen ongenaân verdooven, en verduuren:
 Schoon dat het Christendom hesplitst wort, en verbernt.

O GROOTE VADEREN, vergeeftme 't lange marren.
 Mijn zangheldin houdt op, uw taai gedult, te farren.
 Ze wenscht dat ieder blijft, an't huis, een kop're stijl.
 En dat uw zorgh, en trouw, eeuw in, eeuw uit mach bloeijen.
 Zozal de bloem der jeucht tot an de starren groeijen.
 Zotrots den Amstelfroom den Tyber, en de Nyl.

H. F. WATERLOOS.

Op de

S C H I L D E R - K O N S T

der

B E N J A N E N.

DE Schilder-vond strek den Chaldeer
 Ter eeuwiger geheug, een eer.

De

De konst-kroon is haar van het hoof
 Door eelder konstenaars gerooft.
 De Griekze leer-zucht had vermoog
 Dees konst te voeren hemel hoog.
 Door der Latynen vlyt haar wéér
 Ontschaakt wierd kloekelyk deze eer.
 Gelukigh waagden mee dees kans
 Den Hoogh en Neder-duits en Frans :
 Wiens dapp'ren yver blijken de ,
 Dat haar de konst-kroon pasten mee.
 Nu toont den schrand'ren Gufuratt ,
 Zeer heerlijk , op het zyde blat ,
 Zyn Schildery zo wonder eel ,
 Als óit kon maalen 't konst-penceel:
 Waar door dat hy , Euroop ten hoon ,
 Weer af strijkt deze Schilder-kroon.
 Zo wert de konst door konst verkracht.
 Wat konstenaar had óit gedacht ,
 Dat daar de Schilder-konst ten top
 Zou klimmen tot de sterren op ?
 Met recht is nu 't gantsch Christendom
 Ten hoogst verwondert en staat stom.
 Den Griek laakt met een keurig-oogh
 Apell' en Zeuxis , machtigh hoogh
 Gerezen door haar konst , en zeit :
 Gy hebt de Dieren wel verleit ;
 Maar 't is den Indostan gelukt
 Die heeft ons al door konst verrukt.
 Chaldeën toont ons int verschiet
 Den Schilder-bron , en meerder niet.
 Den M O G O L stoft vry op zyn vond ,
 Peru ten trots , dat Gualpas mond
 Deed' Silver braaken tot zyn luk ;
 En Spanjen , dien het strekt een kruk.

Albood West-Indjen den Benjaan
 Voor deze konst, al 't zilver aan,
 Dat Potozi noch heeft in 't vat,
 Hy zey, ik ruil geen konst voor schat.
 Dees les leert ons al t'zaam Euroop,
 De konst is met geen gelt te koop.

W: SCHELLINKS.

Op de

A F B E E L D I N G E

van

D. ALB: LAMB: BIERUMA.

Dienaer des Goddelijcken Woodts
 tot Noordt-Laaren.

Hier fiet ghy uyt de verv' het zuiver aenschijn treden
 Van BIERUMA: wiens glans zijn's Vader schreeden groet.
 Die als een Offer-Lam zijn kudde komt bekleeden,
 In reyn en wit gewaedt; niet om de wol of 't bloedt,
 Maer om de lout're Liefd' tot God en die hem loven.
 O! Zulke Lamm'ren gaen veel Hoeders veer te boven.

S. V. GRIETHUYSEN.

Z

U I T.

U I T V A A R T

Van den Hoogh-Edel-geborenen, Gestrengen

H E E R E

Jor. A R E N T S L O O T,

Toe Nijerval.

Werwalter des Droft-Ampts Vollenhove, ende
der Heerlijkheit Cuinre, &c.

DEn Adel volght in rouw by paren
Dien braven S L O O T, helaes te vroegh!
Die 't silver van zijn gryse haren
Tot veeler beste in 't moort-jaer droegh.
Dat bleeck wanneer hy quam te stede
Dit oort, daer hy gemachtight zat,
En sloegh de Landt-bestieringh gade,
Tot heyl van Ridderfchap en Stadt.
Die fchade moet de Slot-Vooght raken.
En nemen wech zijn toeverlaat:
Dees nam zijn Ampt waar, en zijn zaken,
Wanneer hy steef der Staten Raat.
Wie fal voor 't heyligh Recht nu zorgen
En waken, nimmer wakens moe;
Wanneer de Droffaart thans of morgen
Wordt af-gescheept nae Pruyffen toe?
Ophoop, dat een gewenschte Vrede
En eeuwich-durend trouw-Verbondt
Met den geharrenasten Swede
Mach vloeyen uit zijn Vrede-mont;
Die fors met Buffen en Kartouwen
Bestoken komt de Koren-Schuur,

En

En hellept Mavors Tempels bouwen
 Van Donder, Zwavel, Vlam en Vuur.
 Dus klaaght de treurige Gemeente,
 En plenght heur tranen op het Lijk,
 En volghit het vroom en dor Gebeente:
 Terwijl de Ziel besit een Rijk
 Van smet, noch vlek, noch worm geschonne,
 Zo diep in 't al-bezielend licht;
 Alwaar dat aller Zonnen Zonne
 Straalt met sijn heiligh aengezicht.
 Mijn bloet-roô zonden zijn gewassen
 Zo wit als Sneeuw, in eene vloet
 En stroom der kostelijcke plassen
 Uit Jesus dier-vergote bloet.
 De Doodt vall' aan, (ik ben te vrede)
 En tref my met sijn bitt're schicht,
 Ik sal hem onder d'oogen trede'
 Die my van 't aartsche jok verlicht;
 Zo sprak hy: 't welk het drie tal Kind'ren
 vertrooste, met sijn Echt-genoot;
 En yeders droefheit moet vermind'ren,
 Wie uit het Huis des Slooten sproot.
 Tervijl geraakt het Lijk ten Grave;
 Om hoogh het Wapen van sijn Stam,
 Tot tuige, dat hy uit de brave
 En 't Eedel bloet, sijn oorspronk nam;
 De Zerk met tranen overgoten;
 Mijn Zanggodin haer mont gesloten.

G R A F - S C H R I F T .

Hier rust des Drossaarts styl, die vier paar jaar bestede
 Te zorgen nimmer moe voor Riderschap en Stede'.
 Hy wiert met d'avont Zon in 't Moort-jaar af-gemeit:
 Syn Ziel omhelst het licht. syn Naam d'onsterfkykheit.

SLoot, die de vryheit minde, is met het Hemels wonder
Gedaalt op Vrydagh, en op Donderdagh hier onder.

B. VOLLENHOVE.

Op de

A F B E E L D I N G E

Van den onsterflijcken Heere,

K A R E L van **M A N D E R**,

Schilder, en dichter, en schrijver
van het Schilderboeck.

Sic itur ad astra

MEn ziet den geest van ouden **K A R E L** zweven
In deze print, maer levender in 't werck
Van 't Schilderboeck, waer in de schilders leven,
Na hunnen tijdt, zijn pen, in 't worstel perck
Der schilderkunst, de leerebre jeught leert sryen
En worstelen op 't voorbeeld van Natuur,
Of haer ontvouwt den zin der schilderyen
Van Nasoos dicht, dat Jovis blixemvuur
Braveert met zijn gestaltewisselingen,
Zoo goddelijck en kunstighlijck verknocht
Als **M A N D E R** haar ontknoopte, en op dat zingen
d' Orakels van dien Helt te voorschijn broght.
Wat eischt dit beeld? geen gout noch geen juweelen,
Een schilderskroon van d' edelste penfeelen.

J. v. VONDEL.

Aan

J O S U A S A N D E R U S ,

Bedienende het Maarschalk-ampt van Ab-
koude, in den naam van de Staten
des Lands van Utrecht &c.

Ter geheugenis van zijn geboorte dagh.

D Ank heb gezegend uur en heugelyke nagt,
Die 't schip ontlafte van zo wellekomen vragt,
Daar 'k nege maanden ook met u in heb gevaren,
Dat nu sijn anker heeft gehecht op vaster Ree,
En is al lang ontzeilt de stormen van de zee,
Daar gy en ik als noch in tuymen op de baren.

Dat is nu jaren tweemaal tien en agt geleen,
Dat g' op het wenschen van geluk en veel gebeên
Eerst afstaakt in de zee van dit onstuymig leven,
En zeyld' op Gods gena, door klippen, zand en steen,
Na 't verre Vaderland, die vaste wooning heca;
't Was zorglyk, zich alleen op zulken reys te geven.

Wat zorglyk,neen, hou moed myn zonen 't is geen
Als God maar stuurman is, en Jesus de piloot, (nood,
Zo sprak die lieve mond, die nu verstormt en rot is,
En als g' u streek maar houd, gestadig, juyst en net,
Na 't hemelsche Compas van Godes voord en wet,
Zo zultge landen eens daar Jesus en daar Godt is.

Uw' vorstelijke naam beloovden ook veel goeds,
Yver, Godvrugtigheyd, en vroomheyd des gemoeds,
En, kon m' in dit besluyt hem selven niet vergiffen,
Zo 't altyd streek hield dat de daat volgt op de naam,

Wat waar dan Jofua een man geweest van faam
En dapperheyd! maar dat zijn regelen die missen.

Trouwens, ten is in u ook niet al mis geweest;
De brave zoon van Nun, vol yvers en vol geest,
Doet Amoryt, en Reus, en Filistynen swigten
Voor zijn geweer, en dryft dat Goddeloos gespuys,
Uyt dat gezegend land, daar Godt zijn kerk en huys,
En Tempel, en Altaar wouw' zo veel eeuwen stigten;

Gy dryftse uyt den boôm van 't Stigfche Canaan;
En stygt te peerd, en gespt rappier en harnas an,
En sweept met fieren geest en dapperen gemoede
Heylooze Cananyt, en Fiel, en Roomsche guyt,
En ongeregteicheyd, en moord ten grensen uyt,
En zuylert land en vlek van Goddeloozen bloede.

'K zie dan een schaduwte dies onvertsaagden helds
Noch in u scheemren, als 'k op zo veel lands en velds
Misdadig, kleyn en groot, zie voor u nederleggen:
Dat is wat meer als wiel en meulens omgedrayt;
De wind, nu tegen, flus weer in de zeylen wayt,
Zo schuyt wat Goddeliks int moederlyk voorzeggen.

Ziet yemand noch wat frays of geestigs in uw' vel,
Of wat bekooreliks op 't aangezigt; seer wel,
'K vergaap my aan de schors niet van uytwendighede;
Een ander prijs' uw' geest, niet gemelyk noch stuurs,
En zeg', de Jongman is vol levens en vol vuurs,
En 't huppelt al aan 't lyv van boven tot beneden,

Ik zoek wat hoogers in den omtrek van uw' hert
En wat bestendigers, dat noyt versleten wert,
Dat is, geloov, en Godt met hert en ziel te minnen:
Roey dan met yver helse Cananyt en Fiel

Uyt

Uyt het kleyn landeken van uw' bevlekte ziel;
Zo zytge Josua van buyten en van binnen.

ZANDERUS.

Aan Juffrouw

M A R I A K O E K,

Huisvrouw van

J O A N van P A P E N B R O E K

UW keel, M A R I A doet de nachtegaal verdooven;
Zijn zang is voor een poos:
Maar d' uwe voor altoos.

Al wat bestandigh blijft verdient een eeuwigh loven.

Gy kunt, als Orfeus, door uw stem de dieren lokken.
Zoodanigh was 't geschal,
Dat Theben met een wal

Van steenen, tot aan 't dak vol starren, heeft getrokken.

Gy weet onz' ooren aan uw gorgel vast te binden.
Men schat u by 't Gemeen,
Aleens als een Sireen:

Maar tusschen u en haar is een verschil te vinden.

Vraagt gy hier na 't verschil? zy doet de mensché snevé
Door haar betooverzank;
En gy, ó zoete klank!

Doet, door uw schelle keel, de doode dingen leeven.

JAN VOS.

Gefneden op Halsringen van de Zwaanen

van den Heer

PIETER MEJONTSMA.

S Tot meerder op mijn band als 't hert op Cezers goud.
Ik ben de roem des beeks, is hy de praal van 't wout.

A N D E R.

Hoe 't water meerder bruischt, hoe 't windje feller koeld,
Hoe meerder dat in my trek tot mijn gaade woelt

A N D E R.

Vrouw Juno roem haar Paauw, Jupijn zijn Adelaar,
De Minemoër voert my veel hooger als dat paar.

A N D E R.

SChijn koel doch staa in vlam, geen water kanze dóón.
Geen wonder; want ik ben de voerman van Dioon.

S. A. GABBEMA.

Schreijende Afscheidt.

Laat voor u aangezicht mijn trouwe traanen vallen,
Want van dat aangezicht ontvangen zy uw munt,
En reizen tot de waerd die z' uwen stempel gunt
Bevrucht van uw gedaant: vrucht van veel ongevallen:
Maar teekenen van meer, daar gy valt met den traan
Die van u zwanger was, en beide wy ontdaan
Verdwijnen, zo wy op verscheiden oever staan.

Men

Men ziet de Konstenaar op afgedraide ballen
 Een wer'lt vergaderen uit lappen van papier,
 Twee deelen datelijk, en datelijk de vier
 Vergadert zijn vernuft daar niet en was met allen.
 Zo wert de traan een wer'lt daar u gedaant in blinkt,
 Tot deez' in onzer bey gemeene traan verdrinkt,
 Door kracht van water dat mijn hemel u ontzinkt.

O Meer als maan, en trek geen zee op in uw rondan,
 Die my verdrinken mogt: en schreit my niet ter neer
 In uwer armen bogt: en leert de zee geen leer
 Daar z' al te ras na doe: en leert den windt geen vonden
 Om my meer leeds te doen dan uit zijn opzet sproot:
 Daar ik zucht dat gy zucht, en beide uit eenen schoot,
 Die meest zucht is de wreedtst, en haaft des anders doodt.

Dageraad.

't I S waar, de dag is op; wat is 'er aanbedreeven?
 Wilt gy daarom ook op, en 't bed en my begeeven?
 Wat hebben wy alleen om's lichts wil op te staan,
 Die om den donker niet te bedde zijn gegaan?
 Die Min die ons in spijt des duisters hier vergaarde,
 Behoorden ons, spijt licht, te houden daar z' ons paarde.

Het licht en heeft geen tong, ten is maar oog, en stom.
 En of 't al rondom sprak gelijk het ziet rondom
 Al dat het hier van my voor 't argste konde zeggen,
 Waar, dat ik, wel gelegd, geern wilde blijven leggen,
 En dat ik zo mijn hert en zo mijn eertjen acht,
 Dat ik hem niet verlaat, die beid heeft in zijn magt.

Is 't bezigheidt alleen die u verbiedt te toeven?
 Och! dat 's het snoodtste zeer, dat m' in de Min kan proeven
 Een leelik, een berooid, een valsch mensch lijdt de Min,
 Den beezigen alleen en laat zy nergens in

Wie beezigheid en min wil teffens doen gedijen,
Doet even zo veel quaats als echte luy die vrijen.

De Doodgift.

HEt leste dat ik stierf, en, leifste lief, ik sterv'
Zo dikmaal als ik ga, en 'uw gedaante derv'
Al is 't een volle uur van doe tot nu geleden,
En Minnaars uren zijn volkomen eenigheden,
Zo heugt my dat ik sprak en liet aan yemandt yet.
Schoon dat ik ben nu dood, die doe my zelve liet,
En schonk my zelve weg, noch staat my toe by deezen,
Volvoerer van de gift, en zelf de gift te weezen.

Ik hoorde dat ik zey, Gaat zegt haar aan terstondt,
Dat ik, en dat zijt gy, mijn zelve heb verwondt,
Mijn zelve ongebragt, en zo ik ging ontleeven
Belast ik my mijn hert ter doodgift u te geven;
Maar, och, ik vonder geen, al scheurd ik mijn geraamt,
En zocht door d'oude plaats die 't hert is toegenaamt.
Dat moorde my van nieuws, dat, die u, zonder liegen,
In 't leeven had gedient, in 't sterven mogt bedriegen.

Iet vond ik evenwel dat schier een hert geleck,
Iet hoekkigs, iet geverws, iet dat niet goet en leek,
Iet dat niet quaad en was, iet dat voor niemand heel was,
Iet dat benevens u aan weinigen te deel was,
Iet konstigs, iet zo goed als konst het maken kost,
Zo meenden ik 't verlies dat ik vergelden most
Te boeten met dit hert, en doen 't u toebehooren:
Maar, och, ten kost niet zijn, 't was u al lang te vooren.

De drydobbele Gek.

TWe gekken ben ik een : een, die van minne sterv',
Een, die het minnemal in rijm bejanken derv',

Maar

Maar waar's de wijzeman? die weigerd ik te weezen,

Ten waar hy weigerde mijn quaalen te geneezen.

Het onderaerdiche naauw, daar door zich 't zeezop stout,

Ontpeekelt in 't gedrang zijn aangeboren zout.

Zo meend' ik mijn verdriet te schroeven door mijn dichten,

Zo door den engen rijm

Want quelling op de maat en kan zo fel niet zijn

En diez' in dichten boeit, beteemt haar dollen pijn.

Zo doe ik, maar vergeefs: men stelt mijn leedt op noten,

Men zingt en prachter met: was dicht in dicht besloten

Men helpt het uit den bandt, men geeft het volle vlugt,

Men vrijt het om de konst, en and'ren haar genucht.

Het rijmen voegt de min, het rijmen voegt de quelling,

Maar geen vermakend Rijm; een aangenaam vertelling.

Een lieffelijk gezang verheft haar overhandt,

Maar voert haar zegelof van d' een in d' ander handt;

En ik, twee gekken eest beginder drij te strekken.

De middelmatige zijn d' alderbeste gekken.

De Bloesem.

Onnofel bloemeken, daar by ik nu ter wacht
Zes, zeven dagen heb geduldig toegelragt
Om uw geboort' te zien, en uur voor uur het sproeijen

Van 't onbegrijpig groeijen;

Tot dat gy op den top van dezen dag gebragt,

Zo weeldrig staat en lacht:

Onnofel bloemeken, hoe weinig kond gy denken

Dat flus een vinnig vorst uw bladeren mag krenken,

Uw bladeren ontdoen, en brengenze ten val.

Of mergen mogelijk van iet tot niet met al.

Onnofel hert, mijn hert, dat stadig legt en sweet

Om hier te nestelen, en hengelt om een beet

Van een verboden, oft verbiedend, boom te krijgen;

Om oft, by lang bekrijgen,

By lang belegeren , haar overmogen mogt

Befwijken tot een bogt :

Onnosfel hert , mijn hert , hoe weinig kond gy denken

Dat mergen eer de Zon ten bedde uit zal wenken

En roepen d' uren op , een' reis te reizen staat

Daar gy en ik de Zon moet volgen zoze gaat.

Maar gy , die altijd loos en altijd loozer zijt

U zelfs te martelen , zult zeggen , is 't u tijd

Van reizen , 't roert my niet ; hier heb ik mijn bedrijven ,

En moeder hierom blijven :

Gy gaat tot tijdverdrijf , gy gaat tot vrienden in ,

Tot vrienden die haar min ,

Haar middelen aan u en uw' begeerte hangen ,

En schaffen aldaar oog en oor na kan verlangen

En tong en al de rest : hangt daar u lichaam aan.

Maar als 'er 't lichaam gaat , wat heeft 'er 't hert te gaan ?

Wel wacht dan , en blijft hier : maar weet en weest verdacht ,

Na dat gy 't uiterite gewaagt hebt en gewacht ,

Dat inder vrouwen oog een hert , dat maar gedacht is

En zonder schijn of pracht is.

Niet meer en geldt als geest. En wat zal 't teeken zijn

Waar aan z' u ken voor mijn ?

Ja zy , zy zonder hert , waar zal zy by verneemen

Dat zulken ding als gy zy voor een hert te nemen ?

Van eenig ander lidt verstaat zy mooglijk iet ,

Maar op mijn woorden trouw , een hert en kent zy niet.

Keer dan na Londen toe , en komt my daar te moct :

Gy zult my weder zien veel rustiger gemoedt ,

Veel frisscher , vetter veel , in eene twintig dagen

Die 't mannevolk my zagen ,

Dan of ik noch zo lang , met u , mijn hert , met haar ,

By een gebleeven waar.

Weest gy der ook zoo aan , om Gods wil , kan 't geschieden :

Mijn mening is u daar een ander vriendt te bieden ,

Die lichtelik zo bly zal wezen met mijn geeft,
Als andre met mijn lijf, en hy ook is geweest.

L I E D.

GA en vat een Ster in 't vallen,
Maak een wortelman met kind,
Zeg, waarmen al den tijd, die nu verby is vindt,
En wie des Duivels voet geklooft heeft in twee ballen.
Leert my Meereminnen hooren,
Leert my hoe ik 't booze booren
Van den tijd ontkomen moet,
En wat windt voor-windt is voor een oprecht gemoedt.

Zijt gy met die gaaf gebooren
Van te zien dat niemandt zag,
Rijft duizendt mijlen weegs tienmaal by nacht en dag,
Tot dat uw ouderdom befneeuw; ik zal u hooren
Al de wonderen verhalen
Die gy zaagt in dat daalen,
Maar ook zweeren dat geen vrouw
De wereldt en bewoont te zamen fchoon en trouw.

Vind g' 'er een zo laat my 't weeten,
Zulken reis waar zoet en goedt;
Maar neen, en doet het niet: 'k en roerde niet een voet,
Al waar 't in 't naaste huis: want ofze trouw mogt heten
In uw eerfte by haar weezen
En volharden in dat weezen
Tot men u den brief af nam,
Zy had 'er twee of drie bedrogen eer ik quam.

1626.

C. H U Y G E N S.

R A E D T

O P D' A F B E E L D I N G E

Van den Kunstrijken Heere

A B R A H A M van D I E P E N B E E K.

DUstekende A B R A H A M zich zelve naer het leven.
 Wy kennen hant en geest aen ommetreck en streck.
 Zy vloeyen even rijck, gelijk een D I E P E N B E E K.
 't Welschicken, van Natuur aen weinigen gegeven,
 Is 't velt, waer in hy weit met zijn begaest penseel.
 De vondt van 's mans vernuft ontziet geen zonnestralen,
 Noch zelfs Apelles oogh, in kercken en in zalen.
 Laet tuigen print en doek, en koorglas en pannel.

J. v. V O N E E L.

O P D E N

A A R D - K L O O T

Inden Vloer van het S T A D T - H U Y S tot.

A M S T E R D A M.

DIe op dit vloeren let
 En op dit heerlijk welven,
 Moet zeggen by zijn zelve,
 Voorzeker dese Wet
 Bestaat in, all' haar' Leden
 Uyt hoogh-vernufte Lien:
 Zy leeren ons met reden
 De Weereldt te vertreden,
 En opwaart aan te zien.

O P

H E E M E L - K L O O T

L Eert onder het gewemel
 Van 't weelige Stadt-huys
 Gedencken aen den Hemel:
 En treedt vry in 't gedruys,
 Als van der Aard' geresen,
 Op Ster en Son en Maan;
 Hier werdt u door beweesen
 Hoe dat het eens naar desen
 Der Saligen sal gaan.

CONSTANTER.

R A E D T

Gevraegt aen alle

NEDERLANTSCH E D I C H T E R E N

voor den

Amsterdamsche Schouwburg.

G Y die in een vernuftig dicht
 Het volk door wereltdt wijsheid sticht,
 Hier hebt gy stof, geeft wijfen raedt:
 Want onsen Schouwburg vragen laet;
 Wat haer een goede name geeft.
 Wat Hooft dat meest bequaemheit heeft.

Wat

Wat Dichters speelen maken doet.
 Wat kloeke Speelders baert en voedt.
 Of hier 't gebed **GODS NAEM** ontwijdt,
 En hoe het Geestlijk dient gemijdt.
 Wat stof ten spijgel oirbaerit is,
 Versiering, of geschiedenis.
 Of 't sinrijkst spel behoeft een tolck.
 Of kunst mishaeft aen 't flechte volck;
 En waerom het geen voordeel zy,
 Al krijgt men veel voor voddery.
 Of schoonheit soeter trek't dan schijn.
 Of 't elck niet kan van passe zijn.
 Wie 't spel tot sijn vermaeck verkieft,
 En daer mee geldt noch tijd verliest.
 Die dit, met redelijk bescheidt,
 Het kortste, en het klaerste seid,
 Verwacht als een verdiende deel
 Sijn Lofzang, op ons speeltoneel.

PRUDENTER.

